

بوز قطعه

1007

ذکر اولنمیه اول اسم الله
هر نه باشلانسه آخر اوله ابتر

سوزکم اولمایه انده حمد خدا
ایرز آندن صماخ خامه صدا

هرکه یاد اتدی نام رحمانی
طویلدی رحمت رحیم آنی

ممکنه واجب اولدی گرچه ثنا
ممتنعدر ولی سزای خدا

امر ایله عبدی مبتلا ایلر
ذاتنه لایق اول ثنا ایلر

قال النبی علیه السلام لا احصی ثناء علیک انت کما اثنیت علی نفسک

حمد بیحد اکا که غایتی یوق
شکر بیعد اکا که نعمتی چوق

تا که جوش اتدی بحر جودی انک
یوغی وار ایلدی وجودی انک

علم غیبنده کامن ایدی جهان
اولدی فیض مقدسیله عیان

وار اودر کم وجودی ذاتیدر
دو جهان مظهر صفاتیدر

وار او ده بل که نقش امرده نهان
واریدی ملک عدمده بو جهان

قال بعض العارفین الآن کما کان حین سمع قول النبی صلی الله علیه وسلم کان الله ولم یکن معه شیء

فیض اسما لطایف ارواح
ظلل انفس طوایف اشباح

رحمتی کم نفخهء خوشش مددر
مستوای سپهر اعظمدر

عرشنی آب اوزره ایلدی بنیاد
ویردی خاکه تا که عمر اوله باد

یر یار اتدی کف بحاردن
گوکلر اتدی انک بخاردن

بیرینی اتدی مظهر حرکات
بیرینی اتدی مظهر برکات

بیرینی اتدی مطلع انوار
بیرینی اتدی مزهر ازهار

فیض ایدر اول خواص رحمتنی
پیتور بو ریاض نعمتنی

نعمتی عام و لطفی مطلقدر
نعمتینک اتمی ایلقدر

گر السنه گیرمسه نقش بیم
انی بلزدی نه تقریر تمیم

آیتی گور که اولدی احیدی
ومن الماء کل شیء حی

قیمت ایله صانلسه بو نعما
بوله مزدی بهانه شاه و گدا

الله آدم بهاسنه نانی
نه بونی قوردی ویردک اداسنی

ابلغ آچیلینک بو چار سیدر بدلی بوسنک نظاره سیدر
قلدی شش کونده نقش جهانی عیان تا اوله بی جهتلکینه نشان
قادر ایکن بر تغیر بر دم ایکی حرف ایله انجه بیک عالم
بری کوکی براندی شش کونده تا که بولنیه آی و ییل کونح
ایلدی قوللرینه هم او حکیم جمله ایشده تأنی تعلیم
دوزدی بر چترلی پشتون افلاک تا بیله قدرتن اولو الالباب
ایلدی بر سرای چار ارکان تا دوته لامکانی نلر اده مکان
در و دیوار بله سقفن اتدی نگار عبرت الماغ اچون اولو الابصار
اتدی فرشنده نقش بوقلمون تا که صنعن تفرج ایده عیون
کوهدن اتدی فرشه اذنابی ایلدی عارفه بو ارشادی
کاولسه صحرالرده کوه وقار آب اوزره اولورسه طوفه قرار
دامن افشان کچ اتدی دریایی آگاه ایلادی مرد دانایی
هرکه دنیادن اوله دامن کش پاک اولور قلب آب دریاوش
سنگ خارایی اتدی درج گهر اتمه طاشنه تا ایچ اهل نظر
نظر ایدن جهانه عبرتله کوردی هر شینی نیجه حکمتله

حکمتی

3

حکمتی بحر نه حبابه سپهر صنعی رقیب ذره تابش مهر
بو قدر وسعتیله عرش عظیم بجزو تنینه کوره نقطه جیم
آفتاب سمایه بو سیما اثر بیدر سجودینک مخصا
ماهتابه بو رسمه نور جبین سجده اتمکدن اولدی اکه همین
حقه اول ایلدی حقیقی سجود که قونمز کندوده مجازی وجود
حقده هر که حقه ساجد در حق معبود بلدی عابد در
کامل اولدر بو قسمته ارشه عابد اولدر معبوده ارشه
عالمی حق بریندی آدم مجون بونجه آدم اورندی بر مجون
هر نه آدم که ایرمدی اوده مبتلا اولدی عاقبت نده
هر که اولدی مده پردم اولمشدر سید هر دو عالم اولمشدر

قال سید المرسلین صلی الله لی مع الله وقت الحدیث

پیشوای طوایف ثقلین صاحب الشرع سید الحرمین
مقصد اولدر جهان بهابه سدر قاب قوسین انک نشانه سیدر
اصفیا ایچره مصطفی اولدر اول دینیه رهنما اولدر
آچمیدی حجاب کثرت اول کم بولوردی جناب وحدته یول

مصطفی نور اولمیه تابان   غیر توحید اولمزدی عیان

توحید باری تعالی عز اسمه جل جلاله

افتتاح کلام اهل کمال   نام اعلای مبدع متعال

اره مدی حمدی منتهاسینه   ذکر ایدن بالغدو والآصال

ذات لیس کمثله شیء   صفت کل نیه کل فعال

چونکه آنسز وجود یوق شینک   اولمی اکه ضد و ند مثال

غیرن اثبات ایدرمی غیر اولن   گرچه وهمه کلور بو رسمه خیال

همه عالم ضیاء نور الله
لیس فی جبهة الوجود سواه

تاکه اندی ظهور نور وجود   اولدی آنکله هر ضیا موجود

کلمه عالم وجوده ضیا   نور اولمزدی شاهد و مشهود

نار حصر ایتدی نوری جهم   سایه آده قلوردی سجود

سایه ده نوره سجده ایلردی   اولسه عیننده ذره دکلو شهود

نور اولماسه ظاهر اولمی هیچ   ظل ممدود و صور نامحدود

همه عالم ضیاء نور الله   لیس فی جبهة الوجود سواه

نه ایچون

نه ایچون خلق اولندی ایش جهان   بولمغ ایچون خزینه عرفان

مخزنی اول خزینه نک جاندر   جاننکی بیل که بوله پس جانان

ولی بو قلبک کلیدی وارلقدر   آچ کلیدی که اوله کنج عیان

وار دیدوکم هیچ معنیده بو قدر   نکیدر عارفه بو نام و نشان

بو سوزک معنیسینه شاهدر   آیت کل من علیها فان

همه عالم ضیاء نور الله
لیس فی جبهة الوجود سواه

تاکه اندی طلوع نور قدم   منکشف اولدی بو ظلام عدم

نظر ایدی بو نور ایله کوردی   عالمی ذره ذره سیمی عالم

ذره معنیده نور دراما   صورتا فرق ایتدی ظلی عدم

عدم اعتباره واقف اولان   اعتبار عدمدن اورمدی دم

اتمسنه اضافتی اسقاط   سر توحیدی بیلدی آدم

همه عالم ضیاء نور الله
لیس فی جبهة الوجود سواه

عشق مصرینه اولمین سالک   یوسف قلبه اولمدی مالک

وجه معشوقه نیجه شاهد اولور | عشق ایله مالک اولمه سالک
عشقدر اصلی جمله اشیانک | کلها ینتهی الی ذلک
عشقدر اولسه هر وجود عدم | عشقدر اولسه کل شی هالک
نه قدر عشقی ایلسک پنهان | یعرف العارفون من حالک
عشق ایله زنده در تمو عالم | حالة الحب لیس من ذلک

همه عالم ضیاء نور الله
لیس فی جبة الوجود سواه

حمدی نقاشله ایله نقشه نظر | گرچه نقاشه نقشی اولدی اثر
فکری اولدی نگارانک گزلو | اثرندن موثرینه نظر
بولمدی شمع دلده نور یقین | هر که شوق دلیل ایله بولمز
معرفت سکه مبارکدر | لایق اولمز بو سکه هر زر
نوش جاندر مکرر ایله بونی | ذوق توحیده ایردک ایسه اگر

همه عالم ضیاء نور الله
لیس فی جبة الوجود سواه

مناجات قاضی الحاجات

یا سمیع الندا ارنی الاهوال | دایم الفضل و اهب الآمال

5

عالم الغیب فاتح الابواب | ساتر العیب غافر الاذناب
عملم یوق غریق عصیانم | بیتمزی حساب غفرانم
جانده بونجه بلا کوکلده امل | باشده بونجه هوا غفاده اجل
آنی کم چکمدی روز پسین حیال | بو بنیه المشیم ضعیف الحال
جانمه عشقکی تحریف ایله | بو بنیمه اول بوکی خفیف ایله
عشقک اولورسه جانمه همراه | قوتونه نظر چه کوه و چه کاه
عشقکه همدم اولسه پشه حقیر | اوله قوتنده پیل مست ایله بر
گر بوله ذره دکلو مور آنی | کوتره تختله سلیمانی
ای کمال ظهور ایله پنهان | سن کوکلده کوکل سنی جویان
جانده سن دلده جانده جانان | ای نهان نهان تا پیدا
بی نشانسن بو شان نشانکدر | لامکانسن بو کان مکانکدر
دیدی عرفانکه ایرن سالک | ما عرفناک حق معرفتک
عاقله عقلی چون عقال اولدی | سنی فهم اتمسی محال اولدی
مرکب نفسه بو قدر اول طاقت | منزلی اوله حضرت قربت
دام ایکن جان همانسنه ناسوت | دانه سی اولمی دیم لاهوت

عالم الغیب

وامدن قمو تیراتی همدم وير / قویه همده قدیمی همدم وير
عشقکا اول بو بیلکم آسون / برنه صکره سینلک کلسون
یاندروب عشق اودینه بنده سنی / کوربن پیلین سنکله سنی
ایلدک چون امین امانتکه / جانمی خائن اتمه حضرتکه
ایلرم کرچه قرتوکه هوس / الا بابکده بی نهایه عسس
پادشاها یوزم اوروب قپوکه / عسسکدن صغنمشم طپوکه
لطف ایدوب فتح باب خاص ایله / پاسبان طویدن خلاص ایله
تا که خلوت سرای شاهه ایرم / چقبن بنلکمدن اکه کرم
بنم آن جبه هوایی کا / خرمنمدن ایردی یل ناکاه
حاصلم یوق یرم غبار اولدی / دون وکن ایشم انتظار اولدی
که قجن ایرشه اجل بغری / بیه قلمایه وار نعم اثری
بچه کاهسم که کوه اولدی توزم / اول توزیله سیاه اولیدی یوزم
کرچه سباده اولمشم چون زر / قیمتم یوق ولی که جنبه قدر
الدرم خلقی مدح ایدیب کندم / صترم اره عرض ایدیب کندم
نه هنر وار نه معرفت نه علوم / نه فضیلت نه منزلت نه رسوم

نه ریاضت

نه ریاضت نه چله و نه نیاز / نه دیانت نه روزه و نه نماز
نه بنده صفا نه جانده وفا / نه کوکلده سپانه ولده ثنا
حاصلم سهو و سجود ... دن / عدم اولی در و وجودمدن
دلرم یا محول الاحوال / خیره ایله بو شره استبدال
جانمه عشقکی نصیب ایله / ذره ذره زوقه عندلیب ایله
عابده دین و عاصیه دنیا / حمد به ذره دکلو عشق خدا

یا الهی کمال ذاتکیچون
بونجه اسمایله صفاتکیچون

سمعکیچون که اکا ندای جنان / ارشمز نه کم صدای زبان
بصرک حقی کم کورر اول نور / قره طشده قرا کوده قره مور
قدرتک حقی کم اکا یکسان / اون سکز بک جهانیله بر جان
اول ارادت حقی که اولسه بدید / کمی ایلر مرید و کیم مرید
علمک حقی کم اکا معلوم / قمو موجود و جمله معدوم
عالمی حق ادن حیاتکیچون / کلمات کلام ذاتکیچون
وصفکیچون که انکله جهان / ظلمات عدمدن اولدی عیان

موجود وارلق
معدوم یوقلق در

6

جبرئیلک توصفا نیچون
ملکوتک مجردا نیچون

عالم ملکک اصفیاسیچون
اصفیانک دم صفاسیچون

صفوتیچون صفی رحمانک
دعوت مستجابیچون انک

دریس ادریس حکمتیچون انک
حکمتیله نبوتیچون انک

نوحیچون که هزار پاره یقین
ایلدی محنتیله دعوت دین

خلتیچون خلیل رحمانک
دم ایچنده دمیچون آنک

اول نبینک دم رضاسیچون
که دمن دوکلر خداسیچون

چشم یعقوبیچون که ایلدی قان
یوسفی حسرتنده بونجه زمان

یوسفک محنتیله غربتیچون
روز شهوتده راز عصمتیچون

اول نبیچون که صبر کرم اولدی
کرم محنت چوکرینه طولدی

اول نبیچون که اولدی نغمه‌جو قوت
اولدی تسبیح حق اودم اکا قوت

کلمات کلیم حسرتیچون
طور میقات طور عزتیچون

اول دمیچون که اردی یارونه
مالنی مار اندی قارونه

اول نبیچون که اندی چون الحان
نرم اولدی دم طشتن اندی فغان

علم علمیچون سلیمانک
خاتم مهر و مهریچون انک

اول

7

اول نبیچون که دیدی یک در حق
انی منشار زنا ادجبه دو شق

اشکیچون دو چشم یحیانک
طلمه دوکیلن قنیچون انک

دم روح خدای چونکه اودم
مرده یه روح اولدیغی چنتیبه ام

خاتم خاتم رسالتیچون
اول حبیبه اولن محبتیچون

انک اصحابیچون آلیچون
بوجه قدری بویک کالیچون

کوکلر اوستنده عرش اعظمیچون
پرده هم کعبه معظمیچون

مروده بولینن صفالریچون
هم صفاده اولن ندالریچون

رکن وسنک و مقام زمزمیچون
عاشقک کوزلرندکی نمیچون

بغزشلولرک بلالریچون
کوزی یشلولرک بکالریچون

دلرم سندن ای رحیم غفور
که نبی مصطفادن ایلیه دور

طورم آنوک شریعتی اولسون
یولم انک طریقتی اولسون

معرفت نقلومی محبت اوله
شاهد مجلسیم حقیقت اوله

تا اولم حق امانتیله امین
رحمت اولسون اکا که در آمین

سید بارگاه معنویه ثنای مثنویدر

روح احمد که روح اعظمدر
روحلر جیشنه مقدمدر

روح اعظم نقل کل زعالم اعلا
مطالعات شیخ مصرعه

شهسوار مجرد ذات اولدر / مظهر جمله کائنات اولدر

مصطفی در گزیده رسله / نسخه اولدر جریده رسله

اوج یوز اون اوچ رسوله مهتر در / اون سکز بیک جهانه سرور در

عالم اجسامه مکرم آدمدر / آدم اچنده اول مکرمدر

اول نبوت سپهرینک ماهی / اول ولایت ولایتی شاهی

امنا گنجی اول امینی در / انبیا بحرینک اول یتیمی در

نقش اکوانه آندن اولدی رقم / انکیچون دونلدی اکه قلم

راستلک اهلی در اول خامه / کرن محکم ایندی اپلامه

بصد عرش نبوت اوزره قدم / آب و کلدن دوزلمدن آدم

اردی لطفندن آدمه نشئه / اولدی مغفور زلت شجره

همدم اولمسه نفسنه مسیح / مرده زنده ایده میدی صریح

راه جودن حق ایتدی چون مفتوح / اولدی جودی مقر کشتی نوح

اردی لطفندن آتشه چو نسیم / اولدی برد و سلام ابراهیم

نور له اولدی طینته سرشت / تا نبوت بناسنه اوله خشت

قالب لطفه آنی علام / دزب ایلادی اول بنایی تمام

قرنی

قرنی خیر القرون ذات لطیف / امتی خیر امت اصل شریف

اول شافع مشفعدر / هر لوادن لواسی ارفعدر

الله آله چون لواء الحمد / مقتدای مرسل اولا احمد

الی مفتاح قفل جنت اولا / دلی مصباح نور شفقت اولا

حلقه انسه وسیله بولا / چون مقامی انک وسیله اولا

نعت مصطفایه علیه السلام مدح مقتضادر

جوش ایلدی تا که بحر بجد / امواج ظهوره کلدی بی عد

اول جوشنه سبب هوای محبوب / محبوب جمال ذات احمد

سبحانک دردی انک پیری / آدم دخی اولمشدی آب و عید

چرخک اکا عمری حاصلیدر / انوکچون ایتدی دور ممتد

مشتاق دور مقام محمود / کرچه اکا طالب اولدی مرقد

عالم اتشکی گدا اسیکن / فخر ایلدی فقر ایله محمد

ارواح مجرد ارمشدر / اول قربه که اردی اول مجرد

عینی احدیدی احمد ای جان / او لماسه اراده میم ارکان

ای گوهر بحر بیکرانک / وی جوهر کان لامکانک

کلمادی وجوده سندن اول / کر آخرسه نولا زمانک
جسمک نولا ابن آدمیه / ابدر قمو حامله روانک
چرک دو جهانه صنعنه یکتن / ابر اولدغی طرفه سایبانک
مرکب سکا اول براق کریم / بر نعلی مهیدر آسمانک
اولرسه عجبمی قاب قوسین / همت اوقنی انجق نشانک
محکوم اده جمله شهریاری / حکم اتسه غلام خاندانک
سلطان سپه ای شه توحید / سالار گروه اهل تجرید
ای سدره سپوکه سایه طوبی / خاک قدمک بهشت اعلی
حسنکله مزین اهل صورت / خلقک له مشرف اهل معنی
زین اتدی سعادتک جمالن / مشاطه لا نبی بعدی
اول برده که سن اتک وکر / دشمن دیکا کله حمار عیسی
چون دامنکی قومادی الدن / نور اولسه عجبمی دست موسی
یارب نه مسافر یدک اولدک / مهمان ایت عند ربی
ابر ولر وکا کر اتمیدی / اولدوغی شکسته طاق کسری
ای صاحب وقت لی مع الله / یوق سپه که حقدن اوزکه آگاه

خاک قدمک نه توتیادر / جان گوزی انکله روشنادر
ای تذکره رسالتکدن / بر رقعه پیام انبیادر
ای مملکت ولایتکدن / بر بقعه مقام اولیادر
دینک قمو دینه غالب اولدی / چون نصرت حق سکا لوادر
بو عزت سکا خلعت ایدی / انک که ردائی کبریادر
عزت سکا خلعت اولنجن / جسموکه قبا نجبه عبادر
هر قلبه کم ایده خالص اکسیر / عشقک عجبا نه کیمیادر
چنکده وبره بها جهانه / مقصود طپوک جهان بهانه
ای شاه نزم لیس امیری / نعلینکه فرش عرش اعلی
گورمادی جهانده خضر توکه / گردون هزاردین تمنا
یسن بدر تمام کمسه گورمز / گوزلرده اگرچه وار بو سودا
وصفکده عقول عاجز اولدی / علمکده جهول قلب دانا
دریالره گوره کف کی در / کفوکه گوره بو هفت دریا
گر شحنه شرعک اولمیدی / هر شهره دولردی ظلم وغوغا
عرفانه قمودن اقدم اولدک / طاپوک نوله درسه ما عرفنا

آیینهٔ وجه رب عالم | مجموعهٔ فضل آل آدم

ای علمه مدینه حلمه منبع | عرفانه خزینه لطفه مجمع
حسنک کبی آفتاب تابان | کورمادی جهانده غیر مطلع
سرچشمه سن انبیایه ملکمی | گر چشمه اولا الکده اصبع
اطوار کله جهان مشرف | انوار کله جهان مرصع
حق ایکا مزاج المیش در | لطف و کرمی قلیش ملمع
ای کی جهانه رحمت اولن | اولدی کرمک تمو یه مطمع
اولدم که جهانه طوله حیرت | اولمایه عصیانه سندن اشفع

مداح درلپوکه مداح | حمدی نه در اوله ساکه مداح

فیاض کمال نقش انسان | فتاح کلید کنج عرفان
ذاتک بلنر بشر مکر کیم | اولمایه حجاب روح حیوان
سن محبوب شاهد سن و مجلسک کم | داودینی قرآنی خوشخوان
حق طابکی ایله حاذق ایدی | کم پسندن شفای لقمان
دشمن جکرن کباب ایدی | بزمکده چو ناطق اولدی برهان
وصفکنی نقد بیان اولنمه | ذاتکده عیان هزار چندان

برهجر در فضا یلک کیم | نه حد بولو نور اکا نه پایان

اولسون طپوکه سلام دایم | ای زمرهٔ انبیایه خاتم

در بیان بعضی معجزات سید کاینات و مفخر موجودات

عندلیب حدیث خوب نفس | مصطفی‌نک انیس و اعنی انس
در که حبر الیهود ابن سلام | چون اشتدی قدوم خیر الانام
بکر اولکن که شهره کردی رسول | میوه چینیدی بر حدیقه اول
کوشنه ایردی چون آنک بو کهر | کهر الماغه کندی نیچه ثمر
چونکه کوشفروشته اولدی یقین | آچدی درج سؤالن اینچ بهمن
دیدی کم سکا اول سؤال ایدرم | کر بلرسک طریقه گیدرم
ورمز اکا جواب غیر رسول | نیچون ایتمیم رسولی قبول
نذر اشراطه ساعته اول | نه کلور اهل جنته اول
نه بکزر اتایه بعض ولد | بعضسی آنه سینه یا احمد
حضرت مصطفی چو آچدی دهن | طولدی یثرب و یاد در عدن
کوردی ابن سلام چون بیمار | ایلدی بو جوابله تیمار
دیدی کم شمدی کلدی حک خلیل | بلبل باغ وحی جبرائیل

آلدی بو اوج کلی بد غنجدن … شهدی کاتوردی وست باغنجدن

دوی اوددرنشانه عنوانی … شرقدن غربه سونی اسمانی

جنت اوّلی اهلینه فوتک … اویکنی پاس سی اوله خوتک

ارسوبی غالب اولسه زن ارنه … مایل اولرشبهده مادرنه

کوش ایدوب بونی دیدی عبد الله … اشهد وانک رسول الله

چونکه ضدن جواب اتدی سلیم … اولدی ابن السلام التسلیم

در بعضی معجزات خلاصهٔ موجودات علیه افضل الصلوات

مصطفی یار حضرت جابر … مخزن علم وراوی ماهر

دیدیکیم خطبه اوقیه احمد … بر درک واردی کا مستند

خطبهٔ آخر ایلیجه رسول … اولور ایدی همیشه مسند اول

چونکه مسجدده پیدا کرمنبر … خطبیه چیقدی اکا پیغمبر

اول درک صیحه سیله آیدی فغان … یقین اولدی دوپاره اوله همان

شفقت ایدوب چو آنی مجد نبی … اغلدی قوجغنده همچو صبی

نجه محبوبدی عجب او جان … فرقتندن جماد اوردی فغان

قلب کافرنه طرفه جامد در … سوزه اول حسن بلکه جامد در

خوش

خوش دم انک که همدم اولدی اکا … خرم اول جان که محرم اولدی اکا

آل واصحابنه سلام اولسون … دین ودنیاده مستدام اولسون

در نعت عتیق ابی بکر صدیق رضی الله عنه

آخر انبیایه اوّل یار … ثانی اثنین اذ هما فی الغار

سید بارکاه صدق وصفا … خلف حضرت رسول خدا

اوکا اولدم ورلدی عزت وجاه … دیدی اکا نبی خلیل الله

کمری صدق وتاج خلعت در … سرور زمرهٔ خلافت در

سرو آزاد روضهٔ تحقیق … اولدغیچون دینلدی اکا عتیق

ابر بی رعد وبحر بی جنبش … منبع حلم ومعدن دانش

طوطی اغزنده صمت سنگینی … تا نهان اوله راز سنگینی

آدمه سنکه کلور عزت … مردی سنکه اولمیه قیمت

کیده چون قفل باب جنتدن … اول اول کیره سایر امتدن

بعد عهد النبی علی التحقیق … انلرک افضلیدر صدیق

در نعت فاروق خطا وصواب عمر بن الخطاب رضی الله عنه

اول که صید کمند طه در … سید بارکاه اعلی در

ظل حق آفتاب مشرق دین / شمع جمع گروه اهل یقین

باطلی حقدن اولدی چون فاروق / سر سنجاق اردی تا عیوق

چون خلافتله اولدی اول طالع / اولدی کفر اهلینک اسی ا...

چون انوک عدل اولدی نوش روان / اوندلدی زمان نوشیروان

اولدی چون شمع کبی راست زبان / ددی پیغمبر اکه شمع جنان

یقدی چون کیم دلینی بار ادب / شمع جنت دمک اکا نه عجب

اولدیغیچون او سایهٔ رحمان / سایه سندن قچردی پیر شیطان

جنتک خلعتنی اوک کیر اول / هم قمودن صرا اوک کچر اول

کرنی کلیسه عهد رسول / ددی احمد عمر اولوردی اول

در نعت جامع القرآن عثمان بن عفان رضی الله عنه

ظل رحمان صاحب النورین / علم و حلمله مجمع البحرین

مجمع فضل و جامع قرآن / شهسوار ولایت عرفان

چون عزیز اولدی مصر حکمته اول / یوسف ثانی دیدی اکه رسول

سید بارگاه حلم و حیا / سرپالار اهل جود و سخا

فضله اولدم اولدی بحر اول / بدل اولدی الینه دست رسول

ایله درشندی حق اکا ادبی / نه ملک ایندی اونزدی نبی

نه فلک قدر دی بو یار گزین / اولدی تمییز از سر دین

بونلر اولدکده دیدی پیغامبر / اولسه ویرودیوم دخی دختر

اد پله مروت و عرفان / دولر جمع اولب اکا عثمان

بونجه فضله ظلم اولندی اکا / عاقبت اولدی افضل الشهدا

در نعت اسد الله الغالب علی ابن ابی طالب رضی الله عنه

باب شهر علوم ربانی / مورد واردات سبحانی

آفت باب خیبر طغیان / رایت برج قلعهٔ ایمان

دفتر مدح هل اتی در انک / کمترین وصف لافتی در انک

حیدر اولدر که آچدی اکا غنی / سفرهٔ خون لحمک لحمی

مصطفایه نظر بو اهل فنون / اولدی موسایه نیته کم هارون

کوثر علم و فضله ساقی در / اثر عشق الکله باقی در

اولکه سرچشمهٔ ولایتدر / سرور زمرهٔ خلافتدر

انت منی اکا بشارتدر / انا منک عجب اشارتدر

سید مسند اخوت اودر / واضع سفرهٔ فتوت اودر

حمدی کرم تمنایه قیلسه اولا   یکدر آندن که خلقه قیلسه ولا

سبب انشاد ذکر اصلح الصلحا پدر مرحوم شیخ آق شمس الدین قدس سره العزیز که عند ذکر الصلحا تتنزل الرحمة

اویان ای نفس غفلتکدن اویان   یاد ایدا اول وقتی که اولسین عیان

اعنی جسمکدن ایرلب ناکاه   اوله سین قلب قلبکه آکاه

کوره سین حق سکا نه حاضر ایمش   ظاهر و باطنو که ناظر ایمش

نه کم ایلدک شهادتده   ظاهر اولمش مثال غیبتده

ظالم اولدکسه ظلمته دپه سین   قعر بحر ندامته دپه سین

کده عزت قلابسنی ندیه حقیر   بند محنتده مبتلا و اسیر

عدلله کچدیسه دنیاده   منزلک روشن اوله عقباده

جهد ایتدکیسه نور ایمانی   بوله سین نور الچنده نورانی

غیبه وارن کشی شهادتدن   کلسه اولرا او دیده غیبتدن

کامل اولدر که مؤته قادر اولور   انجلا بن کمینه نادر اولور

دری صانورسن آنی اولمشدر   جانته جسمی مرقد اولمشدر

جسد و جسم و روح و صلت دین   اولر اهل نقایه صورت عین

13

حمدی اهل نقایی یاد ایله   خاطرک یاد پیله شاد ایله

بلبل بوستان فقر و فنا   شاهباز شکار اهل بقا

اعنی نور ریاض مشرق دین   قطب ارشاد شیخ شمس الدین

طفل فرزندکن اکا بو فقیر   کی ضعیف اولمشیدی حضرت پیر

بکا ایلردی شفقتیله نظر   دردی اولمیه بو اغلم اگر

کیدر ایدم بو دار محنتدن   درد و غمدن بلای غربتدن

آه کم بو یتیمی یوسف وار   قلسه در جفای اخوتی زار

چونکه ایتدی وفات حضرت پیر   ایتدلر نه دد دیه بی تقصیر

کندی اول عمده بن مقیم اولدم   جوردن سخته دل یتیم اولدم

کری پر یاشن بغرباس مظلوم   ملکدن یاد و دارندن محروم

ظلمه اویه پایمال یتیم   بولمی آکده پای مال یتیم

یوسف ارمش بلاسنی غایتینه   ارمدم بن جفا نهایتینه

آنک اخوانی ایتدی ظلم و حسد   بونلرک نسلی کندولردن اشد

نامن اکدکجه یوسفک اوغرتن   یاد ایلی ولردی لدن مهر انگیز

یوسفک حکدکجه غصه سنی   غصه‌م اوقودی که غصه سنی

عاقبت ایلدم بو قصه عزیمت — بولمدم ترکی دلده آنی درست
قنی یوسف کبی جهان کوزلی — کم اوقیه مدح و یا غزلی
شعر اکر ارر چه شعرایه — مدحی لایق دکلدر اول آیه
قصه سی حسنی کبی احسن — حکمتیله قمو مزیندر
قصه کم احسن اوله خوش اکا — دست نظم اوره املح الشعرا
قنی فردوسی طوسی کبی فصیح — بلبل نظم داستان ملیح
قنی مانند حضرت جامی — دو جهانده رفیع اولا نامی
کرچه نظمنده قاصر ولا لم — قصه سنده ولی که هم عالم
صلمشدم بو نیته فرعه — جامدن اردی ناکهان جرعه
ترجمان اولدی بعضی ترجمه سی — نظمه کرم اولدی طبعمک موسمی
کمسی ترجمه کیمسی نظمیه — اومرم آخره اویلیه تقدیر
دلرم یوسفک محبتنه — انیه حق جزا ای زلتنه
ایده بو نظمی جانه خیر خلف — یاد اولنه تا که خیر سلف

مطلع داستان یوسف صلوات الله علیه و سلامه

عرش جانه کوکل عروج ایله — لامکان ملکنه خروج ایله

قوبو ادنای عزم اید اعلا — قاب قوسینه ارا او ادنا
عزم خلوت سرای شاه ایله — چشمیله اکا نکاه ایله
کوشمیله کلامنی کوش ایت — جامیله شرابنی نوش ایت
بزه اول بی نشان نشانی کتور — عالم وحدت ارمغانی کتور
لوحه یز عشقله بلا سبقن — جوهریله پر ایله جان طبقن
آج متاعی که مشتری بولنز — نقد وقتیله عشق ارزی بولنز
مرده در درد عشقه دشمن مرد — آب و کلدر همان تنی بیدرد
عالم عشق طرفه عالمدر — ارمین اکه صنمه آدمدر
عشقه طعن ایتمه کر مجازیدر — که حقیقیه کارسازیدر
معنیه کرچه صورت اوله طریق — منزله ایر یولنده قلمه رفیق
یوسفک قصه سین بهانه کتور — قلبنک غصه سین بیانه کتور
انبیانک مناقبن سویله — مبتلالر مرابتین سویله
راوی داستان دور قدیم — در وفات ایلدی چو ابراهیم
قلدی اسلافه آندن اکی دلیل — بیری اسحاق و بیری اسمعیل
بیری مکه ده قرار ایتدی — بیری کنعانی اختیار ایتدی

تدبیر اول اولیده [illegible]
تدبیر آخر حق تعالی [illegible]
صفات قدیمه [illegible]
اولسه کرک [illegible]

شام خلقنه صبح و شام اسحق / دعوتی خوشن ایلدی اتفاق
طولدی آفاقه بوی دلجوی انک / طیبه بلر لذتین ایمانک
ایلدی لوط دخترینه نکاح / طغدی آندن اکز اکی مصباح
طغدی ایکی سلاله محبوب / اولا عیص و ثانیا یعقوب
چون بو حال اوزره کچدی برکچه سال / سرو قد اولدلر اول اکی نهال
عیصی اسحاق اوزینه یار اتدی / اکا صید و شکار کار اتدی
کلّه‌بان اتمشیدی یعقوبی / مادرینک اولیدی محبوبی
میل قلبک ولی ارادی دکل / کورکلی اولدر که سودی آنی کوکل
آخر اسحق چونکه پیر اولدی / قوتی اکسلب ضریر اولدی
کوکلی بریان اوزلدی ناکاه / ایلدی عیص حالنه آگاه
هم رسالت دعاسن ایلدی عهد / عیص اولدم شکاره ایلدی جهد
ذکر اولینر مجمر نبیه جدا / لطف ایدوب وردی بر محات دعا
بعضسی ایلدی او دعوتنی / ولدی اوغلنه نبوتنی
هر بری ایتدی آنی حاجتیچون / الا احمد قودی شفاعتیچون
چون روان اولدی عیص صیدینه / انسی دوشدی حیله قیدینه

تاکه

تاکه یعقوب چون اولا بو دعا / ماجرای حکایت اتدی اکا
قوزی بریانن ایلیب فی الحال / قودی اسحاق اوکنده ایلدی ال
چونکه اسحاق طویدی بریانی / صوردی خاتوننه ندر آنی
ددی بریان دورکه اوزلدک / واردی اوغلک کتوردی چون دیلدک
کسدی بریانی یدی بریانن / آچدی اولدم دعاسی انبیانن
ددی یارب وعده ایلردک / که بر اوغلک رسول ایدیم دردک
اشبو بریانی کتورنه یارب / ایلرم اول رسالتوکی طلب
حق تعالی دعاسین ایتدی قبول / قلدی یعقوبی اول دیارده رسول
عیص یارنده‌سی چو کلدی روان / قودی اسحق اوکنده تز بریان
چونکه اسحق کوردی بو حالی / بلدکم عورت ایلمش آنی
ارککک عورتنه اتمز آخی / عورت ال اتدی بیلمیه دیدی
سویلدی عیصه ماجراسینی / اتدی هم اکا بو دعاسینی
که ای سمیع الندا و ولی حاجات / دلرم عیصه ویره سن برکات
کرمکدن چوق ایله اولادن / یتمه ساعت کلنجه بنیادن
ذکر اولینور که حضرت قیوم / چوق ولد وردی عیصه بیری روم

اوردی دمدن انک پیلی جمله رومی لرک اودر پیلی

سعیله بیز آدمی ثمره کر نصیبین بستره منشره

کرجهان خلقی منفر جمع اولنه ممکن اولمز نصیبی منع اولنه

حیله حالینه واقف اولدی چو عیص قتل یعقوبه غایت اولدی حریص

انی قتل اتمکه یمین ایتدی اول دعا ایچون اکه کین ایتدی

اولدی یعقوب روز و شب پنهان عیصدن قورقدکم اریشه زیان

حضرت اسحاقک دنیادن اشتغالی و حضرت یعقوبک علیهم السلام عیص خوفندن پنهانی و شامه ارتحالی حالیدر

چونکه حقدن ایره رسول اجل چاره بولنمز وصله بی حیل

ینه کوکدن نزول ایلیه دا نه دوا دفع ایدر انی نه دعا

چونکه اسحاقه اردی موت اثری لازم اولدی جناب حقه سفری

ودی جان تونتره دی یعقوبه اوغرامق دیلر یه آشوبه

کوردی یعقوب انک چو بیلیشینی طتدی آتاسنک وصیتنی

جانب شامه کتدی پنهانی فتنه دن تا خلاص اوله جانی

چونکه فتح فتوح اوله فتاح در ر افتاده جناح نجاح

چونکه

چونکه مطلوبه ایره رحمت خاص ظلم ظالمدن ایدر انی خلاص

وررا اولده بعضی بندیه رنج قلور آخرده آنی صاحب گنج

غم دکل عمرک اولسه بلا مشکل اولدر که آخرنده اولا

چونکه یعقوب کوردی خالیسنی سویلدی ماجراسی حالیسنی

خالی دفع ایلدی غمن آنوک خیلی خوش کوردی مقدمن انوک

ددی مشتاقدم جمالکه بن اردم اوممازیکن وصالکه بن

بوندن اوزکه جهانده اولمیه دم کوره سود دکتی ناکه آدم

تنده جانم که باریه طپوکه ویره ن آنی فدا ادم قپوکه

کر ادم باشی جانی ساکه دریغ جانمه زخم تیر و باشمه تیغ

کورب آنوک شرفده بیلد ورفی وردی آخر اکا اکی قزینی

بری راحیل و بری لیا نام اکسی داخی حسن ایچنده تمام

اولشر یعنده جاریه دی مکر جمع اختین ایلیدی براز

اولدی لیادن التی اوغلی تمام بری شمعون بری یهودا نام

هم ربالون و یشجر الاوی بری روبیل بویله در راوی

اولدی هم دینه آدلو بر دختر بجه دختر جمالله اختر

کلدی بو حالت اوزره بر چند سیل | عاقله اولدی طوغرمغه راحیل
زلفه ادلو کنیزی وار ایدی | خدمت ایلردی اکا یار ایدی
اولمدی کندونک چو اولادی | وردی یعقوبه نسلچون آنی
بندی اول وضع نهالی | بریسی دان و بریسی نفتال
وردی لیایه تمه آدلو کنیز | طوغدی آندن ایکی اهل تمیز
بربری حسن اچینده شمس و قمر | بریسی جاد و بریسی آشر
اولدی بونلر چو کچدی برکه سنین | حامله اولدی یوسفه راحیل
سعد ساعتده چون ارشدی فرمان | کن کبی طوغدی یوسف کنعان
دوشدی چون نکهت زمینه مادردن | آسمان بوی زر چوردی جنتدن
حسن برجنده ظاهر اندی خلیل | نوریله طولدی خاندان خلیل
کوربو اول نوری وجده دوشدی سپهر | ملکی اندیبه سجده ماهیله مهر
چون ظهور اندی حسنک آفاقی | پر شرف اندی برج اسحاقی
تیغ مهرله نافتی داد سپهر | کسدی و دیدی یوسف اول آیه
بو غزالک چو کسیلدی نافی | بوی مشکین پر اندی اطرافی
چو بو اوزرینه سلاله اندی ظهور | اول پیکر نیک جهانی قیلدی نور

قاسمی

قاسمی گرچه چشمه معدنیدی | یوسف اما قمودن ایچندی
ایله خوب ایلمشدی یوسفی حق | نوردی شبدن اینما مطلق

نور جمال یوسف علیه السلام مجلس ملکوته شاهد اولدیغی
دیو آدم علیه السلام نور نبوتیله اکا مشاهده اولدیغیدر

ویردی کوهر فروش نکته بیان | داستان جوان اصفیای زمان
چونکه خلق اندی آدمی رحمان | اندی عینینه نورنی احسان
عینیه اول نوریله چو آچدی بصر | اندی ارواحی نسلی اوزره نظر
کوردی بر یکا اصفیا صف صف | هر بری بر نیازه اچمش کف
دین حق برجینه قموسی نجوم | هر برینک مقامی وار معلوم
بر یکا صف اولیاء الله | هر بریسی مقرب درگاه
سعدا شعلهٔ سعادتدن | اشقیا ظلمت شقاوتدن
بو نظرده مگر صنع الله | کوردی یوسف جمالنی ناگاه
حسنله مهر و ماه اوج جمال | خلقله پادشاه موج کمال
خلق اچنده جمال الله ممتاز | شمع وش جمع اچنده سرافراز
خوب رولر اچنده اول دلبر | صن نجوم آره سنده شمس و قمر

خلعت اولمش جان قامتنه | زینت اولمش کمال خلقتنه
دلربالق رداسی دوشنده | خوبلق گوشوار گوشنده
تاج عزت کلاه فرقی اولمش | بشدن ایاغه نوره غرق اولمش
انس محرابی اچره قایم او نور | ذکر ایدر خالقینی دایم او نور
گوروب آنی تعجب ایتدی صنعی | ایلدی حضرته ندای خفی
که بو یارب نه گلستان گلدر | غلغلی خوش نه باغ بلبلدر
نه دُر اولدی بو امتیاز بونک | قنده پیتر بو سرو ناز بونک
وحی اولندی که نور دیده گدر | صدف صلبکه فرزین گدر
بودر اول شمع خاندان خلیل | بودر اول غمکپا د اسرائیل
نیجه عاشق اولا جمالینه | نیجه لر رشک اده کمالینه
آخر اولا زمین مصره عزیز | اولا راحت نما و داد انگیز
اثر اولا یوزی جمالکدن | بخشش ایله بودم کمالکدن
ودی وردم کمالنی بن اکا | تلشان جمالنی بن اکا
چکدی اول وحی جانی سینه سنه | جوهرن طولدروب خزینه سنه
ولده چون شوق قید مهرله | آلتی آیتی او به مهرله

مدح ایدوب اکا ثنا ایتدی | دهن جانیله دعا ایتدی

یعقوبک علیه السلام شامدن کنعانه ارتحالی و عیصیله مصالحتی در

صحبت جنتک صورن خبرن | انسون احبابیله وطن سفرن
آنده اولا علی الخصوص قریب | گورمکه کیدر اولا آنی غریب
چونکه خالی قتنده اسرائیل | طوردی بو حالیله برنیجه ییل
گوکلنه طولدی آرزوی وطن | جان مغزی پر ایتدی بوی وطن
دلدی کم قله وطن سفری | گرچه ایلردی عیصدن حذری
خالنی واقف ایتدی حالنه | الدی دستور ارتحالنه
مصلحت گوردی آنی چون خالی | ویردی اسباب نعمت و مالی
بونجه مال طوار و نعمتیله | بونجه جمعیت و جماعتیله
گچدی یعقوب ملک کنعانه | تا وره دل مرادنی جانه
گرچه ایتدی وطن دیارینه | عیصدن اوممزیدی امانینه
عیص خود طولمشیدی شوقندن | دلریدی وصالی ذوقندن
آرزو ایلریدی یعقوبی | ترک ایتمشدی قصد آشوبی
اردیلر چون وطن دیارینه | عیصک اوغرادیلر شکارینه

چونکه یعقوب اکا آگاه ایدی
خوف ایدن کیدنین پناه ایدی

دیدی اتباعنه که شول آدم
صوره بکزر بو چشم

دیه سز بو جماعته پرور
عیصه همراه ایمش ازلده مکر

عیص چون صورهٔ بلدی بو خبری
آه ادب طولدی یاشلا بصری

چونکه یعقوب اکا نظر قلدی
وصلنه اشتیاقنی بلدی

جانی بی صبر و اختیار اولدی
پرده دن چیقدی آشکار اولدی

آغلشب هر مشب گورشدیلر
بربری حالنی صورشدیلر

اکسی بیله کلدلر شهره
خوان وصلتدن الدلر بهره

چون برشدیلر اول برادرلر
طولدی جان چیوده آذرلر

آت و طرناق ارا پسنه کره
پاک ذاتو که بوی بد دیره

راحیلک ارتحالندن رحلتی و یوسف علیه السلام عمه سنوک مودتی و بی خیانت حیله ایچون اکا بهتانی حکایتیدر

روزگارک بو کاردر ازلی
بی پیرایلر که صوره ایلی

که کم ویره بر پیاله شراب
تیز اچور رحیق چشتی تیزاب

کوکلن آنک که بردم ایلیه شاد
یوز بیل ایتدوررکه بکی فریاد

مار پیچیده در فلک بی ثبات
دایم اولمامی جیب اچره حیات

چونکه کنعانه کلدی اسرائیل
بو کلو اولدی وبل کنه رحیل

آنی کونی چون تمام اولدی
طغدی بنیامین اناسی اولدی

سبب ایلاد و وضع حمل جلیل
رحلت ایتدی بو خانه دن راحیل

قلدی یوسف اکی شینده یتیم
عمه سی اکه شفقت ایتدی عظیم

بسلدی آنی عمه سی ایناپس
اولدی یوسف اکا احب الناس

چونکه بولدی نهال نشو و نما
اولدی آندن مشرف ارض و سما

اولدی بیا نهال خوش رفتار
اولدی شیرین لبی شکرگفتار

عمه سی آنی ایله سودی تمام
انسز اتمزدی بر نفس آرام

کیجه ما و اسیدی آغوشی
کنددین سکینیدی دوشی

عمه سینک اکرچه یاری ایدی
پدر نیکده غمکسار ایدی

بولسه آندن کوزینی ارمزدی
جانی کبی جهانه ویرمزدی

دوی ایناسه رفق ویشله
بنی طب یتق فراق چیتله

نچه فتررسن او ستنه چون سیه
بوستا عنع بار شیر بو فدید

نی طبا یله یوقدن دور
شمدون کیردا اکا ورد ستور

گرچه گزردی یونس انابس — اول حلال ایلدی جلابکشی باشن

قلبنی پرکدورت ایتدی ملال — حیله تدبیرن ایلدی فی الحال

تا الا یوسفی اتاپسندن — پاک اولا کوکل غصه پابندن

گذر ایتدکده حضرت پدری — قلمشدی اکا مکر کمری

نه کمر وصله شعار ایتدی — هر نه خسته توشنه صحتدی

یوعکن یوسفک مکر خبری — مکر الیله توشتدی اول کمری

توشدب وردی آتی یعقوبه — کمرن محکم ایتدی آشوبه

چونکه گردی بیابان خانه سند — طوتدی پیلکن مکر بهانه سند

گرم کتدی دیو ایلیدی آه — اشدن آهینه اولدی آگاه

ددی قنغی کمر ارده در او کمر — آه کم کتدی یادگار پدر

سوزیدم دیب جهاندن انی — ایستدی ارد کی میاندن انی

انجه تفتیش ایدوبجه دقتله — گلدی یوسف میانه تهمتله

یوغکن قلجه فتنه جاننده — گری بولدلر میاننده

اول زمان بویله بیدی شرع رسول — دزد اولوردی متاع آنه قبول

یوسفی آلدی گتدی خانه سنه — وصله اردی مکر بهانه سنه

خاطرن

خاطرن یوسفیله ایلدی شاد — دار غمدن اولنجه تا آزاد

چون قودی عم جهان تصرفنی — بولدی یعقوب بینه یوسفنی

مهرواردی تجه غالب اولدی اکا — نجه گیتدز مصاحب اولدی اکا

انوکیله اولردی هر کاری — انوکیلیدی جمله بازاری

هر نه یرده که اکپه اولادن — جا بندن اگردی یوسفک ادن

نظر ایلیاسه آنلره گاه — جان گزیله ایدردی اکه نگاه

اختیاری دکل چو کار قلوب — نجه معذور اولمیا یعقوب

دلرباسی علی الخصوص انوک — احسنیدی نوع انسانک

چونکه بیدی یشی تمام اولدی — خلق وحسن اهلنه امام اولدی

حسن مات ایتدی ماه چاردهی — قدبینه بنده اولدی سرو سهی

یوز آیینه کبی صافیدی — سوزی جان خسته سینه شافیدی

آصمسه برقعینی ین دواره — شعله سی دوشر ایدی دیواره

پای تخت جمالدی لامی — بربرندن یکیدی اندامی

اره سنک کوده سینده قلدی اثر — مویه بکزر میان اولیدی مگر

قشی محراب صف اهل صفا — کوزی اصحاب عشقه غیر بلا

اصفیا بوستانی سروی ایدی | معرفت باغینک تذروی ایدی
در منظوم اسیر دندانی | جانه زنده ایدی زنخدانی
اولکه یوقدن جهان وار ایتدی | وهمینی شکر نثار ایتدی
حسنی پرورده قدرتندن | آفتابیدی عالم جاندن
نجه جان مظهر جمال جمیل | آنکیچون سوردی اسرائیل
اکا تعلیم ایدردی علم و هنر | بر دم آندن ایرمزدی نظر
ارشنده چو علدی عشره ثانی | حسد ایتدیلر اکه اخوانی
گرچه کم جملهسی تمام ایدی | الا یوسف بولردن اکمل ایدی
کوزدلر آنی یاکسز یعقوب | ایتدیلر قصد فتنه و آشوب
جمله طوتمشلر ایدی جبلیه رو | تا که یعقوب اولیدی که عدو
اول نبانک که عامری خوش در | ییقوق استایق آنی احمق در
شمعی کم حق بقا نجه سوینز | هر که پف دره سبلتی کوینز

یوسفک عزم بنو العلات اخوتنک علل عداوتدر که برسی عیبده زینتی در

حذر ایله کوکل اقاربدن | غافل اولمه صقین عقاربدن
دایم اولمز بلای ضربت نیش | مستتر در دلی عداوت خویش

21

دار دنیاده اولمیه آفات | جانه علت تر بنو العلات
بلکه خصمک در خصیم دد کک | زهرا چوریسیکا عمن بدکک
حید ایلر کاله ایرسک اکر | فرح اولر ملاله ارسک اکر
هم ذکر ظلمله هم اغلمه دیر | قطع ایدر وصلی عقده تعلیمه دیر
غم دیررسه که عمکی پار اولنه | هم دیر گلشنکده مار اولنه
ارکو ریز کوزینه چوق گرنک | چوق بلا اولر اکه آزالمک
هر کمک کیم قریبی اولمیه یار | وطننده غریب اولر ناچار
خرم اولدر که خویش و قدرانک | خویشتن دلده ریش و قدرا
منکر یسک اگر بو قصیه حسن | نظر ایله کوکل بو قصیه حسن
بلبل باغ قصهء یوسف | درکه اسباب غصه یوسف
برنچه دفعه واقع اولمشدی | اخوتی کوکلی کینه طولمشدی
بری بو درکه روز عید اولدی | عشرت عیشله جهان طولدی
طولدی کنعانده بازار شادی | حله بیله زندی شمشادی
خوبلر زیبا ولندی زیور له | لعل و یاقوت و در و گوهر له
گیدی گل بوزلولر گلستانی | حسن و خلقک بزندی بستانی

واردنیا

چونکه زین اتدی یوسفی یعقوب / طولدی اطرافه رشکله آشوب
سنبلی سایه اتدی لاله سنه / شانه اوردی قچن کلاله سنه
طردی ویودی کلابیله / اوردی کافور ومشک نابیله
صلدی کتفینه سپیل ادب / نرکس نازله مکحل ادب
اول قمیصی که کیدی ابراهیم / کلشن اولدقده اکا نار عظیم
امر اولب جبرئیله حضرتدن / که کترمشدی آنی جنتدن
وردی اکنینه یوسفک یعقوب / کیدی رضوانه دوندی ول محبوب
کمرن چون قشندی اسحاقک / قلمدی قلجه عقلی عشاقک
الا اخوانی پرحسد اولدی / نه حسد بربری اسید اولدی
دلر چونکه اصلمز بردر / جنسمز بلکه فضلمز بردر
نه حده ارشدی اشو یتیم / که اتام فتنده اولدی کریم
بونجه اولدی قردشیله عجب / اولدلر آتموزه نزدن ایه حب
چون قودی بیزی انی سودی همین / اولدی آنوک اشی ضلال مبین

قوله تعالی وقالوا لیوسف واخوه احب الی قوله ان ابانا لفی ضلال مبین بو علت عصای باغ جنتدر که پیک سالت یوسفه کرامته کستردی

خبر ادن

خبر اودی قپانه بودر / چنده بردخی بهانه بودر
درکه صحن سرای یعقوبی / براتج طاهر اندی چون طوبی
حضرت خضر کبی خضرا پوشش / اهل دم کبی حالی وجد وخروش
سایه سینک هواسی آب حیات / قامتی یار کبی خوش حرکات
دلربالر مثال قامتده / اولیا کبی استقامتده
ال کتورمش دعا چون بدعی / برکنک ذکره دیر نرطدعی
بونجه حسنیله آنی رب حکیم / اتدی برخوشکی ابتلیه کریم
اوغلی طوغیجه رسول کنعانک / پر مداغی تبردی هم آنک
اکا نشو ونماده همبر اولب / عاقبت قدنه برابر اولب
بخشه اوغلان بلاغنه ایاغی / آکوربدی دسنزکون طیغی
امر حقیله اول درخت بلند / وردی شاخ یوسفه مانند
قد یوسف مثال زیبا شاخ / بلدی بیتزمز اولدی کستاخ
ددی برکیجه آستینه نهان / ای نتا نسز فتنده عالی نشان
دلسک تولیه رب عزتدن / برعصا ویرسه باغ جنتدن
انکا محنت دمنده یار اوله / غصه دقتنده غمکسار اوله

هر نه بر ده که چنگ ساز اولیم   اخوتم اوزره سر فراز اولیم
طلندی یعقوب یوسفک سوزنی   حقه طلندی تضرعی یوزنی
پیک حق اردی ملک سرمددن   که کتردی عصا زبرجددن
کورمش ضرب تیشه نه زخم تبر   نه شجردر نه آهن و نه حجر
ودی بو تحفهٔ الهی در   بنده یه فضل پادشاهی در
یوسفه اردی چون بو دولت دست   ایتدی پشت عدوی غصه شکست
تیر اولدی جگرلرینه عصا   دکن اولدی نظرلرینه عصا
اول عصایه دکنجه حسد نظرن   هر بری مکره بغلدی کمرت

بو علت یوسفک علیه السلام کعبه جمالی وجودنه جباه کواکب
وشمس وقمر سجود ایدر که اکا جواد کریمک جود در

آنچه رازی که راز اولمیه سن   محنت و درده یار اولمیه سن
صفحه ستری که سر سلامت اولا   سر اظهار ادن ملامت اولا
فکرنی ذکر ادن فکار اولدی   آشکاره اولن شکار اولدی
چونکه اولا زبان شمع دراز   تار اولر مجلس انی کسمه گاز
نجه سروار که کر زبانه کله   نجه جانلر روان دهانه کله

دل

دل قفس از مرغ وحشیدر   مرغ وحشی قفس بحشی در
چون قفسدن بو وحشی بوله نجات   آنی کم طوته حفظ اده هیهات
چونکه سر اولدی ول نهال جمال   عمری ایامی اولدی اون ایکی سال
حسنی اینک اولدی چار دهمی   قوللاندی نجوم مهر ومهی
انو کیجون دشنده اول دلبر   گوردی اون بر نجوم شمس وقمر
بنده کبی ادرلر اکا سجود   گورجک انی اول لطیف وجود
گلدی لطفیله شمع خندانی   گوردی یعقوب طلکلدی انی
آچدی چون نرکس گل سیراب   ایتدی تا سنه حکایت خواب
ددی یعقوب اکا که جان پدر   شمع خندان خاندان پدر
خوب در خوابکی عیان ایتمه   اهل و بستانه داستان ایتمه
دیه اخوانه خوابکی زنهار   خوابدن فتنه اولمسون زنهار
حق تعالی سنی گزین ایده   صدف عالمه قرین ایده
خواب تأویلن ایلیه تعلیم   اوله سن بو کرامتیله کریم
سکا اتمام ایده نعمتینی   که میسر قله ربالتمی
بو شرفدن تمام اولار نیک   ننه کم ایلیدی جدنک

قوله تعالى وكذلك يجتبيك ربك ويعلمك من تأويل الاحاديث الآية

یوسفه دوشدن اولدی بو تعب / غربتینه دخی دوشش اولدی سبب

خوابدن کوردکی جفا وصفا / عاقبت جمله خواب اولدی اکا

بلکه خواب ایچره کوردی احوالنی / عارف اولمز بو قصه‌دن انی

اخوهٔ یوسفک علیه السلام بربریله مشورتی درکه اکی نوردیدهٔ یعقوبدن علیه السلام دور اده‌لر

پرده رازه چکر قدر / نه قدر قادر اوله پیشتره بشر

سوق اده چونکه برایشی تقدیر / عوق ایده بیلمی انی تدبیر

اخوتی چون بو خوابی کوش ایتدی / ابد اولدی حسد خروشن ایتدی

حمله‌سی طعن ایدوب دیدی که پدر / ایلمز اولدی نفع وضرر فرق

اولدی طفله طفیل مسکن پیر / الدی آنی زیور تزویر

اینب اول دور درو غیننه / کوکلنی شمع ادر فروغ غنچه

زعم ادر کم رفیع قدر اوله اول / آسمان کماله بدر اوله اول

اهل عزت اولوب وجود آنک / بزه لازم اولا سجود آنک

بزنه یوز بلکه مادریله پدر / قویه لر پایه‌سینه بزه سر

بزا تا موزه خادم اوله کل / خدمتینه ملازم اوله کل

کندزن یازده شبان بز ز / کیجه دارنده پاسبانی بز ز

دشمنه قصد ادرسه لشکر بز ز / دوستلر ارسنده مغفر بز ز

دوبمز آندن بکر دروغ صریح / نیه‌دن آنی کچون ادر ترجیح

کلک آنک ایشینی بیتورلوم / یه هلاک ایدلوم یه بیتورلوم

وجه او درکیده اردن یونسبیر / تا سزه خالی قاله وجه پدر

سعی ادک بوف دیدی طالع اولنک / کتسون اول صکره قوم صالح اولنک

دیدی شمعون که الدرک آنی / جیله پسندن خلاص اوله جانی

الدرک تا که ظاهرا اولمیه راز / طوتمیه حالکزی بزغماز

دیدی روبیل بندچی آشدک / اصلکز دینته دوشرس ادک

نه قدر فتنه بیسه اوغلاندر / نیجه قتل ایده بیز مسلماندر

قصدمز خود بودر انی سوره وز / بودکل کیم دکاوز الدره وز

الدک آنی برمغازه‌یه در / قالسون اول یرده بیکس ومهجور

اولمسون تشبیدن ایروسایه اکا / اولمسون تیهدن اوزکه دایه اکا

گرک درو بهانه ایله قرین اولسون | همدمی حیله ایله امین اولسون

اولمسون عهدن ایروانده تمک | بولمسون نان مگر که قرص فلک

گچه بری کچی گون بو حالتله | آلرانده بلا و شدتله

تیغموزه بولشمدن قاتنی | کسر اولر تیغ مکر و دستانی

چون یهودا بو قولی گوش اتدی | شفقتی بحر دلدن جوش اتدی

دیدی قتل ایلمک آنی لعنتله | یکدر الدرمدن بو حالتله

تشنه و آچ اولمدن آدم | دشنه ضربیله الیسه یک بر دم

گلک الدرمک آنی چاهه صلک | چاه اچنده فغان و آهه صلک

شاید اولا قضا ایله بر چاه | کاروان دشتده منزلگاه

بوله لر اول یتیمی چاه اچره | المدن محنتیله آه اچره

بولبانی بشارت ایلیه لر | طورمیوب سیره سرعت ایلیه لر

یه اوغل ایده نالرانی یه قول | بر صفا بیله قاله ذکرده اول

پدر آندن کچه حو پیوندی | مهر ایله اکه غیر فرزندی

جمله عهد و قرار ایلدیلر | بو اشی اختیار ایلدیلر

یعقوبدن یوسفی اخوة علیهم السلام بهانهٔ لعبله التماسی

درصورت

در صورت لعب لباس اتدکلریدر

گده کم اول صافی گوهر قلب | صافی گوهر گلور اکا هر قلب

هر نه آدم که بر کدورت اولور | جمله خلقی کدورت ایلی بلور

ظاهر احوالنی گورنلر ازرک | باطنن گوزله وارسه نظرک

نقش آدم درونی ورای پار | صورتی لوح ساده سینه نوار

چنز سحر طور باخوتی یوسف | دللری پر عداوت یوسف

فرده دان فتنه جوی و دو بزرگ | صورتی آدم و سیرتی گرگت

همتی ایله اتدیلر اول یوم | اچلا چشم فتنه قلمیا نوم

بر ایدوب الدماغه دلکرنی | بعلیوب ظلم و حیفه بلکرنی

بولمغیچون دوا بو درده بره | گلدیلر جمله حضرت پدره

طوردیلر قارشو پای خدمتله | سنر قیوب آچوب بلاغتله

قهره مهره اساس ایلدیلر | خشمه حلمی لباس ایلدیلر

سوز سوق اتدلر مناسبته | عرض شوق اتدلر مصاحبته

دیدلر وقت سیر صحرادر | صحن صحرا اطلو تماشادر

بر زمین ایلدی بهای بها | سبزی گوکده کواکب ازنما

فرده دان ورده یعنی فتنه ... طالب اولدی
چونکه ...

نظر اهلینه عبرت اولدی جهان   توله یوسف بزمله اولسه ده آن

گوکل آچا غنچه‌وش آچیلدی چیچک   قو تو نوروزی گورسین اول گوک

نیچه براوله غنچه‌وش مستور   گل کبی گلسین اگه ورد دستور

بزه نیچون آنی ایتمز پیش   بز اکا خیر صانه صنمز بش

گوزدر ارتنه انو گله کدلوم   که قوین گودلوم اوین اولوم

شکرن گاه شیر نوش اولوم   گاه که پستری دوشاد اولم

سرو اوپه واقع لانجیر   سیر اولوم صوکیبی یانجیر

صید اولوم که اهو که خرگوش   وحشی گیبی ایده سیر و خروش

تا تفرجدن اوله خاطر شاد   خانه چیندن الیه چون آزاد

چشم گوردکنه دگلو اولسه عجب   گوکلن اچیر مگر لعب و طرب

ددی یعقوب سویلمك بو سوزی   دلمن دور اولا گوزمه نوری

گورمزم چونکه جمالنی بردم   تار اولور چشمه رخ عالم

بکا انسز نه جان گرك نه جهان   تنده صحت اولورمی اولمسه جان

گوزمه نور در دلمه پسر دوا   گوزمی اتسون خدای نور

قودرقرم غفلتله بازیچه   که پیسر سزاو قاله بازیچه

قوردالا جانمك قورو غبنی   حسرتی یاقه پیشیم اوجنی

اگدی بلاره سوزده چون قردی   صنه سن اعزیه طش اگدردی

کرکدن خوفنه انوك علت   خواب گورمشدی قورقلو عاقبت

بلدیکم عین اولپه نه عیان   په مثالی اولپه آفت جان

خوابنه گورمشدی بربوجه طالع   قلده گندی برفروغ و فراغ

یوسفی گوردی قعر وادیده   اونیز بکن صفا دوشادیده

اون قدر اکلا بیشدیلر   صانه نیس لقمه در پیشدیلر

قصد ادرکندو اول ارانه کلا   یوسفک آنری الندن الا

فتح اولنمادی چون در درمان   بربرلدی و یوسف اولدی نهان

اوینب چونکه خوابمشن بلدی   حقه شکر ایلدی ثنا قلدی

دوشن طوشن اولسه بربلایه گستی   شکر و منت اولرا ویته اتشی

ابن عباس دندی اسرائیل   بلدی چون خوابنه نذر ایتاد ایل

یوسفی نبته درددی اخوتنه   نیچون راضی اولدی حسرتنه

ددی حقدن قچن که گلسه قضا   بصری ادمک اولر اعمی

بوبله ویردی جوابی چون یعقوب   اشدب انی زمره اسوب

دولر اولمه ای پدر غمناک / که بزمله اولنجق اکه چاپک
سن بلورسن بزم شنی عشتموز / قوت و هیبت و صلابتموز
ضربمزدن پلنکی لنک اولور / حربمزدن نهنک دنک اولور
دیو طوتسه بزمله کرکشتی / مشتمزدن فنا اولور پشتی
بچه کرک اولسه شیر مردم خوار / جنکمزدن کورسه کربه دن اوله خوار
بزکه بر قومز اصلمز یکسان / بریسه قرد آنی بیزه اوله زیان
برمزدن اقتسه قانی / جمله موزدوک ضعیف اولور جانی
او قودیلر بو رسمه چوق دستان / الا دستوره اولمدی درمان

ذری التماس یوسفه همه طلب اتوکه سیله سیله اجازت یعقوب چاره بولمدقده

چونکه یعقوب اولاره ویردی نور / یوسفه طلبدیلر یوری دیدیر
دلر موسم بهار اولدی / مرغزار اچره مرغ زار اولدی
کل عروسینی قدرت ایلدی زین / نرکس چشمی اولدی قرة العین
دزدو آل اله دن بتق لاله / دزدی زیور اغ الجودن ژاله
سوسن اتدی چمنده عقد زبان / دلدن ایرمایه تا عروسه زبان
چون جمال سعیده دوندی سعید / اولدی سعی ایلین صفایه سعید
اج کوزک طور نقار و خوابکدن / نرکس آچلمدن ترابکدن

کلکن اولمه کنج کیبی نهان / کل کلستانه ده کل کبی بو زمان
سیر ایدای پسر و کم روان اولدک / کهنه عالمده نوجوان اولدک
آچ تفرج کوزنی که کاهی / کور بو آثار رحمت آلهی
اولقدر اوکدلر تماشایی / خاطری یوسفک اولدی صحرایی
مربی بونجه درلو قید اتدی / لعبله اول غزال صید اتدی
یوسفک جام قلب صافیدی / کرمی و وفاسی کافیدی
بولدک سوزلرینی صدق وفاق / اکلمادی بولرده حقد و نفاق
جلوه ایلادی طوردی اول طاوس / واردی یعقوبه ایلدی پای بوس
ددی ای بحر لطف و کان کرم / شمع خندان خاندان کرم
طوبلدک خلق چون شفقتله / بنی شاد ایت بوکن اجازتله
مرتعی اخوتمله کشت ایدین / اوینیب سیرکن دشت ایدین
ددی یعقوب اکا که جان پدر / غصه دن شادی جنان پدر
سرو بالا که ایله سایه نی / کتمه لطف ایت فقیه بلایه نی
اولمه ای نور دیده دیده دن دور / تا طولاسینک سریر سرور
اولقدر لابه ایلدی تو نکار / اکا عاشق رضا ویرور ناچار

[illegible]

دلبرک چون مرادی اوله فراق — فرقتیله صفا پیر عشاق

چون بنه نور دین گردون — اندی خلوت سرای شمسیده نکون

بربره کلدی بینه عاشق و یار — بری کلزار و بری بلبل زار

بیندی یعقوب اوکچه یوسفله — اندکی وعده یه تا سفله

یوممدی اسمیده کوزلرنی — اوردلر بر بربنه یوزلرنی

برنک عقل و فکری صحرانی — بری کوزدن اقیتدی دریانی

برنک سیر چون کوزنده سحر — برنک بحر چون دلنده سهر

بری پرشوق لعبت سیران — بری دستور امزه حیران

بری درد و افراق قرة عین — بری بلبزندر حکایت بین

بری آیدر که شب دراز ادلیدی — بری در غم کسب آزاد ایلدی

صبحگاهه بری نکاه ایلر — بریسی فرقتیچون آه ایلر

بو بیکا جمع اولب برادرلر — حمله سی خشمله پر آذرلر

شاد لقدن قموسی آمدی جوان — قهر و ظلمه ایدرلردی شتاب

طنلو سوزه چو یوسف آلدندی — بونلرک الکی نیجا باندی

صفت روز یوسف علیه السلام سیرانه سیران چون راخوا

وجب اغزانه گتد و گید ر

کجه کچدی چو اردی وقت سحر — مصرخا و رعنیز ایندی سفر

عزم صحرای ینیلکون ایدی — لعبی کوندن کونه فزون ایدی

عکسی یوسفی دوشندی گرد ونه — اولدی آلوده دامنی خونه

چشم یعقوب کیب سراختر — حور دوزله اولدلرنی فر

طوردی یعقوب جابه خوابندن — آه ایتدی فلک شتاباندن

برز اغلادی قچدی یوسفنی — ایلدی زینتی تکلفنی

سنبلین یودی ماه وردیله — اوپدی اغلادی آنی دردیله

اول الکنده یودی که جبرائیل — آلدی جنتدن اول زمان که خلیل

آنی صنقلدی ال ابراهیم — اکا حرمت ایدرلردی عظیم

قودی یعقوب چون آنی الکنی — تا بونه آنی یوسفک تنی

لرزه ایلدی اول الکن ناگاه — آنی یعقوب کوروب ایلدی آه

کورمدی خیرلرزه الکنی — خوفله لرزه ایندی جان و تنی

ددی یارب بن اوکرکاری — بندن آیرمه سوکلو یاری

یوسفک سنبلنی بغلدی — ادب بغر باغن اغلربیدی

دیر

بغلدی اول بغیله کم جبرئیل / کترب ورتزدی اسماعیل
نرکسینی مکحل اتدی اوکن / زنیتینی مکمل اتدی پاک
کلی اوزره صالب کلاله سنی / قوقدی بردم کلیله لاله سنی
ددی ای چشمه ضیا یوسف / یورکم دردنه دوا یوسف
اول زمانکم خلیله جبرائیل / الدی کلدی فدای رب جلیل
بله کاتردی بر قمیص کریم / تاکیا آنی ابن ابراهیم
بیشده سن دکلو یکن اسماعیل / آنی کیدرمشیدی اکه خلیل
بندخی بیشده اولنجق اوقدر / انی کیدرمشیدی ااکه خلیل
بندخی بیشده اولنجق اوقدر / آنی کیدرمشیدی باکه پدر
دمشیدی بکا بر اوغلک اولا / که جهانه جمالی وصفی طوله
بکا سماده اول اولا مانند / جمع اده نیچه خلقی اول فرزند
شبه آدم اوله صورتنده / بدل اولا خلیله خلقتنده
نوحه نوح و حکمت ادریس / جمع اوله آنده اوله خلقه رئیس
احسنی اوپه در اول کشی / آدنی یوسف ایلیه اول کشی
دلرم سنده کی اول بر هسی / کوره یم بردم آنو کیمسه سنی

بلنزم

بلنزم بردخی کورمی یوزک / بردخی کوزمش ادرمی طلوع
کیدی یوسف قچن اوپیراهنی / جوره طعن اتدی صورت حسنی
حق نه خوش طالع اتمیش انی / اولدی جان مطلع کریبانی
چون صارندی ردای سحابی / فرقته اردی دولت باقی
بلنه بغلدی و بدره اسمعیل / اکری کم قشندلی اسماعیل
کیدی یوسف چون لباس تمام / اولدی طاوس جنت اکرام
حسن آدم زیاده اولدی اکا / مهر عالم فته ده اولدی اکا
بعضیرا اوددی کم اسرائیل / قویدی برهیکله قمیص خلیل
طلغدی بازدی یوسفه آنی / کوردن عنبر ادعل بهیانی
دردی زادن جکر کبابیله / صولدی یولن اشک آبیله
اولمیا بوندن اوزکه مشکل دم / آنده یارندن ایرله آدم
فرقت دوست آفت دلدر / حسرت دوست زهر قاتلدر
یوزنی کبنه اوزدکن یوزنه / ددی ای نور اولن بو جان کوزنه
ای یوزی شعله چراغ پدر / خال و خدی قمر افق داغ پدر
سکا بنده ایدرم آنی کوشش ایت / علم و حکمت شرانده نوش ایت

هر ایشکن خدای یاد ایله / خاطرکی یاد ایله شاد ایله

حق دخی تا که ایلیه سنی یاد / آشنا اوله ساکه اولمیه یاد

قلبکی ایتمه بر نفس غافل / غافل اولمق خطادر ای عاقل

دی بونی بر بلا گلسه ناگاه / حسبی الله لا اله سواه

اوقدی بونی چونکه ابراهیم / گلستان اولدی اکا نار عظیم

هرکه اولحقه اعتماد ایلر / حق آنی غم دمنده شاد ایلر

هرکه حقدن طلب قلور یاری / اکا بردر سلام ادر ناری

هرکه اولحقه جان ایدر تسلیم / اکا قربان اولور فدای عظیم

بن اوتمن سنی گوزم نوری / سن دخی دایم آکل بو مهجوری

خنده سنسز بولنمیه بنده / سن دخی بنسز ایلمه خنده

دوستندن ایرو هرکه خنده قلور / دوستلق شرطنی او قنده بلور

چون بو پند و نصیحت اولدی تمام / دندی اوغلنلرینه قلدی کلام

ایلدی هر برینه اظهاری / که بو گلزارک اولمک آزاری

کلک ایلک قمده عهد و یمین / که اولاسز امانتونه امین

نظری بوسندن ایرمیه سنز / کندو گزدن آنی ایرمیه سنز

چون سلامت گتوره سز قمه / ایرشه سز دعا و همه

گلدر اندامی خاردن صقنک / خاطرینی غباردن صقنک

ولدی چونکه سیر سیر آنی / تازه طوتنک گلنجه تا آنی

دلبرز اکا هوادار اوزر / صحبت وصلنه خریدارز

سکا مهر آنک چو غالبدر / بز دخی سومک آنی واجبدر

هرنه کم یارک اختیاریدر / اول دخی عاشقنک نگاریدر

گرچه ظلم لری صدا قتدی / الا باطنلری صدا قتدی

یوسفی الدیلر چو ایلیب ال / پنجه گرکه دوشدی صنکه اغزلن

یدره قرشو مهرله آنی / بربریندن قیشدی اخوانی

کمی سکن قلور اکا دوشنی / کمی اوپر کم ایلر آغوشنی

قلدی یعقوب هجرله نالان / جان اردنجه تن گبی نگران

بقب اکا دربدی جان پدر / گل خندان بوستان پدر

سنی سندن چو قضا اتدی جدا / دلرم کم رفیقک اوله خدا

کتدک ای غمکسار قلب حزین / قلدم آه و غمیله بن مسکین

الوداع ای جمال بستانم / الوداع ای بهار گلستانم

ویده دن تا غروب ایدجه ماه | آهلر نالیسیله ایتدی نکاه
کتدیلر یوسفیله آهوانی | بر کی منزل گوتردیلر آنی
دامن دشته یتدیلر چو قدم | حور الینی اوزتدیلر محکم
گتوررکن اول آیه دایه کبی | صالدیلر قاره یره سایه کبی
اندردیلر آنی دوش شفقتدن | ال چکیب حمله‌سی رعایتدن
چکدیلر موزه سینی پایندن | الدیلر قفینی آیندن
اول که گل اوزره بصنمزدی ایاق | سپردیلر خاره پابرهنه ایاق
ایلریکن ایاغی گلدن تنک | اولدی خار ایچره خونیله گلرنک
خاردن اولدی پای چون پاره | لعلگون ایتدی سیمکن خاره
یوسف اوغلنجق اوملغن اولدم | سیر ایدردی صفا ایله خرم
گرمکا اویناغه طوبنزدی | بونلرک نیتینی طیمزدی
یوریا که چو قلمدی چاره | دلدی او توره بر پاره
ادر دلر گل یوزینه پیچ انگشت | نیچه انگشت گزره بگزدی درشت
سرونی سایه وش سررکدی | چون گرد قالدغن گوررلردی
سوردین حور الیله انی زمان | که سپردی گناه درمن امان

یکسه ایلاری هم قفاسینه | طقنوریدی خنجر کینه
بولسون اول ادمک قفاسی شکست | که قفایه اوره جفایله دست
چون ینیجه انوک کیدرلردی | هر بری گوشمال ایدرلردی
طولسون انک قفان هر گوشه | که ییشر جفا بیله گوشه
قچسه پیرنیه طوتبه و امانن | جور الیله طوتب گریبانن
ایلریدی قبای گل کبی چاک | تا که خاکه دوشردی اول گل پاک
ملک عالم اودم خراب اولدی | که انک گل یوزی تراب اولدی
صغنب هر کمه که قاچردی | یوزنه یوز درغمی آچردی
اغلیب هر کیمک که اوبدی درزق | کولدی قهقهه ایله یره دیکدی توزن
لاله خدی غبارتق غون اولدی | طاقتی قلمدی زبون اولدی
تشنه یکیت لبینه حوض جنان | تشنه گلدی قرودی قلمدی قان
جان کبی سپلر یکیت آنی یدر | جاننه دوش بلادی تیغ و تیر
بولدی چون بولر زمع امان | نرکسندن روانه اولدی دان
ددی قنده پس ای پدر قنده | گورهکر گوشکی گلب قنده
اول گلی کم تیردی بستانک | بیغیا دستینه بوگه ا حسابک

تو مدی نار جور و تاب عتاب — صور تنده اتك زنك و آب
قنی منثور طبعك غنچه — فانه غرق اندی ضرب اشكنجه
چمن لطفنك بهاینی كور — باد جوربله دشدی حالنی كور
شمع كم مجلسه كه نور ایدی — خنده سی سینكه سرور ایدی
قصد ایدرلر آنی شوبندره لر — اردب باغنی كوبندره لر
بو جفا بیله اول بوركلری سنك — كتدیلر بو سعیبله اوج فرسنك
صو ربا اول ماه بی قصور و كناه — تا لب چاهه كلدلر نجه چاه

اول ماه بیكناهی چاهه اتدقلریدر

چرخ كردون كه دون پرور — نجه بی پرده قننده پرور
نفقه تحسین ادر كاه عتاب — قنجی تزیین ادر جمالی خراب
زخلك تربین بام ایلر — امرینه نجه سعدی رام ایلر
مهر و ماه اولدوغی چون اهل كمال — برینه نقص ارر برینه زوال
برنی كونن قعر چاهه اتر — برنی هر شب كلستانه بتر
اول كه ایلردی هیچو كل خنده — كل دوشندی هم اولدی كلخنده
ای نجه اهل جاه و جاهه دوشر — خاكمكش خانه سیاهه دوشر

نجه زیبا غزاله آل اندی — كرك خونخواره پایمال اندی
ارضلردنده واردی بر چاه — دل ظالم كبی درون سیاه
دهنی بكزر اژدها قمنه — دوشنسه آدم هلاك اولردمنه
نجه دم سیم هواسی هد بموم — اده چبچی اكر پولاد سه موم
نقطهٔ غم مدار دور آنوك — دور اندیشه كبی غورناك
پر كدورت محیط و مركز در — پر عفونت هواسی چشمه سی شور
اچنه دوشسه چشمهٔ حیوان — اول عفونتده اوله آفت جان
یوسفی اتمیچون اخوانی — كورچاكه بكبندلر انی
بنه دست جفا اوزندیلر — یعنی عهد و وفا كوزندیلر
بیلورب ایلدی او كل لدی — دوندی نسرینه تازه كلزاری
تیز اندلر نجه ناله آهنكن — دخی سخت اتدی الری سنكین
كر دل سنك جهان طشدن اشد — ارسته اول قلبی كم هنوزه جسد
كاه اولور سینه یاسمین بتر — انجق اول سینه كین و كینه بتر
بیلور الی اول نكار اغلردی — آشوب آنلر الین بغلردی
بر بوله المیوب آنوك دلكن — بغلدیلر اكی كمش بلكن

عاریکن گناهدن اول جان / حله دن چیمن اتدیلر عریان
دیمز ایکن چرین اول گل تن / مویدن طقدیلر بلینه رسن
صالدیلر قعر چاهه چون انی / برجفا کار کیدی ارغانی
دشدی چاه اسیره چون او عالمتاب / سن که خورشید کا اولدی منزل آب
آیدن طشره طش وریدی مکر / انوک اوستنه دوشدی چون بو قمر
اغلدی انوکیله هر احجار / اکلدی ورد ایله در و دیوار
تخت سنکینی کور اول محرک / کانی اولدی انک کبی گهرک

روایت در

بعضی راوی دیدی که اخوانی / اندیلر قعر چاهه چون آنی
اولدی پرده بو رسمه چون پیدا / توپدیکو کلرده ناله و فریاد
بوزاور بر ملک دیدی یارب / یوسفه ارمسون زیان و تعب
چونکه روحانیلردن اولدی دعا / امر حقیله اردی پیک خدا
دوشدی عنبر تیله پانیه پر / قعر چاهه انچه اول گل تر
اوردی دیوار چاهه هم پرن / تا که دفع اتدی شورش قوشن
واسع ایلادی نجه فرسنک / یوسفه تا که قلب اولمیه تنک

اندی

اندی شورانی شراب و شکر / گلی گل اولدی طپرغی عنبر
نور ایله طولدی روشن اولدی ایچی / خار قلمادی گلشن اولدی ایچی
اوردی بازوی یوسفه انی / کوکلکی آلدی اچدی هم کلکنی
آنی کیدردی چون اول پاک تنه / گلی پیراهن اتدی یاسمنه
یوسفه سویلدی کرامتله / کوکلنی اچدی چوق بشارتله
دیدی ای نور خاندان خلیل / سکا اندی سلام جلیل
دیدی حکمونه انقیاد اتسون / جدی یولینه اجتهاد اتسون
رنجه صبر ایلسون که گنجه ایره / هر که گنج استرسه رنجه ایره
هر کیم کم ولا نصیب ایدرم / اکا اول بلا نصیب ایدرم
صبر ایدرسه اگر بلالره / کوسترر سه رضا قضالره
عزتم حقی ایدم آنی عزیز / بو بلادن خلاص ایدوب آنی تیز
ملک مصری اکا مسخر ایدرم / نجه ساداتی اکا چاکر ادم
اولا محتاج نجه صاحب تاج / کله دشمنلری قپوسنه آج
ارجک بو بشارت اول تمام / اندی جانیدن توکل الله
حقه هر کیمسه کم توکل ایدر / حق انک حفظنه تکفل ایدر

بو بلادن اولنجه جان خلاص / اولدی روح امین همدم خاص

قدمنده دزلدی پنکلجه جاه / بری محراب و پیری بیت الله

آنده صدیق تا نماز قلا / بی نیازی ایکن نیاز قلا

قدم اهلینه منزل اولسه حراب / مجلس فوق ولر به خود محراب

بی قدم مزبله یره نسبت قدم / بیقلور کر اولورسه باغ ارم

اخوهٔ یوسف علیه السلام لب چاهدن دهان عتاب آچیب اول دخی آنلره حکمتله جواب صواب ویردکیدر

خاص قدرن نه بیلسه مر عامی / ذاته بقمز چو کوزلر اولسه اعمی

بلمین عندلیب سرّه چمن / ترک کورسه بللور صرچه چمن

قصهٔ یوسفی روایت ادن / اخوتی جورنی حکایت ادن

اولقدر چوق تعدی نسبت ادر / که اشدن کمسنه نفرت ادر

کوش درسکن نصیحتم ای یار / سوء ظن اتمه آنلره زینهار

اول اصحاب ذلتیدی بونلر / صوکده اهل نبوتیدی بونلر

شمع جمع کروه اهل یقین / قطب بونیان شیخ صدر الدین

دیدی کم وارث کمال نبی / حضرت شیخ اکبر عربی

علم حقیله عالم اولمشدی / قدرک حکمتنی بلمشدی

برایشی بلمینجه دفع قضا / اول ایشی اولماغه ایلمزدی دعا

چون ولیه بلینه سرّ قدر / بلبه آنی نبی عجبی اکر

نور علمله زین ادن جانینی / اکی قسم ایتدی اهل عصیانی

اولکه بلدی قضایی ایتدی قبول / واصل اولدی کمال طاعته اول

صورتا کرچه اهل ذنبدر / ذلتی معنده اطاعتدر

دیدی بعضی رواة قصهٔ چاه / قعر چاهه ایلدی چون اول ماه

لب چهدن دهان اچوب شمعون / ایتدی ترجیع عتاب ناموزون

خطاب شمعون بیان ادر

دیدی الحمد لله ای کاذب / که بزی پاکه ایلدی عاقبت

بزه اولدم ارشدی فتح وظفر / که سنی کورمز اولدی چشم بدر

چون ارشدی سکا بو طالع بد / اولیلین دشمنی که قبیله مدد

نقد شعله دار اولورسه دروغ / ورمز اهلینه ذره دکلو فروغ

جواب یوسف علیه السلام

کوش ادب عتابی اول مفتون / دیدی الحکم لله ای شمعون

منتم چوق که لطف ایدر بدن
فارغم یوز گوزه تمقعدن

جانه یکدر بلای محنت و جاه
ایلکدن عدو یوزینه نگاه

نامی انک که اولیادن اولر
دایما بخششی بلادن اولر

گهر گنج حق بلا اولدی
صنعمه کیم سرکشی گهر بولدی

هرکمه کم بلا موّرث در
صبره یوز طتمیه چه محنت در

سود کینه اوکیم عذاب و ژَر
صابره اجر بیحساب ویرر

چون اشتدی بو حکمتی شمعون
اولدی حقد و حسد دلنده فزون

خطاب روبیل

دیدی روبیل گوریلان دشکی
که نجه شکل ایلدی اشکی

سرکشی کم سوزنده کاذبدر
اکا دولت همیشه غالبدر

بکه روبیلم ایدرم ایمان
که یلاندر سنک بو دوشنده یلان

سنده نه حدّ اولایه چه وجود
که آی و گون یلدز ایده سکا سجود

سز یوزن یوسف آندن ایلدی هیچ
نکته سینه جواب بر مدی هیچ

دیدی روبیل اکا سزک بو قیمی
یوز چوردک سوزه بوزک یومی

جواب یوسف علیه السلام

دیدی یوسف که طمق حقدر
طمعی چون جواب احمق در

سن که اولدک جهانده صورت بین
اکلمادک بو معنیدن سکین

بعض ذاته عنایت اتسه معین
طفلکن ایدر اهل علم و یقین

گورمیسن که جدّم ابراهیم
طفلکن آتی عالم اتدی علیم

راست قولم نه دکلو حکیم
او تنا سن دم اولکه حکیم

دیدی لاوی یلان دشوکه عجب
کندو زعمکده سندیدی دولت عجب

گر بو بیته عزیز تخت اولسن
برج شوکتده اهل تخت اولسن

سنی حق ایلیه امیر وجود
قله ورسا که سنده گنب سجود

ارمدک اول دمه که مجد اتّعد
نه که چاه اولدی اولدی جاه

جواب یوسف علیه السلام

دیدی یوسف اکا که ای لاوی
اولسه قلبکده مرحمت یاوی

بنی تابه اچینه صالمزدک
بیذرب آب اچینه صالمزدک

اولدی قلبکده لی حجر اندن اشد
بغلدی سید طریق مهر و حسد

سنی بولیدن چقردی چون ابلیس
قول لتحقیق اکلدک تلبیس

سومکدن حسود محسودک
حکمی مذموم صنعه محمود

الکین رب منتقم حندرن * یاد اوامی وصیت پدرن

سزه مکر خدا نصیب اولدی * بکا شکر بلا نصیب اولدی

سزه فکر حسد نصیب اولدی * بکا ذکر احد نصیب اولدی

صندکوز چنه بکا جفا اوله جا * بولدم آنده صفای انس الله

نار کز اولدی بکا آب حیات * نور لطف اولدی بقعهٔ ظلمات

اوکه طوتدی قضایه روی رضا * آب در اولر اکه نار قضا

خطاب یهودا

چون یهودا داده واردی شفقت * ددی اول ماهه مهرله خلوت

ای پدر صحبتندن ایرو یتیم * اخوتی ظلمیله صبیر و یتیم

صولدک ای غنچهٔ نارسیده بکن * اتدلر ناره نوز دیدن بکن

منکسر قلبنک ندر حالی * نولدی مجروح جسمک احوالی

قنقی طاشه طوقندی شیشهٔ جغرک * کوزلرکدن اقر می شیشهٔ جغرک

دوشدک ای کنج مار و مورا چنه * نه کرک غرق اولدی شورا چنه

بکا غایتده غصه ویردی بو رنج * مار اچنده نیته سنک کبی کنج

بو عکس بنده ذره دکلو کناه * ای کونش منزلک کون اوله جاه

جواب یوسف علیه السلام

ددی یوسف که ای برادر پاک * نیم اجلمدن اولمه پس غمناک

قعر چاهی بکا خدای کریم * ایلدی لطفیله دار نعیم

تار و مار اولدی تار و مارانک * لاله زار ایلدی کلشندی خارانک

طولدی نور ضیا فضاسی انک * اعتدالیله در هواسی انک

غصّم اولدر نمان که پیر ضعیف * حسرتمدن اوله زیاده نحیف

اغلمقدن کوزنده قلمیه نور * غصه دن ایت صحتنه فتور

ای برادر وار بیر پدر قتنه * جمله کز جمع اولاجق صحبتنه

هر بر بوکز اتورجق بر نه * توشه قلبی چو نیم ییرم یرنه

کورجک اغلیاسن اول جانی * اکا سن بن غریب و تنهانی

کورجک بر تیمک اغلدوغنی * جکرن محنت او طغلدوغنی

یه قچن کوره سن که بر مسکین * ظلم ظالمدن اولمش اوله حزین

نیم اغلادوغمی یاد ادسن * داد اله اول حزین شاد ادسن

کورجک تشنه یی یا آج * یاد ادب اجلغم نیم آجی

اغلربسک بنجون ای قرداش * یارانک دوک سوینده اول یاش

هر كه مظلومه قيلور شفقت اولا / روز رحمتده اكا رحمت اولا

اغلين عزيز ايت اشكمبون / جوى كوثر ايتدى كوز اشكمبون

يوسفك غم غصه‌سى حكايتنك سببن بيان ايدر

عاشقك عشقى چونكه صادق اوله / قنده ايسترسه دلبرينى بولا

هر كه ميدان غمده بى پر در / غمك پارى اكا مسخّر در

عشق كم آندن اوليه تلبيس / فى المثل اولدى هيچو مقناطيس

هر كه كم بو غصّه‌له حاصل / ميل ايدر اكا يار آهن دل

چاه يوسف حكايتنى يازن / در كه شداددى او چاه قازن

قرب اول چاهه ايتدى چون شداد / قلدى اوردن ديارنى آباد

واردى اول زمانده بر عالم / قايدى عبادتده دايم

اوله قدر ايلدى عبادتلر / چكدى چوق چله و رياضتلر

مستجاب اولدى دعوتى انك / ظاهر اولدى كراماتى انك

بركن اول اهل علم و مرد هنر / نشئت صحيفه‌يه ايلريدى نظر

يوسفك آنده كوردى قصه‌سنى / اوقودى جور ايله غصه‌سنى

نظر ايلدى چون حكايتينه / كورمدن عاشق اولدى صورتينه

قلدى دركاه بى نيازه نياز / ولدى كندو سينه عمر دراز

تا اره يوسفك زمانينه / صحبتى حاصل اوله جانينه

حق قبول ايلدى نداسى انك / مستجاب ايلدى دعاسين انك

هاتف غيبدن ندا ايتدى / نه ندا در نه دوا اردى

كاى هوادار صورت يوسف / آرزو كيمه صحبت يوسف

چاه شداد ايله انجنده قرار / تا ميسر اوله بو وصل نكار

واردى اول چاه ايچنده طوتدى مقام / كيجه كوندز قلب قيام صيام

غيبدن كلدى هر كيجه بر انار / ايچدى كوثر مثال و كندى نكار

اوروزنده اصلدى بر قنديل / بو عجبكين يندى روغنيله فتيل

جور ايله چونكه يوسفى اخوانى / كتوروب چاهه اندلر آنى

تازه كل كبى طوتدى اول عاشق / عزّت ايتدى كمالنه لايق

ددى اى باغ غصه‌يه حاصل / نيجه اولدى بكا طلبك اصل

بونجه يللردر كه مشتاقم / چونكه بكترين عشاقم

اخوتكدن شكايت ايتمه صقين / قلبكى پر ملالت ايتمه صقين

بونلرى حق بهانه ايتدى همين / وصلكه اردى عاشق مسكين

عاشقه روزی اوله وصلت یار / آره یرده سبب اولر اغیار

بکا اولدی بو دمده وعده تمام / کدرم سا که عمر و سلام

ایله دیدی و بو زره اوردی / جان شیرینی حقه طپشوردی

نکته

وصل مخلوقدن اوستن انسان / اولدی بو نکته کرامت آکا عیان

وار قیاس ایت که طالب خالق / صادق اولسه نیه اولا لایق

گر بوکا کلدیسه انار غدا / آنک اولر غداسی نور خدا

اندیسه بونک اوکنده بکار / قلبی دریا اولور آنک ای یار

روایت

بوکا کلدیسه نوردن قندیل / اولر اول آناه حقه نور و دلیل

یوسفه اولدوغنه بو نکته تعب / بعضی راوی بو رسمه دیدی سبب

الدی بر کون الینه آینه / نظر اتدی جمالی آینه

دیدی خوب ایدن اولیب او ماه جمال / وار مدر حسنا چنده باکه مثال

قول اولیب قیمته صتلیسم بن / سمنونه بولنمیدی ثمن

ذلتنه بو ذلت اولدی سبب / اخوتی چو بیله چکدی تعب

پند

مکر آینه

38

مکر آینه یه دکردی براز / دیدی آنی کوروب بر اهل نظر

ای فتی کوره کشنده وکی زنهار / تا اولاسن جهانده برخوردار

کوردی یوسف چو کزکده یوزنی / جمله یاشنده طوتدی یاشی کوزنی

اولمه خودبین که کل خدا ایچین اول / فانی کوزلمه بقا ایچین اول

هر که نفسنده اکلایه عدم / ظاهر اولمز اوکا جمال قدم

بایزید اتدی چون وصوله دلک / حق جوابنده دیدی دع نفسک

وارلغ انک که واردی ترک اتدی / دوست مهرین کوکلده برک اتدی

صوفی صاف اولمیه وجودندن / نه تقرب بولا سجودندن

وار کن سینه سنده کبر لکین / صنمه سن بهجود اوله هر جودن

ال اورن کبر یاره دل سینه / کرمک اولمز فنا بلا سینه

اول که کبر و ریایه ایده نکاه / حضرت کبریایه بولمیه راه

روایت

بعضیلر درکه اولدی چون راحیل / یوسفه دایه الدی اسرائیل

واردی دایه نک برادر غلانی / یوسفی امزردی هم اشنی

صتدی یعقوب اریدی اول ولدی / یوسفه جوع اولمسین ولدی

دردله اول کنیزک اتدی فغان / اول جکر کوشه سیچون اغلدی قان

یوز اورب حضرتنه ندا ایتدی — اکدی یعقوب بدعا ایتدی

دیدی ای خلقه عدل ایدن سلطان — بکا یعقوب قلدی ظلم زیان

نور دیده‌دن ایلدی بنی دور — قلمشم حسرتیله بن مهجور

قل انی واخی سود وکندن دور — اغلمقدن کوزنده قلمدی نور

وردی حق اول غریبه مطلوبی — یوسفندن ایردی یعقوبی

یوسفک یاندی نار فرقتنه — تا کینزک ارجه حسرتنه

کلدی یعقوبه اول بشیر آخر — ایتدی یوسف بشارت ظاهر

پند

عاقلینک بو حکمت نظر ایت — اتمه جور و جفا ایی وار حذر ایت

اتمه ظلمی نه دکلو کمتر ایسه — جان ظالم اکرچه مرمر ایسه

دردله چون که آه ایده مظلوم — اردر آخر انی نیته که موم

اثری اکلرچه ایتمه غرور — که اولور وقتیله جمله امور

مور الجنته ماره اوغرسن
الامور مرهونة باوقاتها
بار بو کلمه ناره اوغرسن

یوسفک کوکلکن اقوتی بو بیت یلان قانه یعقوب کلد کلرید

بکا دستانه

ارمیا جانبه یوندن اوزکه شهر — که کله دون اچنده قاره خبر

جان بخه نفرت اتمیه بیتندن — دوست متون اشتمیه دشمندن

یوسف اول کین که کتدی سیرانه — دوندی یعقوب مست و حیرانه

اضطرابیله قلدی کتدی حضور — قالمدی سینه سنده بوی حضور

قلبی دریای فکره طلمشدی — جان حسرتله اودنه قلمشدی

که کرب خانه سنده آه ایدی — که حقیقت یوللره نکاه ایدی

کوز دب چشم انتظار ایله — سویلر ایدی بو رمز اسرار ایله

عجبا نولدی پاره اکلندی — کلمدی یود باره اکلندی

تیز کلم دیبو وعد ایتمشدی — طورمدی اول قرار اکلندی

اشتیاقیله خسته ایتدی بنی — بیدرب انتظار اکلندی

دردله بغرمی جکرکوشم — ایلدی پاره پاره اکلندی

غصه بی کناره غرق اولدیم
کلمدی چون کناره اکلندی

مثنوی

عادتیدی اول غلامه مدام / که گلورلردی اولمدن وقت شام
گلمدیلر بو عادت اوزره اوگون / جان یعقوبه غصه اوردی دیکن
چیقدی فرقت اودی گوگه تمام ایتدی / بویوز اندیشه‌لر هجوم ایتدی
قالمدی صبر بی قرار اولدی / بد علامتلر آشکار اولدی
قرشولایوب هزار حسرتله / سویلردی بو رسمه رقتله

غزل

طپوکی قرشولیو چقدی جان قچن گله‌سن / جگر فراقکله طولدی قان قچن گله‌سن
جمالک آینه جانا نظاره ایتمه‌لی / قرا گو اولدی گوزه جهان قچن گله‌سن
فراق وحسرتله اولدی بلایه بعدی جانم / بو یادی گوکلری دود دومان قچن گله‌سن
طلیک سفرا اولدی بیکه غصه گدن / جگر بلا بله گران قچن گله‌سن

مثنوی

بنی مصیبتله اگرن تو یتیک کتدک
عجب بشارتله ناگهان قچن گله‌سن

اولقدر گتدی کیم عشا اولدی / عالمک یوزی بی ضیا اولدی
گلدی ابناسی چونکه اکه یقین / و دیلر وقت حیله اولدی همین

چیره گوزمدم فغان ایدلوم / گوریجک گوزیشین روان ایدلوم
مجلسی ایتدر شور بیله فغان / طولدی اوازیله زمین وزمان
یرلری لدی جوش نعره وآه / گوگه اوردی صدای واویلاه
اشدب بو فغان حضرت پیر / پایه دونمیشکن اتدی چو تیر
چون مصیبت صداسی دربلدی / آه ایدوب کندوسین بویوقلدی
چونکه ابناسی گوردیلر آنی / بیش یرینه اقتدیلر قانی
هر بری بیره اوردی کندونی / یرتیلی علادی دردله یوزنی
چاک ایدوب سینه کیبی جامه‌سنی / اوردی بشدن یره عمامه‌سنی
عجب اولمایه اغلیه مظلوم / بو عجبدر که گریه ایده ظلوم
قوزی پس میه گرگ خونی بله / اغلیه صوگره انسیله بله
بیتشی چونع اولسه ادمک خدر ایت / یاشنه نقمه اشنه نظرات
صوردی یعقوب اولان غصه‌لرن / سویلدیلر دروغ قصه‌لرن
ددلر چونکه ایلدک سیرانی / تاکه شاد اوله اول گل خندانی
بر بروزمزله جانی قورشدردق / و بندق بیغی اوق یرشدردق
صونیب بشلدق چوپر تابه / یوسفی بگجی قودق اسباب

بری پرتاب ایلیوب چون تیر / قرده بیدردی یوسفی تقدیر
پدری اوکنده بو بلا ایله / قودیلر کوکلکینی قان ایله
صوییجق یوسفک مکر بدنن / بویادیلر دی قانه پیرهنن
اتفاق ایله دزدلر دی یلان / ایلدیلر دی قانی اکه نشان
پیر مسکین ایدوب بو قصه گوش / دوشدی افراط غصه‌دن بیهوش
نقصی یغلیب کوکردی یوزیی / مرده کبی کوکا دکلدی کوزی
کوریجک آنی الدی صندیلر / اشلرندن قمو اوصندیلر
کلدی چونکه عقلی برکی ساعتدن / باشلدی اغلامغه رقتدن
آه ایدوب دیدی یوسفم قانی / اغله یوسفنز ای کوزم قانی
کوریجک آنی الدی صندیلر / اشلرندن قمو اوصندیلر
عجبا قنده قلدک ای یوسف / نیجه اوده لاره صلدک ای یوسف
کرچک اندک نیم کمانلرمی / ظاهر اندک یوز نشانلرمی
قورقلو دوشلرم طوش اولدی سکا / وصلتنک عالمی دوش اولدی
کلدی خوف اندکم بلا باشیمه / اغوقتدم الوملا اشومه
عکس یارم سنک جما کلدی / جانمک راحتی وصا کلدی

سنی بندن ایردی دشمنلر / دل مرادینه ایردی دشمنلر
بنی وصلکدن اندلر محروم / نیقدر حیرتکده نیته که موم
سنی نندی حسود اخوانک / عجبا دوکدلر می قانک
اوددمی اندلر عجب صویه / قنی یورکه حیرتوکدوب
قنق طپراغه کومدلر بدنک / نیجه پیراغی اندلر کفنک
نجه طاشله طوقندی بشخونک / نه چمنده کول اولدی نشو عمرک
قنده میسک سکا پلام اولسون / صاغنسک صغلغک ندام اولسون
ددی الملاره پیرهن قانی / قانی کورین ورک انی
طولدی قانیله چشمی قانی کوروب / جانی کلدی دهانه انی کوروب
مژه اوریب بنه بغلدی همان / بیندی دم بسته صبحه دک پیچان
جمله اوغلنلری کلیب قتنه / اغلدیلر انوک بو حالتنه
الدی صانب انی اوده همان / اندلر بر بنه چوق نفرین
ددلر حالمز زیان اولدی / اشمونز درلو درلو قان اولدی
چاه اچنده اول انی دخی بسته / آه ایچنده بو بونده دم بسته
چشمی آنوک جفا بیله کریان / بغری بونک فراقله بریان

دیدی شمعون کی ای برادرلر
کاذب اکلر بزی بو سرده پدر

بس کلک چاه یوسفه کیدالوم
چقروب آنی پاره پاره ادالوم

بعض اعضاسینی انوک آلالوم
پدرک یننه یابنه کلالوم

کورجک ظاهرا اول ادآدمی
انو ریزه ایلر ادآدمی

چون یهودا بو رایی کوش ایتدی
چشمی قان اولدی خشمی جوش ایتدی

دیدی یا اخوتانه غافلسز
نیچون ظلمه بویله مایلسز

سز نجه نسل انبیا اولهسز
کندو جزوکزه جفا قلهسز

پاره پاره لری عاقل اولن
قصد ادر کندوسینه جاهل اولن

چونکه کوزلر اشی آخرینی حکیم
اولمز آخر ندامت اکه ندیم

جاهلک چون همان کوزندکی حال
ادر آنی تأسف استقبال

جد ادک جد کوز یولینه کیدک
اصلکوز آدنه دشمن اولک

یار آنک که ذو الجلال اولر
آنی قتل ایلمک محال اولر

جد اعظم خلیل حق مفتون
یوز آتینه نور شیبته چون

یوسفک هر که ترک قیلنی کسر
قومزم آنده قلجه جاندن اثر

کوچی نیدکه نفسمک نقش
قومزم اوستنه یوز یل آ

باشنه قصد ادنده جان قومزم
لعلنه قصد ادنک قان قومزم

هر که اندن پرسه بر برمق
سرن ایدم قلم کبی اکی شق

هر که کسر اتسه دشلری کوهرن
دلرم در کبی انک جکرن

هر که قصد ایده رویی مهوشنه
یقرم آنی خشمم آتشنه

غضبن وصف ادن یهودانک
ایله ایلر حکایتن آنک

غضب اتسه او پهلوان جهان
کوزلری قانله طولردی تمان

اکی دوشنده وار ایدی موی
قفسنه ایلسیدی سهم اکا خوی

که اوقلر اولردی ناوک تیز
دلریدی چتالی ینبته کیبیر

یوغدی خشمنه انک درمان
انمنجه او دمده نجه قان

آل یعقوبدن بیر آدم
النی اکه سوریدی او دم

چون یهودادن اندلر بونی گوش
خوف ایله دلدلر قمو خاموش

صفت روز و یعقوبله اخوه یوسفک علیه السلام خبرلرنده
مخالفت ظاهر اولدغیدر

بر کوکل لوحنه بو قول تمام
راست اولمز مخالف اولسه کلام

هر نه سوزده که اوله بوی دروغ
کورمز اهل بصیرت انده فروغ

صبح کاذب قچن که ایندی ظهور   دل وزندی که ایده قصه زور
صدقله صبح صادق اولدی پدید   طلعتی انک دلینه خیط سپید
کسدی تیغ شفق اودم آنی   کورمیین یوزنده کی قانی
قطع اولنسه روا اولا او زبان   که سوزنده اولا خلاف دیلان
چونکه سحر طردی پیر کنعانی   صبرله صالدی دیدن قانی
کوکلکی کوردی یینه آه ایتدی   دقتله اکا نکاه ایتدی
کوردی کرچی توبشمش اوستنه قان   یوق ولی ضرب پنجه ودندان
بلدی نور فراستیله همان   که بلاندر او پیرهندکی قان
دوی ابناسنه تبسم ایدوب   بنی طب اغلدک ترحم ایدوب
کرک اکر بیسه یوسفک بدنن   اولا بر تربدی پیرهنن
ضرب دندان اوروب انی تازه   شفقت اتمش بو پیرهنه
کاشکی کوکلکی اولن احسان   پیرهن اسنه اولیدی همان
توک یلانی خدای یاد ایلک   بنی طعن و سوزیله شاد ایلک
دکلدیلر چو حجتن آنوک   طکلدیلر فراستن انک
پیرهنی ولدغینه پاره   اندیلر دللرنی صدپاره

کلدلر کرچه قان بولشدربن   قالدلر صوکره دل طولشدربن
سرخ رو ایلمادی قان بولری   خجل ایلادی چون یلان بولری
سوزلری چون کورندی نامعقول   انی یعقوب ایلمادی قبول
سویلدیلر نیه بو رسمه دروغ   بلدیلر که یوق دروغه فروغ
دولر چون بزی ایلدک بیران   قلدی اول جامه فرقتنده همان
خالی بولب حرامی اول جانی   ایلمشدر شهید اول آنی
چونکه یعقوب اشتدی بو خبری   قالدی کذبه شبهه سی اثری
دیدی بو سوز دکلدی معقول   بونی عاقل اولن ادرمی قبول
که حرامی بولب بو او علانی   کوکلکن قویه الدرب آنی
دزد اولن ادمی تماشن الور   چینک ادب ورمز پاشن الور
الدمک سزبنی یلان سوزله   بن اینمن پیزه همان سوزله
بلکه نفسه اطاعت ایلدکوز   کم بلور نه شناعت ایلدکوز
نفس اماره ماره پرسم در   امرنی طمتر اولمه که آدم در
آدمک نفس اولدم اوله نفیس   که اوله کشور وجوده رئیس
بندن ایردی اول حمیل جلیل   کوکلمه لازم اولدی صبر جمیل

آنی کم اکه ایندکوز پنهان | اومرم ایله شبستان عیان
چونکه صبر جمیل ایلیه مرد | کله ایتزنه دکلو کم کله درد

قوله تعالی قال بل سوّلت لکم انفسکم امرا فصبر جمیل والله المستعان علی ما تصفون
یعقوبه پای طلبه دشت کنعانی گشت ایدکمی در عاقبت
باغ قلبنده میوهٔ صبر بتدکیدر

ممکن اولمیه وصلت دلبر | عاشقه جان اولریه پیسر
غالب اولسه ولی خیال نگار | صبر عاشق خیال اولر ای یار
چونکه یعقوبه غصه کار ایتدی | فکر یوسف دلن فکار ایتدی
کلبهٔ حزن اچینده قلدی حزین | همدمی غصه همنشین انین
وردی کوکلن بلیه کوزن آبه | قومدی جانی تاب دلن آبه
اولدی چون بندی حسرت اوده تمام | سینه جام و دیده رنگین جام
صبر و آرام اشی تمام اولدی | شادلق کوکلنه حرام اولدی
دوشرب راحت و صفادن اکن | بلنه بغلدی طلب قوشغن
صومعه بابنی متغفل ایدوب | سفر اسبابنی مکمل ایدوب
حاصل اتماکه راحت جانی | ایلدی دشت گشت کنعانی

دکر هر برده نام یوسف دی | فکر هردم اکا تاسف ادی
ولده یا رب خیالی لوحه | ایلر یدی بونک کبی نوحه

غزل

قنده سن ای نور دیده قنده سن | ای نهال نارسیده قنده سن
کمر والی شدت تندن چالمک | اوغرین ظلم شدیده قنده سن
خسته جسمدن فراقک دردله | اولمدن جانم رهیده قنده سن
قنده صوردیسه نشانکدن خبر | بلمدی هیچ آفریده قنده سن
بولمدم هرکز جمالکدن اثر | ایستدم انس و پریده قنده سن

مثنوی

حسرتله یوزردی خسته وزار | اریب آنی ایلزدی قرار
دردی قتنه کتدک ای یوسف | بنی آواره ایلدک ای یوسف
سنی قنقی قیوده کزلدلر | بنه برده بصب بوغزلدلر
نجه شمشیرله کسلدی سرک | قندی تیر بله دلدلر جگرک
نغمه می اولدی قنده تازه تنک | بو بله غرق اولدی قانه بیرهنک
بن بو درد و می کیمه اغلیین | خسته کوکلومی کیمه بغلیین

قدی سروه بکزم چو بویک الم
غنچه‌سی قوقم چو بویک الم

لبکی کورسم حیاتی ندم
دهنک یوغکن نباتی ندم

قمری نیلرم بزوکی کرک
شکری المزم سنزوکی کرک

کل یوزکسز کزوبه خار اولدی
دل فراقکده بیقرار اولدی

دوشدم ابروکی کورمیوب تابه
اورشم بند باب محرابه

انتهالی کوزم دشوکه نظر
چقدی آندن صفای دور کهر

زلفکی قوقمیالی بن مسکین
خونله طولمشم چو نافهٔ چین

قوقمیالی رخ و بناکوشک
اوپمیالی لب شکر نوشک

کاه کل کبی چاک به چاک ادرم
که یرم جرعه کبی خاک ادرم

بیتورم کیجه اولسه بغه نیق
طالعم خواب اچنده بن اویانیق

یوررم کندز اولسه آواره
حسرتکدن ضعیف و بیچاره

بدی کس کشت ادیو جا التلی
حسرت و اشتیاق رقتیله

بیب احمیب یوردی وان
چاغروب یوسفه قلوردی فغان

عاقبت قالدی درد له بومند
اولدی یوسفک نشانی بدید

اریب چونکه بولدی آتی
چقدی عیوقه آه و افغانی

اکلدی آنی کیله چرخ فلک
اغلدی کوروب آنی جمله ملک

کلدی آخر رسول رب جلیل
بلبل باغ قدس جبرائیل

دیدی یعقوبه یا نبی الله
بیلدی آهنکی او دینه مهر و ماه

یر و کوک اکلدی فغانکچون
اغلشرلر ملکلر انوکچون

کرتبه اردی جمله کروبی
نجه اولر بو ناله آشوبی

دیدی یعقوب یا رسول امین
نجه‌سی تمیم فغان انین

قلمشم حسرت و فراقله بن
یرم نار اشتیاقله بن

وار سه درده بنم درمان
انی اوکرت که اتمیم افغان

اکا صبر ایله دیدی چون جبرئیل
اولدخی قلدی عزم صبر جمیل

حکایت مناسب

همدم حضرت حبیب خدا
شیخ جمع هدا ابو دردا

درکی اوغلی الب سلیمانک
صبر و آرامی قالمدی آنک

بیندر رکن بو چیر تیله بورک
شکل آدینه کلدی اکی ملک

مدعی اولدی بیر کلدی دله
ربسندن بو رسمه قلدی کله

دیدی ای حضرت رسول خدا
بو کشی بکا اتدی جور و جفا

بر یره ضم ایله تخم الدم — حاصل اندم آنی تعب چکدم
حاصلم چون تمام اولب تبدی — بو ارانی بصب هلاک ایتدی
چون سلیمان اشتدی بو خبری — دوندی خصمینه ایلیدی نظری
که نچون سن بکا جفا ایتدک — که بصب حاصلن هبا ایتدک
اول دخی دیدی یا رسول الله — بکدا عدلکیله ایله نگاه
اولمشیدم بر اولو بوله روان — که کدروی او بوله جمله جهان
مکر اول بولده بو اکن اکمش — حاصل ایتمش آنی بلا چکمش
دخی یول بولمدم اولب ناچار — حاصلی بصدم ایلمن انکار
مظلمه اولدیسه کر بوزیان — چکین بر نه درسک اکه ضمان
چون سلیمان الدی بو سینه جواب — دنب اول مدعیه قلدی عتاب
دیدی ای عقلی ناتمام اولن — زرع اولمز طریق عام اوزره
نیچون عام بولده تخم الدک — بصدیلر آنی حسن زیان چکدک
اول ملک دیدی یا نبی الله — بس نه سنده بو نجه کریه و آه
آنی بلمز مسن که بو دنیا — اولدی راه منازل عقبا
بونده اکدک چو تخم حاصل جان — نیچون اغلرسین اردینجه زبان

46

بو اولو بولده هر که تخم اکدی — حاصل ایدی ولی زیان چکدی
چون او دنمز بو رسمه اولسه زیان — جان صبر و تحمل اولدی همان

یعقوب عم قلنده کنعانده بای طلبی دامن تحمله چکب آب عهد ایله ولن ذکر یوسفدن پاک ایتدوکی عاقبت خوابده خیال یوسف پرده عهدی که چاک ایتدوکی

چون هجوم ایلیسه خیال نگار — صبر عاشق نه کلو طوته قرار
عشق بولنده اول که صادق قدر — دعوی صبر اکا نه لایق در
چونکه یعقوب اریدی یاره — قالدی بیچاره قلبی صد پاره
کوردی یوق حقدن اوزکه ربنی و پناه — طوندی بر رشته اوزره صبر الکاه
طوتدی پشتن اوپشته ده قدره — صبره یوز طوتدی کیتمدی سفره
توتدی آه و فغان صبر ایتدی — جانه رقت دمنده جبر ایتدی
دردی جوشنه کلیجه غم ناکاه — حسبی الله لا اله سواه
طوتدی صبر و قرار اوزره قرار — کوزلدی کم نه اولر آخر کار
عهد ایتدی که بولد غنچه حیات — یوسفی اکیب ایتمیه حرکات
کسه دن صورمیه انوک خبرن — کمسیه سویلمیه دردی سرن

کیج کوندز کچردی طاعتیله / حلقه‌دن عزلت و فراغتیله
برکجه غم دزینی بصیدندی / خواب کلدی برارمغندی
یوسفی کوردی سبز پوش اولمش / حالی آه و دریغ و جوش اولمش
کلدی چون یوسفی کنارینه / صو سچلدی یراکی نارینه
حسرت و فرقت اوده‌ی اونتق / صندی اول وده کندوی اونتق
دیدی ای جانمه صفا یوسف / دل بیماره شفا یوسف
ای بوبی سرو نارسیده حکم / کوکلم ارامی نور دیده‌م حکم
سندن ایرو دشالی چوق دیدی / کوزلرم حسرتکده پر دُر
کورمز اولدم سنک جمالکی بن / بلمزم نجه اولدی حالکی بن
نوش جان الدن بو لذتدن / بیک دحی آرزوی جنب حضرتدن
دیدکم قانی بو نجه عهد و قرار / اتمیدک کوکل غمن اظهار
یوسفک نامن اکیم دردک / غمنه دشد کوکه غم پردک سکام ستل
شمدی سویلرسن اکه لذتله / عرض ایدوب حالکی
صنسه پیمانه کبی کاسه سر / صمه پیمانی صادقیسک اکر
دل یعقوبه کلدی چون بو عتاب / خواب برینه طولدی کزلره آب

دتردی چشم نیته کم برق / اغزنه قویدی بر اوج طرق
اندی اول سهو چون خدایه سجود / طلب ایلادی عفو حضرت جود
سینه پرتاب و دیده پر خوناب / دیدی تنها الیک یا تواب
اکا کم لطفنی عیان ایلر / اول اخلاصن امتحان ایلر
امر حقیله مینه روح امین / کلدی یعقوبه اولدم اجره همین
دیدیکم ای کزین اهل و ولا / سکا ایلر خدا سلام و ثنا
درکترمسین سهو دن شتی / اغلسون بیلمسون کوزی شیشی
اتمسک ترک یوسفک نامن / محنتله کچرسن ایامن
اکا کوسترتشم خیالله خواب / تا که بنیاد عهدی وله خراب
خوابی فتنه بلمسون یعقوب / بلکه اولدی اشی بو خواب خوب
عهد صنماغی چون کلک قلدم / شکل یوسفده بر ملک قلدم
اکا کوستردم آنی دو شنده / یوسفک نامن اکدی خوشنده
کندی آندن او دعوی باطل / عشق حالینه اولدی حایل
ایجسنجه حجاب دعوا یلی / کورمدیلر جمال معنایی
عجبله وعظ کوی منبر عرش / اولدی سطر و دفتر اسفل فرش

فقطعه اعتراف دن مسکین   یکدر آندن که اوله طاعت مبین

اخوهٔ یوسف کرک غریبی صید اتدکلری دیسن افترا اکا قید اتدکلریدر

افترا ایمه بیکناهه مقنن   ارتشه ساکه یرکتن اه صقن

مثل اسندر جهانده بو سوز   بش کیپر دلکو قردک آدو یوزر

کرچه کم الدماغچون پدری   یوسف اخوانی ذردج خبری

چونکه الدندی بلا نلرنه   آتش تاسه دشدی جانلرنه

بنه بردرلو اتدلر تدبیر   اعتقاد ایده تا که آنلره پیر

ددلر پیر راست صنمز سن   کرگ یددی بز انتمز سن

چونکه کوردک سنی که اغلرسن   جان جسترا او دیله طغلرسن

نار غم کلزوکی صولدلدی   بزده دیدک حرامی آلدی

قنده کم طوغو سنز لراوله کسا   اکری سوزلره اورکز بنیاد

بیور اول خوبی شکار ایدلم   کترب حال آشکار ادلم

ددی یعقوب آنی وارک کترک   اسب دعوای ایشنه له بیرک

بغلیایین آنی قنده مدام   همدمم اوله خلوتمده مدام

قوقت آندن غزالمک بوینی   کورین همدمم اکث رو ینی

ایلیک اکث بوز بینه نظر   اکسله شاید اوله دردجکر

چون بو عهده قرار ایلدیلر   حمله عزم شکار ایلدیلر

طوشن ایخوبی رمکه پدره   کرک صید بینه کتدلر صحره

صندلر آیده لر شکار له آل   صندیلر که آشکار اوله حال

بلدیلر که نفس مردم کیر   اتدی بونلاری صیده تحجیر

کشت ادب کوه و دشت کنعانی   سیر ادرکن بولر بیابانی

آنده برقرد کوردلر که اولور   کوکه طوتمش یوزین زار قلور

قصد ادب اکه صید ایلدیلر   طوتدلر آن قید ایلدیلر

بند اول صغیف بسته قلب   حمله وندانی شکسته قلب

سوریبا آنی قهر ایلدیلر   دوندیلر عزم شهر ایلدیلر

کترب خاندان یعقوبه   دلر النب آن یعقوبه

خانه اکث غزالنی بویدی   باغ عمرک نهالنی بویدی

ددی یعقوب قوک برزانی   بندن آلک که دکلنه جانی

کنده طوریب نازه اتدی شروع   فارغ اولب نیازه اتدی شروع

ددی کم ای حماده جان درکی   بر قرد طیرقه زبانی ورکی

درلرم وربو قفسده نطق فصیح | دیه یوسف حکایتینی صحیح
ایله دیدی قرده انی نظر | امر حقیله صوردی اکه خبر
صغدی ارقسینی شفقتله | کدردی وحشتن کرامتله
هرکه اول کرکی نفس اندی مطاع | اکه ملکی مطیع اولورسه سباع
هرکمک انس حق اوله بخشی | نوله اولسه انیس اکا وحشی
ذکر حبیبله حی اندن جانی | سویلدی عجبسی حیوانی
دودی ای جانور موافق اول | خالقک امریله ناطق اول
قورد ایشیدب بو پیرغی طوردی | قیرغ اوستینه طلدی اوتوردی
وردی صوتی خوش اتدی الحانی | سوزه کلدی فصیح وعبرانی
ایلیوب صورت رسوله نگاه | دودیکم لا اله الا الله
بعد ازان دودی ای رسول امین | نه سوالک وریسه ایله همین
دودی یعقوب یوسفک فانی | قلدی سندن شکایت اخوانی
نجه جرات ادب یدک انی | جسیمکه توتا دندک اول جانی
اندا چوکتی شبنه خلق اونک | نجه شق اتدی آنی دندانک
النی مهرینه وردکیمه زوال | قشلری کیبی جسمک اوله هلال

اولمشیکن قیشی دله محراب | نجه جانیله اندک انی خراب
کوزلری اولدیسه که غدا | حقدن ارسون شو که غیر بلا
ایلدوکیه زلفنی پامال | بندک اولسون سلاسل واغلال
رشک ادرکن جمالنه حوری | نار اولسون یکیه اول نوری
قانی انک اول آب حیوانی | قنلر اولسون یدوکیه آنی
بو نغینه رشک ادر بو برک سمن | آنی یسن یدوکیه اولمه ایمن
برنی یدوکیه اول بردار | اولمه اکی جهانده برخوردار
طلعک اولدیسه اول میان لطیف | موی وش اوله سن زار ونحیف
نیجون یدک آنی غم یدک | پدری پیر اغلیا دیدک
کوش کرکه اردی چون بو عتاب | رقیبله بو بهمه وردی جواب
دودی یعقوبه یا نبی الله | دکلم بن بو قصه دن آگاه
چون حرام اولدی بزه لحم نبی | یرز آنی کوزلرز ادبی
انده چارم که یمیدم آنی | اوبیه ابنا که اتمه بهتانی
بویره بن غریب کلمشدم | وادی حیرتده حیره قالمشدم
ایلربکتی بو خبر تیله فغان | طوتدی او غلنلرک قلبن بهتان

بن بولردن اومارکن چاره / اوردولر یارم اوستنه یاره
بن بولردن اومارکن نعمت / چکدلر دشلرومی بی علّت
سوریب اوشن کزدلر قتوکه / ایلدوم وصف حال حضر توکه
چونکه یعقوبه کلدی بو سوزی / کرکک اجو النه کوتیدی اوزی
کذب ایله حیله آشکار اولدی / جمله ابناسی شرمسار اولدی
دیدی اکا انه رسول امین / سکنک قنده بیدی ای مسکین
نه اشه کلدکیدی بنده عجب / نه قلوردک بو مملکتده طلب
دیدی صحرای مصر دی وطنم / انده برقرده شم واربدی نم
آق قوشه کدردم انوکله / زندکانی ادردم انوکله
سمدمیدی نمله اول همشیر / نفرت ایلردی شهرمزدن شیر
سیر ایلردک اونیشی طلشنی / درلردک بله آغز بیلشنی
آخر اقلیم مصر ترک ایدی / شام اقلیمنه کوچ کتدی
کوکلنه خوش کلب انوک بو دیار / نجه مدت بو یرده طتدی قرار
قالدم انسز بن اننچه زمان / عالم ایت درلکینه دوندی همان
دلکولا نورکتی قتده بلنک / دلکولر اندی قتلمه آهنک

کورسیم کلدی چون جمالن انک / آرزو ایلدم وصالن انک
هم اشتمیشدم الولردن / پیینه سی علما طلولردن
سیر ادن قرداشی زیارتنه / ارشه جانی تنکر رحمتنه
هر آدم کم ادب حرکات / بوله هر آدمینه اون حسنات
کده هم اول قدر کناه انوک / باغ عدن اوله تکیه کاه انوک
بو سبیدن طرب سفر قلدم / انی کورماکی درد پیر قلدم
چونکه کوردم دیار کنعانی / بونن تفتیش ایلدم آنی
دولر پادشاه صید ایتدی / صید ایدوب ول غریبی قید ایتدی
قصد اولدرکه طوته میدانی / الترینه دپالده آنی
ییدی کوندرکه یاتب اویدم / غصه چیندن انک ییمدم
یوررم چرتبله آوال / تیزم راحتیله بریال
قرکو اولدی کوزلرومه جهان / قلرم هرطرفه آه و فغان
چون که یعقوب ایشتدی بو خبری / آه ادب طولدی قان بله جکری
بنه خوش التدی رقتی انوک / تازه لندی حبه احتی انوک
بنه حسرت اودی بیلکلندی / شادلق شمعی کینه دکلندی

نیجه اوربدوی واویلا / ایرلق محنتی نه طرفه بلا
کرچه کون کرک بویله اغلنجق / کوکلن اکا بو رسمیه نغلنجق
بن نجه بیمیم غنزا الچون / قد یوسف کبی تنها الچون
نجه صبر ادم فراق اوده نه / نجه قتلانم اشتیاق اوده نه
دونب ابناسنه خطاب ایتدی / سرزنشلر ادب عتاب ایتدی
که نیچون بوکه افترا ادهسز / بی کناهه نیچون جفا ادهسز
ییمش اول غزالی بو عرب / ایلدوکز بوکه بلای عجب
قصد ادرسز جفایه وای سزه / نلر ایده دخی بو رای سزه
تنم اول سرو قامتم فانی / طغرو سویلیک که نیتدکز فنی
دولر طورو در برم سوزم / سویلیک سزه کورنسه کوزم
دشت کنعانده بیر تخی جوقدر / ییدی کرک آنی شبهه یوقدر
ینه یعقوب کرکه ایتدی نظر / حال یوسفدن اکه صوردی خبر
دیدی بلمیدهه اچمن اول ارازی / بلمیین کناهه غمازی
اکر اولسه ملک دخی غماز / ادمزا اوج رحمته پرواز
اولدی غماز زاغ وادی نار / اولدی غماز دشمن جبار

قال النبی علیه السلام ابغض الناس عند الله نمام

نظر ایت عبرتیله بو خبره / صد هزار آفرین بو جانوره
ای نجه آدمی وار اهل نماز / غمزه کلبه غدا ایدن غماز
صورتا طاعته موافقدر / الا معنیده کی منافقدر
خلق اچینده صلاحی آزادلر / فرصت ال ویرسه چوق فساد ایدلر
دلرم دفع ادب خدا آفتی / فتنه نشر تنده انسانی
کرک چون سویلدی حکایتنی / بلدی یعقوب انک برآتنی
بولدرب قوردشیبنی بلدی داد / قلدی محنتدن آنلری آزاد
چون ارشدی مراده اول حیوان / یوزاورب دیدی حقیمی یا رحمان
ایته کم یا که رحم ادب یعقوب / حاصل اولدی بودم همو مطلوب
دلرم یوسفن اکا درهسین / آنده اول مراده از کرهسین
ایلیب بو دعای اولدی روان / ورودی برپشته اوزره چقدی همان
چاغوب ایله اندی اوازی / طولدی اوازیله هر یازی
که ای سباع مغازه کنعان / کرک و ببر و پلنک و شیر ژیان
اندلر جونکه بو سماع خطاب / اوستنه اوشدلر کروه سباع

دیدی آنلاره کم ای نبی الله / یوسفینی کم ایلمش ناگاه
آنی کرگ الدی دیمش آنلری / پرغم اولمش دل مصفاسی
قرقرم سیزه بد دعا اده اول / تیلکوز قطع اده دعای رسول
ایله اوپه وارک انوک قتنه / عرض ادک حالکوز حضرتنه
چونکه انک سوزن اشتدیلر / جملهٔ طرف شهره کتدیلر
قردلر چونکه شهره یتدیلر / خلقی قوین کبی طغتدیلر
کورلر چون سباع لشکرینی / قچدیلر داره بغلیب درینی
کمیه اتدیلر آشوبی / تالو رنجه جمال یعقوبی
پیر کنعانه اندلر چو نگاه / دیدلر اکا یا نبی الله
یوسفی سندن الوب اچنی / کرگ یدی دیمشلر اول جانی
آنلره اوپ اتمه بیزه دعا / که یلاندر اکا بحق خدا
بزده بیمش بوع انی اندن اچوز / بینی بولسوز اکی بچیزز
باغ قلبنک اول کمیشی در / دشش بلا مک اکا کمک اشدر
جگرک کوشه سیمکین اول جان / نه یرا کیله یه آنی حیوان
قرة العین اکتی طبوکه او نور / نارضیله اولمی مستور

دیدی یعقوب اولانه ای کرگان / بلورم سیزه اندلر بهتان
بکا معلومدر حکایت حال / صبر ادب کوزلرم که نوله مآل
چون انک بو سوزی اشتدیلر / هر بری شکننه کتدیلر
انبیا حالدر بو قصه ای یار / صقن اتمه بو قصه یه انکار

اخوه یوسف پند بیهوده ایله میل اتابت ادب ابلیس آفت تلبیسیله بضاعت اتابلرینی غارت اتدکیدر

هر کمک کم رفیقی ناصح اولا / نه قدر طالحیه صالح اولا
چونکه یه آب نوبه تلبیسی / یندرر غیرت او دابلیسی
غافل اولمزاو دده غافل اولن / بابه ویرر اول آب غافل اولن
یوسف اولدم که قلدی چاه اچره / پدری چیر تنده آه اچره
مهر جوشش الیوب بیهوده انک / کوره کالردی حالنی انک
ایلریدی نهان انکله کلام / کترردی اکا شراب و طعام
یوسفه چون دکردی چاه اچره / انی کوروردی عشق و جاه اچره
اد تور عشق و نازو نوریله / بر سریرا ورزه کی پر دیلیم
برقمر یوزلو اولمش اکه ندیم / علم و حکمت قلوراکا تعلیم

چون یهودا بو حاله اتدی نظر	کلدی قردشلرینه دردخبر
دوکم یوسفک نه خوش حالی	اودرم حاصل اوله امالی
دولتینک کشاده در بابی	ظنم اولدر صحیح اولر خوابی
گرچه بنز مکر و آل ایلدکز	ال بکاتش خیال ایلدکز
دولتی پایدار اولیسر انک	دعوسی آشکار اولیسر انک
ورک ای او چاهدن چقرک	نفسی چاه کناهدن چقرک
هرنه حیف اتدکزسه اونی ییره	اندا چوردک که دیمیه ییره
یدره ییره آنی واصل اودک	اول ضعیفه مراد حاصل اودک
کورمدیلر نجه فغان ایلر	کوزی یاشن نچه روان ایلر
طرسه اوز ییره ذکر یوسفدر	فکری هردم اکا تاسفدر
شاید اولا که اغلتدن اوبر	ضرر ایرب کوزینه اوله ضرر
چون یهودادن اندلر بونی کوش	دللری خشم ایله دویله ایلدی جوش
نیه قصد ایلدیلر اول باهمه	که دارب طشره اغلر جامه
چون یهودایه ظاهر اولدی بوحال	خشم ادب دودی ای کروه ضلال
خوفکز یوقمی حق تعالی دن	قچمه مبینز عقاب عقبادن

سنزدی پدردن پسرله اوتیم	ظلمی کلیجه بزه عذاب الیم
اشکله شاید اول اکی مجروح	بزی غرق ایده همچو امت نوح
آه ادب یا بو اکی افتاده	عاد کیبی ویره بزبادہ
بو قیاس ایله بزه ظلمی اگر	لوط قومی کبی یغه حجر
یدپسن غالب اوله دشمنکوز	کپله باشکوز دوشه تنکوز
قلمیا هیبتو صلابتکوز	اولمیا خلق ایچنده حرمتکوز
هرکه شکر اتمیه بو لب نعمت	مالی مار اوله نعمتی نقمت
قردشینه قیو قزرسه کشی	قیویه دشمک اوله انوک ایشی
فعل انوک که اوله چون قابیل	اولمی قابل قبول خلیل
چون بلورسنه که اولیجق عرصات	عدل ادب ظلمی حق ادر ظلمات

قال النبی علیه السلام الظلم ظلمات یوم القیامة

ظلمنه دشمک ای بنی اسحاق	نور کوزله طلوع یکن افاق
جان ویرجک حقیر اولر ظالم	حشر اولیجق فقیر اولر ظالم

وقال النبی علیه السلام الظالم لا یموت الا حقیرا ولا یحشر الا فقیرا

بزه چونکم پدر در اسرائیل	لطفکوز نچون ایده بزه دلیل

قابیل آدم نغنتک اوغلیدر
هابیل اولدردی
دیمه

ظلمدن طلم ادن ندامتدن … دی اکا حالنه قیامتدن

وقال عليه السلام الظالم نادم ولن كان غاية تماديل للظالم عند قيام الساعة

سزه مشتاقکن ریاض جنان … نیچون اوله لا مقامکوز نیران

الکوزه دارسه اول مظلوم … ایته دوشوب اوله سزه مذموم

آه او بنجه عالم دنیا … سزه لعنت اوقینه اکه دعا

کوزلماین کشی ایش آخرنی … اول آخر اوداپلیدی پرنی

چون سهو ایو رسمه پیداتدی … پند له دللرینی پیداتدی

طوردلر عزم راه ایلدیلر … حمله آهنک چاه ایلدیلر

تا ورب یوسفی خلاص ادلر … ترک ادب جور عدل خاص ادلر

چون بولر طرف چاهه اولدروان … کلدی اوللاره اوچنته شیطان

صورت ادمیده اول ملعون … دلدی انلری ایده مفتون

فرق اوستنده تاج فتنه قدر … تیز ایاق دلنده جنته قدر

طلیلسانی لسان کذب دروغ … یوق درونده ذره کلمه فروغ

کمری مکر وطوق عوق دفا … کرمش سینه سینه صدق وصفا

حال حیله مقام فتنه دال … طوری جور وطریق راه ضلال

النه عاصلق عصا اولمش … بوینه وزره ردا ریا اولمش

منزلی دوزخ وکمال ضلال … سنزی کشنر نصیحتی اضلال

اول ایبر ولایت آشوب … ددی آنلاره ای بنی یعقوب

یوسفی سنده کوزبیان ایلک … حالکز کزلمک عیان ایلک

تا دیم سنده حی نصیحتمی … خرج ادم کنج درج حکمتمی

بونلرا اول شر خبر اکلدلر … راهب اهل دیر اکلدلر

ددلر آنی جا بهره اتمشدق … جانی فعره کتاهه اتمشدق

کرک بیدی دوک آنی بدره … دوشدی اول بر بوکه درد سره

تمدی حقدن هدایت اتی نره … اول اشچون ندامت اتی نره

دلرکم چقار دز آنی … معصیتدن خلاصچون جانی

ددی ابلیس غفلکوز فانی … که چقارر سکوز بودم انی

سزه یعقوب خود اتمشدی … یوسفی کرک یدصنمشدی

شمدن کیره وایلمزدی فغان … کوکلنی سیزه نغلریدی نمان

حمله عالم اشتدی قصه کوزی … کرچک اکلادلر دی غصه کوزی

شندکم یوسفی عیان ایده سز ... کذبکوز خلقه داستان ایده سز

نه اناکوز اناسه سیزه نه ایل ... اوله سز خلق اچینده خار و ذلیل

هرنه برده که اکله انساب ... ونله سیزه خاین و کذاب

تا قیامت سزه بو عار بس ... یوسفه فخر و اعتبار یتیز

انکوز سزه پسر زنشلر اده ... فتنه سیر اتیه یوسفیله کده

سزی مغضوب اده ای محبوب ... سزی مردود اده ای مطلوب

اول العینه تمام اندی بولر ... اکری سوزین طغر صندی بولر

دوندلر منع ادیجک اول کر اوده ... قالدی اوج کیجه چاه اچینده او ماه

صفت روز و افتاب جمال یوسف عم سیاره ظلمات جاه چن
دلو بجا تله اظهار و ثمن بخسله اخوتندن بازار انکیدر

بخت و دولت چو اوله تا جه یار ... فرشتولر انی اصلو بار

تشنه لک منزلنده چاه بولر ... ما اومرکن اچینده ماه بولر

نه عجیبدر حکایتی قدرک ... برد کل آنن حال هر بشرک

ینج اومرکن کمیسی کنجه ایدر ... بیتر بکیمی کنجی رنجه ایدر

ستیدیکن کمین چاکر ادر ... بلی پیر یکن کمینی سرور ادر

55

کریه دن دوست چشم بی فر اول ... کوزجی نوری عدو به چاکر اول

چقدی جهدن چو یوسف خاور ... منزلی دلو برج اولدی مکر

چکدی سیاره فلک آسنی ... تا اده اوکیله بیر اسنی

یوسفک اولدی دور حبس چار ... قلدی چاه اچره زار بلبل و نهار

مدینک کاربانی مصره مکر ... رخت و بختیله ایلمشدی سفر

اول سحرگاه اولب بولر کمراه ... کلدلر چاه یوسفه ناکاه

غم دکلدر اکر بیتسه طریق ... چونکه یوسف کبی بولنیه رفیق

اول که سالار کاربندیدی ... اهل تدبیر و کار دانیدی

مالکیدی او خواجه نک نامی ... کپبله خوش کچردی ایامی

راولر درکه طفلکن بو کیا ... برعجب کوردی برعجب رویا

کوردی کنعان دیارینه اردشن ... بکنه آنده بر کنش کرمش

چون بکیندن ادر جهانه ظهور ... ادمی شکل اولر او کنده بو نور

بعد ازان کوردکم برابر سپید ... غیبدن اولدی باش اوزره پدید

صبحرا دستنه در سلطانی ... درج ادر درجه دکثر ب انی

چونکه مالک بو خوابی کوردی ... سینه درجین بر صفا کوردی

طرب اولدم معبره کیتدی … دشتی اول کوردکن بیابان ایتدی
دیدی اکا معبرای مالک … اوله‌سن بر غلامه‌سن مالک
ستیدیکن غلام اولا ادی … که بکا بیردن اوله بنیادی
سبب اولا بقای دولتکه … علت اولا دوام عزتکه
انک اوچندن ایده‌سن گنجه … مالی بخید و ملک بی رنجه
ملک دنیاده بوله‌سن برکات … دار عقباده بوله‌سن درجات
خوب اوله اولک بقاسیله … خیر اولا آخرک دعاسیله
سوره‌سن عمر ذوق و شادیله … اکله صوکره آدک آدیله
ملک کنعانه ایده‌سن چو سفر … بوله‌سن بو مراده آنده ظفر
مالک اشتدی چون بو تأویلی … سفر شامه ایتدی تعجیلی
ملک کنعانه چونکه بولدی وصول … طوردی بردم کوزتدی صاغله صول
هاتف غیبدن ایشتدی خطاب … دیدی ای طالب نتیجه جواب
شمدی بولمزسن اول مراده وصول … حاصل اولماغه الی ییل کرک اول
بونه ای اشتدی چون مالک … الی ییل اولدی اول بوله سالک
چون اول الی ییلی تمام ایتدی … بینه عزم دیار شام ایتدی

56

بر قولی واریدی انک شترا … حمله خدمتده جست ادی شترا
دیدی اکاکه الی یتمشدر … انی کم تکری وعد ایتمشدر
اومرم کم بولم بو سال ایچره … عهد ماضی‌ده بو حال ایچره
طالعم سعد اوله بیلدرمی … سنی آزاد ادب ورم فرزندمی
تکرار اولدم که ماه کنعانی … طلمله چاهه ایتدی اخوانی
مالک ایتمشدی عزم جانب شام … الی ییل اولدم اولمشیدی تمام
جونکه آندن بینه رجوع ایتدی … یتدی کنعانه و یولی یتدی
کاروان چونکه کلدی چاهه یقین … جمله اشترا کا یونلدی همین
بقدی مالک چو ناقه حالینه … دشدی کوکلی دوشی خیالینه
سر نه چایکیم طیرا شارتدن … خرم اولسون دلی بشارتدن
مرکبن چاهه سوردی ول اکاه … بلدکم آنده در مرادنه راه
جست و جو ایدی اکا چون مشرب … چاه کنعان ایلدی مطلب
چون یقین اولدی ایلره سر چاه … سر چاه اوزره مالک ایتدی نکاه
کوردی قشلر طواف ادر انی … اوچمق استادی اکر و تیجه جانی
مالکه خود ملایک رحمان … شکل مرغیله اولمشیدی عیان

اوکیجون اوپیت معموری / طولدی فرشته جمهوری

کوردلر چونکه قونشن اوشیر قنویه / دولر بونشی نذر انده صوبه

چون اول اراده قوندی بازرکان / چاهه صوکیب اولدی روان

جون بشارت امید کلدی دله / الدی شبرای کند وییله بله

حبشی بنده سی یدی چو دود / قنی خشنود ایدی عنقود

الدی سم آنی چاهه کلدی همین / بولدی آنی مثال خلد برین

اولمش اول بقعه وادی ایمن / اولمش اطرافی نور ایله روشن

خار گل خاره سی گهر اولمش / ریکی درشوره سی شکر اولمش

روایت

بعضی راوی ددی که بازرکان / کلمک چاهه جمله ناقه روان

بوی یوسفله مست اولب جانی / هر بیری یره اوردی پالانی

عزم ادب چاهه مجلسی بربان / سردلر خاکه یوزلرینی روان

پند

بارکن نفس اشترینه وجود / بولمی انس یادی معبود

درشی ای یار یره اوریاری / که سپنوکیله یار اولا باری

ای کوکل بت پرستکن مالک / حق انی یوسفه اتدی مالک

وارقیاس ایت که حق پرستهٔ خدا / طالب اولسه اکه نه ایده عطا

چاهه مالک نظر قلب درحال / کوردی آقر اچنده آب زلال

اولدی قلبی انک کورب روشن / صلدلر چاهه اچینه دلو رسن

یوسفه دیدی روح قدس امین / طرکه وقت خلاص ارشدی همین

دلوه کر ماه وآفتاب کبی / چوق قیودن زلال ناب کبی

افق ایله کنارنی چاهک / صالسون آفاقه نورنی ماهک

پاک اولن ای جود پاک صودن / تشنه لر اوده بیندی قیودن

کورب آیینه اچره صورتکی / یوق صنرک جهانده قیمتکی

کربومیرانه طشره چق ای ماه / قدروکه قیمتوکه ایله نکاه

اصلی اول تشنه نک که اوله بها / اصلی یوق کندوسینه کوره بها

اولمیه عالم اچره بوندن علم / که اوزینه وجود ویره عدم

پیچریوب سنکدتا وخوش حرکات / کردی دلو اچره چون لال حیات

چونکه اول بخت قایم اندی قعود / قوت اندی چکامدی عنقود

دیدی بشرا به ای کران مایه / سنده زور ایله بوکرانمایه

سنکدن اولدی دلو سنکین بر — سیم کردی مکر که سیمین بر

چکدلر دلو مالک اتدی نکاه — کوردی دلو اچره اوتورر ماه

نچه ماه آفتاب عالم سوز — ظاهر اولدی چو طالع پیروز

بو بشارتدن اولدی خوش مسرورا — دیدی هذا غلام یا بشرا

مژده کم طغدی طالعم آیی — چقدی کلدی سعادتم یاری

مژده کم آخر اولدی وعده سال — شوره دن ظاهر اولدی آب زلال

چقدی کلزن سعادتم کهری — سره ارکردی بو نچه دردی

چونکه اتدی کل مراد شکفت — دلدی جانی کیبی ایده نهفت

بغلدی قلب وحیله ورا — تا که غیر الدن زنبیه پایه

دل مرادینی چونکه بولدیلر — کاربانه روانه اولدیلر

یوسفی سرکشی که اتدی نکاه — صندی کم بیره اندی کوکدن ماه

کاروان خلقی مالکه اوشدی — چون نظرلری یوسفه دوشدی

دیدلر کم بو نور ماه جبین — عجبا قندن اولدی ساکه قرین

بشره بکزر فرشته کبی — آب کلدن برندی بو مکر

چاهده بولدیک پچه طمه کان — که پری یر اولمش اول ویران

اتدی مالک ردان بو حیله یی بو دوست — دیدی ویردی بو بنده یی بر دوست

دیدی بونی بنوم چون صاحبیسین — دوستلق اوزره دوستلق قیلسین

قوله تعالی واسروه بضاعة والله علیم بما یعملون الآیة

دیدلر خواجه لر که ای مالک — ملکه آدم اولمی مالک

یا ملکدر بو یا ملک زاده — قول دیمک طرفه سزاوار اوده

سن اکرچه دیدک بو که قولدر — بزم اما کمانمز اولدر

که بو شهزاده بولب خلوت — قیدک اندک بو حیله صورت

کوردی مالک که هیچ اتمزلر — اکری سوزینی طوغری ضن لر

فتنه ازنه دیو صواشش اچه — کزلدی یوسفی قماش اچره

اول جو پاره سینده بو کل — خارده کل نه خاره اچره کهر

راه دولتده هر که کنجه اره — صقلمسه هزار رنجه اره

عقلی یار اولسه اولمز انسان — ذهب نه نه هبی ذهاب عیان

اولدی چون اول اراده بو غوغا — طولدی اطراف دشته صوت صدا

کوش ادب انی یوسف اخوانی — وهم ادب چاهه اتدلر جانی

بونلر اول پرده مستظر لردی — آخر کار نوله درلردی

یوسفه اندلر نهانی ندا / بولمدیلر قتوده غیر صدا

کلدلر کاربانه شدتله / ددلر عنف و خشم و حدتله

که بزم بر غلاممز ییتدی / اوچ کون اوچ کیجه در قچب کیتدی

سز نهان اتدکز بولب انی / ویک انی تان دکلمدن فانی

چقرک انی چقدن بشدن / چقرر تیغمز انی طشدن

الن آنی بشن بلایه طقر / طمودن اودالب یرده بقر

خوفله طولدی مالک جانی / ظاهر ایلادی ماه کنعانی

کوردی چون اخوتن او سرو روان / اولدی برک خزان کبی لرزان

مهری جوش ایلدی یهودانک / کوردی چون بو جمالنی انک

کلدی تنها قتینه شفقتله / صوردی حالن ودی نصیحتله

که دک بونلره سنی بنده / کر صوررلرسه ایلدی سنده

حذر ایت اتمه بو سوزه انکار / مشکل اولمایه تا که آخر کار

ایلمزسک بو دعوی تصدیق / سنی بونلر هلاک ایدر تحقیق

سنی قرداشلی دیلی پدر / دشدلر نار غیرته حدره

یوزصوین بیله ورمیوب انلر / اقدرلر صو یرینه قانلر

بو اشه خواجه لر اولب حیران / ددلر جمله ای جوانمردان

بکزمز بو غلامه سیماده / بکزر اما اولا ملک زاده

قول دیمک سرو ناز پرورده / راست اولمز سزک کبی مرده

ددلر خانه زاده در بو غلام / قدر له اولدی بدر چشمی تمام

بزه همشیر اولدی هم همزاد / سرو در قدی لانا آزاد

جاریه در اناسی آنمزه / خدمتچون الندی خانمزه

همسر اولدی چون بزه بو پسر / پسری کیب سودی چوق بی پدر

بو که میل اتدی قلب میرانی / عدله اتمز اولدی احسانی

ولدک آنموز اجازتله / هیچ ادیدک بونی وکالتله

قچدی بزدن بو بنده سرکش در / یوزصوین باده ویرر آتش در

صونتا کرچه تازه لب ماندر / میوه سی الا مکره دیستاندر

قچمغه در بلا یچندر اوغری / صتمز عیبنی دییب طوغری

راستلکدن او بنده کم اولسه هیچ / هیچ ورطمز آنی قاپوده هیچ

اوغری دیرلرسه اکه طوغریدی / حسنی زیرا که قلبه اوغریدی

قچمغن آدی دخی دکلدی یلان / که قچردی جهانده اول خائن

الا بو قدر بو قدر بو کدبه هیچ صورت | اوله صدیقه کذبه تهمت
چون اوغرلق اوندن اشتندیلر | کاربان خلقی نفرت ایتدیلر
صویب غیرا اولدی چون اپ | کرم اولب مالک ایلدی بازار
ایچدلر اول کهردن اخوانی | صتدلر ایچمز ایچیه آنی
دکمه حیوان نه ایسه انسانی | خضره صور قدر آب حیوانی
نه بلور جام جوهری خزف | آنی یا جم بلوریه خود صراف
ایله خوبیدی اول ملک سیما | بر بقیمی دکردی بیک دنیا
الا بو زرخی بلمک اول آینه | اولدی یعقوبله زلیخایه
برنک چشمینه ارشدی زوال | بربسی بیله وردی مال و جمال
حسن یوسفدکی طراوت نور | اولدی اخوانی چشمینه مستور
هر بریندن بو نور اولدی چو غیب | غیبت ایدیب اتاسن ایلدی عیب
چشم مالکده کورسه لر آنی | ایچه نورلر وریدی بیک جانی
آنی ملک جهانه ورمزدی | نه جهان بلکه جانه ورمزدی
یوسفک حسنی لیک خدا | بعضی انسانه ایتدی پیدا
تا کوربانی مردبی ادراک | ایلمایه نظاره ناپاک

عددنده اول ایچه نک علما | ایلدیلر مخالفت پیدا
ظاهرا اولدریکرمی ایدی ثمن | اکثر راوی آنی کوردی حسن

حکایت مناسب

روضهٔ اصطفایه سرو خرام | طابه ده سیر اوردی بربرام
برقچ اوغلنجق آنی کوردیلر | قوزجغز استیوب بونی اوردیلر
بولمدی نسنه ورمکا اول امین | بنی صاتوک دیدی اولاره همین
اول اکی عالمه امین و امان | براکی طفله طفیلی اولدی همان
وردی انلاره پاک دامانی | قول کبی ایتدلر او سلطانی
کوردلر بولیده حضرت عمری | عمر انلاره صوردی بو خبری
ددلر صاتدز رسول پیمبره | قوزجغز ویرک ادینماغه بزه
اول جهان فخرینک فیه داری | ایتدی بیکرمی قوزه بازاری
فخر عالم تبسم ایتدی ددی | یوسفه ویرلن بها بکدی
قوزاغاجی کبی بو تیمه سرک | تا که قوز کبی اولمیا ثمرک
شجر گل کبی بو بکلکی قو | گل کبی تا که اوله سن خوش بو
نیجه سرکندکی اوکب صنه چیتی | بلکه آخر چرک قوزه قیمتین

یوردار

امیتسك محمده ای یار   اعتبار ایت بو قصه دن

هر كه قدرن بله ارز شرفه   رحم الله امرأ عرفه

اخوهٔ یوسف عم بیع نامه یزدقلریدر

چون قضا لوحنه چكلدی قلم   بند دیازلدی نچه بیر علم

گاه اولر بو حوادث تقدیر   بیرووه آزادكن اولوز زنجیر

كن فلكدن عجبی اننه كله   كه صلر هر شب آنی قاره كله

خلعت حسن چون تمام اده ماه   قره چول كیدرر اكه ناگاه

یوسفی صتدلر چون اخوانی   مالكه بندن اتدلر آنی

دودی مالك كه بیع نامه گرك   حجت اولماغه خط خامه گرك

یزدلر بونی كم بنی یعقوب   بر قولی صاتدیلر بكلی عیوب

نام یوسف غلام عبد مدر   مشتری مالكی خنزا عبید

مالكه جمله بایع مذكور   اتدی تسلیم بندهٔ مزبور

قلدی تسلیم مالك آنلره هم   ثمنی یوسفی یكرمی درم

چونكه اولدی بو قبضله اقباض   بو قدر امكان كه اولنه اعراض

بردلر آخره بنچه گواه   دولر عاقبت كفی بالله

ملی ادب مهر كبی مكتوبی   اوردلر اكه مهر یعقوبی

چونكه مكتوب مالكه یتیدی   درج خاصنده آنی درج ایتدی

چون عزیز اولدی ماه كنعانی   الدی مالكدن استیب انی

گلجك آخر اخوتی قتنه   حجت اتدی انكله اخوتنه

مالكه دیدی یوسف اخوانی   بند ایدوب كی صفتبو اعلانی

شاید اولا كه ساكه حیله ادوه   یون بولیجق متاعك الده كده

قورقلاری بو دیدی كم محجم اولق   بونجه پیتون اشلرن اچه اول

مالكه آملاره آفرین ایتدی   یوسفك بندن آهنین ایتدی

ایلدی لف كیبی بی وینی   چكیدی بندی سیاهه سیمینی

اولمشیكن جهان صچینه اسیر   بو بینه اولدی ظلمله زنجیر

بوبی غلدن بربكن اول گل   سمینه ارشدی آفت غل

هر كه اول جوهر مجرد اولا   اكا لابقدر مقید اولا

دلكو صانب غزال مالك فر   اكا گركانه ایلر بدی نظر

قودی هم لباسن اول نوره   قیتی كافرلق اتدی كافوره

برشورمیدی اول قمر سینه   كه كیبیدی بر اسكی پشمینه

نوله کیسه مد او زیبا خد	اولر آیینه‌نك غلاف عد
ار مدی چونکه یوسفه چاره	اولدی ناچار کیدی پاره پاره
کردی چونکیم پلاس اول خورشید	اکننه قاره کیدی ماه جدید
بوینی آغنیه اردی غلدن اشن	کل بزینه قوقرکن آنی بدر
شدت بند ساعدیله بیان	سیمکن اولدی پنجهٔ مرجان
ساق بلّور در قیدله هم	شاقهاسر ویکن اولدی شاخ بقم
چونکه مالك مرادنی الدی	ذوقله انده اول کنجه قالدی
باتدلر انده یوسف اخوانی	قچه دیو کوزندلر آنی

یوسف اخوتن وداع اتدکیدر

صبحدم چون چلیندی کوس رحیل	طوردی مهد زمیندن ابن سبیل
کاربان خلق عزم راه اتدی	ماه کنعان جکردن آه اتدی
کوردی مالکدن استدی دستور	که وداع ایده اخوتن اول نور
ددی یوغیسه اعتماد کر اکر	بله کوندر نمله بر چاکر
کم بلور بر دخی وصال اولمی	یوزلرن کورمکه مجال اولمی
بونجه بیل بیله صحبت ایلمشم	اولرنده اقامت ایلمشم
چکدلر باکه تربیتده امك	چو قدر اوستمده حق نان نمك

62

مشکل اولر مصاحب ایردکی	ایرلق اولدی روح صبر دلنکی
دکلیب آنی طلکلدی مالك	انده کی شفقت اکلدی مالك
ددی انلارك ایشی ساکه جفا	سنك ایشك اولاره لطف و وفا
سندن آنلر کزندی پر ازاری	سنك ایشك اولاره چون زاری
آنلرك سکا کینه سی وافی	سنك انلاره خاطرك صافی
اکلمادی آنی که جمله صفات	سرکشیده اولر توابع ذات
نحس اولانك ایشی نحوستدر	چونکه صورتده لیل سیرتدر
شیطنت ایلمز فرشته سرشت	خوب اولمز ناکه عادتی زشت
قوشدی مالك ملك نتیجه غلام	دیو صورتلو قارع افلح نام
قیدیله اوپره اولدی روان	اولمدیلر معتقد اول اخوان
کورجك بلکه قیدلر آنی	چاغروب ددی یوسف اخوانی
بنی سیزدن خدا چو ایتدی جدا	قلنك بر نفس بحق خدا
ضررم یوق سزه وداع ادرن	کورین سیز غربته کدرن
کم بلور یوزکزه کورمی دخی	وصلکوز عیدنه ارمی دخی
کوش ادنجک اوک یوسف سوزنی	مرحمت اودی یقدی اوزلرنی

دولر فتیله دونب اکا　　اولمیدی بو آتش نوکلیدیکا

سنی طرح ایلیلدن ای قرداشش　　کوکلمزدن حضور اولندی تراشش

کرچه دار بو آتشه ند اتموز　　الا تو فرزنی حجب لتموز

قنده کتسک رفیقک اوله خدا　　لطفی سندن ایلمایه جدا

ایله دیوب قموسی اغلشدی　　یوسف املارله اسنلشدی

چون یهودای ایلیدی اغوش　　کندی صبر و قرار قلمدی هوش

سرمست اکه رقت ایلیدی حوق　　الن اوپدی وصیت ایلدی حوق

دلدیکم دخی ادیدی کلام　　اقربا سینه کندریدی سلام

خشم ادب افلح اوستنه یوریدی　　النه یاپشب چکیب سردی

اوکنه قندی تاقیب اتدی　　دوی طب سویله کا زبان کندی

سن تو سبد لیچ نیرسن اکا　　خشم ادر خواجه کچ وارنجه نکا

نه بلور دردر خسیمی باره　　بلبه رحمی اولیدی بر پاره

اول ملک دیوه رام اولب چاره　　قلدی آه و فغانله رفتار

که کدب کوزنی باشی اقتدی　　کردنب اخوتینه باقمدی

تا کورنمز اولنجه احوالنی　　بقب آغلازه اندی افغانی

کورمز اولنجق آنلری کندی　　پیک بلا بیله منزله ایندی

بندرب ماکک آنی بار اوزره　　افلحی قودی اول قطار اوزره

دیو اولنجق موکل اول ملکه　　ملکک طولدی ناله سی فلکه

الی ایاغی بند له بسته　　حسرتیله ضعیف و دلخسته

بر یکا محنت جلای وطن　　بر یکا شدت بلای رسن

بر یکا فرقت جمال پدر　　بر یکا محنت ملال سفر

حسرت و غربت و طفولیت　　رقت قلب و رقیت

جمع اولب بونجه دردلو درد کران　　یوسف اولمشدی آرده حیران

ماکه دوی فلج ای مهتر　　اللی ییل ایلدک دمشقه سفر

غرضک بو غلامی بولمغدی　　دایم اهل سعادت اولمغدی

پدر اومردک بو بی بلال زار　　بی جمال و مجال و خسته و زار

ادمعک قیمته بونی کم الا　　بو تخلاین متاعدن نه کلا

دوی بو فکر ندخی ادرم　　بلمزم بو ضعیفی بن ندرم

بن بونی الدم ار پیه دکلو زر　　صیدم امید تخمنی حجره

بونی باکا معبر ورمال　　مدح ادب بیشی اهل کمال

بی خلل اوله خلق و سیرده / بی بدل اوله حسن و صورتده

طفلکن عقل و فکر کامل اولا / جمله علم و فضل شامل اولا

اشدی یوسف انی کلدی نهان / بلدیکم اولمش جمال عیان

بدرکن صندلر هلال نحیف / کوردلر پیره دوکن نهال ضعیف

حبه دکلو نظرلری یوغیدی / ددلر پاره دکلو زر چوغیدی

نه بلور قدر نور مردم کور / چون کورنمز کوزینه شعلهٔ نور

ملکی شب صنسه شب پره روزی / کورمز مهر عالم افروزی

حکایت مناسب

ذکر اولنور که شیخ ابو عثمان / ولدی برکون اوله مصره روان

کوردی دریا یوزنده برکمی خوار / کمیه ایرشنجه اول مختار

یوردی صو یوزنده چون دشتی / کوردی آنی جماعت کشتی

دمدی کمیه بو کرامتدر / اکلمادی که خرق عادتدر

چونکه حق ستر ادهلر اماتی / اکلمز خلق خرق عادتی

نیچه کذبی کرامت اکلرلر / ای نیچه صدقی تهمت اکلرلر

حقنک خلقه آشکار اولمه / صید ادم دیرکن شکار اولمه

یوسف علیه السلام کندی قافلهدن مزار راحیله اندوکی و غلام انی قچدی صنب جوراندکی در

فخر عالم بوردی کم مظلوم / چون دعا ایده اکه در قیوم

که بو ظالمدن الیم دادی / سکابن ایلرم بو بیدادی

چونکه مظلوم اده نهانی ندا / قبهٔ عرش طوله صوت و صدا

انمشدر یفتح الابواب / عرشه وارنجه اول صدایه حجاب

کاروان چون یوله روان اولدی / یوسفک نرکسینه قان طولدی

اشکی یوللاری لاله زار اندی / مهربری برکه و بکار اندی

براکی مرحله چو کتدیلر / مادری تربه سینه یتدیلر

اول مقامه ارشدیچ نکه مرکوب / دوشدی مادر مزاری وزره یونور

دوشدی راحیل اوزره راحلهدن / ایرلب آنده قالدی قافلهدن

اول مزاری قچیب قلب زاری / ددی یوز درد له بو گفتاری

آیردوشدم بدردن ای مادر / بکا ظلم اندلر برادرلر

گل کبی اولا کوتردیلر / گل کبی صوکره یره اوردیلر

گل کبی تازه طنتغک بدنی / سوردلر خاره طفقدلری سنی

پنکله دوکدلر زبون اولدم | لاله کبی غرق خون اولدم
آه کم سرو نازپرورک | اولدی اسپتون خانه دردک
قهر له قعر چاهه اتدیلر | عاقبت بنده دیو صندیلر
کاشکی بنده اولسم انجعم | سکا همزیه اولسم انجعم
راوی در که اول نهان بیزار | زاری قلدی نتا که عاشق زار
ددی علامه ای کوزم نوری | اوده یقمه بو خاک منشوری
بنده اولسون سکا نثارتلر | کلسر دربتوکه دولتلر
که عزیز اوله شهر مصره طپک | سجده کاه اوله اخوبوکه قپوک
اولسر خاک پاکیه آنلره تاج | کلسر لرجنابکه محتاج
طپوکه عرض حال ایلیلر | صدقاتک سوال ایلیلر
بو خطابی چو یوسف ایلدی کوش | اولدی دردفراقله بیهوش
تیب آنن بو حالله قالدی | کاربان خیلی یولله الدی
اشتره ناکه ازلیخ اتدی نکاه | یوسفی کورمیجک ایلدی آه
چاغرب بالکه قوییب صبری | ددی قچمش اوبنده عبری
ددی هالک که اول حوابا نمردان | اولمشلر بوسوزلرنه بلان

کاربان خلقی آنی قالدیلر | هر بکا بر کی بنده صالدیلر
عاقبت اقلیم سیه منظر | استیورک او ماه بولدی ظفر
اوردی برتیغ طپنجه اکه بوقول | ملکه صن شکنجه ایلدی عقول
خدیوسفده اول سیه انکشت | تازه کل اوزره صنکه پنجکست
مشت دیو بله چون دوکلدی ملک | مشتله دوکدی سینه سینی فلک
صبر له سنبل سیه پیکر | ثمنی اتدی لاله احمر
بونکچو پستندن اول حل اتین | ایلدی ای منزلی بر دون
یوسف اولدم زمینه اوردی یوزن | ددی ای کوش اودن غریب سوزن
ای سمیع بصیر وحی و علیم | بنی کرچه وارسه کناه عظیم
بکا انوکچون اولدسه بوجزا | انی عفو ایله ای کریم خدا
آنلروکی حرمتنه یا الله | که اتمدیلر جهان چنده کناه
یا الهی سورسک بنا دم | بوسیه رودن ال نیم دادم
یوزم اوردم طپوکه یا قیوم | حمله عالم جنابوکه معلوم
خاکدن یوزکتوزمدی اول ماه | ظاهر اولدی سماده ابر سیاه
طولدی اول دمده ظلمتیله جهان | دتردی صیحه دن زمین و زمان

طولدی بردم اچیده آفت جهات — رعد و برق و صواعق ظلمات

برق و ظلمتله خوف چرخ کبود — که پر آتش اولدی که پر دود

چون غمام سیه گوکه اغدی — بره یغمور یرینه غم یغدی

ایله طولدی جهانه هیبت نبات — پیچه پیچین بیره اندی اغ سحاب

هرکه اول بضیه دن یدی بیره — بره دن خایکینه اوردی بیره

ییک آنی نیچه طایر جان — آشیانندن اوچدی کتدی رواق

کاروان اوزره یغدی چون بو طلو — اولدی هر سینه دهشتیله طلو

سیله وردی کمی متاعینی — کیمیسی بیله وردی باشینی

عاقبت بولدیلر فرجی تیندی — بشدت اشدی صواشلری بیدی

ددیلر که بو بلایه سبب — تفتیش اهلی اولدی وقعه عجب

عجبا قنغمز گناه اندی — که بودم بیزه بو بلا ایتدی

افرین مالکک کمالینه — واقف اولدی گناه حالینه

بوزماندن نیچه فلان الدین — حالی خلق ارمسنده دعوی دین

بیک بلا کلسه باشنه ناگاه — بردم الب کناهن ایلمز اه

طلمز ارسه شینه بوز طرق — نه بیلسن عارنه ظفر برق

گلمدن کیمسه دن جواب کلام — ارشی گلدی افلیح بدنام

کوردلر کر دهشته بر ارقم — حلقه دوش حلقنی صنغر محکم

نه یلان بلکه اژدهای عظیم — صقب انی ادر عذاب الیم

هرکه منظلوم ادا جور و جفا — حلقنی طوق اولسه اکه اژدرها

چون بو دردیله آنی گوردیلر — سبب حالن اکه صوردیلر

سویلمایب دلی بو حالتله — یوسفی گوستربا اشارتله

آنی اکلندی کم بزه بو بلا — اولدم اولدی که ایلدی بو دعا

مالک اردی یوسفک قتنه — دلک ایتدی یوز اوردی خضرتنه

ددی ظلم ایتدم بو بنده سکا — دلرم کم صوچن بغشله بکا

دلکن یوسفا نوکا اندی روا — یوزنی گوکه طتب اندی دعا

افلحی اژدها رها اندی — چونکه یوسف اکا دعا اندی

افلح افلاحه چونکه بولدی محال — دله گلدی ددی نجه اولسه حال

کاروان یوسف اداسنده اوتدیلر — بلوربا یغینه دوشدیلر

ددیلر لطف ادب و عا ایله — بو بلادن بزی رها ایله

گلدی مالک دخی یوز اوردی اکا — ددی ظن ایتم بو رسمه اولدی سکا

دلکوکی طرخدای جهان　　پسندی وار در انکله راز نهان

ایله اولسه نره مدد ایلیه　　اوچتمزدن بلای رد ایلیه

افلحی اوش کنزمش قیتوکه　　قلدی تسلیم اوزنی خضر توکه

سنی اول کدیه سندخی دوک　　سکا اول سوکدیه سندخی سوک

بندخی وشده طوتمشم یوزمی　　سکا تسلیم اتمشم اوزمی

اوطنجه دلر سکا اوشنده تعدم　　بزی دک غرق تسبیل اتمه کوزم

کلدی یوسف قتنه اول هندو　　سردی زلفی کبی ایاغنه رو

بوبنین الکدی نغنشه کیب طرب　　ولدی یوز قراسنی یوزاوروب

عفو ادب یوسف اول کناهینی　　کوکه طتدی جمال ماهیتی

طولدی عالم دعا پسیله سرور　　ظلمتی کتدی کلدی یرینه نور

کاروان خلقی اتدلر شادی　　اولیجق اول دعانک ارادی

طردی مالک ایاغی اوزره روان　　یوسفه دیدی ای ولی زمان

شمدی بلدم رفیعمش قدرک　　صفه اصفیا ایمش صدرک

سکا لایق کمال عزتدر　　بکا لایق پسنی رعایتدر

سندنی کردی پای دستندن　　باشنی پیلدی خشم متندن

کیدرب اکنه لباس نفیس　　ایلدی کاربانه آنی رئیس

اشتری بخت اوزره بخت اندی　　دولت و بخت اکه رخت اندی

چیقدی بو تخت بهت اوستینه اول شاه　　قلدی دن حسن ظهور ایلدی ماه

کاروان دن بلای چون صوردی　　آنی جانبیله جمله سی سوردی

چونکه سالار کاروان اولدی　　اوکلرینه دشت روان اولدی

چونکه بو قدره اولدی اول خورشید　　اولدی کندن کنه جمال مزید

سایبان الدی بر نور آنی　　ایلدی انکیله سیر آنی

مهروه سایه بیسکن اول آیه　　نه عجب صالمق ابر اکا سایه

خلق یوررلردی پایه سنده انک　　خوش کچرلردی سایه سنده انک

هر قچن کلسه بر بقشه ایرشیش　　تخت اوستندن اینلر یدی ایشیش

انده تکبیر اوردی هم تهلیل　　قلوردی صلوات دین خلیل

قندینده بله خلقی طوپلردی　　علم و حکمت کلام سویلردی

هر نه یرده که اوپه بر عالم　　آنده دایم صلاح اولور قایم

هر نه یرده که اولسه دین املی　　بولنر آنده چوق یقین اهلی

دلر یوسفه بو حالتله　　بو قدر قدر له کرامتله

اشتر کدن دشب نچون قچدک / پرده عیبکی نچون آچدک

دی یوسف که قاچدم جانشنا / والدم قبرنی کورب اکا

حسرت ایرشدی چیتیله کا / اختیارم قوتمادی وشتم اکا

شی سوا قلیه اتدی دم بسته / چاغرمادم آنی بن خسته

یوسف عم شهر نابلسه یتدکی و جمال نوری اهل شهره پیلمان ایتدکیدر

آفرین اول جمال جانانه / که کلور کورپه کافر ایمانه

حسن اودر کم کوریجک اهل ضلال / دیه سبحان مبدع متعال

چون سحردن که شاهد خورشید / عالمه عرض قلدی نور جدید

نور ایمان کبی چو اتدی ظهور / کفر دیجور ایلدی مستور

کرّ و فر و سعادتیله اوماه / نابلس شهرن اتدی منزلکاه

شهرتی طولدی شهر اچینه تمام / عاشق اولدی خواص بلکه عوام

کن یوزی ایله تابدار اولدی / که کورن دیده آبدار اولدی

کورنک عقل کتدی دم کلدی / کوزینه نم یرینه دم کلدی

کوردیلر جمال بی مانند / بر دلارام دلبر و دلبند

جان کبی چشم اوکلدن پاک / ارمز وصف حسنینه ادراک

نور مصباح صومعه بزم جمال / سنور مفتاح قفل کنج کمال

نظر ایدن اوچینه دیدی همین / که جمال آفرینه یوز تحسین

یوسفی چون بو خلق کوردیلر / چشمنوک صانعینی صوردیلر

دو لرای جمال زیبالی / کم یرتدی بو حسن زیبایی

النک آینن کم اتدی بدر جمال / بدر اچینن کم اتدی بدر هلال

نون اچینده بو عینی کم یزدی / ماه اچینده بو چاهی کم قزدی

ندن اولدی بو غنچه زنبق / که کلستانه اول ویرر رونق

بند زلفک بو تاب کمدن آلور / کل سیرابک آب کمدن آلور

لام زلفک نه خامه حرفیدر / که جمالک کمالی طرفیدر

وارکن نرکسکده خواب عدم / کم اویردی آنی بو نازله هم

کم ذرتدی بو درج مرجانی / درّ که کم پر ایلدی آنی

غنچه کی کم قلدی شکر گفتار / سروکی کم یرتدی خوش رفتار

سروکی نجه باغبان بیلر / که او سرودک بیشن جان بیلر

خدّکی لاله کم ایلدی زین / کم اودر اهل حاله قرّة عین

بو سؤالی چو یوسف ایلدی کوش / حکمتیله اقتدی چشمه نوش

یوزندن مراد خالدر

چاهدن مراد انکی چقوردر

عیندن مراد کوزلردر

زنبقدن مراد بوردر

درج مرجاندن مراد اغزدر دردن مراد دشلردر

دو یکم صانعم اوقلدر ... / که قمو صنعنده ماهردر
نقطه یم بن کتاب صنعندن / ذره یم آفتاب صنعندن
دو جهان قطره بحر جودندن / جمله موجود انک وجودندن
اکا مخصوص در کمال جمال / که اکا کلال نقص و زوال
عیبدن کم جمال عاریدر / حجب غیب پرده داریدر
قلدی ذرات عالمی مرآت / اولدی مجلای حسنی اول ذرات
آنده کم ذره دکلو اوله بصر / ذره ده اول جماله ایدی نظر
کوش ادیجک بو حکمتی اول قوم / دیو دللرنده قلدی نوم
دین حقدن چو اوله ناآگاه / دوکلر لا اله الا الله
دولر جاندن ابلیدک اقرار / اکا کم خلق ادر بو رسمه نگار
یوسفک نوزنه چو نقد بلر / جمله اصنامی پاره پیدیلر
چونکه عرض ایتدی عارضنی بو نگار / اولدی جمله صنملرک برنار

یوسف عم شهر میسانه قوندوغیدر

کاروان چونکه بینه اولدی روان / منزلی اولدی ایلروک میسان
چونکه میسان منزل ایتدی او ماه / قویدی هرکوشه سینده نعره واه

یر نظر سیر ایدن جماللن انک / بعلدی سینه ده خیالن انک
هرکه کوردی او حسن بینایی / دینی ترک قودی دنیایی
بو جمال بعله آسنی / مبدع اکلادی قوم بینایی
دولر تکزمز بو اتپانه / بکزر اما قدیمی جانانه
اولمز اتپانده و پدیده بو نور / اوله حاشا که آفرینده بو نور
نقش نقاش صنعلر اتلر / دینلرندن او صنعلر اتلر
شکل یوسفده اول جماعت ضال / بر مرصع صنم دریب در حال
طپیدلر پنجه یک بیل اول صنمه / ایلدیلر خلاف مراممه
حسن یوسفله صانع متعال / بعضه وردی هدایه بعضه ضلال
دشسه کلزاره پرتو خورشید / خوش تخولر اولر هوا ده پدید
روی چرک اوزره صلسه پرتو نور / آشکارا اولر آنده چرکن نور
صدفه دشسه در اولر نیسان / ماره دوشسه اولر آفت جان
ذات ابلیسه دوشدی چونکه وجود / عجبله طولدی ایلمادی سجود
آدمه دوشدی مسکنت ایتدی / مغفرته یلدی رحمته پیندی
قدرک سرن اکلین علماء / دولرلون ما دلون امانا

یعنی مصنوع صانعدن
فرق ایتدیلر

هدایت طوتی بوله
قولوزلمغه دره
ضلالت و بی ضلالتدری

یعنی نیسان یغموری صدفه
دوشسه اینجو اولور ماره
افعی یه دوشسه زهر اولور

یعنی تقدیرایسه بو کرقضا
وقدرکت دربر حکایت
مسکلدر حق و در کرکت
اولمنیه

جمع جمالک
معیدر

مجلا جلا ادمک
خلقان

نظری نرکه حکمتیله قصور — هر اشی مقتضای ذات
مقتضاسینی ذاته اول علام — ور سه حکمتله اولمیه ظلام
حکمتی موجبنجه ایلیه کار — موجب اولمایه فاعل مختار

یوسف عم عسقلانه قوندغیدر

عجب آتش در بو تاب جمال — دیمز اکا مقابل اولسه جبال
صلسه بو او دجهانه بر دم — یقه دریالری ندر آدم
شاه خاور دکب فلکده لوا — جون بنه خوشه کلدی جیش صبا
سیر ادب اول مهیله سیاره — نیجه بیدل منجبه آواره
عمر باقی اولمسه بولدی همین — اولدی انک کبی نیجه قرین
فرح و شادییله کیتدیلر — عسقلان منزلینه یتدیلر
اولدی وه سوزیمه نورانی — که کورن صانوریدی نورانی
خلق دیوانه اندی سلسله‌سی — طولدی اول اچینه غلغله‌سی
غمزه‌سی سینه دلدی جانزاردی — خبری شاه عسقلانه اردی
دوبلر شهره صنم کلدی — نه صنم روح محترم کلدی
قولی عبرانی فعلی رحمانی — روی روحانی بوی ریحانی

ماه طلعت نکار زهره جبین — جیب نوک صلغینه تحسین
قامتی سرو سرفراز اولمش — میوه‌سی شیوه برک ناز اولمش
قشی محراب قبله جاندر — چشم مستی بلای ایماندر
زلف پرچینی رشک مشک ختا — خال مشکین حبة السودا
دهنی تنک حقه مرجان — لعلی نه مفرح دل و جان
نه مفرح مفرح یاقوت — دل و جان آندن الدی قوت
کورمدن میر عسقلانی انی — درمیان اندی یولنه جانی
قتی کرزدلبردی ول امیر — نیجه نام اهلنی الیمشدی اسیر
کوهه کرز اورسه کاه ایلردی — عمر خصمی تباه ایلردی
ششیر السنه اولسه کیتسیله — هفت کشور طولردی هیبتیله
تیر النه اول بی بهره — سپر نه قرشو طوتمزدی سپهر
کمرندن طوتیدی کوه اکر — پایدار اولمزدی کوه و کمر
نیزه النه اول خونی — حلقه کبی قیردی کردونی
قلجندن که قاطردی انک — طمرن کسمیشدی اعدانک
اون اکی بک دلیر له درحال — سوردی نقش تا که رستم زال

هر بری تند و تیز و اهل سفر / یوز عبور مز دمنده یوزه دکر
کوک دمر کبی قرا یوزلو / رعدآواز و یلدرم کوزلو
تا واروب کاروانی غارت اده / صحبت یوسف ایله صحبت اده
ناکهان کوردی بر جمال کلور / حسن و خلقیله بر کمال کلور
یوزی نور حقایق جبروت / بوی مهر و حدایق ملکوت
اشتر اوستنده بر کنبس کوردی / کندو پستن آنک ذره وش کوردی
سایبان اولب اکا بو ر آنی / صفر کوکدکی کنشدن آنی
چون کوردی اکا بو نور جمال / آه ایدوب بیره سایه مثال
تاج ترک ایتدی جبهه سا خاک ایتدی / یوزن آنک یولینه خاک ایتدی
یعلب بیره کندودن کیتدی / هر نه ایدیسه بر نظر ایتدی
عسقلانی لر اولدی هم بسته / جمله سی دل شکسته جان خسته
هر بری دشدی بی مجال اولدی / سری و مالی پایمال اولدی
صن یقلمش بروج عالیه در / یه خود اعجاز نخل خاویه در
اوج کون اوج کیجه قالدلر حیران / کاروان صحبتیله اولدی روان

یوسف عم شهر عزیزه واردوکی در

ملکوت عالم غیب ... حدیقه باغچه یه دیرلر

خود نما کم حسد ایتما اولمز / بی خود اولماسه باجد اولمز
اکر آیینه کوستریدی اوزن / اهل حسن آنک کورمزیدی یوزن
صورتن چونکه ایلدی نهان / اولدی مجلای صورت جانان
صبحدم روشن اولدی چونکه جهان / خود نما اولدی شاهد خوبان
کوچدی سیاره تعلیب محمل / اولدی شهر عزیزه اوکن منزل
کلدی شهر عزیزه چونکه او ماه / وسوسه دوشدی قلبنه ناکاه
که بو شهرده خلقی پیر و جوان / کورجک حسنمی اولر حیران
جمله کشورده بر کزین منم / صدف عالمه در ثمین منم
غالبا بو هزار دیده فلک / کورمدی باکه بکزر انس و ملک
چون بو فکر ایله شهره کردی نکار / نکران اولدی اکا دیار
کوردی یوسف عزیز حسن جمال / ملکیله درون مالامال
هر بری ماه و دختری خورشید / هر بری بر ملاحت ایچره فرید
هر برینک جمال شمس ضحی / آنلره کوره کندی حسن بها
رخله مات ایدب اول شاهی / مهرله اوده نقد کرماهی
هر بری حور کبی بر زینت / حسن بی حد و خلقی بی غایت

ضحی کونشک غایت روشنلق وقتدر اولدرکه اول وقت شمس ضحی دیرلر

سرکه غایت ... ایرشدوکنی کونکلکندن انکله کورر زیاده وقت ... دیکلری ... اورنده ...

قدد قامتدن قاموسی اعلا / کمسی ایدن و کمی طوبا
اولدیلر آنلری کورب حیران / اولمش آنلردلر بوکه نکران
غیبدن یوسفه ارشدی ندا / نه ندا بی جهت عتاب خدا
کای یوزی کوزل صنم یوسف / چشمتی بی بدل صنم یوسف
حق یرتشدر اولقدر زیبا / هر بری عرض عارض اتسه سکا
نقشک آنلردغی نکاره کوره / قطع کیبی اولا بچاره کوره
چون ازل مهر آشکار اولدی / نچه ذرات تابدار اولدی
ذره نوریله نچون اوله فخور / معنده مهرک اولمق اول نور
نه وجود اوله ذره ده بی نور / که اوده حسن ایکنله ظهور
چونکه ایرشدی یوسفه بو عتاب / یوز یره قودی دیدی یا ثبات
توبه اولسون که کورمیم اوزمنی / خودنمالقدن احمیم یوزمنی
چونکه یردن یوزنی قالدردی / جمله شهر اهلنی کلور کوردی
شو قله چونکه کلدلر فتنه / اندلر بجه حسن صورتنه
دیدلر کم زهی جمال جمیل / که اولوبدر کمال صنعه دلیل
قالدی آندن چون انانیت / فقرله کتدی نخوت انیت

سرکش

72

سرکش نفس چاکر اولدی اکا / جمله عالم مسخر اولدی اکا
بونی صنمه بیلان حکایتدر / مالکک ملک بی نهایتدر
عاشق و دوست آینه سنده اکا یار / اک اولمز بونک کبی بازار

حکایت مناسب

ارنی دیدی چون کلیم خدا / صندی کندوده دمان بو صفا
کلدی حقدن اکا او دم بو ندا / نظر ایت صاغه صوله یا موسی
کوردی مظهر دوست مشتاقی / اولقدردر که طورمش اجاقی
کوردی اول بی نهایه عشق ارنی / یوز اوروب هر بریسی در ارنی
کوتروب هر بری ید بیضا / رؤیتیچون ادر دعا و ندا
نفس ثعبانی عصا اتمش / طور میقات قربته تمتش
حیرته دوشدی کوروب انی کلیم / ددی کلزار اولا بو جمع عظیم
کلدی جانی سمعنه بونداندا / بی حروف و صدا کلام خدا
که سنک کبی طالب دیدار / جمله جانبنده وار هزار هزار

صفت روز یوسف علیه السلام چو ازمصرده نیله کردکی

صبحدم چونکه یوسف خاور / ساحل نیل جرخه اندی سفر

مکاره نقش معنیسنه در

زیاده فخر اوجی

سیحون کلدی موج مکشوفه — زر ارار اتدی بو رکشوفه
نیسه سیاره ارتحال ایتدی — نیل مصرک کنارنه ینتدی
یوسفه دیدی ها کلدی صدیق — اثر اندی بکا غبار طریق
یقدی چپنک کلیدی کن یاغی — اولسک ای ماه منزلک اتی
چون لب نیله کلدی اول شمشاد — ایلدی چیسیج نیلکون فریاد
کرنه لیبیدی بن اولیدم او نیل — بنده لامع اولیدی نور خلیل
بلنه فوته طوتجق او نکار — قالمدی کاربانده قلبه قرار
قالمدی جمله سینوک آرامی — کورمکا کلدلر کل اندامی
نظر ایلینه همدم اولسه نکار — بس دکلمی تفرج دیدار
ددی یوسف اودمده یا ستار — بنی پیتر ایله کورمسون اغیار
دخی پاپانه اردن بو دعا — اولدی پیدا صودن براز دریا
اوزینه یوقرو مناره کبی — اغزن آچدی همان مغاره کبی
جثه ده باشی قبه حمام — کوزلری آنده کویا اکی جام
کورجک خلق انک بو بالاسن — قودلر یوسفک تماشاسن
اولنجق جمله خلق انکا مشغول — صویه کرمکا جهد ایلدی اول

چون چقردی کلامنی اول شاه — باشن آچب دشندی صوقه ناکاه
یعنی کم باشن آچق کوزلدر اوپوز — باشن آچق بزده ایکی عاشق یوز
سنبلی ظاهر اولدی اپرد فرقدن — زاغ شب طوغدی بیضه خوردن
دستنی صدقدی بریر پیرهنه — تا کم دیپنه کل سمنه
فرقدن چونکه چقدی پیراهن — غرب وشرق اولدی جمله ایمن
عطفه امندن اتدی چشم ظهور — حسن افقدن کورندی مشعله نور
نیله فروردی کردی اول انور — حسن صوبه طلدی تازه نیلوفر
نیله ایرشدی چوق بولندن — اغلمسون چقرسه جنتدن
بو کرامت چوانی ایدی کرم — یوزیسه آئینه بحر عظیم
نیله و سنک زیره سینه اوکوت — حسد اندی کواکب و کردوت
کون کوزندی چقردی اسمه سینی — بولسه نیله دو کردی جسمه سینی
دوشدی بورشکه چشمه حیوان — ظلمات اولدی کوزلرینه جهان
بولسه کر جوی سلسبیل سبیل — ایلر یدی اوکن زیارت نیل
صو صحیب اله قمر اوزره — قومدی کرد وردی تراوزره
یول تونرن بودی جسم پاکندن — صویه یوز صوی وردی خاکندن

سمنی اتدی سنبله شانه / دشتدی زنجیر سنبل دیوانه
صیدی عالمچون اول بها شاهی / ماهدن ام وردی تا ماهی
هر نه ماهی که کوردی اول ماهی / شوقدن دوشب سرندی که کاهی
هر نه ماهی که ایلدی [illegible] انی / ماه وش جسم اولدی نورانی
هر نه ماهیه کم ارشدی نور / اولدی نیل اچره بو زیله مشهور
هر نه ماهی که بولدی اول اصلی / تا ابد افتخار ادر نسلی
چقدی یوسف چو نیل اسندن / روشن ایتدی جهان تابندن
چون کیدردی سفر توزنی زلال / کون یوزنده زیاده اولدی جمال
ایله فزوردی حسن آیینه / پاسدن صونرا چلدی آیینه
کردی دیباسنه چو اول زیبا / غایب اولدی کورنن اژدرها
تاج و دیبایه کرمنجه نگار / غایب اولدی زلفی کیب اومار
حسنله کنجدی چون اول زیبا / بلکسا طلسمی کنج اژدرها
در بو افسانه راوی بلبل / که اودم ایله خوبدی اول کل
نظر اولنسه حسن آیینه / یوز کوربنزدی حسنکه آیینه
ایچره برداره فرشو دیدارن / شعله دار ایلر بدی بوارن

حق

حسن بستان نور و خطری خر / ساعدی حسنکه پاره بلور
آنده کوردی هرکه اتسه نظر / مغزلی حسنکه رشته احمر
کوردی مالک بو چنلیانی / طولدی ذوق و صفا یله جانی
مهرله آچدی مهر مفرشنی / جابه نکوردی اکه زر کشنی
سنبلن شانه یله فرق ایتدی / ماهه که غرب و کاه شرق ایتدی
طربت آنی مشک و عنبرله / اوردی یاقوت و لعل و کوهرله
عز و نازیله اول فرشته سرشت / کیدی حوری کبی قمیص بهشت
دکمه سن بنداب او سیمین بر / وزردی کافوره دایه عنبر
سرو سیمینه او مه سیما / کیدی زرین قبانه ریسمه قبا
ایلر ایلیا مکا کوزلری [illegible] نک / نقشله نقش و رنکیله بی رنک
کیدی شمسی عمامه فرقینه / نور وردی جمال شه فرقینه
حسنی اوزره او شمسی زیبا / شمس اوستنده بدر دی کویا
چونکه عنبر کبی قوشندی کمر / نی او لب باله قلدی هر عر
چونکه اولدی نو زینت تمام / اول کجه طنطلراو برده مقام

یوسف علیه السلام مصره کریب عرض دیدار ادب مالک بو وجهله جمیع دیناره ابه کیدر

شاه سیاره چونکه اتدی ظهور / طولدی مصر جهانه ذوق سرور
کچدی سیارهٔ شه خوبان / جانب شهر مصره اولدی روان
کردی تخت روانه بخت روان / یوردی کاروان اوکنجه روان
راولر درکه برمنادی بکر / کردی مصره ندا ایله او سحر
ددی ها اهل مصر اولک آگاه / که سزه رحمت ایلدی الله
جانب شاه واردی چون مالک / اولدی برخوب بنده یه مالک
ایله صاحب جماللر او غلام / که غلام اولدی آکه بدر تمام
خلق اولالی جهانه چنده جمال / کلمدی کلمیسر آکه مثال
خلق اولالی نگارخانهٔ خاک / کلمدی نقش کبی صورت پاک
قدمنده او دلبرک بو دیار / طوتسه در عمارت اوزره قرار
کلمسه اول اولردی اهل برنک / حاله حیلرده قلمیب حیوان
هرکه برکره اول نگاره کوره / اکی عالم سعادتینه اره
چونکه خلق استماع ایلدیلر / بربره اجتماع ایلدیلر
بلمدیلر منادیی کم در / صاندلرکم رسول حاکمدر
واردلر آستان زیبانه / صوردلر آنی اهل دیوانه

دولر بزدن اولدی اما / بونی کوش اولندی هم او ندا
عاقبت بلدلر فراستله / کلدی کوکدن ملک بشارتله
چونکه معلوم اولدی آنلره حال / آندلر جمله عزم استقبال
سید و خادم و صغیر و کبیر / خواجه و بنده و غنی و فقیر
برکی فرسنخ که قرشو کتدیلر / کاروان اولینه یتدیلر
قرشودن ظاهر اولدی تخت روان / آنده دربلدلر او تخت روان
سروسالار کاروان اولمش / آی بولت آکه سایبان اولمش
مالک او کنجه حاجب اولمش آکا / جمله خدمتده راغب اولمش آکا
اوستنه زرنگار زار اصمش / پرده اولمغه پرده دار اصمش
اهل مصر آکه چونکه اردیلر / غزتیله سلام وردیلر
تهنیت آندلر آکا سفرن / هم خبر وردیلر نداء خبرن
بعد ازان دیدلرکه بزده اوج / کوره لوم اول جمالنه محتاج
بزه عرض ایله بختنزه کنش / ویرلوم جاندر آکه پیشکش
ددی مالک که بنده فرمانم / لطفکوز نعمتنه مهمانم
سزه تحفم دررجال نونک / شمدی بوقدر ولی مجال نونک

قلمدی چینی بول چوق ایله / لطفی یوقدر سفر لیه ایله
صبر ادک تا که واره حمّامه / بونه اندامی کیمه خوش جامه
لطفله ایلیه تجلّایی / خاطر دکز بولا تسلّایی
ددی مصر اهلی که ای خواجه / چون ارشدک بو دولت و تاجه
لایق اولدر جمال دولتکه / بوله مقصودنی کلن قتوکه
جمله مصر اهلی بونده حاضردر / کرمک تا پوسینه ناظردر
افتح الله دیه نعللّه / بلبلی نغمه حسرت کلّلّه
اتمه محروم بو نخبه مشتاقی / حرم نخبتک اوله تا باقی
اکر اولمازسه بو تجلّی عام / کورمزیسه انی بو دیده عوام
باری قلسون بوکن تجلّی خاص / که تجلّی بوله انوکله خواص
اثر ایلادی مالکه بو کلام / راضی اولدی ده تجلّی عام
ویردن حلقه لی جبتله / ارشر فتح بابه فرصتله
وردی ملک صفای چون ناچار / کلدی جمله اکابر مختار
انب اندن قنا ده اولدیلر / شاه اوکنده پیاده اولدیلر
اچلوربلدلر رخ جانان / نظری اکه دکدی نیران

یوم غیمیدی اتفاق اول روز / اره کرشدی مهر تاب افروز
مالک ارسندی تخت اوکینه روان / پردۂ غنچه تیله آچدی همان
چون بولت کیبی کیتدی اول ساتر / اولدی دیدار کن کبی ظاهر
ایله طولدی ضیا ایله عالم / که کنش طوغدی صندی مردم
نظر اتدلر آسمانه روان / کوردلر ابر چینده مهر جهان
بلدلر آتی تاب یوسفنش / شعلۂ آفتاب یوسفنش
اولدی اول غنچه کل کبی خندان / اولدی چون بلبللرینه نکران
چون کوردی شعاع دندانی / شوقه صالدی جهان کبی جانی
اهل شوقه سرور ارتردی / نور اوپتنه نور ارتوردی
چون درج دهانی اچدی / دریرنه جهانه جان صچدی
دری آچلدی دُرّ زیبادن / طغدی کون شعلۂ ثریادن
پرده کیدب کوردی چونکه جمال / طولدی عالم صدای جلّ جلال
کورجک آنی دشتلر وجده / حسننه قرشو اتدلر سجده
حسننه اول فرشته نک تحسین / که کورن آدم اتدی سجده همین
نظر ایدن جمال فایقنه / آفرین ایلریدی خالقنه

شهره وار انجه کندی پرده
کوزلر اول سر پرده

بو ندن اوز که اولای لذت جانان
که اوله بی پرده صورت جانان

تونه در باک آنی دار آینه
برقع اصدی قمر عذار آینه

راحت اولماغچون اوروح کزین
اکا بر حجره اندلر تعیین

ستر اچون پرده اصدی قاپوسنه
خدمته طردی کنده طاپوسنه

کرچه کم وردی حلقه اول دستور
اولمدیلر ولیکن آندن دور

جمله مصر اهل آنڭ پیر وجوان
اوج کون اوج کیجه قلدلر حیران

کلب اول دره یوز سرلردی
کعبه کبی طواف ادرلردی

سعی ادرلردی کیم اوماه لقا
کورنه جانلری بوله‌یدی صفا

کورنك وردی اولدی وصف جمال
کورمیلاره دوشدی شوق ملال

کورنك حصه‌سی حکایتدی
کورمیانڭ سوزی روایتدی

کورنك حاصلی خیال اولدی
کورمیانڭ اشی سؤال اولدی

کورن آنی دخی کورمیدی
کومین کورمکا ارمیدی

چون نهان اولدی کوزدن اول مه رو
طولدی اطرافه نعره یاهو

کجه کوندز قلب طواف ایدی
هر بری ایلر یدی آه دادی

هر نه یرده که تب زیبا کل
چونغ اولر آنده نغمهٔ بلبل

شمعه روشن اوله چون خانه
طولر اطراف جمع پروانه

اهل مصر اولب اول قپوده ذلیل
کوزلرندن اقردی شوقله نیل

جمله عشاق ومبتلا اولدی
دلده الحانی بی نوا اولدی

غزل

نه سعادتمر کبی عیان اولدی
چون الدی کوکلمزی جان کبی نهان اولدی

سوریمه دوشدی آنڭ نعل سمند عشاق
که کوزلرندن اقن یاش سینه وار زه

نه کنج در عجبا حسن اول پری رویڭ
که کورن آدم آنی اکه پاسبان اولدی

یوزنی کورمسونلر قانغرا کیم
اشکی کعبه‌سی عاشقلره مکان اولدی

هوای لف نسیمی نه کار واندکیم
متاع یاره آنڭ فتنه جهان اولدی

مثنوی

مصر اکرچه جمال باغیدی
جنت آهولری طراغیدی

تازه سروی تبردی اول باغك
شاخ طوباسی کبی اوجاغك

ایله کولکلر و یردی اول کلزار
شمه پس بولمزدی غیر دیار

نور بیله ولی بو شمس ضحا
ایلدی آنلری نتا که سها

خلق انوک جمله شوقنده دشیدی | گورمکچون چهره اینه اوشندی
دمبدم مالکه گلورلردی | گورسوز دیو بلوررلردی
درلردی نموز الورسک آل | دک گورنسون بنه او نور جمال
گر صتر سک اول ای مشتری یوز | اکا پیک جان ویرجی مشتری یوز
چونکه مالک و کثرتی گوردی | خانه سی قاپوسینه بند اوردی
قحب املارک ازدحامندن | آلمزه سویلریدی بابندن
صقلیوب حجره سنده حسن این | چیقدی بام اوستنه زحل آیین
دوی طارمه عذار ادب ایله غلام | دخی اولمادی بدر کبی تمام
مویه دوندی تن نهانی کبی | بر خیال اولدی ابرو آتی کبی
چشمی کبی علیل اتدی سفر | وردی نسرینه دوندی بو گل تر
صبر ادوک تار اره کالبینه | رشته قلم جمالینه
صنعتیچون گتوردیلر بونی | صدرم چونکه اوله صاغ و ایسن
چون انوک بو سوزن اشتدیلر | اوج گنا دک تحمل اتدیلر
گوردیلر چون اوج گون اولدی آتنی | ابلدیلر بینه تقاضایی
دوی چون اکه بو بله طالبنر | گورمسینه بو رسمه راغب سنز

هرکه

هرکه باکه وار ایسه بر دینار | گوسترم بن بنده اکه بر دیدار
هر نه عاشق که قیمیه زر نه | اره بر سیم چهره دلبر نه
زور اولمپ زر گرک یاری | بولمغیچون وصال دلداری
سرنی ویرمیزن صقنسن | بولمی یوزن سرن صقنسن
هرکه قیمادی باشنه و جانه | ایرمیسر وصال جانانه
هرکه اتمز دریغ وارنی اول | طلکمی تحصیل ادر یارنی اول
دلر زر نه اوله ایسه ورلوم | بر نظر دک جمالنی گورهلوم
نظرکچون چو اولدی زر تعیین | یوسفی مالک ایلدی تزیین
سنبلن مشکله ملمع ادب | حله پیرجانه مشعشع ادب
جوهری صندل اوزره پیرو روان | اوتربت برقعن گتوردی همان
بر جمالیله ظاهر اولدی او ماه | گورنوک عقلی فکرنی اولدی تباه
گنه عرض ایلیه اوکس دیدار | گنده ویردی معنبری دینار
اول کلی گوره نرگسک نظری | اولا مالکه وردی زرری
مالک اول گون ادب قاپوسینی | قودی بی حد نیجه قاردونی
زر ورب مصرک افنالری | آلدیلر جانه شوق و تابلری

79

هر كه زر وردی كوردی آزار اولدی | زر كبی زرد اولب بزار اولدی

اول كه بو قصه‌یی حكایت ایدر | ابن عباسدن روایت ایدر

كه او دم كم سعادتیله ماه | ایلدی شهر مصری منزلكاه

قزلق اتشدی اول دیاری خراب | آتش اولب هواسی آبی سراب

ید اكن بولمزدی حبه سنی | خواجه‌لر نا یسندی حبه سنی

الكه اتمش یرردی عوضلره | نعمت اولمشدی جمله نعمتلره

صتدیلر اولدی چون بو قحط مزید | بر قرو قرصه بر كوزل خورشید

نیل ارماغی كبی آزلمشدی | شویله كم یوزده بیری قالمشدی

تشنه لب قالمشدی چاه و دوغه | صو بولنمزدی قربغا جغه

تنك اولمشدی عیشی هم شكرك | اثری قلمشدی هم ثمرك

قوریبُ جمله باغ و بستان | بی فر اولمشدی باغ میوه جان

چونكه ایرشدی یوسفك قدمی | كتدی مصر اهلنك بلا و غمی

بركاتیله طولدی اول اقلیم | مندفع اولدی اول بلای عظیم

حاصل ایلادی كشت اكن تنغر | حبه دن قبه دكلو خرمنلر

طشدی هم جوی نیل بر نیجه میل | استوی الماء و الخشب دودی

كلدی كللر چچكلر آچلدی | نور یرینه نور صاچلدی

اولدی جمله ثمار شكرانك | بندی هم شكری مكرّر انك

طشدی وت بندی اونده میوه جان | صولری اولدی چشمه حیوان

جمله مصر اهل دیدیلر كه بو حال | حاصل اولمزدی كلمسه بو جمال

اردی اول كلمكیله مصره حیات | قدمی در انوك بو خوش بركات

بو شكر لب لبی حلاوتی در | میوه‌لر غنچه كبی امتیدر

سایهٔ قدیدر بو نخلستان | اثر خنده در بتن بستان

راستی كلدی چون بو سرو روان | استوی الماء و لداولدی روان

دانه‌لر اوكدی خال لبلیه انك | بندی كمللر جمالبیله انك

زلفنك بویدر بوری آنلر | اثری روی در كلستانلر

چشم مستی كه غیر رحمت در | نركس او كمق اكا كرامتدر

بندی هم پیر و سایه سنده چمن | بی ثمن اولدی هم چمنده ثمن

قدمنده اچلدی چون كللر | مدح خوان اولدی كه بلبللر

الدی تسبیحی الینه چنار | تا كرامتن انوك ایده شمار

نیجه سوسن كبی هزار زبان | ادمز برینی بكده بیان

[illegible]

چونکه سرتا قدم قدم اولدی / اهل مصر اچره محترم اولدی

هر نظر هرکه آنی کورمشدی / مست اولب عشقنی یوز منشدی

کورمین کورمسنه طالبدی / هر نفس صحبتینه راغبدی

دار و دیوار نه اولوک نجه زار / یوزنی ایلمشدی زرین زار

نجه‌لر آستانی طاش نشینه / یوز اوروب بصدق اتدی نشینه

جمله دیداره منتظر کردی / بر دخی ظاهر اولسه در کردی

صفت و در جمال جهان آرای یوسف عم مالکک عرضگاه ایدوکی در و دخول بیان قصه زلیخادر

بر سحرگه بو طاق مینارو / نور ایله اولدی غیرت مینو

شوقله مالک اول سحر طرزی / یوسفه عرضگاه بینادی

قبه بیدی زجاج اخضردن / چار رکن اوزره صافی مرمردن

آنی بکرتدی قبهٔ فلکه / عرضگاه اولدی غنچه‌وش ملکه

ایلدی طاقنی زبرجددن / قپوسن آبنوس اسوددن

اولدی مشک ختن جهانی اتک / اولدی خوش بو ده ختاپامی

وزدی زردن اچنده هم تخت / عز و دولت ستونی تخته سی تخت

چار گوشه دزلمشیدی او تخت / زردن اولمشدی گوشه‌لرده درخت

نجه طاوسدن دُرب زرین / جمله پس ایلمیشدی مشک آگین

هر برینک لطیف دیداری / لعل احمردن ایدی منقاری

ایلدی گوزلرینی پیروزه / تاکه فرو یره نخبت پیروزه

چونکه زبرجددن ایلدی باجی / دکدی مصرک خراجی و باجی

هر برن وزدی بر درخت اوزره / تا کلیجک او شاه نخبت اوزره

حرکات ایلیوب قنت اچلر / اوستنه مشکله صچو صچلر

ختم اولیجق بنای قبهٔ شناک / دوشندیلر بساط زنکارنک

عرشی اولدی چو قبهٔ گردون / فرشی اولدی چو نقش بوقلمون

عرض اولیجق بو نقشله او نگار / گرم اوله تا مشتری بازار

اول بنانک اوکنده هم اوزمان / واردی بر عظیم خوش میدان

خاکدن پاک ادب بو میدانی / صولدیلر گلاب ایله آنی

طوندی هر خواجه و امیر و وزیر / اول حوالی تفرج اتمکه بیر

تا وارا هر بری بر آرایه / مشتری اولمغچون اول آیه

هر بری بر مقام پاک اتدی / عودی یاد و عنبر خاک اتدی

قوردیلر چتر و بارگاه‌لری / اده‌لر ماهه تا کنگره‌لری

واردی آنده بر امیر کبیر / شهر مصره عزیز ادی قطفیر

شاه مصرک خزینه‌دار ایدی / مملکت حکمنک شکار ایدی

صورتا گرچه شاهدی یا ان / اولدی معنده ولی سلطان

انده بیدردی انده منظرگاه / تا اده اهلی آنده ماهه نگاه

گتوردن عورتن اول آرایه / دوشه آخر عجبی غوغایه

انجلاین عزیز الی بانویه / گوستردن حکمی دونسه آهویه

اهلی آنوک جمال اهلیدی / بابدی الحاصل مال اهلیدی

خوبلق عالمنده بدر تمام / دلربا جان فزا زلیخا نام

دعوت اندی عزیز مصرانی / تا که ایواندن ایده سیرانی

بو خبردن اولدیلر خوبان / شوعله اولدی شمع وش خندان

یوسفک وصفنی اشتمشدی / آرزو بله ایشی بتمشدی

خانه سندن اولدیلر مستور / چقمغه قورقدیدی بیلی دستور

چونکه دستور وردی اگر آغزنه / طوردی گیمک یراغن ایلدی تیز

سبین کر صور رسک اول اشغنک / دکله امدی حکایتن سیبک

مطلع

مطلع داستان زلیخا

سینه دریای عشق جوش ایتدی / اولدی پر موج و جوش خروش ایتدی

انده غرق ایلین سفینه سینی / بولدی دربقا خزینه سینی

اتشیندر مگر بو بحر عمیق / که غریق اولدی هرکه اولدی غریق

عشق دربیقرار او فلکه / جاه بابلده بند اودن ملکه

ولی بیعشق سینه داغیدر / عشقله اولسه دوست باغیدر

تن بیعشق لاشه لاشی / جان که بیعشق اوله اولیه نجی

عشق دردی که مردی فرد ایلر / گنددن غیری اگه درد ایلر

بند ایدندی بتخانه‌لری عشق / غارت ایلادی خانه‌لری عشق

ابن ادهم که ترک بلخ ایتدی / غیرنی اگه عشق تلخ ایتدی

قیسی مجنون ادن بو سودادر / آره پرده بهانه لیلی‌در

لذت عشقی بولمیه پرویز / لب شیریندن ایلریدی گریز

اچدی فرهاد عشق جامینی / وردی شیرینه جان شیرینی

وامق الماسه عشقدن ایه / بقمزیدی عذار عذرایه

منکر ایسک اگر بو غوغایه / نظر ایت قصهٔ زلیخایه

ملک مغربده وار ایدی بر پادشاه
رام ایدی بوبر غلبه ملک و سپاه

صاحب تخت و بخت و تاج و علم
نام طیموس طارم علقم

مغربه حکم ایدردی شوکتله
عالمه طولمشیدی هیبتیله

عزم رزم ایلسه اکر او چالاک
قانلر اغلردی قهریله ضحاک

خشمی اودن بیقیدی کر طیموس
پرکی اولوردی قلب کیکاوس

صلصله مغربده تیغ برانی
زخمی دوکردی مشرقک قانن

حق اکا ویرمشیدی بر دختر
یوزی آیینه مشتری اختر

فتنه ساعت اولدم او مه بدر
طرف مغربده طغدی اول خورشید

گرچه حسنی بیانه صغمزدی
ننه کم عشقی جانه صغمزدی

لیک بر حرف انشت کتابندن
دیدیم ذره آفتابندن

قامتی سرو باغ رحمتدی
برک و باری صفا و لذتدی

آب لطفیله جونکه بولدی نما
خلعت اولمیشدی لطافت اکا

دام عقلیدی فرقتک مویی
فرق اولنمزدی مشکدن بویی

آنچه قل یردی شانه سنبله حست
فرق نازک قودی میانه درست

اکی دیجور نازک زلفینی
لیل احسنده نهار یمانی

الفی لوح نور ادب الله
سبق حسن اوکردی آن ماه

قشی اول صفحهٔ سپهر دراوزه
نون درصنع ایلدی نور اوزره

نون النشده غیر صاد مثال
اکسندن کورندی نص جمال

کوزلری اهل ملک آللی سی
آی یوزنیک کنش و اتمی

لاله خدنده خال عنبر وش
کوییا کلستانده طفل حبش

الف بینی صغر نقطه خال
جمع اولب بیرکن اولدی جمال

عارضی جنته نمونه ایدی
کللری آنده کونه کونه ایدی

دهنی صغمدی انک سخنه
بر سخن صغمز نکت اول دهنه

نه دنیله لبی زلالندن
صولزکن دهن خیالندن

لطفله کلسه لعل خنداننی
عقدهٔ دل اچردی دندانی

زنخت اندی خوش شکردن سیب
عید چننه ویردی زینت و زیب

شکری سیبکت زنخدانی
چاه آسیب اولدی زندانی

نچه دل جان ویردی او آسیبه
دوشردیلر و چاه آسیبه

غبغبی کم معلق آیدی
صانکه ترسیده کلاپدیلی

بوینی اولمشدی لطفله بستور
بریسی کافور بری کافور

گون کبی طغدی چون او سیمین تن / بلدی اکسیلکن قول اولدی قمر
برکمش بوحدی او سینه همان / اول کمش بوچه نقش بند جهان
اکی نقش ایلمش ترنجه کبی / برکل اوستنده ایکی غنچه کبی
ایکی ساعد ایکی سپیکه سیم / اوم آندن زکات در یتیم
حسنی اعجازنه اتمک برهان / ید بیضاسی کافی ایدی همان
کف عشاقه راحت الارواح / برمنی دل کلیدنه مفتاح
چیننی اول لب کریم ایده عیان / که بنانندہ عاجز ایدی بیان
الا آندن بیر لسه بر رمق / قلمه بو قدر کلور الحق
که انوک بیغن کورن آدم نه / اولدی دیوانه زنع اولدی قلم
قوللرینی کهر قوجردی همان / انجه بیلن کمر قوجردی همان
آیله خوب ایدی بیلی کم آستنی / قلجه قالوردی کورنک جانی
سیر ادن اول همای طاقدن / برکبوتر صنردی ساقندن
جمله عالم اکا مسخر دی / مهرله کنیز و چاکردی
لاله سی لاله ایدی وایه سی کل / درسی الحان معلمی بلبل
زاردی سیم و زر قپوسنده / خادمیدی کهر طبقوسنده

نازله اپلر ایدی دایه آنی / بچه گون کورمز ایدی سایه آنی
ایدی باشینی چون تمام ایکی / یوز اپینک اولدی اون دردی
ایدی اقلیم ملو تندی غلغله سی / عالمه بند صلدی سلسله سی
سروکبی بوی جلدی بالاسی / بوینی کورمزا اولدی لالاسی
اولدی مستوره غنچه ترکن / کوتا بوزین کورمز ایدی جاکرکن
بوعکس زین و ذ بوره جاجیت / ایلدی میل نبور و زینت
اتدی کافوره پیرهن کلدان / مشکه بند اتدی تازه سنبلدن
عجمک تاج اتدی باشنی اول / اتدی رومک کمر خراجنی اول
سروسرکش قباسی زرکشدی / اچی ساده طشی منقشدی
ماهه پروینی کوشوار ایدی / نورله مهجه شر مسار ایدی
ال اورب بخت کنجی لعلینه / دزدلر دولت آتی نعلینه
دوششه بوزی انی سینه بو مقال / قمر اوزره دوشردی صحن که هلال
دشندی زر ابغنبه بو ولکه / بلزک اوله تا کمش بلکه
زره طالع جوا ایلدی اقبال / بلزک اولدی اکه هم خلخال
بوینینه صالنردی در وکهر / اول قتی یوزلی یوز بولرده بر

بوزی انوك كه دركبی دلنور   عاقبت یار نوبتنه صالنور
ساده دلها تزیكن آیینه   بقدی چون اول جمال آیینه
كلدی ذرا اوستنه صفا ایله   روبرو اولغا اول آیینه‌سیله
هركه آیینه كبی صافی اولا   یار دیدارنی اوزنده بولا
بكسه وسمه قشینه اول خورشید   توپسی مسكین اولردی ماه جدید
نركس نازله مكحل ادب   سنبلن سحرله تسلسل ادب
كاه مسندنشین عزت ایدی   دل و جاكبی صدره زینتدی
كاه عزم ایلر ایدی صحرایه   صحبت وعشرت وتماشایه
برنجه یوز ملك ملكزاده   همرهی اوپسر وآزاده
هربری بر پری صفت فرزند   بری یك جانه ضمه كم فرزندی
كمی پروانه سیله جان آتلر   برقلبیله كمی جهان اولر
كمسی پیرزده پر ملاحت ایدی   كمسی كوزده غیر آفت ایدی
هربری برنهال تازه یدی   موسی حوره میل تازه یدی
بونلر كله اوسرو یازیده   سیر ایدردی صفا و بازیده
قلبی نقش نكاردن ساده   جانی جانان غمندن آزاده

برنجه پاك كنیزك وخدام   خدمتنده اولورلردی مدام
جمله سی اول چراغه پروانه   هربری خدمتنده مردانه
بد نظر ارماكه اول آیه   سحر و افسون اوقوردی دایه
عالم شب اولب اوغیرت حور   اویوسا همچو نركس مخمور
اوبومایوب بولر ستاره صفت   سعی ادرلردی حفظنه غایت
چون سحر چونكه آفتاب مثال   عرض ایدیدی جهانه نور مثال
سیر ادرلردی بیله دخترلر   قمر ایله تا كه اخترلر
دللری لهو و لعبته مایل   لعب دور زمانه دن غافل

كل خیال یوسفه عا نركس دل زلیخا نوبت اولده نكاه ویرده
بحمله اغیاردن حالنی پنهان ایدكیدر

چون قدر تیرن آته قوس قضا   چاره اولمزاكا مكر كه رضا
نجه فرهنكی دنك ادر توجه نك   سپر رای ترك ادر فرهنك
بر كجه كم نونقشبند خیال   لوح دلده یزردی نقش مثال
بند اوریاب حسنه هر ادم   سیر ادردی خیالله عالم
كمی بردلبرله ذوق ایلر   بوبنینه سنبلینی طوق ایلر

گاه اوپریچکن دهانن انک / که گوهر لبی نشان میانن انک
که تماشا سیرادر خیالکن اول / ذوق بی مثل ادرشا لکن اول
کمی صحرالری شکار ایلر / غیب آهوسن آشکار ایلر
تیر وهمی اوتوب کمان کمان / قلور اول بی نشانی آل نشان
سرکشی برخیاله دشمن دی / بونک امثال حاله دشمن دی
معز نک مهر عالم آراسی / ماه پیکرلرک زلیخاسی
نرگس جام خواب مستانه شی / سنبلن غنچه تر شکست ایتمش
نجه غنچه حریردن بالین / رنگده گل قنوده نافه چین
دوشکن چشم اندی چمن گل / بیعد غنچ زلفی روضه سنبل
بوکثیف اجره اول نگار لطیف / لطفله چوبکه اندی خواب خفیف
بادپای خیاله اولدی سوار / غیب صحرالرینی ایدی شکار
سیرادرکن ریاض پنهانی / ظاهر اولدی غزال العانی
برگوزل صید ادیجی جانن گوردی / نجه جان برگوزل جوان گوردی
صورتی آفتاب عالم نور / نازپرور چمنی باغ سرور
هرنه جان مرغی گورسه اول باغ / طلب اتمزدی اندن اجماغ

قامتی نخل روضهٔ ملکوت / میوه سی لطف حضرت لاهوت
هرنه دل بردی اول دلبردن / دل بری اندی جانبکه پیردن
النی نور سپر ورغمزه کمان / قشی محراب قبلهٔ پاکان
زلف بر دمدم نیجه جان الور / گوزی بر لحظه ده جهان الور
زلفی ثعبان آیت موسی / لبلری یادگار در عیسی
دهنی گم قول ایدر جانی / سرّ در خاتمی سلیمانی
غنچه له گلپه غنچه لر آچلور / سوبلیسا حکمتله در صاچلور
در دندان لعل خنداندن / گور نور حق کبی جاندن
زنخی سیمنوک زکات جهان / غبغبی سیمنوک خلاقی خان
انده کم چاه اولاسم کرداب / اولر آنده خلاص دل نایاب
چاه اولدر که چاه یوسف اولا / وار قیاس ایت انوک زلالی نولا
گوردی چون بو جمال اول مسکین / دشدی بوز جانبله او چاهه همین
گوردی چون قامتی خیالنی اول / دکدی جانده بلا نهالنی اول
طوتشب اول دره عذاریندن / قالدی ذره دکلو وارندن
ایله نغلندی بند گیسوسنه / طقندی بکنسته جانی هر مویه

اندی ایکی هلال اول ابرار / اندی بر دانه اول همای شکار

اندی غمزه‌یله چشم عیاره / اول صنوبر دلینی صد پاره

اولدی خالی جانبنده داغ / عشق غوغاسی کلدی کتدی فراغ

لعل نابندن اولدی مست و خراب / غرق خون اولدی نرکس پر خواب

کوزلری خواب ایچنده دل بیدار / عقلی پر مست باده دیدار

سینه‌ده قاف اولدی جان غواص / دلده دلداره اندی صحبت خاص

خواب ایچنده اوینادی غفلتدن / شاهد معنی کوردی صورتدن

کوردکن بله اولمسا غافل / اولدم اولردی عارف واصل

عشق جاندن الینی پیلکدر / معرفت کوردکینی بلمکدر

صفت بهار و صفت روز زلیخانک مشاهده اول حسرتیله زاری دلسوزدر

چون شفق مهردن آشکار اندی / عالمی شوق بی‌قرار اندی

بر طرفدن صبا هوا انکیز / بر طرفدن نوع آچو آتش تیز

نغمه‌لر ایلیجه بلبللر / چاک ادر یقالرن کللر

اول پری وی خواب نوشینده / غرق اولمش صفای دوشینده

عشقله

عشقله بلکه بیچو اولدی نه خواب / اندی جام شبانه مست خراب

دایه‌لر یوز سوروب ایا غنینه / مح اتوب جمال باغنینه

اچیجق غنچه وش لبی فتنی / کل تبسمیله وردی لا فتنی

نرکسی چون اوینادی خوابندن / بقدی هر کوشه شتابندن

ایله اولمشدی بحر شوقه غریق / که صوزدی خیالینی تحقیق

چون کورنمادی ول زنخ کلرنک / غنچه وش قلدی برزمان دلتنک

خواب کتدی کوزی رائب اولدی / راحت جان خیال خواب اولدی

ماه مغرب دلادی کم در خال / شوقدن باقه برق شرق مثال

دست غیرت ولی کین منع ایدی / کندولی غیرتیله جمع ایتدی

کرچه اولمشدی مهر سینه‌ده کرم / دخی قلمشدی الا شمه شرم

طوتمشکن بلا نقاب سینی / دامن صبره صبردی یا سینی

یوبدی غنچه کبی دهان روان / قیند و غنچه بغبر قانی روان

سیر ادر پیر و صحن صحراده / غصه‌دن قلب قعر دریاده

تنی اصحابیله عشرت ادر / جانی اول عیشدن شکایت ادر

بزم عشرتده شمعه دوندی همان / اصینی او دیقر طشی خندان

لاله کبی طتر الندە ایاغ … بشندە بوکجه هوا وسینده داغ

قتنده اغیار کوریبه یاری صنغ … هر نه نقشی کوره نکار صنغ

ایکی عالمده یاری کامی … بر دلاراندی دل ارامی

دلده ابرو خیالی پیوسته … جانی سودای چشمله خسته

جانی کلدی نزار کره لبه … روز محنتده تار کجه شبه

کجه درساز کاری عشاقک … کجه در راز داری عشاقک

اول که لیلی لباس راز ایدی … آنی چوق درده چاره ساز ایدی

کجه رازک چو پرده داریدر … جمله عشاقک اختیاری در

بو مثل در که دون غریبک در … یعنی بیچاره عندلیبک در

کله تا عرض حال اده تکرار … غافلیکن بو قصه دن هر خار

مهر مغرب نهان ادب اورنی … اوردی یواره زار اولب یوزنی

طلکی انسه دوشن غم یاره … پشتنی اغیاره روی دیواره

کوکلنک غنچه سی چو ایدی شکفت … بیلدی جان پرده سین چو ای نهفت

اغلدی انوکیچون ابر الم … اکلدی انوکیله زیر لهم

سیل ادب کوزی یاشی چقلردنی … درد لدن هو ر سمه اغلردنی

غزل

قالو بلاده اکدی جو تخم بلای عشق … بیتردی آب درد له بن بی نوای عشق

چون حاصل ایدی دوکه دولا خرمنوم دی … بردمده حاصلم بله دردی هوای عشق

کوکلومی آشنا دلی درد بار له … بیگانه ایندی با که قمو آشنای عشق

بندن پیلامی کسدی سلامت حوالدری … دست ملامتیله نکا مرحبای عشق

قلماد کوزده خواب اثری طولدی ایله … بلمن که عاقبت نه در سر ماجرای عشق

بونی دیو یب قلوردی اه و فغان … چشمنی ایلمشدی چشمه قان

یادنه کلدو کنجه نقش نکار … لعلی یو درلری قلوردی نثار

که ای بنی درد له بلایه صلن … عشق اودینه بیقب هوایه صلن

کورمدن کل یوزوکی بلبل خان … محنتک خاری ایلدی نالان

خیالک کوزندی خوابده … بکا اولدی خیال خوابده

شب فرقت صحک کبی بید … صبح وصلکده ارمزیه مدد

قنده در بلمیم ای کهر کانک … عزمی سعینی ایلمیم انوک

نا کمی بلمزم که یاد قلم … کوکلمی ذکر کیله شاد قلم

نه نشانوکی بلمشم نه سنی … بی نشان ایلدی بو غصه نبی

نه یرک شهریارسن شهک | نه ملک قنغی کوکده در مهسک
نیچه ایندی دلرمی بی حاصل | که نه دلدار وار قتنده نه دل
بر گلیدم اچلمدن خندان | سرو آزاده دم خمیده روان
نه ایاغومه خار دکمشدی | نه تنومه غبار دکمشدی
بنی بر لعبه شکار اتدک | چون خیالوکی آشکار اتدک
سینه‌می گک اتدی صد پاره | دوشکم خار صید غمخاره
نیچه راحت اولم بو خار اوزره | اولمی دل حضوری نار اوزره
چون دوشردک هوایه سرگشته | انکیله سویندر آتشومی
حسنک کا که کرانمایه | بنده یوق عمدن اوزگه سرمایه
بلورم چاره یوق بکا سندن | چون مدد ارمیا بکا سندن
اول گجه صبحه دک بو زار ایله | صحبت اتدی خیال یار ایله
که اودن بعدی که سویندردی | دل که صو صچیدی که کویندردی
حال عاشق بلی قرار اولمز | چونکه عاشقده اختیار اولمز
صبحدم بر غریب گلشنده | چان بر غم حالی بر جوانده
گل کبی اچلب چچکلر له | لعل اچردی کشن بلکلر له

بركلس

88

گچدی بو حالیله بر نیچه دم | گجه زاریده گندزن خرم

مشاهده حال زلیخادن رشته تفکر ضمایه تحیر انعقاد اتدوکی در
عاقبت بنان استفسار دایه خاص اول عقده یه کشاده ویردوکیدر

عشق در نوربخش مهر جهان | گنج مغزیده نیچه اوله نهان
خوشش دشش بوبن مرد حکمت دان | عشق اولمز نتا که مشک نهان
انی کم عشق اوقی کمان ایلر | یوزی لوحنده بو نشان ایلر
چون کن اول کمان جان سینه | اثر ایلر ارب نشان پنبه
عشق اثر ایلدی زلیخایه | عقلی ملکینی وردی یغمایه
ایکی ایدن دردیکن اولدی هلال | گتدی حسن وجمال قلدی خیال
گوزده آب روان سینده نار | بشره بو نیجه هوا گوکده غبار
صوره تی نقش اولدی کتیه نار | اولدی سیماسی یوسفی دینار
درد التنده قدی دال اولدی | درونه جمله حال ال اولدی
کیشی ستر آدم دی کلله | بیلیم صندی نو یسنی قلله
سوکی آخر حواله صفادی | بلدلر وار در ننوک تابی
اکلدیلر اگرچه علتنی | بلمدیلر دلی که علتنی

دیدی بعضی که یوق یوزی کبی یوز / عجب اولمز دکر چهره حسننه کوز

دیدی بعضی لبی دکر نور جان / ملک کلدر زبان دکر سنه زبان

دیدی بعضی پری جمالینه دیو / عاشق اولدی عجبمی ابلیسه دیو

دیدی بعضی که همایه مکر / صید چون بچه که اولدی سحر

دیدی بعضی بو عشق اثرلریدر / بو حکایت انوک خبرلریدر

عجیبه نکی بیدی آبی در / ظاهر اولدر بو غیب خوابیدر

بونجه درلو خیال ایلدیلر / جمع اولب قیل و قال ایلدیلر

الا تحقیق ظاهر اتدیلر / سوزی بر یرده آخر اتدیلر

دایه لرده واریدی بر دایه / صحرا دردی فنونله آیه

سحرله مار کبی ماردوتی / چاپه صالردی بلکه ماردوتی

آتشه صالسه نعلی زلف مثال / طولدرردی جهانه فتنه وآل

فتنه فننده ایلسه تدریس / سبق آلوردی ذرجکوب ابلیس

اودی صوییله جمع اده دلسه / ماهدن مهری منع اده دلسه

نجه معشوق و عاشق اولمشدی / عشق طورنده فانی اولمشدی

برکون اول دایه سی زنخدانی / کتورکن فلک کبی آنی

ماروت و هاروت ایکی ملکدر
که چاه بابلده محبوسلردر
سحر اوکرنن اوزره اولندن

دلکش سوزلریله شاد اتدی / اسکی خدمتلرینی یاد اتدی

دیدی ای غنچه بهار بهار / طلعتنک نیر نهار بهار

کل کبی کل همیشه دلشاد اول / غصه دن چرخ کبی آزاد اول

ماه حسنک طعالی مهر کبی / بیلرم سینده مهر لبی

کیمک قطع ادالی شفقتله / سکا دل بغلدم محبتله

اول زمان مسند اولدی بشکوک / سجده کاهم در اولدی بو دم اسکوک

سکا جانم اکندن اشفقدی / جکرم پاره سی بغردردی

سنی جان رشته سیله بغلدم / برکم یاغیله بغلدم

شهد شیرین لبوکه ورمکه شیر / تا سحرکاه اولوردم شبکیر

کجه پروانه یم چراغکه بن / بکجیم کندز اولسه باغکه بن

کجه لر خدمتوکه دایه یم / کندزن قامتوکه سایه یم

کوررسم اومزده بس جو ملک / کوتررم سن آیی حسن که فلک

اوتررسم دزمده سین بینه / دکرم سا که حسن کی آیینه

صورت رازکی نهان اتمه / طغ وکم باکه کج کمان اتمه

بندن اولدک کوزک کبی خسته / دوندی چشمک غزال سرمسته

نه هوا اتدی زلفک آشفته / نرگسوکی کم ایلمز خفته
نه خطا اتدی دور جور آیین / کا ولدی هوپیچه قشلرک حین
نه خیال ایلدی خیال پسنی / نجه بدر ایلدی هلال پسنی
کوکلک آلن اگر فرشته اولا / ذاتنا نوار له سرشته اولا
اندرم کوکدن آنی نور صفت / ایلیوب ذکر و دعوت همت
گر پری اوله کوه قاف اوجه / بی بدل اوله حسن و لاف اوجه
دعوتیله مسخر ایدم آنی / آستانکده چاکر ایدم آنی
خسرو اولرسه اولب آدم زاد / لب شیرینکه قلم فرهاد
سرو مغرب نزار نازاندی / دهنن اچدی کشف رازاندی
و دی ای دایه کنج نهانم / کزلو در دلده نیته کم جانم
آه کم یوق کلیدی اول غنچک / بی نشاندر دواسی بو رنجک
دلده کوردم او گنج کنتدی دلم / سکانه قفل اچم که بیتدی دلم
غیبدن ظاهر اولدی بر شهباز / الدی دل مرغن ایلدی پرواز
بی نشان نلق درنشانه اکا / برج عنقا در اشیانه اکا
نامی وار خلق ایچنده سیمرغک / خبری یوق جهانده اول مرغک

سویلمز آشیانی عنقانک / کمسه بلمز مکانینی انک
هر کمه کعبه بی نشان اولدی / انک احرام ترک جان اولدی
جانمه تیر اولدی یاره سی یوق / عشقک اولمکدن اوزگه چاره سی یوق
بو خبردن اشتدی چون دایه / غصه لردن قنمزدی سرمایه
خبر خواب اویردی خوابندن / خسته اولدی انوک جوابندن
بلسه گر کعبه مرادنه راه / اولردی صفا یله همراه
دهنی کیبی کوردی سوزلری هیچ / راستلک حالتینی اکلدی هیچ
عقده حل اتمدی جو بندبندن / بر قچ افسون اوقودی بندبندن
ددی اول بو دیو کاریدر / دیوه او یاکه ریو کاریدر
کورنیور آدمه حیالیله / صیدادر آنی مکر و الیله
ماه مغرب ددی که اتمه گمان / که انوک کیبی حالی کوستره جان
دیو اولرمی زشت سرشت / صنمه ناری که اوله نور سرشت
نه دایه ددی که اولمه هلال / فتنلرک کیبی کوروب اکری خیال
اولمسیدک بو کج خیال ایله یار / اولمزدیک کوزک کیبی بیمار
ددی دختر کج اولسه کر بو خیال / راستلر قامتن قلوردی دال

ایستم نوله کوچکیه بشوم … طغرلیم نوله اکر یپه قسم
ددی دایه محالی اتمه طلب … که اولر اول طلب زواله سبب
ددی نیدم که کار المده دکل … کندی صبر اختیار المده دکل
باز نقشی صحیفهٔ برده … ثابت اولدی نته که هر مرده
اسمه بیل کبی اوله اودکی کرم … کتمز اول نقش و هر مراد اولمز نرم
بونجه پند و فسون ایله دایه … چاره بولمادی چون زلیخایه
عاقبت واقف اولیب بدرن … دولر اکه دردنک خبرن
اکا غایت محبتی طموش … اولمشدی وصالنه مایوس
آندن ارتوق یوغیدی اولادی … آندن ایرردی قلبنه شادی
جاننک صحتی جمالیدی … کوکلنک راحتی وصالیدی
چون اشتدی انوک بو حالتنی … بیله وردی کوکل فراغتنی
لبنه جانی کلدی قان کتدی … دیده دن رونق جهان کتدی
ددی بر کون نهانی اول آیه … ای کوزم نوری عمره مایه
نیچون کتدی نرکسک جوانی … نجه اود در بو سینه کوکلک نهانی
نه یردن ارشدی ساکه بو … سنی خسته ملکی اتدی بو

سروکی ایلدی نهال ضعیف … بدرکی ایلدی هلال نحیف
سویله درد دلوکی جان پدر … مشفقم سا که سندن اتمه حذر
غنچه سن آچدی غنچه اول کل … داستانن اوقودی چون بلبل
ددی کم آشده تیغک اشنده یاسم … صنمه سندن نهان اوله جرم
کورمشم خوابده چنده بر صورت … علتمه بنم او در علت
طوتلمشم شعلهٔ جمالندن … بر خیال اولمشم خیالندن
عشقی انک بنی اسیر اتدی … عالمی ناله و نفیر اتدی
کورلی کوزلرن علیل اولدم … انجه بیلی غمنده قیل اولدم
بنی اول سینه مبتلا قلدی … کارمی بونجه منتها قلدی
قشلرن کورلی خیال اولدم … اولدم کج ولی هلال اولدم
درد و کرد دشکرن کورالی کزم … او دچر رخلرن کورالی نوردم
بندلردم قلم بو جانی نهان … لیک صبرم دوکندی اولدی عیان
چون بو احوالی کلدی طیموس … سینه قعرندن اکلدی طیموس
کندو عرضن صقندی اول سلطان … ددی اتمک بو حالی خلقه عیان
بو که چون چاره ایلمز تدبیر … کوره نیجه کوستر تقدیر

یوسف علیه السلام زلیخا نوبت ثالثده خوابده گوردگی و سرای وجودنه آفت جنون اردگی

خرم اول دلکه عشقه منزل اولور ... جمله کاری آنوکله حاصل اولور

آنکله خرمنینی بیله ویرر ... وارلغن کنج زیشله اسیله ویرر

کاهه صیمز ملامتی کوهن ... دلده قومز سلامت اندوهن

مست اولر دلبری خیالندن ... قورتلور عقلنک عقالندن

چون زلیخا یه ارمدی درمان ... درد له همدم اولدی نچه زمان

حاصل اولمادی غنچهٔ صحبت گل ... برگچه اغلریدی اول بلبل

که شکردن طوزاکدی پاره سینه ... که عتاب ایلدی ستاره سینه

که ای ستارم نچون اغرمزسن ... گاه که برج سعده وارمزسن

گورمک خواب گتدی اردیکا ... خواب و راحت خیال اولدی بکا

سن اوپن بن اوپمین بر دم ... شاید اولم وصالکه خرم

که فلکدن شکایت ایلردی ... دور و جورن حکایت ایلردی

که ای فلک مهرک اولدی قهر بکا ... قهرادرسن دوام بکا

بی قرارم همیشه سنجلین ... دوشمسون دوره کمسه سنجلین

خوب اوقینه بنی نشان ایتدک ... قدمی قهرله کمان ایتدک

تیر اتربسن دله کمان قنی ... مهرانی بیتدی مهربانی قنی

قلب طوتدک کمند کز لرسن ... بغلدک جان بندی کزلرسن

که بیز کن غم اردی یادندن ... که شب فرقت انندادندن

خوب نرگسلرینی بغلدی خواب ... نچه خواب بلکه مست و خراب

گوزنی یومدی چون جهاندن جان ... اچدی حسنی نقابنی جانان

دل عاشقده ظاهر اولدی اول نور ... اندی اولکی صورتیله ظهور

انی چون گوردی عاشق مسکین ... پاینه دشدی زلف گیبی همین

دیدی ای طوار ربای دلارام ... قومدک دلده صبر و آرامم

اول خدا حقی کم یرتدی سنی ... سنی گل بسا که بلبل ایتدی بنی

قدکی ایتدی نخل میوهٔ جان ... لبکی آب چشمهٔ حیوان

یوزکی ایلدی چراغ جمال ... اولدی پروانه اکه اهل کمال

سنبلکدن یرندی بر زنجیر ... که قلور عالمک امیرن اسیر

چشمکی عین مکر و آل ایتدی ... بنی قاشک کبی خیال ایتدی

جسمی موی ادن میانکچون ... بنی دلشک ادن دهانکچون

تشنک اولدم صور خطابکله / خسته کم قیل شفا جوابکله

جانسک ای بچه جهاندن سن / خانسک قنغی خاندانندن سن

بو یله شیرین در رسنک جانک / خسرو اولا یه جم اولا نامک

شاهد غیب چهره‌ین اچدی / درجدن دربی ثمن صچدی

کای زلیخا بن آدمی زادم / اصل طراق نهال آزادم

جانله صورتومه عاشقسک / دعوی عشق اچینده صادقسک

کنجکه مهر ایله مهر اورسن / حق کوزمکده ار کبی طورسن

دهنک بوسه دن مقفل اولا / بو اکی قفله کشفم اولا

جکرکده که بونجه داغم وار / صنمه اولدی داغدن فراغم وار

صنمه ای بلبل همان کلکم / بلکه هم کوکلی خسته بلبلکم

صنمه شمعم همان اوتاغوکه بن / بلکه پروانه ایم چراغکه بن

درد عاشق بلی چو صادق اولور / جان معشوقی اکه عاشق اولور

بلکه آخر کامله اریه بوکا / بر اولور درد و عشق و عاشق زار

صفت وز و پای سرو زلیخایه تهمت جنونله زنجیر زرین اولدیغیدر

صبحدم چون تنفس اتدی صبا / پرده اولدی منده اهل هوا

لاله گون اولدی چشمه خاور / عاشقک چشمی عکسی دشمندکر

غیر عاشق کبی چو اغلدی قان / شفقتک اولدی قهر خلقه عیان

اول سحر چون اوینَدی نرکس ناز / خسته اتدی جوابی دلنواز

مست اولب دلبرک خطابندن / اول دم ال یودی یوز اتندن

یاره سی اوزره یاره اوردی چو مار / اولدی بیمار کنز دخی بیمار

ایله دپرندی عشق سلسله سی / طولدی جانه جنون غلغله سی

ایله جوشش اتدی که صبح فروز / آه اودندن طتشدی خرمن روز

که اورر رخلرینی کف کبی اول / که دوکر سینه سینی دف کبی اول

کاه بو قولی درصدالرله / نی کبی پرده ده نوالرله

همزبان خیال یار اتدی / دلدن اکا شکر نثار اتدی

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

غزل

صبرم لباسنی نیه صد پاره ایلدک / تیر غمکله بغرمی پرپاره ایلدک

صالدک دلوبه زلف پریشان خیالنی / کوی حضوردن بنی اواره ایلدک

بن چاره بولمغ استردم خسته کوکلمه / درد کله سین بنی دخی بیچاره ایلدک

دل حجره سنده یاقلی شمع خیالکی / پروانه کوکلمک هوسن تازه ایلدک

ای گل هوا که دوشلی بن بلبل غریب / بیردمی چاره و پسندمی چاره ایلدک

مثنوی

بونی دیوب قلوردی ناله لری / قانه غرق اولمشدی لاله لری

گل گبی چاک ایدب گریبانن / غرق خون ایتدی پاک دامانن

سرکشی کم گلیدی اکه یقین / چاک ایدردی انوک طوننده همین

ورنعی طونن اول که چاک ایلر / غیری چاک ایتدن نه باک ایلر

یاد ایتدکجه صحبت دوستی / جوش ایلردی موج سهوسی

سرو طردقجه سایه دشدی سی / دایه لر جمله او پستنه اوسدی

نه دعا چاره ایلدی نه فسون / اولدی لیلای حسنک مجنون

پدری طویدی ماجراسن انوک / استدی بولدی دواسن انوک

اولدی آخر روانی بو تدبیر / که اوره پایی پرده له زنجیر

آه ایتدی گوروب آنی طیموس / دیدی ای باغ عمره طاوس

نه عیان اولدی سنه خوابگده / بو کدورت ندندر ایکده

نیچون صولدی بینه تازه گلک / نیچه پرخون اولور بو غنچه دلک

دیدی دون گیجه گلدی طیف خیال / ضعیف اولدی تحفه دردی ضعف و ملال

طیف طابه ...

یارم

94

یارم اوزره اوردی نیچه یاره / پاره لندی بو قلب صد پاره

گتدی صبرم اکا ارشمه ایله / نکته لر سویلیدی کرشمه ایله

ای پدر باکه چاره قیلمز سک / زخمموک مرهمینی بلمز سک

شو قدر غنچه گبی چاک اولرم / بر غم بونیکه هلاک اولرم

پدری دیدی درده صبر ایله / جبر ادب کسری جانه جبر ایله

دیدی دختر که صبره یوق چاره / جبر اولنمز بو کسر صد پاره

پدری دیدی کی صقن نامی / لوره لوم نیچه اولرایامی

دیدی دختر عشق اولالی عیان / گتدی قلمادی حسن و نام نشان

پدری دیدی اولمه رسوا ایی / غفلکی در طلعت بو سودایی

دیدی دختر اولالی بو حالت / بنده نه غیر قلدی نه غیرت

پدری دیدی اولمه دیوانه / مبتلا اولمه حبس زندانه

دیدی دختر انوک نه حذ انی / گوکلمک چوقدن اولدی زندانی

پدری دیدی قو بو تدبیری / اورم سا که بند زنجیری

دیدی دختر او زلف عالمگیر / بنی زنجیره چوقدن ایتدی اسیر

پدری دیدی نوله درمانک / دی که سغینده اوله لوم ...

دودی گرشه ورر پیر دستوری	گدرم تا بونجه اول نوری
پدری ایدی یوق بوکا امکان	گلمسون گوکلکه وهم وگمان
دودی معشوقه عاشق اولسه روان	حایل اولرمی پرده امکان
پدری ایدی عزم ایدرسک اکا	کم اولر رهنما بولنده سکا
دودی عزم ایلیم اکا بو دلیل	اول عزیزک اولر هواسی دلیل
پدری دیدی اتسک اکا طلب	نه مکانده بولرسین ای عجب
دودی چون آریم او سلطانی	تخت دلده بولم درم آنی

غزل مناسب حال

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

گوکل که شهر وجودنده شهریار استر	عجب دکلمی بو کم یوق اچنده دار استر
هوای دلبر ایله بی قرار عاشقدن	دلو دکلمی او کم صبر ادمز قرار استر
جهانده صدر صفا لاابالیلر بردر	نه اعتبار اکا کم قدر و اعتبار استر
کمسنه جمع ادمز عشق اوده بولور صوتینی	هوای عارفو سون هر که بوی یار استر
نگار زلف عجب فتنه در که عاشقتک	دلن هوای وعقلینی تارومار استر

مثنوی

چون زلیخایه غالب اولدی جنون	عشق سوداسی ایتدی انی زبون

بوگون

حفظ چون اول جمال گنجینی	طقیدیلر ایسه مار زرینی
زلف یارک چو اولدی تا پایی	مار اولر سه عجبمی خلخالی
گوردی پاینده چون بو مار او گنج	قاره بختینه سوکدی وردی الیج
که ای سارم اشک نندنی در	فلکک حلقه اولمش ایقی در
ننرلک عقرب اوللی هردم	کل کبی قوجدی انغیم ارقم
پای سیروه مجال لکن رفتار	صوبی بند اتدک اکه ای عیار
پای عرعر گرفته گلکن	شیوه جنبش اکه مشکلکن
بو نه حکمت که باغبان جهان	اکا زنجیر اتدی اب روان
بندی وار فرزه اور که خوابند	مست اولب عقلم الدی باینده
یوق قراری فلک کبی هردم	گوزه غایب ملک کبی هردم
برق رخشان کبی جو ایده ظهور	گوزلرم ابر اولریشم مغمور
اربیب غمدن اولدم آب زلال	آه اگر ظاهر اولسه پیروخیال
پاک دستم اولردی دامن گیر	بن اولردم ایاغنه زنجیر
گورمکیله یورینی پاره	شنایدا ولیدی درده چاره
که دونر عذر ادردی بو سوزدن	یارنی مدح ادردی بر نوزدن

کرانوک کبی پادشاهاشا … بن صوا اولم اولی اوداوه کا
ارمسون نازک آیغنیه غبار … که اولر اول غبار چشمه خار
بو نجلاین فسانه ایلر کن … جانی عشقه نشانه ایلر کن
تیرک ایرر بری نشانه نکاه … زخم اورر عاشقانه جانه کاه
آه ادبا غنی دوشر اول اهو … طولر اطرافه نعره یاهو
اولدی بو ماضی کبی حال الحال … اولدی یکی هلال ولیجه دو سال

خیال یوسف عم زلیخا نوبت نالشده تماشا اتدکی دنمام
ومقام معرفتی آنی بند جنوندن رها اتدکی در

مرحبا ای هوای سینه کشا … مرحبا ای نوای روح افزا
عشقک ایشی همیشه افسوندر … نجه لیلی تیشده مجنوندر
عشق در دل آچن خیالیله … عینن ایدن عیان مثالیله
ویر در زلف دوست زنجیرن … یله ویرر عقول تدبیرن
زخم اورر جانه که خیالیله … که مرهم درزر وصالیله
مهر مغرب یزدی برکیچه زار … یوزی اولمشدی مغربی دینار
قلمدی جان وسپرده راحت هوش … همه همدم بلایه هم آغوش

96

جانی اولمشدی درد درد آشام … اشکی گلگون شراب و گوزلری جام
یادنه گلسه طالعی رقمی … خط چکردی یوزینه اون قلمی
یزوسی قاره دردیب باشنه … قره طبرق صچب دوکب طاشنه
نرگس مستی ارغوان صچدی … نیه سوسن کبی زبان اچدی
ایلدی گاه خنجرینه عتاب … که کنش یوزلو دلبرینه خطاب
که ای نگارجوری بی نهایت اودن … کوکلمک کشوریمی غارت اودن
بنی عالملره ملامت اودن … عالمنده اوزی فراغت اودن
غم ویرب عکپارم اولمزسن … نقش کچدک نکارم اولمزسن
بلمن اودک که اوله اورادم … اد کیله شرف بوله یادم
کعبه قاپوکی بلمزم که روان … حج ادب آنده جان ادم قربان
نه تمتع صفادن اول عمره … کا یلمایه او کعبه عمره
اولمسون کمسه زار بخلیق … یل کبی بی قرار بخلیق
اشکار اوللی بو عشق و هوا … کلمشدر نم کبی بی پروا
چونکه عشقک نشانی اولدی تمام … نه نشان قلدی نه شدنده نه نام
فاش اوللدن جهانه دردم سرم … یدرا اولماغه عار ادر یدرم

سایه کم دیرکن بکا دایه / ظلمز اوپسته عار ادب سایه
اغلیلدن بو آب تیزلرم / بیندن ال یو دیلر کنیزلرم
قلمدی شمدی بنده عقلله دل / نوله نبت قچرسه سر عاقل
قلوریکن دهان هیچه خطاب / طوتدی هولرن خیالله جواب
ینه جانبنده کوردی جانانی / نیه تختنده بولدی سلطانی
وصفا ولنمز جماله کوردی / کرچه چشم خیالیله کوردی
آه ادب قرشو واردی آیینه / کوزلیشن دوکدی پاک پایینه
یعنی الکلندک ای مراد نهان / قالمدی لده صبر و دیده ده قان
ای بکا قیداون خیالیله / ای نیجه صیداون جمالیله
کرم ایت اول خدای پاک ایچون / که قلور جانی بنده خاک ایچون
بر اکی لحظه کوزدق اولمه نهان / نامکی سویله شهرک ایله عیان
ددی محبوب راز پنهانی / اعنی پسر و ریاض کنعانی
بیکنم مصرا نوک عزیزیم / خان تختم نبات ریزیم
چون زلیخایه بوشتان اردی / صن که عظم رمیمه جان اردی
وردی ول کفت وکوی شیرین نوش / تنه جان جانه رحت اده هوش

صبح

صفت روز

صبح سحر چون تنفس ایتدی نسیم / اردی آندن نفوسه حظ عظیم
غنچهٔ دلشکن آچلدی دلی / چکنه زنر کبی طلقدی قلی
سرو دغلنا چمنده اولمش امیر / ایغین کل تحیره بندر زنجیر
چون زلیخا اویندی خوابندن / کلدی دلدار نک خطابندن
خوابدن بخت اولدی چون بیدار / یتدی بیهوش اوینده تن بیمار
جستن کتدی صندی اول مجنون / اکلمادی که خلق اتنندی جنون
مستلک اولسه آدمک اوزنی / نه خمار بلور نه کندوزنی
غایت سکر اودر که ایرسه صحو / اول عشق محو اندر محو
کوردکم قالی قلب کبی سرا / کندوسی آنده جان کبی تنها
کلمز آوازه هیکل و خلخال / نعره اورر پلاس سل و اغلال
مار زرین قچر کمش ساقن / ایل طعنتش جمالی اورا قن
طوردی آوازه اندی نازلیه / دایه لرار دلربا زلیه
ددی کم مشتلک بنی شاهه / شکر ادب منت اتسون الله
دلبره شستش جهنده شس کلدم / بیلمیشان دوستدن تعالی الدم

پدرینه ایرشدی چون بو خبر · آندی نعل شیر لعل و گهر
مار زرّین گنجدن آچدی · موریرینه بیره زر صچدی
عفو اولندی اوده‌ای بچه فتّان · اولدی محرم مکر دم قربان
ینه کلدی اوبیشین قزلر · صن قمر جوره سینه یلدزلر
ینه سیر و صفایه باشلدلر · عشرت جان فزایه قیشلدلر
که زمیندن حکایت ایلدیلر · که زماندن شکایت ایلدیلر
نه یر اکلیپ دوندر ردی یوزی · مصر اکلنه شکر صچردی سوزی
جاننی اکه نه اثر ایت دردی · مصر اکا نه مکر ایت دردی
چون عزیز اکلیدی بو قیلیه · نعره اوربی شردی شو قیله
اولمشیدی اسیر دام عزیز · گجه گندز دولنده نام عزیز
گجدی بو حالتیله بر نجه دم · دلله دیع بر غم ویرنم

بری اقلیمک شاهلری زلیخایی استیوب مزبه رسول ارسال ایتدکلریدر

بر نجه کم رسول باد شمال · عاشقه التردی بوی وصال
دایاوصلچون قلن مویه · قانع اولمزمی بر نفس بویه
موسیمیدی صفای نوروزه · چمن اولمشدی صحن پیروزه

98

پرده آچوب شکوفه‌های نهفت · طولمشیدی جهان نوای شکفت
بلبل اولمشدی مست غلغلدن · بوی التمش مکر صبا کلدن
مکرر اشدی زلف یاره نسیم · کاولدی خوشبوی انکله هفت اقلیم
انوکیچون ممالک شاهی · الچی صالدی ولادی اول ماهی
حسنی مشهور اولنی زلیخانک · مطلبی اولمشیدی هر خانک
طولمدن داخی حسن انک تام · طولمشدی جهانه اول خوش نام
جمله سرور پینده سوداسی · جمله ترمک صفاسی غوغاسی
نچه شاه استیوب صالردی رسول · ردّ اولینوردی نچه اهل قبول
اول زمان کم اچلدی بار جنت · روشن اولدی نه بوبو عیون
یدی خاندن ارشدی بیدر رسول · جمله سینک مرادصد قبول
وردی مر بیری استیب دختر · مال قارون و ملک اسکندر
اولمغیچون نشانی سلطانی · وردلر خاتم سلیمانی
چون زلیخایه وصل اولدی خبر · قلبین اندیشه اندی زیر و زبر
بو نجه اندیشه اچره در بسر امی · بو که مصرکده ور مدی خبری
مقصدی قاصد عزیز ایدی · بغیردن اکه اول عزیز ایدی

[illegible]

اهل عشقه نکی محکمه یار / دل و جاندن عنبر اوله صدبار
بو هواده اوچرکن اول طاوس / لطفله دعوت ایلدی طیموس
دیدی ای نور چشم و شادی دل / غنچه کبک خنده سی کشادی دل
تاجداران ملک جهانتاج / عددیله بدی اولو سلطان
جای نه داغ ادب تمناکی / حاصل آتشکو کلده سوداکی
یدی پسندنده کلدی شمدی رسول / جمله سینوک دخی مرادی قبول
بریسی پادشاه ملک یمن / بحر عمان قتنده در عدن
بریسی پادشاه ملک حبش / لطفله آب و قهرله آتش
بریسی پادشاه ملک عراق / صاحب تخت و بخت و طاق رواق
بریسی پادشاه کشور شام / جامع الجیش رافع الاعلام
بریسی پادشاه کشور روم / نچه حکام حکمنه محکوم
بریسی پادشاه بحر فرنک / رزمده رستم صلابته هوشنک
بریسی پادشاه توبت در / صاحب تخت و تاج و دولت در
برنه بو ملک چو میلک اولا / سن شه اول خلیله خلیلک اولا
ختم اولب بو کلام مهر انکیز / چون اکلادی نام مصر و عزیز

جیرت

حیرت اتدی دل زلیخایه / عقلی ملکنی وردی یغمایه
بیحضور اولدی اشکی شورندن / طوردی نومید اتا حضوریدن
قلبی دریا و عینی پر دری / دله کلدکجه موجی ایدردی
آه کم وصلی اولدی چاره / بلمزم نیلیم بن آواره
کاشکی طغمیدم آنمدن / کلمیدم قدیمی خاندن
بلمزم طالعم نه اختردر / بکا اول چشم مارده سردر
که بکا زهر مار فیض ایلر / مهر و شفقت دمنده غیض ایلر
کردکزدن قوپه برابر کران / اوله سیراب نوکله عطشان
کلسه بن تشنه اوستنه او سحاب / اب بیرینه یغدرر ریره تاب
اوریکن صبا صفادن دم / بکا کلبه اوقور حکایت غم
بلمزم ساکه نتدم ای گردون / ایلدک غنچه کبی بغری خون
مسکنم خار چنده تن برق / مسندم خاره مسندرم طبرق
ایلمز سنک اکر شاده بنی / اتمه یاری اکن فتاده بنی
کز لیوب مهر ایری ارتره / صبرادن جانه جبری ارتره
نوله کورسم او مهری بن غمناک / کل کبی چاک اوله بو دل پاک

کوڭك كيب بونيم اكسم اكا … شايد اول يار يى مهرا ديدی بكا
قاره بختيمه كه قلوردی عتاب … تاب يالدن خوش ادب بو خطاب

مفعول فاعلات مفاعيل فاعلن

غزل

جانمده تاب حيرت و چشمده آب بخت … بردم بزويه كلمدك اى آفتاب بخت
پرور طالعم نيم اولدى خيال خواب بخت … كه كوزنپه يارى چشمده بو خواب بخت
تنورده جانى كبى يا قردم اودلره … كه حكمن اولسا آده قهر و عقاب بخت
عيشم دوام غصه و هم صحبتم ملال … اشكم شراب طالع و نجم و تعوم كباب بخت
بن شهسوارم اولمدردم دولتن آتنه … اى ده كه پايدار و كل بوركاب بخت

مثنوى

چونكه طليموس اڭا اشتدى سوزن … لب لطفله اوپدى ايكى كوزن
دديكى نور ديدم اولمه ملول … مصردن نوله كلمديسه رسول
بن عزيزه رسول كندورين … سنك احوالكى خبر ورهين
عاردن ير كه اولمدى عارى … بولمدى ذوق وصل دلدارى
جمع اولنمز كوكلده عشقله عار … نته كم بوجنيده آبله نار

رباعى

اول

رباعى

فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

اول كه كوزلردى جهانده نام و ننك … نا مله صلح ايلموب ننكله جنك
عشقه دشمن ننكا در ناموسيك … اهل عشقه عيبش نامیله ننك

مثنوى

الجلارى اغزلدى طليموس … وردى آنى كه كوتزنا موس
خاك عذره سورب عذارينى … ددى اثمن دريغ وارينى
ليك بوقيندزير مصر اولدى … نام زاد عزيز مصر اولدى
طوطى مغز يكن اكه بغزب … كا بلدى حق نبات مصرى نصيب
دونب الجيلر اول تمنادن … دللرى فارغ اولدى غوغادن

طليموس مصره قاصد كوندر دكيدر

عاشقك كرچه مشكلى چوقدر … الا بوغمدن اوزكه سى يوقدر
كا بلييب بولجه كوشش او مسكين … كندوز غمنده اوله وصله قرين
كنج اومركن نصيب مار اولا … كل صنوبركن نديمى خار اولا
بكزر اول عنكبوته كم دورر … دام دريغى صيدنه ارشر
آنى دز مكده جمله واری كدر … خشك لبقا لوراعزتى هاری كدر

مطلقا آرزوسی قید ندن / جاننک حظّی وار او صیدندن

گمش اومارکن دوشر زنبور / بله وارر او خانه معمور

پدری رحم ادب زلیخایه / طوردی عهدنیه بشلدی رایه

مصره الچی یراغن ایتدی روان / تحفه‌لر حاضر ایتدی بی پایان

دولت ارکاننک اولوسنی / راست ایتدی پیر و نیک خویسنی

ایتدی تشریف طوق و جامه‌یله / الچی صالدی عزیزه نامه‌یله

یزدی عنواننه نامه عزیز / ایتدی مدح و ثنا دعا آمیز

کای فلک رفعت و ملک آیت / رامدر امروکه زمان و زمینت

اولدو غنچه لباس خلق جدید / خلعت عزت اوله ساکه مزید

برگلم وار سپهر بهجتده / طعن ادر آیه حسن صورتده

برگلش در گورنمز ای گلشن / مهر بیله گزن جهانی گنش

نه گلش بر هزار دیده سپهر / نه ایی گوردی نه اکه بگزر مهر

جسم صافی صد قدح گوهردن / ذاتی اشرف شرفده اختردن

صورتک آیینه‌یه حمالندن / خبری یوق مگر مثالندن

گرارنیه اگر نظر جمال / مگر آیینه‌ده اوله مثال

عنوان نامه‌نک اورته‌سنه یازلسی در

توقدی

101

توقدی سنبلن مگر عنبر / اوپدی لبلرن مگر ساغر

پیش دست اولدی ملاحته اول / هیکلی صالدی اوجی بوینه قول

سرو اولالی جمال آیینه / دامن اردی مگر ایاغینه

سنتر ادر غنچه حسن گلدن / گل ایشتمادی دیو بلبلدن

صقلنور سرو چشم نرگسدن / صقلنمز دیو چشم نرگسدن

همدمی در عفیفه دایه‌سیدر / گیجه شمعی گنده سایه‌سیدر

بو بله مستوره ایکن اول غنچه / طولدی آفاقه شهرتی گیجه

که هوادار اولدی ارالر / عالمه صالدی شوقی غوغالر

راست قدین گورمدن عشاق / طولدی عشاقی اصفهان و عراق

ایله ایتدی جمال آوازه / طولدی آی بو گله جمله دروازه

ایتدی اکا صدا ایله آهنگ / طاق کسری و قصر شاه فرنگ

داشلی ابر کبی هر سلطان / گن یوزینک هواسنه حیران

الچی یعفور کبی یغز قپوه / گتدی بیک طالبی گلور طپوه

الا بونک هواسی خاک مصر / گلمز الکمینجه نا که مصر

جانب مصره جان ایتدی سبیل / مصر چون اولدی اشک دیده نیل

بلمن انده بونك هواسی ندر　　بونجه سعی اتمدن صفاسی ندر
اوزر مصره قلب بیراغی　　بید صوبی درچکن یا پراغی
ضعفله اولمدن بو خسته بتاب　　بیورك عرض حاله ساقی جواب
نامه اولدی عزیزه چون واصل　　اولدی بقدجه عشق جان حاصل
بقد غنچه سواد مکتوبه　　طولدی سودایه و شیدی اشوبه
کوکلی اولدی کشاده نامه کبی　　ذوقدن رقص اوردحمامه کبی
بوندن اوزکه جهانده اولمیه عیش　　که اره کنجه اکسوزن درویش
شوقله چونکه طولدی جان عزیز　　یزدی اولدم جواب نامه تیز
یزدی سر نامه نام علیموسی　　عرض شکر و سپاس و پابوسی
ددی خوش مدده کلدی نامه شنام　　شب قدر اچره صبح وحی اقدم
قدره اولدی رافع الدرجات　　غرتم منصبینه اولدی برات
جانه مضمونی ولدی چون منظور　　طولدی ولده پیر ور دیده نور
وجیه کمسه جواب ایلیمز　　کزادرسه صواب ایلیمز
بن نجه ذره یم که مهره ارم　　دعوی مهر ادم سپهره ارم
نه قدر قدره ایره مور منتن　　که سلیمانه اوله یارد قرین

شه ولی رفع ادرسه بن خاکی　　تخت ادرسم بریدر افلاکی
بن او خاکم که ابر بهار　　بکا لطفندن اتدی قطره نثار
صدز بانم سبزته سبزه مثال　　لطفی شکرندن اوله کلی کلال
لطف ادب چونکه جود عمانی　　کهربا که اتدی ارزانی
فرض غیر اولدی شهدی بن جویه　　که وارم بوزم اوزره اوق سویه
الانیدم که حضرت ربان　　بنسوز اولماغه بو قدر امکان
بشم اوستنده خدمت اودر بقر　　یزمی کورمسا بشوه فقر
بو بلا بیله چونکه رنجورم　　فرض اداتمکده معذورم
اول که ویرر قمو بلایه فرج　　ددی لیس علی المریض حرج
چون نیلدی بو نامه دربار　　زلف دلبر کبی قلب طومار
اوردلر مهری مهر دلبرله　　صالدلر مغربه کبوترله
شرق طاوسی اتدی جولان　　مغربه ایرشدی اول حمامه روان
قهقها بلدی او کبك دری　　ارجك اول کبوترك خبری
اول رسولی عزیز عزتله　　بونجه درلو عطا و خلعتله
کوندرب کندو سیده ضالدی رسول　　تا وسیله اولا مراده اول

مال صامت شو دکلو وردی بله … نطقه کلمز که ناطق آله دله
بردعی استر اسب تازیلر … طولدی اول کنده مصری بازیلر
وردی هم بخچه یک کنیز و غلام … کمی خورشید و کیمی بدر تمام

رسول مصر منویه کلب عمارتی لیجا یله معمور اوب الب مصره کتدکیدر

صبحدم چون نسیم غنچه گشای … اولدی غمکینلره فرح بخشای
شوقله بسته دللر آچلدی … جمله اطرافه نور صاچلدی
عزتیله اوکن رسول عزیز … سور طیموپه اردی سحرانکیز
چون اولندی شاهه بو حال بشارت … ایتدی ارکان دولت استقبال
اوت صحرات صهیلی و آوازی … ایلدی کر صماخ کردونی
های و هوی و صدای دم و طراق … بچه مغز پر اولدی شام و عراق
نعرهٔ کوسیله غیو نفیر … کدردی هزار فرسنخ بیر
چونکه بو عز و ناز و شوکتیله … شهره کلدی رسول شهرتیله
صو صچلدی دم زلیخایه … طویمدیکن عالمن زلیخته
دایا کعبت و کوی اولدی عزیز … کتدی کندو بیته طولدی عزیز
کل دولت شکفته یوز طوتدی … دل نوای نهفته یوز طوتدی

خوابدن کا ولمشدی صد اشکال … حجابه حل ایتدی چون اردی خیال
بالحقیقه بلی بو سور و جلال … بربیسی خواب و بربیسی خیال
خرم اولکیم خیال خواب قودی … پرهوا اولدی خاک و آب قودی
پدری چونکه کوردی ای فرح … کوکلی آچلدی اولدی طالع فرح
کندی چون جان بلاسی دلدوکنی … سعد ساعتده بشلدی دوکنی
عامی لر طویدی خاص نعمت … لطفی عام ایتدی حاصله عامت
قرنی بریانی قاز چورملری … قش کبابی توق قورملری
شیر خرما لری محلبی لر … قندی حلوا نباتی لبلابیلر
خیمه قوردی بلا و صحرایه … وردی خط مقبره و بابیه
صچدی دانه برنج بیرزیه در … اولقدر کا ولدی حرص کاسه پر
صحن میدانه زرده زر صچدی … شکره سنبوسه لر دهن آچدی
بر طرفده سوکلمه لر سو کلر … بر طرفده هریسه لر دوکلر
فقرا انک ملالی کتمکیچون … اغنیای نواخت ایتمکیچون
چون تمام ایتدی عشرت اسبابن … وردی طیموپس رحلت اسبابن
ایلدی همت او سرو فراز … وردی مجد و بی نهایه جهان

کنیزلی نهایه و حد نیشز — جمله‌سی ماه روی مهر انگیز
جمله پستان غنج و غنچه دهان — سیب بستان دستر ور پستان
کمی اصنام رومی دکیم خطا — جمله سینک جمالی قبله نما
هر بری بر پری صفت دلبر — آلتون ایکلو قورکرلو قمر
هر برینوک لباسی حله و حور — کمر و تاجی حیرت فغفور
بغلمش عنبری کلاله‌لری — یله ورمش کلیله لاله‌لری
وردی بیک قول قموسی خوب نکار — جمله حاضر سلاح اسب سوار
هر بری بزم اچینده دلکش‌لر — عزم رزم اوپه تیز آتش‌لر
دشمنه خار و دوسته کل — نعره‌ده رعد و نغمه‌ده بلبل
هر برینک لباسی رنکارنک — کل و غنچه مثال تازه و رنک
کمی لعلین کلاه لاله کبی — کمین زرین کمر پیاله کبی
وردی بیک اسب تازی زرین زین — کمی کلکون کمی دخی شبرین
یلسه یل یورسه صو کبی روان — طوریسه ثابت تا که کوه کران
نجه ایدم سکردمینی جان — که اکا تیز ایدی فکر روان
قرده قرلنغ کبی اوچوچی — طرنه کیبی صوده دکزنجی

بوینی توپس قنج قلیچ — تیرکن ارقسی قل ارده هیچ
قوج الینلی صغن کیک کوزلی — خوب آدم کبی کوزل یوزلی
ایغی باد لطف سبحانی — ارقه‌سی صفهٔ سلیمانی
بیک شتر وردی جمله پیل بدن — شیر دیدار و اژدها کردن
جمله رطل کران کشش سرمست — دست ورمز برینه سرپابست
بدنی برج قصر و آرایی — صحن کبی مرمر ستون پایی
یوک چکیچی تحمل اهلی کبی — ازه قانع توکل اهلی کبی
بشی عزت طعامنک کوچی — ایغی دولت اهلی نزلچی
بونلرک باری ایک یک خروار — سیم سلطانی مغربی دینار
وردی هم جامه‌لر و صد مفرش — جو سریله منقش و زرکش
شمسه‌سی شمس برج عزتی — دکمه‌سی شب‌چراغ دولتی
اکی یوز درج وردی حله‌سی بر — لعل و یاقوت سرخ و مرجان در
اکی یوز طبله وردی برنافه — ارشر و بوی قافدن قافه
چون بو بحر کهر روان اولدی — صحن صحرا به ساربان طولدی
دزدلر اول نکات تخت روان — دزدلر اول انکات تخت ایوان

طشی زربفت ایچی فیروزه کاری
لعل و الماس لوح و معماری

فرشی باغی ارم کبی کلشن
قبه سی جام جم کبی روشن

کرده بو نقش اچینه چون او نگار
زهره چنکنده چالدی نقش نگار

اولدی تخت روان تخت روان
چون او توردی انک اچنده بوجان

بادپالر کتوردلر آنی
باد صحن صفهٔ سلیمانی

چون تتق اولدی کرای اله
یله وردی تتق ارنی لاله

اول نگار اوزره چون طلوع قلدی تتق
صحن تتق اولدی فضا به افق

بلدلر سینه سنده داغن اونوک
لاله دن اندلر طوداغن اونوک

غزبدن چونکه چیقدی اول خورشید
روز حشرک نشانی اولدی پدید

آت صهیلی نفیر آوازی
طولدی جمله مغازه سربازی

بر طرفده فغان آه و داغ
بر یکا ساز و سوز قول سماع

شقه سن اچدی دولتیله علم
یوردی حشمتیله جمله حشم

اغه لر صاغ و صولده شوکتیله
قللری تو لکرنده قوتیله

قلبده تخت عزت اوزره او ماه
شوقله اولدی سوی مصره روان

مرزه بر کم یول اولدی اول صنمه
طعنه اندی طراوت ارمه

جانب

105

جانب مصره ایلدکجه نظر
او چمغیله کدردی بولسه اکر

قلجه قالدی بلی کبی جانی
بولغ اپتر مراد پنهانی

غافل اندن که اول شب یلدا
نجه یل اولسه دم سودا

زلف دلبر کبی دراز اولسه
جوری اکثر وفاسی آز اولسه

قسمت اولماسه دل بولر مراد
راست اسمز همیشه یلکنه باد

صفت روز نوبهار و قطفیر قدوم زلیخایه مطلع اولب و استقبال ایتدوکی

صبحدم چون عزیز مصر بروج
ایتدی صحرای چرخه شوقله اوج

قطع ایدردی منازلن فی الحال
وصل یارین دربن استقبال

روز نوروز دی مکر او زمان
پرصفا اولمشدی مصر جهان

مست عزت عزیز نرکس باغ
بشده زرین کلاه و الده ایاغ

طوتدی شام و سحر نظر بو آشه
کل زلیخاسی مصره ارشه

انجلاین عزیز مصر عرب
طولمشیدی مردن شوقد شعب

که عجب اول صنم نه وقت ارشه
عقلم آلب نه دمده ال ورشه

نوش ادر کن بو شوقله جامی
ناکهان اردی مژده پیغامی

بوخبر چون ارشدی کلشنیه
آب کوثر قیلدی نوشینه

[illegible]

کوردی چون طالعن مراد اوزره
طولدی آوازه کشور مصره

خبر اولندی لشکری مصره
طولدی آوازه کشور مصره

اولقدر جندی چقدی پر زیور
ساحل نیلی طوتدی قلزم زر

هر بری طره سنه بز بلبان
کمی شاهین صوشده کیمی طوغان

نچه بیک ماه رو غلام و کنیز
هر بری فتنه ساز و مهر انگیز

نچه غلمان کبی هر بری رضوان
نچه رضوان که رشک حور جنان

لطفله کل نوا ایله بلبل
نغمه چپندن تمانه پر غلغل

هر کنیزک پری صفت دختر
چینکله زهره رنکله کل تر

هر بری پرده آچیره دل دراز
هر بری نک مقامی هودج ناز

چنکه چنکل اوردی رویی چنکیلر
رقصه کردی بت فرنکیلر

هر بری غنچه کبی تنک قبا
خرده سی شیوه لعبی روح فزا

عود ده استاد کوشمال اتدی
انی هم درد اهل حال اتدی

دف دق اکلر بو قول عارف دوست
دلده یکدوست سینده یک پوست

نی نواسی نوید عشاقه
فرح آواز طولدی آفاقه

ایله طولدی جهان یوزی شادی
فلکک غصه نک مکر آدی

بونچه فر و صفا ایله قطمیر
قرشو چقدی بر اکی فرح تیر

سیر ادرکن وصال شوقیله
طرب و عیش و نوش و ذوقیله

ناکهان اتدی بر زمینه خروج
نه زمین آسمان ذات بروج

کوردی اول مرغزار باغ جمال
نوردن قبه تیله مالامال

کوک چمن اوزره اوج جادر کویا
بیره اندی نجومیله سما

بو نجوم اره سنده ماه مثال
قبه چتر بارکاه جلال

کنلکی کن فضاسی خرمن ماه
چولسی چوره سنده خیل سپاه

فلکه عزت ستون تخت جهان
میخ نصرت طناب رشته جان

چونکه کوردی بو بارکاه عزیز
کوکه اندی روان کلاه عزیز

نه عجب راحتجو اوله دل آیه
کنکن کنلکی صلر پایه

طولدی قلبی صفا درخشندان
اندی یوز عزتیله رخشندان

سوی درکاهه خرم و خندان
خسروانه روانه اولدی روان

قرشولایب اکا بر درکاه
دلربا یار حاجب اولا الله

عزت ایدب ایاغنه دوندر
دوشدیلر قطیفه بز یوزر

هر بریسنه سلام وردی عزیز
اولدی کوهرفشان و شکرریز

عرض ایلدی پیشکشلرینی — آسمان بهاکنشکرنی
اعنی زنجیه یوز غلام و کنیز — جمله سی سیمبر و نازو سیم اندام
طرفه طرفه طرزینی تازیلر — اولقدر کم پر اولدی بازیلر
رنک و رنک زیب و زیورلر — تنک بر تنک مصری شکرلر

زلیخا عزیزی شکاف خیمه‌دن کوردکی در

طلپس بازی فلک ساحردر — آدمی الده معقده ماهردر
کوسترر بوستان امیددی — حاصلی برک یاز نومیدی
بو عکس وار ادر خیالاتی — جای ممکنده قور محالاتی
اول زمان کم عزیز عزب — آتدی درکاه اوکنده عشق و طرب
کندی صبری ولی زلیخانک — یوزنی کورمک استیدی اوک
ممکن اولسه تفرج دیدار — ممتنع اولرا اهل شوقه قرار
تشنه لب صویه ارسه صبر ادی — تاب صبریله جانه جبر ادی
مضطرب کوردی ایه چون بی — درده دوشدی که یوله دربانی
کوردی غمدن دلنده سوزن وار — خیمه دلدی چشم سوزن وار
چون زلیخا عزیزه ایلدی نکاه — دل غمدیده سندن ایلدی آه

107

کای دریغا نه مشکل اولدی ایشم — دیو اولدی ملک امرکن ایشم
بو دکل اول صنم که بن کوردم — عشقنه جانله کوکل وردم
بو دکل اول صنم که بن کوردم — عشقنه جانله کوکل ویردم
بو دکل اول که عقلم الدی بنم — اردی چپر تنده جان و تنم
بو دکل اول که بلدرب اوزنی — عقلمک روشن ایتدی یلدزنی
بونی کم دشنده کوره خیره نو — صورتن کم خیالنه کنوزه
حیف کم بونجه درد بی چکدم — سعی تخمن قیره دیره اکدم
ای دریغا بوله وار ناموس — طپرغه صچدی یوز صوبن طموس
روز بختم سیاه اولدی دریغ — دون کون ایشم آه اولدی دریغ
کل اومرم نصیبم اولدی دکن — تخم مهر اکدم سید بتدی محن
کنجون چکدم انجه رنج و بلا — آخر اولدی نصیبم اژدرها
زاغ بن سایه هما صندم — داغ دل درد به دوا صندم
بن اول تشنه جان زبوب و تاب — اوچون حالی سرطرفده شتاب
کبی اوزره دلی چراغ کبی — یوز اوده لاره جان یاغ کبی
قلمشکن ایرقدن آب کور — سعی ادب اکه خزینه جانی ز

سورجه دوشه اولور چون اکه — کوررانی سرایمش مسکین
بنم اول خسته کم ضعیف و علیل — تنی صاحب فراش بر نجه ییل
اهلی بیزار اولر حمالندن — انجنب زحمتی ملالندن
غم یمز تا لحظه نیندن — اوبیر قوکشلر امینندن
جگر یکین بورسه رنج یعز نب — اشدر بر طرفده دردده طبیب
اقربا رحم ایدوب اوی بیماره — الدرلر اوییره تیماره
ایستر یکن طبیب درمانی — طوتش کلر جان البجیه جانی
بنم اول ناتوانکه بیله گدر — ناکهان برک عمر بیله
بحر اقلیم موته بار بیله — آفت اشترلری قطار بیله
عقل الشکن اول آفات — کوررانی که بر بوند اسمغی
یوق جهانده بنم کبی بیدل — بی بر و بی نوا و بیچاره ال
وارنغم سیل حیرت الشدر — نیه صو سپم الوبه گلمش در
نکر کیچون بنی اپرکه فلک — جور دورکدن ایت دولومی دلک
ورمسون خاره کل کبی اکلم — اولمسون خسته نصیب اکلم
المه ورمدی جو اول یاری — الم اعیاره ورمسون یاری

مهر عهد اوردی قفل گنجینه یار — هاراتمه کلیدنی زنهار
ریکن بو بند او تزیاب — رازله چرخ بی وفایه خطاب
هاتف غیبدن ندا اکلدی — نه ندا درونه دوا اکلدی
که زلیخا فراقه صبر ایله — اغلمه اشتیاقه صبر ایله
بو دکل کرچه اول عزیز حالق — بودر اما کلید باب وصال
سوسه دلبرک شماسیلنی — سوز آنک قمو وسایلی
نظر کدن بو شخصی ایلیه رد — مقصد اولور وسیله مقصد
یوق کلیدنده انجه قوت و فر — که بوله فتح مهر قفله ظفر
اندی نقد یرانوک کلیدنی موم — موم کرم اولیجق اشی معلوم
قوندی کن دمرده اول جوهر — دله الماس تیز اولب کوهر
بیش دکن سوزن اشین اشلین — چوب نرم آهن اشین اشلین
چون زلیخا انوک اشتندی سوزن — اوردی روی زمینه شکر بو زن
بودی عهد ایله اول دمدن — دهنن ناله دن کوزن دمدن
گرچه غم نی کبی لردی دلن — صبره مردانه نعلمشدی بلن
کوزدب چشم انتظار له راه — که قجن ایره دولت ناگاه

قطفیر عروسی لالرای یعنی زلیخایی مصره کتروب مصریلر استقبال ادوب عماری عروسه دست اعزازله نثار اندکیدر

بر سحرگه عزم ایدوب مصر برین / اولدی بو خاوری عروسه قرین
شوقنه دستندی بولدی حیاتی / ایلدی انکله پیرانی
کوچدی خلوت سرایندن قطفیر / تا نشان مراده ارکن تیز
بلمز آنی که تیر چرخ ظلوم / اول هدفدن قلورانی محروم
عزم سیر ایلدی چون اول مهتاب / عامر اولدی عماری خیمه آب
چون روان اولدی شه شادی / قوپدی طپرق بشینه اولادی
موج عسکر شورسمه اندی خروج / بر غبار اولوب اوجه اندی عروج
آدمی بحر موج اندر موج / طوتدی اطرافی فوج اندر فوج
کیوزر هر همای بر بلبان / اغنی بر دلبری ابر آب روان
چون روان اولدی بو کجه آب زرشت / اولدی صحرا هلال و بدر ایله
یره زخم اوردی غنچه نعل رخش / کف اشتر اولردی مرهم بخش
حمله لشکر خروش و جوشیله / هر بری بر صفاده نوشیله
مست آهولر ارغوانی اچر / اسب اوزره دوه طبانی اچر

کلی

109

گل کبی هر بریسی بر رونق / دیزر اوستینه لاله گون یرق
شاهراست جام جمله / طولدی بر عالمی علملرله
طولدی اطرافه طبل آنی کبی خیل / اولدی آهنک ضرب نا صهیل
سنج چالردی نجی چاکرلر / کوس اوکردی ره سی مهترلر
هودج نازاچنده بانولر / جمله زهره جبین و مه رولر
اورتیه الدلر زلیخایی / هنکه سیاره فلک آیی
گل یوزی اوزره لاله کبی طواق / الدی پیمانه دله داغ فراق
تتق عکسیله روی زمین / اولدی پیروزه رنکگین لعلین
چون بو عیش و صفا و زینتله / اردی اول ماه ساحل نیله
جمله مصریلر آنده حاضر دی / اول مهک مقدمینه ناظر دی
آلده لعلین طبق طوتردی هزار / طبق گل کبی کمی پر زر
کمی پر لولو بیدی صحن لاله / اولدی وقت سحرده پر ژاله
کمی پینوک فضاسی طولو درم / کویا بر شکوفه صحن ارم
کمی پر لعل جام جم کبی / پر گهر کیم قعر یم کبی
کمی بر شجر اغ صنکه فلک / کلدی چون کرد فره اوله ملک

عالمک عمری حاصلندن گوا / ایلدیلر عماری وزره نثار

ایله صچدی جواهرن اکه ال / قلزم گوهر اولدی صاحل نیل

لعل و نعل اولدی پنکلرامن / رخشلری ایغی درخش امکن

اشترانی چمنده پر جوهر / صن که پیروزه دن طبقده اکر

لب نیله گلنجه اول دلبر / صچدی دریای آدم اکه گهر

اولقدر دوشدی نیله سیمله زر / پولنی انجه اتدی ماهیلر

بو وزیر پوله دکمین ماهی / اصدی گوشینه گوهر شاهی

شبچراغ اولدی چشم نهنک / پرگهر اولدی نیل زنکار رنک

بونجه عزت عزیز عزتنه / اولدی ارتخت قصر دولتنه

برپرایه الندیلر آنی / عرشی فغفوری فرش کاشانی

قبه‌سی چرخ و طاقی قوس قزح / صفه‌سی پر صفا و داری فرح

مهرله ماه او قبه‌دن اکی خشت / ماحصل بر یوزنده هشت بهشت

تخته‌سی یرینه جمع ادب تختی / آنده دوشلدیلر بر تختی

زاری زر پرده داری لعل و گهر / پایه‌سی هایه سعادت سر

چون زلیخایه منزل اولدی او تخت / ایلدیلر دعای دولت و بخت

کرچه

گرچه چقدی زر او زره اول گوهر / آتشیدی ولی اکا اول زر

قودلر فرقنه مرصع تاج / قیمتی عشق جاندن الدی باج

لیکن اول افسر گران گوهر / اولدی فرقنده صن که کوه کمر

دمبدم گاو پشتنه درم یغدی / اکا باران درد و غم یغدی

اول گهر کم اوردی حور اکا رشک / چشمنه اولدی هایه در اشک

عشقله وارلغندن واره / جان چخی اول یتیمز اغیاره

عاشقک میلی اولز تاجه / چون ویرر پیرینی تاجه

چشمی اولک که اولدی گوهر بار / گورنرمی عجب گوزینه نثار

فرقت یوسفده زلیخایه عمر گچدگیدر و راه مقصودده دیدهٔ امید طلب جانبنه صبر اوددگیدر

دل که نوش ایده شربت یاری / شکر اولور اکا زهر اغیاری

شمعه یاقریچ پروانه / بیمز اولرسه شمس تابانه

بوی گلدن اوردی بلبل / دامدر اکه نکهت سنبل

گنذن آ اورچو فری نیلوفر / قلبن اتمز کشاده نور قمر

تشنه جانک صفاسی شربت آب / تابنی دفع ایدرمی شکر ناب

جمله اسباب بخت و پیرا / حاصل اولمشدی زلیخایه

بو نجه دارات عزتیله عزیز — آستانندن قول قتنده کنیز
اول زماندن کیم وصلنه اردی — اکا یوزجا نیله کوکل وردی
بر نظر کورمیه اکر یوزنی — غصه دن الدرردی کندوزنی
کرچه کم سوشیدی آنی تمام — الا بولمشدی کلدی وصلت تام
بلکه عنت وصوله مانعدی — ذوق بوس و کناره مانعدی
کرچه چکیدی عزیز مهرله رنج — مهرله قالدی عاقبت اول کنج
الدی عزیز رحق آنی اول — عاقبت یوسف اچدی درجن انوک
دور اولدن جهانده چرخ فلک — کیمه بیمک بتندی کیمه امک

شت اندام اولدوقلر

روایت

بر روایت بودرکه چون قطفیر — وصلنه انوک اولسه دامنکیر
بر پری صورت زلیخا ده — دفعی حاضر اولردی آماده
بو ملک صاحبی اول پری عزیز — اولوریدی انوکله ذوق امیز
ظاهر اولدر بو قول صادقدر — عهد ندکوره هم موافقدر
نچه بانوی حور پیکرایه — همنشین اولدلر زلیخایه
جمله اول سرو نازه همسرلر — نازله نعمت اهل پیکرلر

پاک

111

پاک دامنلری فرشته کبی — تنلری نورله سرشته کبی
کل کبی آلمریله کلشنده — دلی پر دم دهانی پرخنده
ظاهرا حالی کفت و کوی و شنو — دل دلبر قتنده درده کرو
صورتی کرچه دام کثرتنده — الا معناسی عین وحدتنده
تیور ن کبند وسن محنتدن — کثرتی فرقتن ادر وحدتدن
جسمی دایم غریق عزت ناز — جانی هر دم حریق آتش راز
رنک طاووسی نلیسون بلبل — جاننه چونکه همدم اولمیه کل
صبحکهدن اولنجه عالم شب — حالی بیدی بورسمه عیش و طرب
چون شب آصیدی پرده مشکلتین — مشک کبی اولردی پرده نشین
ماحضر ایلیوب جکر خونین — پر ادب جام چشم کلکونین
صدر ولده خیالی جانانی — صبح اولنجه اولردی مهمانی
ترک قانون عهد ادب حوربانه — ناله بیله قلوردی یاره خطاب
کای وطندن بنی غریب قلن — کلکن خسته عندلیب قلن
بنی اوق کبی ایلین پرتاب — ظاهر ایدوب نشانه نایاب
اولدم آواره کمان کمان — بولمزم یل کبی قرار و نشان

درد کلی باکه ای دلارامم
ماه مصرم عزیز دورانم

مصره انوکیچون غریب اولدم
نه غریب اول که بی نصیب اولدم

نکر اول مصر اولن خیانمش
مصره دلده عزیز جانمش

بو یقینیله زنده در جانم
اومرم بر کون ایره درمانم

گرچه وار وصلکه دلمده یقین
بلمن اما ارقمدر نه یقین

گوزلرم حسرتکده نار اولدی
شش جهت گوزلمکنده تار اولدی

وقتی در کن یوزکله خرم اولم
گوکده ایستادگی پرده بولم

تاب چشمنک طلوع ایده ناگاه
وارلغم ذره سینی ایده تباه

شوق وصله بنه دل و جانم
کله جانم یرینه جانانم

یوغ ایدب ایله وصل ایده بنی
یوقلغمدنده غافل ایده بنی

بکا اول دم اردوم باقی
که بنی بیخود ایده اول ساقی

قالدی گوکلوم له گوزم استنده
سنی بلمن قچن بولم بنده

تا سحر شمع وش نیاز یاره
او دسحر دی زبانله یاره

اسمکه شعله سحرده نسیم
دردیلی حیات عظیم ارمتم

نکهتکدن ایرشه دم کل
غنچه وش قان طولردی دل بلبل

112

بوی لطفک چمنده غنچه گشای
نفحاتک بدنده روح افزای

اثرک عاشقک صفاسی در
خبرک دوستم حیاتی در

عاشقک لبرینه نامه سی سن
مژده پیغامنک حمامه سی سن

یوق جهانده بنم گبی غمناک
بندن اعراض ایدرسن ای جان پاک

یار بولمغده یا که یار اولسون
غصه وفتنده غمگسار اولسون

اولمیه یر یوزنده مثل نگاه
که بولک اکه او غمزه گاه

ولرم اول نگار صحبتی اوده سن
لطف ایدب سعیکی درست ایده سن

یعقوب آره جمله ایوانی
بوله سن شاید اوله سلطانی

جمله شهرک شهیرنی گوره سن
هر دیارک امیرنی گوره سن

اریوب جمله داری دربسه سن
قاپو قاپو پنجره دن بقه سن

گذر ایت جمله باغه هرجویه
نظر ایت باغ ایچنده هرسویه

شاید ایلرکن اول ایکی بوی
بوله سن اول نهال دلجوی

ختن آهولرینی چون گوره سن
هر برینه غزالی صوره سن

بولک اولسه نگارخانه چین
صورمدن اول نگاره چهره صقین

کوه و هامونه ایلیک گذری
کلسه ناگه اگوکه کیمک دری

اکا اول شاه بازیاداده پسن / کوکلمی شاید اوله شاداده پسن
همرهک اولسه کاربان روان / اولسه سالاری پیرور خوبان
گتر اول دلبری بو آرایه / بیقین اول رخ دلارایه
شاید اولانیم دلارامم / چقدن جان کوره دل آرامم
روشن اولنجه شیشهٔ افق / همدم اولریدی باد سحر
روشن ایته که بزم بانشیله / بله طوغردی آفتاب بیله
جمع اولب مجلسنه اصحابی / عنب آبی اچردی عنابی
ساکت ایته که سینه تابینی / باده نک نوشی اوردی تابینی
گیجه گندز بو طوردی حالی / آیله گچدی ماهکن سالی
دمی درحمدی مرد دانا / یوسفی گوستره زلیخایه
جانی ایلر هوای نفس تباه / ایلمزسه گوکل یوزینه نگاه

صفت روز دماه کنعان عرضگاه جالده تجلا ادب مهر منور بمعالی پرتاب معرفتی جامیله مست وخراب اولدیغیدر

سویله ای مرغ روضهٔ ملکوت / جانه قوت ویرر سوزک دله قوت
ادتی اف نه بیله افسونی / گوش ادن تا که اوله مفتونی

سویله

113

سویله اف نه تجلیدن / ایله عاشقلره تجلیدن
یوسفک عرض ایله بازاره / تا بقه مشتری دیداره
چون بنه یوسف جهان آرا / اتدی مصر جهانه عرض بها
گیدی چون زرنگار جامه سنی / قیدی ماهک فلک عمامه سنی
صبحدم ایله فر وردی اکا / مشتری گوروب آنی قیلدی ملکا
قبهٔ لاجوردیدن دیدار / عرض ایدوب صالدی عالمه انوار
صبحگهدن او عرضگاه جمال / اهل شوق ایله اولدی مالامال
هر بری بر طرفده طتدی قرار / منتظرلر که گوره دیدار
گوکمچون جمالنی انوک / شوقی بیچدی زلیخانک
وصله امیدی چون درستیدی / جست وجو ایلمکده چستیدی
قنده ایشتنسه بر دلارامی / گورمسا اولمزیدی آرامی
یوسفک وصفنی ایشدب ایلدن / طالبیدی جمالنه دلدن
هرحتی هرنه دم کرد کلردی / سکریب چشم گوشی چکلردی
ولده ارتدی شو قله شغی / بلمزیدی ولی ندر سببی
شو قله طوردی صبحدم او نگار / اتدی عزم تفرج دیدار

بندی گلگونی اوزره اول شیرین / خسرو چینی گوره گندی همین

وار ایدی اول منظر اوزره طنبدی قرار / منتظر اولدی گورمکا دیدار

همدمی خاص ایله بیدی نهان / اکا مخفی دکلدی راز نهان

مالکه برچپنه صالدی عزیز / ددی عرض ایتسون اول علامی تمیز

صحن میدانه ایلدرلدیلر / گورمکا انتظار قیلدیلر

مالک ایرشدی یوسفک قتنه / حالنی عرض قیلدی خدمتنه

ددکم جمله مصرک اعیانی / خواجه سی مهتری بیل که سلطانی

شمدی میدان عرصه ارنشلر / بکا آدم صلب قیغرشلر

دلرم عرض ادم بهالی سنک / شاید اولا بولم بهالی سنوک

شاید اولا غلام شاه اولسن / یوک منده بکا پناه اولسن

شاید اوله که دولته ارهسن / شهر مصر ایچره عزته ارهسن

بنده اولمشسنک کبی بنده / بر شه پاکه بنده اولم بنده

سنی اولدم که باکه ای محبوب / صندی ابنای حضرت یعقوب

المشیدم تجارت ایمکوچون / ثمنوکی بضاعت ایمکچون

یوسف ایشتدی چون انوک سوزنی / اشک حسرت پر ایلدی گوزنی

ددی

ددی ای خواجه کریم نهاد / بکا یعقوبک آدنی ایلمه یاد

عیشمی تلخ ادر انوک آدی / بنی ناشاد ادر انوک یادی

آکمه قاتمتن آنوک ابناسن / گوکلمه تازه قیلمه غم یاسن

اول تیرکم بکا بنی یعقوب / اتدلر بونجه ظلمیله آشوب

بکا آنلردن اردی هوشدت / درد وغربت بلای زقتنت

دکلم بن غلام خلق اما / بلورم کندومی غلام خدا

هرکه اول بنده ذوخدا سینه / سینه طوترا نوک قضاسینه

صالدی زنجیر حکمی چون تقدیر / بوینمی طوتدم اکه اولدم اسیر

چون یزلمشدی النمه بو رقم / نه قلم چونکه اولدی جف القلم

ددی مالک که حالک اتمه نهان / دلرم که پس ایله باکه عیان

ددی ای خواجه چون بنی صتیه بستن / اصتی ایدیب مراد که بیتستن

دیم اول مده بن کیم طوکه / نه بلا بیله دشمنم قیوکه

تاب ورما که روی مهتابه / اتدلر عزم سوی گرمابه

گردی حمامه چون او بدر تمام / ایله گرم اولدی خانه حمام

فرشی طعن اتدی عرش اعلایه / قبه سی حامی مهر لآیه

چونکه گردی او قبه یه اول ملک — طولدی غیرت حرارتیله فلک
در درندن و کدی چون پلی وسیم اندام — هم عدن اولدی هم عدن حمام
فرشنه چون صچلدی مشک صحیح — دوندی صحرایه چینه اول اراجی
طرئیب سنبلت کلا پیله — اوردلر لولوی خوشاب ایله
صاچلری اره پسنده شوقله در — صن سحاب اره پسنده قدیدر
قلمدی حاجتی چون حمامه — کیدی لطفیله کل کبی جامه
نجه جامه قبای زر کشدی — نه قبا حله منقشدی
کیدی باشینه قوتشدی او نور — طوق خاقان افسر فغفور
بندی بر باد پای زرین زین — صن که حیزومه روح قدس امین
یوردی خواجه لرک یانینده — اندن اینجه قبه یانینده
چونکه اولدی اکا غرت تمام — پیک حضرت سماودن اندی سلام
ددی لطف خدایی کوردکمی — مبتلایه جزایی کوردکمی
صبر ادرسک بلا بلالرینه — اره سن اصفیا صفالرینه
کلدی یوسف دیدی او دیده همین — صدق الله والرسول الامین
چونکه یوسف بو فر وسوکتله — قبه عرضه اردی عزتیله

بیرنه

ییتشب خواجه لرکا بنیه — اندی یوردیدی قبه یانینه
یوکرشب صفده صولده حاجبلر — کوکه چقدی دعای طالبلر
طولدی مصر اهل چهره شادیلر — ایلدیلر ندا منادیلر
دولر کلدی اول امیر جمال — مظهر حسن صانع متعال
هرکه آنوک کوره جمالینی — ذکر ادر صانعی کمالینی
کوزلری روشن اوله نوریله — قلبی روشن اوله سروریله
کوشش ادب بو ندای سرطالب — اولدی دیدار کورمکه راغب
تخت زرینه کچدی چونکه او ماه — پرده کتدی عم لب کبی ناکاه
اندی چون کون کبی تجلایی — بولدی عاشقلری تسلایی
عرض حسن ایلدی چو اول مه رو — طولدی آفاقه نغره یاهو
چو زلیخا اکا نکاه اندی — یقلب قعر دلدن آه آتشی اندی
نظری یاره دشدی کندو یچ — بیلسون جانی اول کر یاره اره
کوردی یاری چو آفتاب کبی — دتردی دشدی یره یا تاب کبی
کلب او ستینه دایه تربیت تاب — شیشه دیده دن صچردی کلاب
عقلی کلدی چو ماه ودریله — بشلدی اغلماغه دردیله

بیلورب خاص دایه صوردی اکا / کای گوزم نوری یمینه بولدیکا
ددی اول نغزه اودن یاره / بنی مغربدن ایدن اواره
گوسترن خواب ایچنده نقش جمال / ایلین مصر ایچنده عهد وصال
بو گورینن قمر در ای دایه / حقه منت که ایردم اول آیه
اول الا گوزلریله آل اتدی / بنی قاشی کبی خیال اتدی
چون بونک شوقی یا که یار اولدی / ملک مغرب گزونه دار اولدی
بندن ایلدی بن وجودمدن / گوکه بویندی چرخ دودمدن
بنی دیوانه اتدی سوداسی / طرفه ارتردی شور و غوغاسی
مصر آخر عزیز اولر بو ملک / او مرم کم بولم او دیده دلک
بلمزم اما بو گون نجه اوله کار / قنقی دانه دره دلدار
نجه قصرک امیری اوله عجب / قنقی برجک منیری اوله عجب
دلکم پسندن اولدر ای دایه / خرم ار گوره سن او آیه
ویه سن کم عزیز مصر فنی / دلر آلب اوغل ادینه سنی
مشتری اولیه گر اغیار / اولمسون راضی دل قمر زنهار
قان بودر گن بو خسته بلبل / چیغدر غاره دوشمه دامن گل

خاک پایین گزونه ایده پسیل / که غمی گرپسندن اولدی علیل
جوهری بکلنمی اول پیکین / وردی پای مژده دایه سینه همین
نجه هیکل دریله گوسردی / کم بهاسی بیگرمی بیک زردی
دلبرک ترجانینه تسلیم / سر و جان ایده لر نه زر و نه سیم
وعده لر ایلدی که وارب اکا / گتوررسک انوک سنوریکا
بر کلامینه بیک گهر ویره بن / نه گهر بلکه جان و سر ویره بن
قمر زهره گوندرب خورشید / مهرله مشتری لک اتدی امید
دفعی صورت دگشدی اول دایه / پرده التنده بنیه کم سایه
یل کبی چقدی صو کبی اقدی / گهری مشته قلاغنه طقدی
یوسفه چونکه واصل اولدی خطاب / خسته سینه یورسمه وردی جواب
که زلیخایه بندن ایله سلام / بلورم حالنی نیچه تمام
ایلماسون اوغل بهانه سنی / بلورم بن انک فسانه سنی
چون بله حال عاشقی دلدار / بلی وسیله اولر قمو بازار
یدی یاشنده کم او بدر جمال / اولدی نقشی خیالمیله هلال
بن دخی انی گورمشیدم اودم / اول بهدر نتاکه بن بو کم

الا بو قدر بزه وصال مجال ... چوق بلا چكمینجه بر نجه سال
عاشقه بوندن اوزگه اولمیه دم ... وصل دلدار ایله اولا خرم
كله یوز نازله معاتبیه ... بشلیه لطفله معاملیه
دكلدی بونی طلكلدی دایه ... واردی وردی خبر زلیخایه
چون زلیخایه اول خبر یتدی ... بیخبر اولدی كندودن كیتدی
آه ایدوب ایله دوشدی اول جانان ... صنه سن كم تننده قالمدی جان
دایه سی صچدی گل یوزینه گلاب ... طردی یردن تناكه مست و خراب
كه تعجب ایدردی اول خبری ... سنكه صبر ایله كه دوكردی یری
یوسفك كوردكنجه دیدارن ... دخی گرم ایتدی عشق بازارن
كوردكنجه آنك تجلاسن ... بولوردی گوكل تسلاسن
ایلریكن تفرج دیدار ... سویلریدی بونك كبی اشعار

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

غزل

نكر گوكلم خلاص اولدی حجاب تندن و دنیادن ... كه اولدی گوزلری روشن تماشای تجلیدن
تجلی ایلكم بندن الالی بیخبر اولدم ... كمال اهل صورتدن كمال اهل معنیدن
بشوده سایه وصلی اگر دوشمزسه اول گوكه ... سجا من یار زقومی هوای ظل طوبیدن

كوزن

117

گوزن پردم قلب پر دم گریبانی حاك ازون ... چو عاشق صبحدم كیمی م اوره صیدن دعویدن
گوكل زلفی هواسینده ایلی سوقنه دوشمشدر ... نجه گز اولدی دیرلدی نجه یز اول تمنادن

مثنوی

ذوق اولوردی بو ذوقدن فایق ... گاه دله معشوق صاحبی عاشق
ورد واردی نگارن المغجون ... قوبه غیری انوكله قلمغجون
سعی ایدوب ملك دینه یاری اول ... سوره انوكله روزگاری اول
صحبت ایده آنوكله بی منت ... بوله هردم وصالنه فرصت
ماه كنعان چو ایتدی عرض بها ... جمله مصر اهل طالب اولدی آكا
ایله گرم اولدی حسنی بازاری ... كاولدی عالم انوك خریداری
اكی جانبدن اهل سودا ... چاغروب ایلریدی مدح و ثنا
بری دیردی حبیبی كم استر ... بو شكر لبلبیی كم استر
كم ویرر بو بها بها پیسینی ... كم آلور جان و دل صفاسینی
دیدی یوسف آكا كه ای دلال ... ده بو قالی كم دكل بكا حال
بل كه دیدی بو غریبی كم استر ... دل كبابی دكیبی كم استر
دیدی دلال انی نجه دیمین ... آشكاره بلیق می سویلین

ظاهر یکن بو رسمه حسن غریب   نیجه دیم اکا غریب و کئیب
یرشه اول کشیه دنسه غریب   اولمیه عیش و صلتک اکا نصیب
ددی یوسف که کوزلمه طاشیم   کورمیسن کوزمدکی یاشیم
کل کور اول کوکل بلا کرتی   ور اکا کوره ایتمه اکرتی
ظاهر اولسه اگر که محنت جان   ایلر یدی کندی ایرینه فغان
بر منادی دخی ندا قلدی   اولده مدح اوقدی ثنا قلدی
ددیکم کم الور جمال صبیح   عندلیب فصیح و کبک ملیح
کم ور ر بو جماله مال و منال   کم اولور شاد بیله بالا مال
ددی یوسف اکا دخی ای یار   بکا بو وصف ایلمه زنهار
بلکه ویکم الور طریح و جریح   مبتلای بلای ظلم صریح
بر قتاده قرلنمک ای زمان   بر کلب ایلکی و ریدی همان
کرتب ویدی آنی اول عاشق   کرچه وار مدکل اکا لایق
راضیم الا اخرج ادب واری   بنده اولم انوک خریداری
سلک طالبدن اولمغه کیتی   واری اول ایلکیدی دیمی همین
طالب خفه بو اشارتدر   اکر اکلرسه خوش بشارتدر

118

بدره بک مثقال
القونه ودر

بر کیسه مشترینک اول بدره   وردی زر سرخ و جانی بر بدره
مرخرید ارادردی انی فزون   اولدی صد بدره عاقبت القون
اول که قیمتی بر اهل یقین   اندی بر وزنی دکلو نافه چین
طلکمازم بو اشده بن آنی   ورمش اول جانیچون بو زرقانی
ارتریب قیمتن بر اهل بصر   وردی هم بر او دکلو لعل و کهر
ایلمین بونی ده شکفته یاد   ورمش اول جانیچون بر انکی جاد
تنی اهل بصیرت آنی بله   افتاب جهانی جانی بله
وردی بر نچنه دلده آنده تمام   بر نچه هم او دکلو عنبر خام
عاقبت بو نچه تاج و باج و خراج   یوسفک اولدی قیمتینه خراج
چون زلیخاده آخر اولدی مراد   قلدی آنی مضاعف الدی مراد
چون تمامیدی انده ذوق صحیح   اغزی هر ناقصک طوتلدی صریح
دایه پیش کندریب عنبر روان   ددی بزدن چو اولدی اوغلان
وجه اودر کم الا بو دلبندی   اوده فرزانه اوله فرزندی
چونکه ورمز شهنشه صنوبر   بکیدر اولپه اول استون ثمر
بیده اشلنه سیب سلطانی   بتور رسید عاقبت آنی

بعضی ... بعضی

نوله سایکده ای سرو بخت	سرو ایوانک اولسه کر بو درخت
چون عزیزک سوزه یوغیدی نوزی	آرده قالدی بهانه سوزی
دیدی اما خزینه مک واری	لعل و یاقوت و سیم و دیناری
جمع اولنسه اکر قصور مله	الممز بن آنی قصور مله
ساکن اولدی او دیو لیجانک	چونکه کوردی بو میلنی آنک
آچیدی بر درج دفنی پر کوهر	درج حسن بحر و کوهری اختر
هر بری عنبریله دولت تاج	قدر له قیمتیله روم خراج
دیدی ور بونلری اتمه کوزند	تا که اولسون زبده اول فرزند
ایلدی بر بهانه بینه عزیز	دیدی سلطاننده ایمش المعتیز
در که سلطان اوله خریداری	عیبدر آنده بنده بازاری
دیدی وار سویله اول جهانداره	منت ایت خدمتکه بیچاره
در که بو قدر جهانده لیسندم	کلمشدر وجوده فرزندم
نیچه بر درد له شکسته قلم	همت ایت تا که شول غلامی آلم
برج قصرمده اوله تابنده	بکا فرزند اوله شهنده
بو سوزی چونکه شاهه دیدی عزیز	کوردی آنی حسن اول اهل تمیز

کیدو

119

که بو دلبند اولرسه فرزندک	غزله کو که ایده دلبندک
چونکه شهدن بو کلدی فتح کلام	عقد بیع اولدی آره یرده تمام
چون عزیز اولدی مالک اول آیه	آنی اصمرلدی زلیخایه
دیدی یوز لطفله اکا که بو ماه	نور چشمکدر اکرمی مثواه
امرم نقعی ایره جانمزه	یه او غل اوله خانه انمزه

حضرت متعال جل جلاله جمال یوسفی عم ملکه بعد البیع عیان ایلمکی دیو یوسف عم اکا رازنی بیان ایتدکیدر

کیجه فرصت اوانی بیل کبی زود	صو کبی اغلمغده اولمیه سود
کون کبی کاه اولر قلوبو طلوع	الا هیهات اونجه کیبنه طلوع
مرغ فرصت چو ایده پروازی	اکا ارمز ندامت آوازی
صتندی مالک عزیزه یوسفی چون	ظاهر اولدی اکا او کنده اوکون
ایلریکن او مال او کنجه نکاه	نظری دوشدی یوسفه ناکاه
چون کورندی اکا او بدر تمام	نعره اوربیغلدی بی آرام
یندی بیهوش او لب فسرده کبی	قلمدی تنده جانی مرده کبی
بر زماندن که کلدی اوزره کبی	اغلیب صیحدی باشنه خاکی

دکنب اغلیب دریدی دریغ — کندو دستندن ایردی تیغ

واردی ایلده بو مثل روشن — اغلمز درلر بیدی کندو درع و شنا

اغلمقدن چقار شش گوزده — نجه گوز قانه غرق ولب یوزده

بنم اول بی نوا و بی ادراک — ناکه اولر نصیبی گوبر پاک

صرچه صانوب آنی کمانه تبر — عاقبت بلمیوب بیانه اتر

بن او صیادم ایشی محنت اولر — صیدی ناکه همای دولت اولر

سرچه صانب انی ادبی دولت — اوچرر الدن ایلمز رغبت

بنم اول بی بصر اسیر عمی — مفلس و اج و مبتلای بلا

بیر ادرکن ایاغی گوپر کچیر — قیو صانب انی بیانه قچر

مار اولب کمی زرینه مالک کنج — اتدی کندو یه درلو درلو کنج

ایلدکجه نظر زره دیدار — جاننه داغ اولردی بر دینار

گودکنجه او لاله ارسی — ورم اولردی بو دینه درمی

دمبدم کم اوردی اگه نظر — گوزلرندن چقردی لعل و گهر

وردی جوشش ایلدکجه تا بیله — دفع اوردی انی بو ابیله

غزل

120

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

وردم دیله ندیمی ندامت نه فایده — الدم دله بلای شکایت نه فایده

فرصت دمی که غفلتله کچدی یل کبی — عالم صو کبی کر اوله رقت نه فایده

جانده سلامت اولمیجق نعمت نه منفعت — جون بنده دولت اولمیجق نه فایده

دش کبی کچدی غافلدم وصلت نگار — فرقت دمنده کندی بو غفلت نه فایده

مفلس حمایت ایلمیسه کنجه ای خاک — فقر بله رنجه ارسه حمیت نه فایده

مثل

مثل مالک شو غافلدر — دایما ملک و ماله مایلدر

صاندی عمر عزیز دنیا یه — بلدی قدر جمع کتدی اول مایه

الکلادی دمنده خیرانی — اندی اصی صوک پشیمانی

مثل

قال علی کرم الله وجهه الناس نیام فاذا ماتوا انتبهوا

دوندی ملک عزیزه اتدی نگاه — دیدی یوز آه و واویلا ای شاه

بکا اول گورنچه کربو حال — جانه ورمزدم انی بن نجه مال

حق سکا وردی تاج سلطانی — دلرم باشک اوزره طوتسانی

کر طپکدن اولورسه دستوره — دیین اکه سوز میسوره

چونکه دستور وردی اله عزیز — دیدی خلوتده ای ولی عزیز

ایلمشدک نیجه عهد تمام انکا بکا کند وکی اعلام
وعده وقتی ارشدی ایلیه وفا که وفادرتشن اهل صفا
شرط ادب یوسف اکه کتمانی آشکار اتدی راز نهانی
اولدی مالک بو حاله چون آگاه اغلیوب دیدی یا نبی الله
کورمشم بن جمال یعقوبی اشدردم کمال یعقوبی
دلرم سیندن ای سلاله نور طوته‌یسن هر قصوری معذور
جهلله اولسه زلتیله خطا عفو اور آنی اهل صدق و صفا
حضرت یوسف اتدی اکا دعا قلبنه طولدی تاب نور صفا
همدمی هر کمک کی بلبل اولور لاجرم هنرلی انک کل اولور
همنشینی انوک که اوله عرات یر در هنرل اولسه اکه جرات

روایت

بر روایتده یوسف کنعان مالکه چون که حالن اتدی عیان
اتدی مالک اول بهایی قبول ددی بلکه عزیزه رد اول
بو کابن ورمشم بکرمی درم آنی ور بکا غیر پس ندرم
کافر یکن او دم اول اهل تمیز اتدی بو نجه جرامده پرهیز

بر

نجه صوفی که بو بیدر باشن بولسه جاتر بریدی قرداشن
کر طمعنده پارسا کبی در الا قیچده پارسپا کبی در

داستان بازغه بنت طاپور عادی

سویلای عشق داستان خوانی کلشن درد دوست سلطانی
صورتا کرچه صورت اوکرسن الا معنیده معنی پرورسن
اوج معنایه اتین پرواز سوزکی نوله صانسه صورت باز
رازکنجینی ایلین پنهان صورتی قالب اتدی معنی جان
نوش ادن عشق جمله شربدن کوش ادر جان سوزینی قالبدن
واردی مصر الندە بر دخترە نجه دختر جماللە اختر
پدری شاهدی عمالقیه اثر بیدی ملوک سابقیه
چونکه شداد عاددی جدی اولدی باغ ارم کبی خدی
ماه رو دلبری زهره جبین شهرتی طوتمشیدی روی زمین
نامی عالمده بازغه مشهور ابنت حضرت ملک طاپور
بو غدی عصر اچینده مانندی مصره طولمشدی لذت قندی
لب شیرینی اولسه شکرخند ذوقدن شیشه اچره قینیه قند

نیل عشقک صبحی نهنکیدی / غمزه سی فتنه لر خدنکیدی
ارلی چینه بوی کیسوسی / مشک افشان اولدی آهوسی
در دریا یدی جواهر کان / مالی بیحد جمال بی پایان
نچه شهلر انوک اسیریدی / اول جمال اهلنک امیریدی
بو نچه مال و جمال و استغنا / ایله درمشدی که عزّ و غنا
کر فلک سجده اتسه اول ملکه / حسنی باش اکمزدی بر فلکه
ادر یکن جمال الله لافی / یوسفک یاد اولندی اوصافی
چون اولندی مکرر اول شکر / دختره اتدی لذتیله اثر
اولدی افسون اکا فسانه دوست / قبله سی اولدی آستانه دوست
اول شکر قصه شور وردی اکا / کوزدن اول قولغنده ایردی اکا
کوشش کم اولا اول صدف جوهر / پاک سزدن تبر چنده کوهر
عشقه اولمز سبب همان دیدار / بتورر آنی کاه اولور کفتار
سوزی دلالنک اولور دلکش / عاشقه کوشدن صلر آتش
کرچه کم اردی اکه بو معنی / حسنله الا ایلدی دعوی
ددی اوش ورینکا کبی بن / انی خوراد دین سها کبی بن

زلف

رحمت بر باده پیمانه ایچین / مات اولا پاک انک کبی قرین
حسنی مهر بوج و جهله دزدی / قمر اوزره ستاره لر دزدی
سیم خامی غبغب تر قلدی / عنبری پرده وکهر قلدی
قودی بکشنه تاج شدادی / اکننه کیدی خلعت عادی
اولدی بر رخش تازی اوزره سوار / باد صبح اوزره سوردی وار
بله اویدردی بک جمیله کنیز / هر بری فتنه ساز و مهر انکیز
کمی دیبا کبیر کلستانی / کمسی بزدی کیم کاشانی
جمله دوشیده تازه دخترلر / بدنی برجه بکزر اخترلر
نقش حسنیله طرفه طرفه نکار / هر بری بر طریقی اوزره سوار
هم نیجه هزار اشتر نر / یوکلری لعل ناب و در و کهر
یوسف اول کون که اتدی عرض بها / نور حسنیله طولدی ارض و سما
بو نچه فریله باغنه اوزمان / ایلدی عزم جانب میدان
تا که چوکان لعله آتو کن / قبه طوپینی ماه تابانک
چونکه میدانه کلدی شوکتیله / بو نچه مال و جمال زینتیله
نظر اولمدی جمالنه هیچ / نقدی کیمه بو نچه مالنه هیچ

شوق ایتدی عالمی مدهوش / یوسفه بیدی جمله دیده و گوش

طعنه آتوک کبی هزار قمر / بری ایتمز خلقک اکه نظر

کلدی اول مه اگرچه کرمندن / ماهی گوردی قزاردی شرمندن

گوردی بر روح آب و گلدن پاک / حسنی وصافی حیرت ایدر ادراک

دخی گورمش دگل خیالن اوک / گورمش ایتمش دگل مثالن اوک

عاشقانه بیردی ول اوزن / صوکره جانانه دکدی جان گوزن

عاشق اول بلی فنایه ایرر / صوکره دیدار له صفایه ایرر

شوقله کلدی یوسفک فتنه / مدح ادقودی جمال صورتنه

غزل

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

طغرای فلکده تیر اعلاسنک کبی / اولمز ملکده صورت زیباسنک کبی

طاوس قدس بلبل الحان اولردکر / گلشنده تیسه وردی طراسنک کبی

عرشه دخی ارسه سیری سرو سدره وش / اولمایه منتها و دلاور سنک کبی

خورشید ساکه بکزر دیدم اولدی کس / قشلری فتنه گوزلر شهلاسنک کبی

کرچیکه چوق نکاره نظر ایتدی گوزلرم / آلمادی کمسه گوکلی الاسنک کبی

مثنوی

بارغه چون بو مدحی ایتدی تمام / آفرین ایتدلر خواص و عوام

یوسفه غنیله قلدی خطاب / ددی ای آفتاب عالمتاب

سکا بو حسن و خلقی کیم وردی / بو طراوت سکا ندن وردی

نجه خانک براتِ در بو جمال / کا ولمش اینک نشانی زر هلال

نه شهکدر بو نامه منشور / اولدی عنوانی اول صحیفه نور

سرو قدک کیم ایلدی موزون / که اولر آنی سیر ادن مفتون

گل یوزک رنگ و آب گمدن الور / سنبلک پیچ و تاب گمدن الور

دهنک کیم بزندی درج و گهر / لبلرو کی کیم ایتدی شهد و شکر

ندن اولدی بو نرگس بینا / غنچه کی کمدر ایلین گویا

دهنک بو عکن کیم ایلدی وار / لعلکی کمدر ایلین دُربار

غبغبک کمدر آب مشرب ادن / آب حیوانله لبالب ادن

بو بناغن کیم ایلدی کافور / مشکله آنی کیم ادر مستور

ای صنم سویله صانعک کمدر / قنده در نجیه بلکه جا کمدر

آفرین اکه قدرتی بو کدر / بو قدر صورته آفرین اولدر

حکمتی درجن ایچه چون صدیق / طولدی هر گوشه گوهر تحقیق

چون صدف کبی طوتدی بارغه گوش / ابر نیسان رحمت ایلدی جوش

هر نه باران کیم دوشندی اول صدفه / اولدی پیر تاج افسر شرفه
دیدیکم صانعم خدای جهان / که انک صنعیدر زمین و زمان
لامکاندر که یوق مکان آنسز / بی زماندر که اولمز آن آنسز
حاکم عرش و فرش و لوح و قلم / بنده دراکه بونجه بیک عالم
اثر حسنی در بو صورت خوب / معنده بل همان اودر محبوب
وزدی آینه‌لر جمالینه / مظهر اولمغیچون کمالینه
هر نه صورتکه اوله مطلوبک / عکسیدر اول جمال محبوبک
عکسی تیلرسن اصله ایله شتاب / اصلی بولن قنده عکسه چه تاب
کوکلکی عکسه وره ای مغرور / که اولر عکسی عاقبت بی نور
اصله سعی ایت بقا دلرسک اگر / اصله وصل اول صفا دلرسک اگر
کوش ادیجک بو سری اول دانا / قلبنی دوشن ایتدی عشق جدا
کیرر سندن کچیب مجازک اودم / بصدی راه حقیقت اوزره قدم
نفس اهلی اودرکه اتیه نفس / ظل دولت هماسی اوله مگس
مرشد اولدرکه بر نفسده هما / اده یوز جان و اصل جانان
طولدی حوق مازعه دلینه نقش / جمله وارن نقدینی قلدی همیش

ایله اتدردی وارلقن تاراج / گاولدی بر پاره آتمکه محتاج
نیل قاتنده پیدردی بر محراب / اندی وارلق بناسن ایده خراب
اولدی مجلای نور ذات احد / کیدی آیینه کبی ایکی ند
شاهکن افسری مرصعقله / اولدی قانع بر اسکی مقنعه‌له
جوهری خوانی وردی تاراجه / قودی ایوانی کردی تنیده اوده
جان ویررکن بساط اولمغه کل / یصدقی خاره اولدی تیز کل
معبدی اولدی انک اول خانه / عشقله جانی ویرنجه مردانه
چونکه وارلقدن اولمدن اولدی / الدک عمر جاودان بولدی
ای کوکل ارلک اولکرن اوزن ارتق / ارسک ارلکی کدر سندن
فخر ایدن کیمسه زین و زیوردن / عدا ولتماسه ملک و کل اردن
غم یمین احد که بی غمکی / ماتم ایت کورمدکسه ماتمکی
اوله صورت پرستای غافل / که اولر معنی حالنه جاهل
اوله اول مالی کم ملالی اولا / قلمه اول حاله که ارتحالی اولا
نجه برا آکلور بو پاره لاخ / دوجه صورت اوزره شاخ بشاخ
اصل معنایه کل که انده تمام / جمع اولیدر هزار بار هزار

صورتی نقشینی چو پرگوره حسن — اولمشیکن دلوکی درگوره حسن

هرکه رسمدی بو بزرلکدن — حاصلی غصه و دردلکدن

یوسف عم چون زلیخا میان خدمته و تربیته کمر همت بغلدغیدر

دل عاشق اودم اولدی خرم — که اولا وصل یار ایله خوشدم

گاه مشاطه جمالی اولا — گاه بازیده پای مالی اولا

چون زلیخایه حاصل اولدی مراد — یوسفی الدی گتتدی قصرینه شاد

یار ایله همعنان اولوب اول نگار — جانه سویلردی رازنی بتکرار

که عجب اشکاره میکن بودم — نچه دشمیکی یا که بو عالم

طالعم ادبتودن اوبندکی — قانه چرخ خونی قاندکی

شب فرقت کر اولمسه آخر — صبح وصلت اولورمیدی ظاهر

حقه منت که شاد اولدی کوکل — مصر جانده عنبر بولدی کوکل

یوق جهانده بنم کبی بلبل — که آنی غم دمنده گلدره گل

جانمه ارشیدی نشتر مرگ — مرقدم اولمشیدی بستر مرگ

ناگهان اردی یار عیسی دم — گتدی جاندن بلا کوکلدن الم

اولمیندر اوزکه شیرین کار — کام ایلدم قندی سنکله یار

نوله

125

نوله گتدیسه لعلله گهرم — المه گردی یاری سیمبرم

گهر اولدر که تنده جانی اولا — جان اودر دلبر نهانی اولا

مهر و مه چون مقابه اردیلر — طغری عشرت سرایه گردیلر

روشن اولماغه مجلس عشرت — وردی ول ماهه نوردن خلعت

وردی زرین کمر مرصع تاج — هر بری شرقه باج و غربه خراج

هر گون اول ماهه اولسه صبح جدید — ایکی خلعت ویردی اول خورشید

بعد غندنکی ترسه کن کبی سر — حاضر ایلردی لعلگون افسر

قامتی قایم اولپه چون عرعر — جان ایلردی درمیان چه کمر

اولمزیدی وطلعتی لامع — بر گریباندن ایکی گون طالع

ایلمزدی اوپیرو گلشن نور — ایکی دفعه بر افق ایله ظهور

بر کمربندی نی کبی اونگار — بغلمزدی میانینه تکرار

چون زلیخا ادیدی یوسفی زین — حاصل ایلردی جانه قرة العین

افسر ادرسه سرینه غرتله — فرقن اوپب دریدی رغبتله

خاک پایکه ایلیدی گر تاجم — عرشه جانه اردی معراجم

پیرهن صالسه لالهدن سمنه — وردی همراز اولب او پیرهنه

آه اگر تارک اولسه خسته‌یم
جان صفاسین بولوردی بونده‌یم

ور جلک قدنه قباسینی
ایدردی اوپب یقاسینی

کاشکی بنده اول کونی کورسیم
یارک آق بوینینه یوزم سورسیم

چون کمربند نعلچه بلنه
کلوردی بو آرزو دلنه

که نولیدی بیان یاره اگر
سیم ساعدلرم اولیدی کمر

سنبلنی طغنسه شانه ایله
جمع اوردی اوزن نهانبلیه

حاصلی عمریله ورمیه دل
دله جمعیت اولمی حاصل

طشت زرینده یوردی سنبلنی
فرق اردی بنفشه‌دن گلنی

مشکنی جوبره ملمع اد
صدرنی بیندی جلع اد

بونجه بابونک اول اهل تمیز
النه صو قویردی صن کنیز

نوره حاجت کلدی که چه بو راتش
پوشنه پوشندی نرنسیه کمش

اولسه تزیین خدمت ام تمام
یاریله عشرت ایلردی تمام

لعلنه نوشش قوشو ایدردی شراب
غمزه‌دن عقلی اولمشیدی خراب

نرکسینه اولردی که همراز
غنچه سینه اولردی که دمساز

یوسفه عزت ایدوب اول خوش نام
دست لطفیله ویرردی طعام

نازو

نازو نعمتده یارنه اول نگار
ایله اتمام ایلردی ای یار

یسه بغرن کباب ادیدی اکا
اچه قانن شراب ایدیدی اکا

ایلریدی دلایه دیو نگار
قونش شبدن بروسنی احضار

همسر اولردی سپرو نازیله
کوکلن اکلردی لعب و بازیله

صانسه جوکانی نازله محبوب
سرادردی هبازله الطوب

السه یوسف الینه تیر و کمان
بولسه جانن ادیدی اکه نشان

جانی عاشق بلی شرف بولمز
یارتیرینه جون هدف اولمز

کجه عزم اتسه خوابه دلبر خواب
تازه کلدن دوشردی بستر خواب

غنچه‌یی ایلریدی مشکن اکین
اولمغیچون او دلبره بالین

نرکسی خواب ادنجه زحمتله
سویلریدی شکر حکایتله

بغلسه نرکسینی پرده خواب
همدم اولردی شمعه برتب و تاب

اکی آهو چنه اولنجه سحر
مرتعیدی تفرج دلبر

کجه کندز بو حالدی کاری
یاریله اولمشیدی بازاری

یوسف زلیخایه قصهٔ محنت جاه ادب اول دخی کندنک اول دمده
بی سبب غصه سنک سینه‌نه آگاه اوله غیدر

ذکر اودن قصه‌سین زلیخانک / بر عجب غصه‌سن دوشدی اونک

کاولمدن وصل یاره خرم / طولدی بر کونجه روانی آتش غم

قالمدی جانده صبر و دلده سرور / یری وداو اولدی ایله آرام حضور

روز روشن کوزینه تار اولدی / صحبت گلشن اکا خار اولدی

نه سراینده بولدی کوکل کشاد / نه چمن سیر اتدی جانینی شاد

چشمی بی اختیار اغلردی / بی سبب زار زار اغلردی

کوردی بو حالنی دده دایه / ای یوزنک نورنه کونش سایه

دور جوزندن اریسون زنگ غم / هردم اولسون یوزک کل خرم

بلمزم کم بوکون نه حال اولدی / که اشوک غصه و ملال اولدی

دوندک اول بر غنچه که ای نسیم / قومز اولماغه بر طرفده مقیم

که قره یره پشت اورر که روی / سیر ادر بی قرار هر سوی

حالی یوق بردم اختیار ایله / سیر ادر دایم اضطرار ایله

دلرم بو غمه که واقف اولم / شاید اولا که آکه چاره بولم

چشمی پرخون اولب زلیخا نوک / بویله وردی جوابنی انوک

که بوکون بنده اولمشم حیران / نی بلمزنه اندی سرگردان

سببین

سببین بلمزم بو حیرتمک / علتین بلمزم بو علتمک

جانه تیر اوردلر کمان نهان / یوق کمانه کمان و تیره نشان

بلمزم یل کبی قرارم یوق / بلمزم حالم اختیارم یوق

چون زلیخا یه یوسف کنعان / همدم اولدی نتاکه جسمله جان

بر کیجه شوق اریشب اول آیه / سرگذشتن دیدی زلیخا یه

ذکر اولندی بو سوز قنده باکا / شرح احوال راه و قصه چاه

چو زلیخا اشتدی قصه‌سنی / اکدی اول بی بهانه غصه‌سنی

دیدی اول کوز که اردی بی ملال / ارشه اول دم بو چهره بو کجه زوال

نی ایدن اسیر محنت و غم / قصهٔ چاه یوسفیمش اول دم

چون حساب اتدی روز و هفته و ماه / اولدی بو سرّه شبهه‌سز آگاه

ملکمی اول ماه اولسه کر آگاه / که کوکلدن کوکله وار در راه

دلی عاشق علی الخصوص ای یار / کاوله صد پاره درد له صد بار

جان سنه وزن اوله هر پاره / نظر اده او پاره دن پاره

هر نه وصفیله کم کورر آنی / اوله اول رسمه جسمی و جانی

خارباتسه نکار پاینه / اوله اول پایه روی آیینه

بی قرار اولسه روی جانانی ‏ ‏ طفله خاطری پریشانی

یار خاطرینه قونسه ظلمه گرد ‏ ‏ دشنه عاشق دلینه آتش درد

مثل

ذکر اولنیر که برسحر لیلی ‏ ‏ اولدی چون قصد قصدی و لیلی

رک لیلینه نیشتر رنجه همان ‏ ‏ خون مجنون دن روانه اولدی روان

حمدی آیینه کی مجلا قل ‏ ‏ قلبکی ذات حقه مجلا قل

تاکه اخلاق حسنده ظاهر اولا ‏ ‏ نوری جانک یوزنده باهر اولا

هرکمه کم سرایت ایده بو نور ‏ ‏ ظاهر و باطنی قلور معمور

جانی کیمسه نک نما اولر جانی ‏ ‏ فهم ادر نیجه راز پنهانی

یوسف یعقوبه خبر گوندردکی در اول اعرابی له که کنعاندن مصره گلدی

نه قدر اولسه اهل جاه غریب ‏ ‏ وطنن آکسه ایلر آه غریب

قلوبمیش دلنده حب وطن ‏ ‏ اولسه جنت دخی اکا مسکن

برگون اول ماه برج صدق و صفا ‏ ‏ یوسف مصر علم و حلم و وفا

اوتوررکن عزیز له اول شاه ‏ ‏ ایندی ناگاه غربتینه نگاه

دوشدی دریای فکره اولدی غریق ‏ ‏ جوشش ادب قعردن آه حریق

حالی یاد ایندی غم ایله ‏ ‏ اکدی رقتدن بو قتله

نور اورب حضرتنه نیاز ایندی ‏ ‏ عالم دلده کشف راز ایندی

کیمی ندای ضمیر گوشن آچی ‏ ‏ رحمتی ناله لر خروشن آچی

سر گذشتم جنابکه معلوم ‏ ‏ دلرم حضرتکدن ای قیوم

پدر پیره و اصل ایت خرم ‏ ‏ تا بله نیچه تنده دردسرم

مستجاب اولدی اول دعاسی انک ‏ ‏ اردی یعقوبه ماجراسی انک

که بر اعرابی اول زمانده ‏ ‏ مصره کنعاندن ایلمشدی سفر

بندی چون مصره وار اشتلری هب ‏ ‏ سردی کنعانه ناقه سن او عرب

گرچه ایوردی کیم کیچون اوه ‏ ‏ الا گرون کش اولدی طردی دوه

نه قدر دکدیچه اعرابی ‏ ‏ اولدی اول ناقه گیتمدن آبی

اختیار کز مامن آخر کار ‏ ‏ ناقه بوینینه صالدی اول ناچار

گوکلنه گلدی کم بو حیوانی ‏ ‏ ایندی مأمور امر سبحانی

آدم اولدر که اهل عبرت اولا ‏ ‏ سطری جمله اشده حکمت اولا

چونکه یول بولدی اشتر سرکش ‏ ‏ اردی باب عزیزه چون آتش

یوسفی گوردی اشتر مسکین ‏ ‏ ایندی یوز درد له انین و حنین

دکیب اغلردی اول آیه / کوکسکن بولدی صنکه اول آیه
پاک دامانه سوروب یوزنی / وجه یوسفدن اردی کوزنی
کورجک یوسف آنی اغلدی زار / بیلدی حیرت اودینه مجبور قرار
نظر ایدوب بو قضیه قطغیر / دیدی صدیقه ای ولی کبیر
ارجکسا بکه بو مایه همین / نیچون ایلدی انین و حنین
ندر انک بو ناله‌سینه سبب / طلبکه آشنای دله عجب
دیدی یوسف که اول زمانکه پدر / بکا ایلردی شفقتیله نظر
بنی اولدم بو ناقه مسکین / کورمشیدی انکچون اولدی حزین
کوردی یوسفی پر زین / احسن الوجه اکحل العینین
بت زرین کلاه و دیبا پوش / چشمی اوکنده ماه حلقه بکوش
دیدی یا ایها الوری یقصد / ما رایناه قط من احد
نه کوک ناقتی اذا انجذبت / فی فوادی هواک التهبت
بو نجلاین امیره کرچه پدرک / نیچون اوله غصه درد بسرک
بونجه زینت و لباس عزتله / نیچون اغلرسن آه و رقتله
دیدی قطغیر اکا که ای مهتر / صتون الدم غلام در بو سر

دیدی عرابی کامنکی بنده / اولیدیم بو قاپوده بنده
کشی بی دولته اولنجه اسیر / دولت اهلینه یکدر اولسه اسیر
نیچون اغلر بو حالله بو غلام / دولت و عزت اولمش اکا تمام
دیدی یوسف بنی کورنجه بو شیر / کوزلری نیچون اولدی یاشله پر
کورجک بویله اهل رقت انی / نیچون اتمدک ملامت انی
اغلیجق نیچون اول حیوان / بنده اولسیم عجب دکل کریان
کوزله ظاهرده زرکشی / کله کور باطننده آتشنی
ظاهرن کورنه شمع خنداننک / باطنن کورنجه ینر انوک
لاله لعلین قبا یکن ای یار / دور الندن جکرده داغی وار
دردله شرحه شرحه اولدی جکر / سکا بر شرحه شرح ایتسم اکر
سنده ناکه کبی انین اده سن / ملک کنعانه اغلیه کیده سن
بولدی عرابی چونکه فرصت / حالی صوردی یوسفه خلوت
دیدی یکسن نه یردر وطنک / کمدی آتک آنکدن آسنوک
ندن اولدی بو غربته دشدک / رق اولب بونجه رقته دشدک
دیدی بن یوسفم بن یعقوبم / مبتلای جفای اخوتم

اخوتم یا که چوق جفالر ادب / غربته صالدلر بلالر ادب
ملک کنعاندن ولدم آواره / مصره دوشدم غریب و بیچاره
قوشنجه جانم اسیر دام اولدی / ستدیلر بن ادم غلام اولدی
کیمسنم یوق که حالمی اکا / درد غربتده همدم اوله اکا
بیلمزلر اول غریب کم که کاه / حالن اغلامغه بولر اکاه
کورمیلدن پدر جمالنی بن / بلمزم نیجه اولدی حالنی بن
ایتورلدن بری نبی پدرم / غائب ایشتدی وحی خبرم
یوسفی چونکه بلدی عبرانی / قلبنه طولدی مرحمت باقی
اغلیب دیدی ای حبیب رسول / بلدم سینی عذرم ایله قبول
فخر عالم سن ای سلاله پاک / بنده اولمق جنابکه حاشا
ایتورلدن طوتوکه اسرائیل / اولدی کهندن کنه ضعیف و علیل
نیجه کیمسه کیجه سی کچه در / دکله انوک حکایتی نیجه در
طوتدی برشته نیتینی مادی / فکری یوسفده ذکری یا اسفا
حسن یکدن اولالی قد کمان / آهی اوق کبی دل لرانی جان
کوچدی ترک ایتدی شهر کنعانی / بیتدی یوکلده بیت الاحزانی

منتظری راه امیدی لطف اله / همنشینی فغان همدمی آه
حسرتک یارنی کوتر مرکوه / نیجه چکسون بو پیر صد اندوه
کورلی کوکلکوکی قانیله / قالمدی قانی قالدی جان نیله
جان و تنی تنده برمنق اولدی / شوقدن کوزلری مشغول اولدی
اغلماغیله بر دم و بی نور / قالمدی تنده ذوق و دلده سرور
حضرت یوسف ایتدی چون کونی کوش / قلبی حسرتدن ایلدی جوش
اغلدی زار زار راز بیله / ددی اخوانه نیاز بیله
الدرسک اتامه پیغامم / سوزده نامکله حفت اولا تمام
چون وراپسن یار کنعانه / کلجه عزم ایلیه بیت الاحزانه
الا اول مدده دارکه انده رسول / اوله طاعات حضرته مشغول
اولسه اسحار ادر غمو اخبار / غیردن عینه توبه استغفار
بندن اول مدده ورسک اکه خبر / جاننه حسرت اودی ایده اثر
صقن او داوره جانی حزمنیه / وارجق خاندانی زور رنیه
اق توتن کبی او دکبی کرم اول / شدت ایله صو کبی نرم اول
سویله اکا قلب نیدای لطیف / کای جگر کوشه حسرتده نحیف

ای قمر اقله سینه سی مجرور / انبیا اچره جز یله مشهور

خبرم وار پکا غریبکدن / بیتن آواره عندلیبکدن

اول حضورک شبنمیه بدر تمام / صنلب مصره اولمش ایدی غلام

کاه دلالنده لال اولمش / شمدی خدمتنده دلال اولمش

نازبرورده پیر وکی بر یاد / قوللغنده کیبی نا آزاد

یوزنی ایشکه خاک ایدی / عرض احوال درد ناک ایتدی

کای گلن بیتورن گلستاندن / سرورک اکسلدمیدی بستاندن

طوطی مجلسک صوریبک اگر / قفصی مصره دشدی خونی جگر

زهر قاتلدر اکه سنسز قند / اولمدی سندن ایرو شیرین خند

خوانی سنسز حرام ادب گوزنه / دیده اچمادی شاذلق یوزنه

شربت اچسه شرابی اشکی امیز / خوانی دستینه گوزلری خونریز

خبری چون الدی سول رسول / دلدی عزم خدمت ایلیه اول

ناقه سین چکدکم بوریه همان / اولمدی ناقه دو گمکیله روان

بلکه حق اکه ویردی نطق فصیح / ایتدی اعرابیه عتاب صریح

ددی چون سوزه گلدی اول خوش راه / اولا لا اله الا الله

بعد ازان یدی ای کشی نهار / طلمله اولمه ناتوان آزار

بن سنی خوش دعایه ارکردم / بو نجلاین لقایه ارکردم

خبر ینوک رسولی اولدگ اینک / گرمینوک قبولی اولدگ انوک

پیر کنعان حضورنه بو خبر / سندن ارماکه سعی ادرسه اگر

بر دعا ایده حضرت یعقوب / اکی عالمده بوله پس مطلوب

بوقمی آی دم اوغلی پسنده کرم / تاکه بنده دعای خیر ارم

جنت اولسا نولا جراگاهم / ناقه صالح اولسه همراهم

ایتدی اعرابی چون بو در یتیمی گوش / قلدی حیرتده واله و مدهوش

الکتوردی دعا یچون صدیق / ایلیب ناقه حجتن تصدیق

ناقیه چونکه حاصل اولدی مراد / گیندی کنعانه یل کبی بی زاد

چونکه اعرابی واردی کنعانه / دنله عزم ایتدی بیت الاحزانه

چونکه وقت سحرده ایرابیل / بشلدی ایلماکه ذکر جلیل

وردی روز قیتنه وردی سلام / ددی یوسف خبرلرنی تمام

بونی یعقوب اول دم که گوش ایتدی / آه ادب شدی کندودن گیتدی

بزه ماندن کیج عقلی گلدی اکا / چقربیدی بکس ای گویا

بعوزاق

سهرا اوردک بو خسته جانه سحر / وردی اول دم کبی چو بکه طوبی خبر
نبی بو دم نه خوش که یاد ایتدک / خبری یوسفیله شاد ایتدک
نه کنشی سنک نه ییلی سن که عجب / یوسفی کورمکه نه اولدی سبب
انی کوردیسه دی نشانکرنی / قو بیلیم تا کوکل کانلرنی
ددی اعرابی برم کنعان / طرف مصره ایلدم سیران
وارجق آنده نفقه فاقمله / جذبه ایرشدی باکه نا قمله
چکدی یوسفینی دعاسیله / قلدی اکرام مرحباسیله
کر صوررسک اول افتابه نشان / دییم ذره دکلو صنمه بیان
شهر مصرا چره برجوان کوردم / نه جوان جسمه تازه جان کوردم
غلغله عالم لطافتن در / حسنله رشک حور جنت در
قدی خیر الامور اعنی وسط / خدّی اوزره یزلمش ذحی خط
اق یوزی خونله مشرب در / لب آب حیاته مشرب در
غلغلی وار خنده اولنسه عیان / اوله هندوسی شاه هندوستان
قبلهٔ جان مقوس ابروسی / سجدهٔ روح قدس گیسوسی
دهنی درفشان تکلمده / لبلری قوت جان تبسمده

کلسه

کلسه نور آقدر تریادن / سوزی لذتلو قند و حلوادن
اکی نرکسلری مکحل ناز / پیسینیه غمزه بیله تیر انداز
چاه وار غبغبنده آفت جان / یوسفه بس دکلمی چاه نشان
چون بو رسمه نشانه و پیغام / اردی یعقوبه دشدی بی‌آرام
یتدی بیخود چو صبحگاه اولدی / طورجق اول اتشی آه اولدی
صوکره اعرابیه ندا ایتدی / خیرله یاد ادب ثنا ایتدی
دعوت ایتدی انی حضورینه / سببا و لماعه دل سرورینه
کردی چون خلوتینه اعرابی / قلبنه طولدی معرفت تابی
قدر عرفانی بینه اهلی بلور / مژدهٔ یاره آنی مژده قلور
بینه اعرابی سویلدی خبرین / یقدی یعقوبک اود دلره جگرین
نعره اوردی که یا اسفا / وافراقا و حسرتا حزنا
آه کم دامه دشدکمی ای یوسف / حور اتایه دشدک ای یوسف
بن و مردم که شاه اولیدی ملیک / عالمه سجده گاه اولیدی ملیک
سنی حکمت بودر که حکم قدر / چاکر شاهه ایلمش چاکر
اودمرم لطفا ادب حکیم و قدیر / ملیکی آخر ایده مصره امیر

گون یزدک گوزلرونه نور بکن / غصه ده سینه‌یه سرور بکن

بر اولایادلر طپنجه سنی / چکراولا بلا شکنجه سنی

بن سنی کم جهانه درفردم / نه جهان بلکه جانه درفردم

صاتدلر اوله کم بهالرله / اغلدرلر اولا جفالرله

بن سنی کم کلبله اوردردم / انجمنه دیو ایشین هوز مردم

ظلمله گوشمال ادرلر اولا / اشلدب بی مجال ادرلر اولا

نعره پس حق بن اشتدی انباسی / طولدی کنعانه فتنه غوغاسی

کلب اعرابی بیلا نلدیلر / هر شینوک دلن کمانلدیلر

الا یعقوب منت اتدی اکا / جنتیله بشارت اتدی اکا

یوسف عزم چوپانلق تمنا ادب زلیخا انوک اسبابن مهیا اتدکیدر

جرم اول در که دولتی اوله یار / یارله همدم اوله لیل و نهار

ترک ادب جمله اختیاری اول / گوزلیه اختیاریاری اول

عشق یولنده نامراد اولا / دلبرینه مراد داد اولا

موتن استرسه دلبری چالاک / اوبه خاکی و جانی طپشره پاک

دلی پردم دلرسه حکمیه غنم / گوز یولندن اداده اول قدم

اوق

اوق چکرسه دلی نشانه گله / جان دلرسه روان دهانه گله

سورسه باش اوزره گیده خامه گبی / درمیه یوز اتوسه نامه گبی

انبیا راعیان امتدر / بس شبانلق بولرده عادتدر

چون بو حکمیله یوسف کنعان / دلدی اوله برکی گون چوبان

طلبتدی حکمت روان زلیخا اوکن / دوزدی اسبابن اول زمانه تکن

صاپمدی راه حکم جاناندن / صپین اندردی رشته جاندن

وردی شوقله سرب الی روی / کاشکی بن اولایدم سکا موی

قوللر اولیدی قوللرم آه / دوست دستینه ارمکه گاه

دمیدم کم طشلسه اول ماهم / چیتلقو چاک اولیدی بو آهم

گر رضای ویریدی جانانی / قامتندن دوردی چوگانی

اولسه معشوق دل بلی چوبان / قد عاشق گرک اکا چوگان

بویرقاندی چوبانلرینه روان / بربرو قوزی حاضر اولدی همان

هر بریسی سمین سیمیتن / سنبل اوتلاجی غزال ختن

معضونک موی چون سیاه حریر / کورن آنی بنفشه مجمعی دیر

جعدله صن زره چو موی حبش / چنبر در چنبر زلف دلبروش

سمر مکدن شور بسه طولمشلر / بشدا یاغه قوشغ اولمشلر
کتمه لر وادی اپره فوج بفوج / سیل روغن ادردی کوه باموج
اوتلماغه طغلیه ارحمیه / قرشوردی بنفشه یاسمنه
اورتلارنده یوسف کنعان / چچک اچینده صن کل خندان
حمله بمدم اولدی مهر آیین / کردی تنها چون آهوی مشکین
هر فرشته صفت قوزی چوبی صبی / طلبی اولدی دایم اپسن تنی
جانی عقلی لی زلیخا نوک / سکلری ولدلر او چوبانک
جان عاشق قچن بولر مقدار / مکر اولاسک محله یار
برچه کوزجی قوشیدی امین / کوزدرلردی اول نکار همین
یوردی برزمان بو کاریله / که شبان اولدی اختیاریله
که شبانیدی کوه وصحراده / کاه امیریدی قصر اعلاده
بلکه آزاده لق یوزندن او جان / نه امیریدی معنده نه شبان

وصال یوسفه عم زلیخا یوزجانده طالب اولدغی ویوسف علیه السلام آندن مستغنی ومارب اولدغیدر

بغلسه دل نکاره بر پیدل / اشی کوندن کونه اولر مشکل

اکر

اکر اولماسه الده نقد وصال / عشقدن قرض اکورمال خیال
خوشدم اولز غم خیالیله / خرم اولمجه تا وصالیله
چونکیم کلدن مرادی کوزه کلور / قور خیالی قفاده یوزه کلور
دایم اولسه تفرج دیدار / جوشش اندر آرزوی بوس وکنار
کلسه آخر میانه بوس وکنار / بولمز اشکال کاره پنه کنار
غم دررا که خوف هجر نکار / آه ادر اول غمیله لیل ونهار
ایلمز عاقل اول اسیر غرور / که اولا آنده انتقال مرور
عشق کارنده کامرانی یوق / عشقنک زنده زندکانی یوق
صنمه قان یوتمغ اوله اول درد / ورمسه جانی درد المز مرد
عشقه غایت بولنمز ای بهتر / قصه لی دکله کم نجه اولدی خبر
یوسفی کورمدن زلیخا یه / عشقدن بر خیال لدی ودیه
اکی عالمده آرزوسی بماق / برنظر یاری کورمکدی عیانی
اردی مطلوبه چون ودولتمند / سرو کبی هواسی اولدی بلند
جست وجوبی بوجاله اولدی روان / که کناره کله او سرو روان
بوسه لعل یار اولا قوتی / نوشی اولا شراب یاقوتی

فی المثل گورسه شمعی پروانه ‏ ‏ ‏ قصد ادر وصل یاره مردانه

قانع اولمز جمال شمعه اول ‏ ‏ ‏ جرأت ایدر وصاله ذوقنه اول

عاقبت نورا اولور بو شوقیله ‏ ‏ ‏ جان شیرین ویرر بو ذوقیله

چون زلیخا ادیدی صحبته خیز ‏ ‏ ‏ یوسف اصردی پرده پرهیز

چون زلیخا دلردی چاره سنی ‏ ‏ ‏ توردی یوسف اتوک کناره سنی

چون زلیخا دوکیدی اشک غم ‏ ‏ ‏ یوسفی ارمزیدی قلبنه نم

چون زلیخا اوریدی جانه داغ ‏ ‏ ‏ یوسف آندن تجنب بولردی فراغ

چون زلیخا ایده اول آیه نظر ‏ ‏ ‏ یوسف ایلردی پشت پایه نظر

یتمدی روی فتنه روبینه ‏ ‏ ‏ دوشمدی دام فتنه خونینه

عاشق اولمز بو دولته یوزه ‏ ‏ ‏ یار نرگس گبی گوره گوزه

عاشقک اوزگه حالی فقر و نیاز ‏ ‏ ‏ دلبرک شانی شیوه عادت ناز

اهل عشقک کمال فقر و فنا ‏ ‏ ‏ یاره لایق بقا و استغنا

چون زلیخایه بو غم اولدی خلیل ‏ ‏ ‏ اولمدی ام اولدی جانی علیل

آفت غمدن اول گل رنگین ‏ ‏ ‏ رنکی وبیلیه اولدی چون نسرین

دلده اندوه اولدی چون انبوه ‏ ‏ ‏ سرو قدن خم ایلدی اندوه

لب خشک اولدی تازه انگبین ‏ ‏ ‏ اولدی بی رنک لعل پاکین

چون وفا بولمدی دلبردن ‏ ‏ ‏ چکدی یوزین زین و زیوردن

شانه سیرینه موی خوشبویه ‏ ‏ ‏ پنجه اوروب یولردی یا مویه

زینت اتمکده منده کندو زنه ‏ ‏ ‏ گوزکی یرینه قوردی درنوزنه

رخلرینه فرلیجه برنه هم ‏ ‏ ‏ گوزلرندن آقردی هر دم دم

عاشقک سرمه سی اوره ای یار ‏ ‏ ‏ خاکه سرمکدن اوله گوزلری تار

رنکیدین ادالی غم تاراج ‏ ‏ ‏ قالمدی احتیاج اسفیداج

طلمدی چون یوزینه مهر نکار ‏ ‏ ‏ غصه دن قاره گیدی چون شب تار

وقت حمام اولسه اول غمناک ‏ ‏ ‏ صوبرینه قویردی باشنه خاک

غالب اولسه بلای غم اوزرنه ‏ ‏ ‏ بند ادردی بو رسمه کندو زنه

غزل

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

عشقله حالی ضعف اولنک صبر گرک ‏ ‏ ‏ بو درده حسرت اولن اکی عالمده تک گرک

محبوب طشنه غرلی ولیک شنده ایلیه ‏ ‏ ‏ جورن چکن محبه دمردن یورک گرک

ایدل طبیعه اول صنمک قاب کوکلنه ‏ ‏ ‏ گرچه که شیشه پر اینه مرمر دلک گرک

شول رسمه یقدی کوکلم اول انکار کم ‏ ‏ ‏ یینه عمارت اتمکه خیلی امک گرک

يارم دلمده تازه لر سويلمايه يار / زحمتك هوا ايسن طلعه لايدكمكر

دایه خاتون زلیخایی دم وصالده پرغم و رنجور مشاهده ایدوب
پرغم اولدغن استفسار ایتدکیدر

دایه سی گوردی چون زلیخایی / که ملال اولدی اول جمال آیی
ددی ای چشم و جانه نور و سرور / بندن اولدک عجب نیه رنجور
رام کن امرکه دلارامک / نیچون بیله دردی آرامک
اولدغکدم غدار دلبره دور / اوده نیسک اولردک معذور
اولدی وصلی بودم سکا روزی / اصلی یوق اولسه سینه که سوزی
سنجلاین اولرمی عاشق زار / کا وله معشوقی اکه خدمتکار
بس دکلمی بو بخت فرخنده / کا ولدی شاهک بودم سکا بنده
بو تجلایش ملک صفتلو ملک / بندک اولدی سکا دخی نه کرک
کور بوشمشاد خرم و شاد اول / سرده اردک بلادن آزاد اول
انجه چکدک غمی بلالرنی / دمی در سوره سن صفالرنی
ایلدی جام میله سرمست اول / فرصت ال ورسه وصله همدست اول
چون بو وجهله سویلدی دایه / طولدی قان دیده زلیخایه

دردله

درد له قعر دلدن ایلیب آه / دایه پس اتدی حالنه آگاه
که بکا طعن ادرسن ای مادر / بلمدک کیب سری حال بکر
نه بلورسین نیم دلمده نه دار / نه بلورسین نه بلیدی یار
بونجه سعیم قتنده هیچ اولدی / زحمتم خدمتنده هیچ اولدی
گرچه چکدم یولنده بونجه امک / اکدلیکه دخی ستاره گرک
بنده بیکن بزوه مهرله ماه / بیکلیبدم اتمز اکه نگاه
نور و رسم بهاچرا غینه / اکا تقمز دگر ایاغینه
گل یوزیدن تکیه پای نوار / تغمق اولردی خسته سینه نگار
نه خطا اتدی بو دلی مسکین / کا ولدی پیوسته قشلری پر چین
کاره عقده ایلر اول چیندن / بغلیب کوکلمی هر آیینه دن
چونکه هر لطفمه اگه تعلت اولا / صحبتمده نه دکلو لذت اولا
بندن ایله تجبر کن اول دلدار / دشمنک اوک هواسنه دشوار
چشمنی گورمکه چو حایلدر / نظر اتمک یوزینه مشکلدر
گوزه در اهل عشق خاطر ناک / چونکه منع ایده گوزلمز دیدار
دهنی کبی سوزده تنگ اولدی / بلمزم ارده نه جنک اولدی

لعلی ایلر دمی بی آب و تاب | کوزلرم آبنی قیلور جوناب
غبغبی چاه آب لطفدر | تشنه تنک صویه قارشو حالی ندر
اغلا اول تشنه یه قلب شفقت | که اره صویه بولمیا فرصت
یکلب ال اورتسم اول سیبه | اوغرم بی سبب صد آسیبه
بکا سرو مراد کن بو نهال | سایه سن منع ادر نه طرفه بو حال
اشدیب دایه پر ملال اولدی | که بو پرده نه طرفه حال اولدی
آفرین اول کمنده کم اوله بند | بو نخل این جمال بی مانند
چونکه پر محنت اوله وصلت یار | نیکدر آندن فراق او دخی صد بار
فرقت یار اکرچه مشکل در | الا اول وصل آفت دل در

یوسف علیه السلام زلیخا دایه کندر ب طلب لقا اتدکی
اول آندن استغنا کوستریب ابا اتدکیدر

چون زلیخا غمن کدرمدی یار | دایه یه پس کوردی کندو غمخوار
دوکدی وقت غصه ده یارم | آتشونه بنم هوا دارم
دمی دریا که اهل راز اوله سن | نیه دردومه چاره ساز اولا بسن
سرمی پاک ایله ای سیر در | وار دلمدن نکاره سویله خبر

کای کل پسرو نازپرورد | رونقی درجمنده سرورد ک
دخی بیترمدی بو کلشن ناز | قامتک کبی سرو سرافراز
تخم پرورده دشت بره ناکاه | منتها قدکی بیتردی آله
طغرلدن ولد عروس جهان | سکا بکزر طغرمدی بر جان
حسنک آبی وررانی جد بشه | ممکن اولمز بر بده بو پیکر
دوشدی دورکده شهر مصره پری | انوکیچون کوزنمز اولدی نری
حق سنی اتدی چون فلک پایه | نوله صالسه فتاده که سایه
لطفله بیت دلت زلیخایه | که اولیه رازلدن انوانک
برنجه دفعه وردی بولکه جان | سکا حکمی روادر اولسه روان
چونکه عشقکله کچدی لر کیکن | کسمه الندن امید کل اکتن
طفل اوکلدن طفیلی در غمکه | نوله ایرسه وصل خبر کمکه
سنی اول دفعه کوردی خواب اچره | کچدی عمری تبیله تاب اچره
صو کبی دشدی کاه زنجیره | کاه یل کبی آه شبکیره
شمدی دوندی جفا کله بیوه | نظر اتمزسنک آه اول اهویه
نعمت جان اولمدن دخی کم اکا | دمی دراینک ترحم اکا

لبکی اندی حق لال حیات / که که ایرسون بو تشنه‌یه قطرات
نخل قدک طبلرندن اکر / نوله بربیه که که اول دلبر
وزر لالکدن اکه مقصودن / شاید اولا سویندره اودن
یوزی اوزره قوسنکرم قد یمن / قدمکنزه ایل ایلریدی غمن
عزتکدن بنی اکسلورای شاه / اتسك اکسکنزه اول حقیره نگاه
بونجه دار اتله بو ماه عزیز / کندوبی اندی خدمتنه کنیز
یوسف اشتندی چون بو گفتاری / لطفله اچدی لعل درباری
کوردی چون انك سوزنده صواب / خسته‌یه اینه بویله ویردی جواب
دیدی ای اهل حاله صاحب راز / اوله بوخسته کوکلمه غمساز
بن زلیخایه زرخریده قولم / نیه یرم وارکه اکه همسر اولم
دل و جانم حریم خدمتی در / خوانی هردم تنمده قائمی در
بکا اول رینلر اتمش در / اتم اتماکیله تنمش در
روز و شب کر نعم شمار اولم / ممکن اولمزکه حق گذار اولم
واجب اولدر بکا که هرآنده / رام اولم اکه جمله فرمانده
قورقرم الا بعضی فرمانده / معصیتده اولم فرومانده

اکر اولدمسه بنده خاصی / بعضی امر بله اتمسون عاصی
بنی الدی علی الخصوص عزیز / تا اولم اکا منفعت انکیز
بنی فرزند ادیله قرار ایتدی / بکا واردی امانت خانه
چون انوک مزرع آب داره بنی الدم / جرمنده امین خانه‌سی ام
اول بنچون در اکر حی مشواه / بن انکچون نجوت اولم بدخواه
کل ادم جو اوله پاک سرشت / جب اولر انده جمله کار کشت
صنعه زانی هر اهل اوزرانی / که زنا زاده‌لر اولر زانی
طوغمشدر زمان اقدمدن / آدمی سکدن و سك آدمدن
صدر سینمده سر اسرائیل / ورمی معصیت یولکینه سبیل
وارکن بنده وجه استحقاق / جد کن تا که حضرت اسحاق
ذات پاکم خلیله مظهر کن / جمله حالم خلیله منظر کن
هرنه یول کم بو توبه اولمیه راه / کتمزم بن اکا معاذ الله
دی زلیخایه بنده تا اولسون در / بنی طوتسون کرم قلب معذور
اومرم لطف رب عزتدن / بنی ارمایه راه عزتدن

زلیخا حضور حضرت یوسف عم واروب عرض شوق اتدکی اولدر

فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

اکا پند ادب هوا سپندن عوق اتدکیدر

چون زلیخایه دایه وردی خبر
غصه دن قلبی اولدی زیر و زبر

اولدی بی صبر و بی قرار و آرام
صاچدی عناب تره سیه بادام

طوردی سرو خرام نازیله
واردی یاره دردی نیازیله

که ای ایاغنک غباری تاج سرم
حسنک آیینه‌سی اولمسون نظرم

جمله جسمده یوق غمک‌سز قیل
بن بنی قلمجه بلمز اولدم بیل

نقش حسنک خیال جان تنمه
عشقک اغلالی طوق گردنمه

جانمیه غمکله پر دردک
تنمیه آتشیکه بندک

دل که بر قطره خوندی تندن
گندی اغلادغم دم اول بندن

بی دل اولدم دلم بو لکده ملر
سینه‌سی یاره سینه چاره دلر

تا غمک لجه سینه غرق اولدم
بشدن ایاغه درده طولدم

آلسه رکدن قان الجی قانم
دم بربنه غمک چیقر جانم

ایله اولدم غمک محیطنه غرق
قیلدی پایمدن بنی تا فرق

اغلر ایکن بو مغز بکتک رلی
یاره قرشو اوقردی بو غزلی

غزل

دلر ایدم که ادم درده درمان سنی بن
ایلدک درد دله درمانده حیران بنی سن

دلر ایدم که ادم وصلمه مهمان سنی بن
ایلدک یار بلا همدم هجران بنی سن

دلر ایدم که ادم جانمه جانان سنی بن
ایلدک غصه ایله اینس افغان بنی سن

دلر ایدم که قوقم چون گل ریحان سنی بن
ایلدک بلبل حیران کبی نالان بنی سن

دلر ایدم ادیندم فرح جان سنی بن
ایلدک غصه ایله مونس افغان بنی سن

اشتدی بونی یوسف اغلدی زار
عاشقک سینه سینی طغلدی نار

جانینه اوددشوب زلیخانک
دوی ای نور دیده‌سی جانک

اغلمه اغلمق نکار بر شور
گل که گلمک همین نکار بر شور

گلی گلما کچون یرتدی آلسه
بلبل اتسه ناله و آه

گله برکیدن اولمه آب افشان
ابک اتش دراولمه تاب افشان

طاك گل معجزی جمالکدن
اوداوره جانمه زلالکدن

گوردی یوسف نوعیله انده صبر و قرار
اولدی لعلی گوزی کبی در بار

دوکم سا که اغلرم ای یار
که تشوکده هوای عشقک وار

بنی سوکده فتنه لر جو قدر
بکا دل ویرنه فرح بو قدر

بنی هرکم که شادی دل ادر | کوکلمه درد و غصه حاصل ادر
بنی غمسم اندی کندویه یار | افترا اتدی بکا آخر کار
پدرم اولدی چون محب صریح | اخوتمدن بنی قلب ترجیح
اخوتک کینی اکلدی جانلرینه | اوغردم عاقبت زیانلرینه
ملک کنعاندن اتدلر بنی دور | دشدم اوش خاک مصره بن مهجور
انوکچون دوانلر بوشیم | کنه لر کوره عشقیله بشیم
شاه عیور درجیب ازل | اولمز اوکا جیبلقده بدل
دلمز اول حبیب عالم ساز | دوستلق اچره کندویه انباز
کل خودروی کلشن کشنده | وارلغن بیله ویرر اول خنده
سرو رعنا اولبچه سرکش اولدر | تیشه ضربن بیره آخر اتش اولدر
مهر عالم ادالی عرض جمال | اکسک اولمز نشیبه توجه زوال
بدر اولب صدر حشمته کچسه قمر | انی نقص خسوف ادر بی فر
اشدب بو جوابنی انوک | یعقدی شفقت دلن زلیخا نوک
ددی ای چشم جانه نور چراغ | مهدن اتدم فرو عکسیله فراغ
دمزم بن سکا عزیز اولدم | بلکه بر کمترین کنیز اولدم

شور

140

شور یوق سینه ده مکر غمشک | خیر اولا اکر سبب عشقک
جسمکی اول که بک سور جاندن | جانکه آفت ایرمی آندن
صادق عشق اولن قیز ترینه | قیمز آفت دمنده دلبرینه
تیغ مهرکله دل دونیم اولدی | روز وصلت نه وقت نیم اولدی
لطف ادب اول لی پی آرامم | راحمم اولردی صبر و آرامم
تشنه یم لعلکوک زلالنه حق | نجه بربانین خیالنه بن
براحچم صو اچرو انکچون | المدن تشنه لکدن انوکچون
ددی یوسف که ای خداوندم | بنده کم باکه پدرا ولندم
سیدی ده سید اولمی بنده | نی لطف ایله اتمه شرمنده
بن کیم کیم اولم سکا دمساز | بر طعامه عزیزله اونباز
اولسون اول بنده بی نیکو سرشت | نشر یکدانه صقره نکشت
بکا اول کاره ایلیه فرمانی | که ابدم پاک سعیله آنی
بلین خدمتکده بیل کبی بن | بکا ده ایلک ایله ایلماکی سن
قول او در خدمت ایلیه دلشاد | ایلیسون اول قولی خدا آزاد
کوش ادب بوسوزن زلیخا انوک | ددی ای نور دیده می جانوک

هربرنده هزار خادم دار بکا منسوب قنده وار ایسه کار
کاری اتمامه کارزاری اولور هر کشینک جهاندن کاری اولور
پای آتشن اتنه قانه غرق اوله کوزه بیرشر پایه کیم سوزه یوزه
خوبلر انتی سینه تقمق در کورنشی خوب ویه تقمق در
چاره بولمق نیراکا پیشکار سینیمه عشقک اودی المدی کار
اهل عشقه مراد اولودای یار دی یوسف که آرزوی نکار
مرتضاسی انوک رضاسی در دوستک هرکه مبتلاسی در
اتمه ای پسر ومقتضا خلاف راستیسه طلبکده عشقله لاف
جان خلاص ایتمکیدی صحبتدن غرض یوسفا که خدمتدن
خدمت استادی اندن اولمغه دور کوردی صحبتنده فتنه وشور
بکدراودادم اولنه اوددن دوشش در اول بنیه کیم مجرا اوددن

یوسفی عزم زلیخا باغبان ادب الکا تسلیم کنیزان غو بانا ایدکیدر

اختیار ایده فرقتی ناچار عاشق اولدرکه فرقت اتسه یار
محنت هجره صبور اولا خاطر چون نکاره دور اولا
بوروا ایتدن اندی الحانی داستان یوسف بستانی دستانی

اتدی چون خدمت امریه تحقیق که زلیخایه حضرت صدیق
کورسه شداد ارمدن ایده داغ بر کوزل باغ واردی نجه باغ
تقوری مشکیدی طپرغی کافور چمنی وردی سوری سور سپرو
چکمش آغوشه بر برن کستاخ دوحه لر هر طرفده شاخ بشاخ
یعنی خوش شدرمیان یار کنار آل اورتمش میان سرو چنار
چمننده قرشو مدح اوقور بلبل او تورر غنچه دن عماره ده کل
سنبل اوستینه سایبان اولمش کل چمن کشورنده خان اولمش
مهد میدان حسن اچنده کلنج طوب زرینیله اتدی ترنج
چتر اولمش چمنده بهمنک کور بونارنلغینی نارونک
پرادب طتمش اول میانده کنار دانه لعلیله حقه سینی انار
خلق اچنده کناره مایلدر یعنی فضلیله هرکه پردل در
اکا پروین خوشه چینیدی نخلی کیم قد حور عینیدی
پرتلوم تازه شهددی کویا خوشه سنده انوک تبن خرما
اولدی چون قامت عجوزه کبیر صورتا کرچه دوحه انجیر
سن که دوشنده حسن بستانی نیزره الا تازه بستانی

اصمه لارنده شیره دار انکور | سایه پسنده روان لال طهور
دوشنمسه کبی سبزه کون مشکدن | صن که زرین قطیفه بیدی چمن
لمعه لر جنبشی کل اوزره همین | صن که دف اوزره حلقه لر زرین
اول مقامات اصولی اوزره روان | نغمات عنادل بستان
بیده باد اره صوده که کاهی | سایه دن قیلنشر دی چیق ماهی
سبزه سی خط صفحهٔ تعلیم | جورسی اول خطه صن که جدول اکی
کورسه اول خط جدول انا | اوقه بدی کمال صنع خدا
رخ عشاقه بکزمش نسرین | زلف معشوقه سنبل پرچین
تاب ورمش بنفشه جعدینه تاب | سنبلک طره سینه عقده کشاد
نازپرورده چشم شمشادی | هر بری بر مقابه یوز شادی
واردی آنده ایکی حوض کبیر | وضعله متصله ایکیسی بیر
بربرینه یقین چون عینین | فرق نازک بعینه ما بین
ایکیسی داخی صافی مرمردن | دملری حوض آب کوثردن
هر برسی صفاده چون بللور | آغ وروشن نتا که مطلع نور
ایله نازک بناسنک عملی | ارمش صن که اکه ادم الی

ایله

ایله خوشتر بناسی وار ایدی | یوغیکن آبی آبدار ایدی
ارمش اکه زخم ضرب تراش | طینر سطحی اوزره قونسه فراش
یوق بناپسنده پارهٔ پیوند | عملی هوشمند فکر پسند
دور دیوار و فرش یک پاره | قونمش کرد کرد دیواره
چون زلیخا کلیدی غنچه باسنه | مرهم اورماغه غصه داغینه
طولمش اولردی ایکی حوض کبیر | بری شیرین شراب بیری شیر
تا او شمعله جمع اوله اصحاب | کاه ایچرلردی شیر و کاه شراب
یوسفیچون قورلندی اول خوش بخت | اول ایکی حوض اراسنه بر تخت
ایندی اول جنته آنی رضوان | ایندی تا چارچمنه رضوان
ددی آنی کورب براهل باغبان | نه کوزل باغبان خوش بستان
شبه باغ چون بهشته اولا | باغبانی کرک فرشته اولا
یوز کوزل یوزلو فتنه کوزلی کنیز | حله دوشیزه قند سوزلی کنیز
بله کندردی باغه یوسفله | ددی هم یوسفه تلطفله
کای یوزم ساکیه یا مال و لسون | بونلرک صحبتی حلال اولسون
قنغیسندن صفاک اولرسه اکر | اولسون آنک طوکله همسر

صحبت ایت موسم حوایدر
کام نشور وقت کامرانیدر

بنی محروم ذوق کام اتمک
حرم وصلکی حرام اتمک

صورتم کعبهٔ جمالیکن
ای خلیلم سکا حلالیکن

قودک انوک ادینی بیت حرام
حرمکدن سکا ارشمد کام

گر حریم اولمزایسم اول حرمه
محرم اولدم النجه درد و غمه

هم وصیت قلدی کنیزلره
ددی اول سوزده فتنه‌ریزلره

که بو شاه جهانه لازم اولک
خدمتنی فرضنه ملازم اولک

جانله هر سوزینی گوش ایلک
وردکی زهر اولرسه نوش ایلک

جان دلرسه بولنیه جان ویره سز
هر نه کم استیه همان ویره سز

گوکلنی غم دمنده شاد ایده سز
جمله حکمینه انقیاد ایده سز

هر که میل ایدرسه سزدن او ماه
ایده سز بنی اولا آگاه

بو خبرده غرض زلیخای
سرّه حیله بیلدی اول آی

که اگر میل ایلیه برینه
چاره ایتدی همان یوکت برینه

تا که اول صورتیله پنهانی
حاصل ایدیدی وصل جانانی

سایهٔ نخل قامتنه ایره
تا که دزدیده میوه‌سینی دره

صفت

صفت شب و یوسفه کنیزلر عرض جمال ایلدکی آنلره مسلمانلر اولنجه دست بندله گوشمال ایتدکیدر

چون بینه نازله عروس حبش
صچلرینی طغندی سنبل وش

اولدی مشاطه اول عروسه نسیم
بوی بیله طولدی هفت اقلیم

فلک آیینه طوتدی آیندن
گوشوار اتدی عقد پروینیدن

حلهٔ نازله او جاریه‌لر
عاریتدن جمالی عاریلر

یوسفه قرشو طردلر صف صف
طولدی صحن صفا و سرو باغ شرف

نازله هر بریسی سویلدیلر
یوسفه عرض عارض ایلدیلر

آولا بر ملیح و شکرریز
ددی اولسک بو شهد شکرآمیز

بال باغیه قنت صفا سورلوم
دور الندن یکه جفا گورلوم

ددی بر شنزی کم ای حور
گلسه نولیدی نور او تنه نور

اعنی هر دملکیله ایت گرمک
گوزمک نورادوزه نبض قدمک

برسی غمزه‌دن اشارت ایدر
کای عمک ملک جانی عمارت ایدر

یوزم اولسون مقام نعلینک
سینم اولسون سریر تمکینک

ددی بر پر و ناز دیبا پوش
اولسم ای سدره ساکه هم آغوش

جانه راحت ویریجی بر برک / غنچه‌دن اکر تر بر دک
دوی بر پروقج تومشادی / تا اولا جای عشرتک شادی
بری باشش اکدی نیته کم خلقه / دوی ای لطف عام ادن خلقه
لطف ادب الج یزوه باب وصال / بنی قوه قپوده حلقه مثال
نازله برچنار بوبلکو صنم / ضعیف ساعدن دوی اولدم
بد نظردن صقن شمایلکی / بو بنوکه بغله بو حمایلکی
هر بریسی بو رسمه نازاندی / وصلچون یوسفه نیازاندی
لاله وش بونلرکه لی برداغ / دل بو یوسف ولی که داغ فراغ
بونلری فکری مکر و دستانلر / یوزده بت دیده بت پرستانلر
غرضی یوسفک بو سدی همین / آنلره فیض ادیدی نور یقین
سوزی آنلاره راه دیده بدی / فلک شکرانکه یقیندندی
دوکم ای خدا اکیزا بنی / عقله عالمک عزیزانی
عزتا ایلیکن حقیر اوملک / چرک شرکیله بد ضمیر اوملک
چون خدا دیدی شرکو نه نجس / نجس اولمق یریرمی پاک نفس
نفسه اوینه ایلمک معنی / وارسه چیزده پاکلک هونی

نفس

144

نفس اولدر حقیقه دل و جاندن / اوله خوش بو نسیم ایماندن
عالمه لامکان خدا اوردر / دل کمراهه رهنما واردر
بر دراکی جهانه حاکمدر / اکا محکوم اولمین کمدر
بو غریب آب لطفله کلموز / مزرع دانش ایلدی دلموز
تا بته آنده دوچه ایمان / ویره اول دوچه میوه عرفان
بو ثمر سعین اتمین میشوم / برجهنمده میوه زقوم
سجده اول بی نیازه لایقدر / که قمو کائناته خالقدر
صنمی قوک اوبی نیازه طلبک / حی دانای جمله رازه طلبک
سجده اکا ادک که سرور دی / صنعنه بقمعه نظر وردی
نیچون سپر قویه اکا دانا / که وجودنده براوله سپر پا
تیشه بیله تراشش ادب طاشی / تیشه قور سپر ایاغنه باشی
صانع صانع اولمی مصنوع / قاطع الحجه اولمی مقطوع
سنکدن سخت اودرکه سنک طرا / کندو نقاشی و نقشی و رنکه طرا
شامدن صبحکاهه دک صدیق / سویلدی وعظ و ایلدی تحقیق
صبح اولیجق بو شعله دن اول حور / اولدر صبحکه کبی پرنور

سرمنت قویب آیاغنه — جمع اولب دامن چراغنه

آندی توحید آنلره تلقین — ایلدی شیر لبلرن شیرین

صد هزار آتش نیلر اودل عشقه — که یین اردی خوقی بی بدله

هر که اندن ایچه بر رشق — بر صفا نعمتن طپتی لطیق

چون شهادت کتوره بر مغفور — اده بردی بر بنانله کور

سر توحیده چونکه بولدی راه — دولر لا اله الا الله

او دو دشب حسن سحر زلیخایه — کونکله بیله طغدی ول آیه

بر بولک کوردی کردی یو سجده — ذکر یارینه وردی یوسفه

هر بری بت صنمش کسب زنار — سبحه اولمش النده رشته نکار

دلی توحید اوز خداوندی — تازه خدمت بلینده پیوندی

یوسفه دیدی یوز اجب حو سحر — ای دل آشوب دلربا دلبر

آنور اولمش جمالک آلی اول کون — یوق آنوک تاب اجنده تا تنور کون

لجه نندک جمالک آتش — حسن اچنده کمالک آتش

ممدمک اولدی چونخ زمره حور — نورک ارتردی کهپنی شعله نور

باغ دلدن اولر که بر بدلر — میوه دن میوه رنک آلور دلر

سویلدی

سویلدی گرچه بو بله نکته لری — یوسفک اولمدی لی نظری

اولدی سوزدن دهانی غنچه سی تنک — آندی رخساره نی حیا کلرنک

سر کترمزدی سپر وبالایه — نظر ایلردی نرکسی پایه

چون زلیخایه ایلیادی نکاه — آندی ول مبتلا جکردن آه

درد غمدن وداع ادب جانه — در دله کتدی بیت الاحزانه

زلیخا دفع غمیچون سیر غم اکمک نهایتنه باغه واروب یوسفه علا باغبانلق جهتیله طکز و توبیخ ایدکیدر

راست کوی حکایت یوسف — بلبل شرح عصمت یوسف

درکه یوسف چو باغبان اولدی — دل زلیخاده ناتوان اولدی

قالمدی صبر وکتدی آرامی — کچدی محنتده نیچه ایامی

ایی یوق قاشی کمان اولدی — رنک سیماسی زعفران اولدی

زعفران رنکی چونکه اولدی عیان — سینه سی کونکینه اولدی نشان

ایلا ولدی او عاشق مهجور — که صنردی کورن آنی رنجور

دردی کوندن کنه زیاد اولدی — مقله سیندن نشی مداد اولدی

اول مداد یله حالتی دمدم — صفحه رویه یزدی چکیدی قلم

شرحه پخله جمالنه اول / حاشیه یزدی شرح حالنه اول

عاقبت کوردی ورده یوق جانده / دلبری کورمزنچه برپاره

یوزن البلینه یرکون اول جان / شوقله اولدی باغبانه روان

خیلی تخم سپرغم الدی بله / تا آنی اکمکی بهانه قیله

سپری غم اولب سپرغم اکا / وصل دلبردن ایدی خوش دم اکا

یاد اوکنده قودی تخم تمان / ددی ای سپرو نار تخم روان

سپنی بن کرچه باغبان اتدم / الا دل باغنه زیان اتدم

باغک کرچه تازه در ثمری / اکمدک الا بو صوپر جکری

ثمر اولدر که تشنه لر یه لر / باغبانه دعالر ایلیه لر

چون نصیب اتمدک بکا آنی / باغه اک باری تخم ریحانی

تا کلم کاه که سپرغم چون / نه سپرغم بو درد پرغم چون

دردمدم چون کلی کلستانک / توقین باری تازه ریحانک

شاید اولیدی چاره خواه بکا / آنی ده چوق کورر سک آه بکا

طبکه لایق ای شه خوبان / قصر اعلا یدی حکم روان

طوته بیدق او حکمی تربوللر / کل بزک مدح ایدیدی بلبللر

پچقدر

که چیقدک بو تخت سیمینه / سینه پر صفا و بی کینه

دل و جان کبی طوتب آنی مکان / تا که سایه‌کده خوش کچنیدی بو جان

سن کلوب بنده باغبان اولدی / دل کبی دیده‌دن نهان اولدک

یرشرمی جمالی شمس ضحی / غایب اولمق نه تا که نجم سها

یوسفا نوک سوزنی انکدی کوش / طردی درد و غمیله اولمدی هوش

طرف دار خزینه اولدی روان / دیده کریان و دل جکر بریان

زلیخا دایه‌سی اوکنده لابه و تضرع ایدوب وصال یوسف علیه السلام
حیله و رای توقع اتدکلریدر

پرغم اولدی زلیخا نوک / حددن اشدی غمی زلیخانوک

ارتر ایدی دلنده شوق و صفا / یوسفا رتردنچه استغنا

عاشقک عشقی چونکه ساده اولور / جور معشوقله زیاده اولور

دایهٔ خاصه رکجه واردی / کورینشن دوکدی تیزی بلوردی

دیدی اکا که ای نور چشم / سینه‌مک دردنه دوا چشم

ای شب غمده شمع خندانم / اکی عالمده راحت جانم

نازپرورده وردکم جوسنوک / شکرمده تو خردخی لبنوک

147

خاره دشدم نگا مدد ایله | هجره پیند اول وصاله کند ایله
نچه بر هجر له قلم مهجور | نچه بر درد له اولم رنجور
بنی یار ایلدی چو بیگانه | جانه نه حاصل اولسه همخانه
چونکه عاشقدن اوله یاری نفور | صورتا اقربسه معنده دور
اولمیجق اراده قربت دل | اصی اتمز وصال عالم کل
ددی دایه که ای پری رخسار | زخلرک نقشی لوح خاطره نگار
سکا حق بر جمال ویرمشدر | کنه آندن زوال ارمشدر
اهل نقش اولیسکن مانی | یزمدی نقش حسنکه ثانی
حق سکا سنبل ایدی هر مویی | چین اچینه دوشرسه کر بو فنی
اوله سنبللری هوادارنی | یللره وارە مشک تاتاری
جمله آهولری شکارک اولا | بلیه یل کبی بی قرارک اولا
نازله سروک ایلیه حرکات | سر نباته چمنده ایده حیات
نرکسک فتنه ایله جان اولور | سنبلک سحر له جهان اولور
کورسه شکر دهانکی فرهاد | دخی شیرین لبنی اتمیه یاد
کورسه وامق تو حسن زیبایی | اکمز ایدی عذار عذرایی

بوقدر

بوقدر حسنله زبون اولدک | شیرکن آهویه قیون اولدک
قل قشکدن کمان مژکدن تیر | ایله اول وحشی آهوی نخچیر
تاب ور سنبلک کمندینه | تا اول آواره دوشه بندینه
وار دزی اول دستینه چون آیینه | نظر اتسون جمالکه آیینه
چشمله اکه فتنه جان اول | لعل مرجانله درافشان اول
غبغبک طوپنی کوریدی عیان | اکلردی طپوکه چون چوکان
کورسه خالک بو لاله بی داغ | داغ دلدن ایله ورردی فراغ
نرکسی کورسه کلدکک ای کل | کلشنکده اولوردی بلبل
چشمی پرخون اولب زلیخا تک | بو بیله ویردی جوابنی او کوک
کای عمده شفیق مادردن | مثل کلمز بکا اولیده دن
نکران اولمز اول نکار بکا | نچه عرض ایلیم بکا رحم اکا
نور دیده اولورسم اکه اکر | ایلمز عالمه نیمله نظر
توتیا اولسه کرتنم خاکی | اجمیا بکا دیده پاکی
کوت اولکر دشمن او تا غنچه | پرده آصر جمالی یا غنچه
آی اولب قرسوشینه نطق اکر | آیلرکاچه ایلمایه نظر

اگر اول ماه مهرله گه گاه / حسنم آیینه ایلمیدی نگاه
اثر ایلردی تاب شوقم اکا / قلمزیدی حجاب استغنا
نظر اتسه بو شمع تابانه / دوشه پروایه اوله پروانه
ددی دایه که ای گوزم نوری / اودلره یقمه جان مهجوری
گوکلمه گلدی بر مبارک کار / اومرم بوله‌سن انوکله قرار
دلرسک سوینه اوده‌ک / خرج اولنسون صو گیبی سیمله در
گرایرم دیرسک صفای دمه / ایلسونلر بنای برادِه
جا بجا نرسون آنده اهل نقوش / طلعتی یوسفیله هم آغوش
هر طرفده گورنسه که یوز ذوق / گوکلنه طولریدی ناتش شوق
اول نگاره بو نقش محکی اگر / جانکه مهرک ایلریدی اثر
گوز گورکن گوکلده صبر اولمز / اولمسه صبر جانه جبر اولمز
چون بو افسونی اوقدی دایه / سیم و زر دنج وار سیه مایه
وردی دست تصرفنه روان / ددی دمدر که ایده‌سن درمان
صوکبی خرج اولنسه سیمله زر / یوز صوی حاصل اولسه طلمی اگر

دایه صورت یوسف نقش زلیخا بیله منقش خلوتخانه یپدردیغی در

در بو بنیاد قصه استادی / دلدی دایه چون او بنیادی
بر هنرور بولندی آنده مگر / هر بنانبنده وار هزار هنر
هندسه عقلی بی مقدار / فکری معموری هر ابنیه معمار
لوح ناخنده جزء سه شکل جهان / کارنامه اوردی انی همان
کاره پرکار بولسه مشتی / بیدی اگه ایکی انگشتی
جست چون عزم طاق اطلس اودر / زحلک قصرک مقرنس اودر
نقشه‌سی اتسه پیشه‌یه آهنگ / اوله موم و خمیر آهن و سنگ
اتسه تشکیل و طرح و تقسیمی / نکته اقلیدس اله تعلیمی
مرمره خوشه پرسه خرمن اودر / سنگه گل فرنسه تازه گلشن اودر
دایه حکمیله دیو دست استاد / اوردی حوری سرایینه بنیاد
صفه‌سی صفه صفای ارم / قبه‌سی قبه فضای کرم
فرشنک هر ممری مرمردن / عرشنک لوح لعل احمردن
صحنی قاروره مجرّددن / قبه‌سی آبنوس اسوددن
مردری عاجیله فسیس کاری / لوح زرین جدارنک زاری
بیدی او بیدی حمایله زرین خشت / بربری اجره صحن که هشت بهشت

هر اوک رنک روی بردرلو | هر برینک سروری بردرلو
هر بری خوشنما و زیبا رنک | چون صنمخانهٔ دیار فرنک
دار هفتم چو دار هفتم | اولدی بی رنک و نقش چون عالم
دکری قرق آلتون استون خوب سرد | بشلری اوزره لعل ایقلری تنزده
هر ستون ایغنده سیم زرین | بر غزال ایتدی نافهٔ چین
صحنی طاوس زرنکارله پر | پری و بالی پر جواهر و در
خوب صورتلی جه طیور خوش | یزدلر هم او صحنه اهل نقوش
بر درخت اندلر میانه‌ده | منتهی سدره‌دن رعنا تنده
خوبلر کبی سیمدن ساقی | زر و پیروزه شاخ و اوراقی
اوتورر هر بر قده طیار | پای لعلین زمردین منقار
ایله سبز و خوید اول درخت | که کورن دردی قایم اولمش تخت
فارغ البال مرغ اچمقدن | پری پرشنک نافه توقمقدن
چون تمام اولدی خانهٔ هفتم | اولدی بر نقش جهانه طارم
هر جهاتنده یزدلر انوک | نقشنی یوسف و زلیخانک
حاصلی قالمدی او خانه‌ده جای | که نظرلمیه آنده اول ایکی

ایله

ایله نقش ایتدی آنی اهل هنر | که اکا هر که ایلیه‌یدی نظر
رسم معشوق و عاشق اکلردی | بربرینه موافق اکلردی
آنی بر پرده بوکتار ایلر | اول بوکا بوسه‌لر نثار ایلر
بر طرفده بو اکا ناز ایلر | اول بوکا یلوروب نیاز ایلر
بو انوک بر کناره سینی | بونک اوپر اوسیب غبغبنی
چون بو رسمه منقش اولدی اودار | در و دیواره طولدی بوس و کنار
شویله کیم اولسه اول نقوشه نظر | صولردی دهن جوغنچهٔ تر
کوردی چون بو نکارشی آنوک | شوقی اولدی فزون زلیخانک
نظر ایتدکجه نقش دلداره | شوقدن یوز سورردی دیواره
نقش معشوقی کورسه عاشق زار | ایلر آندن نکارله بازار
ویرر اکا جادکن جانی | بلکه جاننده یک کورر آنی
میل آندن حبیب جانه اولر | نقش صورت همان بهانه اولر

زلیخانک جمالی آفتابنه زینت ویروب یوسفی اول خلوتخانه‌یه دعوت ایدوب ابرام تام ایله مطالبهٔ وصلت ایتدکیدر

چون تمام اولدی خانهٔ صورت | ایتدیلر درلو زینیله زینت

دوشندی روی صحنه حور سریر وردی هر صفحه‌یه پرور سریر

مهر و مهدن یقین چراغن اوکت دل عاشقدن الدی یاغین انوک

اصدلر زلف کبی مجمرِ حور اتدلر عودی عنبر ایله بخور

چون زلیخایه کامل اولدی بوکار اکسکی قلمدی مکر که نکار

روی جانانسز اولسه بهشت بهشت اولر اصحاب عشقه دوزخ زشت

یوسفی قصد ایتدی دعوت اده ایلکیله نهانی عشرت اده

جانی فرض ایلبلر ندن آکه مراد دل غمدیده سینی ایلیه شاد

چکه اول نازنینی سینه سینه بولا بیره وصلتی قرینه سینه

اولا ایلدی جمالینی زین اولدی چشم جهانه قرة عین

بوغدی بنه احتیاجی انوک ارتدی انده ولی داجی انوک

کل که بی احتیاج زیور در در شبنمله اولسه خوشتر در

کله وردی قنرلجه زلفی رواج نور ارتردی نوره اسفیداج

عنبری دسمه وردی طرفه جمال اولدی قوس قزح اول ایکی هلال

اتدی زلفین کره کره چین چین طوتدی اطرافنی بو نافهٔ چین

سنبلی مشکه موی بند اتدی سحر له دلّره کمند اتدی

نرکس

نرکسه چکدی کحل عیاری اتدی پر دملره سیه کاری

جا بجا زخلرینه خال اتدی یعنی دلداره عرض حال اتدی

که بکا عشق اولالی تاب افشان اولدی پر داغ اوکله تن و جان

ماهه خط چکدی نیلدن چون میل حسنی مصره علامت اتدی اونیل

چکدکی خط نیل اول ماهه تا که میل اوله چشم بدخواهه

به کوریب چشمن اولدی ماشطه مست سرمه میلن دوشردی تردی دست

اتدی بحر حنا ایله اول جان پارهٔ سیم پنجهٔ مرجان

اولدی فندق بو بحر له عناب اولدی بللور لعل احمر ناب

کف لوحینه اتدی نقش و نکار تا بونقشیله ال وره دلدار

رنک ناخنده کوستریب نیرنک اتدی بدر هلاله بک رنک

تا بو نیرنک و رنکه اول بت شنک میل ایدوب اوله کندویه همرنک

جمع ادب دولتک ستاره‌سنی وردی اول ماه کوشواره‌سنی

تا بو جمعیتی کوروب او پری فرقده جمله ایلیه سفری

نوره نورانی کیدی پیرهنی پیرهن اتدی اق کله سمنی

پیرهن چونکه یاسمین اولدی غنچه جیبی کل آستین اولدی

اول تن اوزره بو پیرهن تمثال / اول گل اوزره لطیف و پاک زلال

انجلاین لال بور تحسین / گاولدی ماهیسی ساعد سیمین

اول کشش ماهی خوب و نقدی / که زر و سیمله مطوقدی

رخی اولمشدی ساعدیله گوهر / که طوته حسن ماهدن تا ماه

غنچه وش اول صنوبر نورون / گیدی قت قت لباس گوناگون

مهر مغربدن ضیای بدید / اولدی پیاشغیله مزید

مه مشرقلی اولدی الافزون نمایان / چشم و ابرو و زلف و خال دیبان

اولدی پیبراب لعلله زر خشک / تاج دولت محلی خرمن مشک

بونجه طاوسی نکله اوپری / اندی خرم خرامی کبک دری

ای کبی النده آیینه / سیر ادرکن دگردی آیینه

گوردی چون عکسنی مقابل اونور / بولدی نقده عیار کامل اونور

نقد که گنج اچینده اندی طرب / عرض ایچون مشتریسین اندی طلب

جام اچپ قودی عاشقیله / اوقدی یاری ده کرمیله

کلدی برچنله او دلبر پاک / که گورن سینه سینی ایلدی چاک

طلعتی آفتاب عالم نور / جان کبی چشم آبدن گلدی دور

چون زلیخا ارشدی اول آیه / تا که او دوشدی صاحبسن پایه

پیشنه دستنه ددی ای دوست / سکا جان ویره‌لر بدندن و پوست

ای یوزی آفتاب تابنده / قنده اولا سنک کبی بنده

صحبتک باکه تازه نعمت در / ایله نعمت که بی نهایت در

گل بوگونتا که حق شناس اولم / بلبل نغمه سپاس اولم

اولم اچپانده ایله قانون ساز / گاوله گوینده سی عراق و حجاز

یارنی نعبله الندی او جان / اولدی بیخانه اولبنه روان

دربه زبیدن اندی چون گذری / آهنین قفلله بکندی دری

قاپویی ایلدی سیمرقندی / تا بت جنبکا وله پابندی

قبویی بقلدی زبان اچدی / نه زبان صن بانه اودیجدی

ددی اول که ای دلارامم / راحم اولمز طبیبکنز آرامم

دوشدی صیدا وللی حیاکه بنا / آشنا اولمشم حجابکه بن

طفل اوللدن سکا طفیلیم / سکا مجنون جهانه لیلیم

اویقوده چون بنی قپک قیدی / گوزلرم اویقویه قیوپیدی

دلمی طوتدی زلف دلگیرک / بنی دیوانه اندی زنجیرک

شکری وصلیچون بو بیچاره
مصره دوشدم غریب و آواره

اول شکرلذتینه کاهش رسه
کونده بیک کره وردی جانمه بر

شمدکم وصلیکله شادم بن
بیچون بویله نامرادم بن

تنکدل اولمه آج شکر تنکین
ساده دللاره ور صفا رنکین

دیدی یوسف اکا ای پر افکنده
ای بنم کبی صد سکا بنده

بنی بو بند غمدن ازادا
غمدن آزاد ایلیب شاد ایت

دلمن پراست چلیسک اولم
پرده اچره نهفت انیسک اولم

نیجه قتلانراوده پنبه خشک
دیمی بادبیخته نفحه مشک

بو نیجه کفتار عصمتی انوک
کوشنه کیرمیوب زلیخا پاک

بیشب بینه دست یارینه
کردی آنده اکنجی دارینه

انده چون کلدلدی محکم
قلبی یوسفک کلدلدی غم

نیه بیکلیب نیازلرن
بایه عرض ایتدی ایسکی رازلرن

کاه هوا سینه دوشنه آتش
بایه پرورن دله سرکش

کنجلرو ترشم بها کیچون
رنجلر چکمشم بلا کیچون

تا که شو فکده سوق ادم ذوق
بذفه مانم اوله بو بنکه طوق

سرو کبی

سرو کیبی پران که باش چکه پر
جانمه حور نخمی اکه پسن

انکیچون بو شلدی کنجینه
سیم سیبکله تا طوله سینه

سن بنی شاد ایتدک پر دم
سینمه طولدی سیم پر سیم

دیدی یوسف اکا که ای پیروز
اولمز اهل کناه فرمان بر

ناپسندا ولن ایشی خداونده
اولسه بدر پسنده بنده

کرچه پرطمتم اطاعتوکه
الا کردن کشم بو طاعتکه

سونه ی بوا و ده اتد کرکوتاه
خانه ثالث اولدی امنن نکاه

اندی بونجه فسون فی فاپانه
کزدر بار خانه در خانه

قفلی یاورد نجه بر درکه اوآجان
آچدی بر درلو قفل رازنهان

ایلدی هر طرفده بو ر دستان
بولدی غمدن مراد ده بک زندان

ارمدی چون وصال جانانه
هفت دوزخ کورندی شش خانه

الت اودن کچیب او مه جمال
اومدی بو له بدیجی اوده وصال

عشق بولنده کم ادلر بومند
کاه اولر طالع سیاه وسپید

بوزنه یوز قپو سلپه اکر
یوزه یوز حور فراهل خبیر

بر قپو بیه دخی طرز بوزنی
ارکور بخیه مراده کنده زنی

یوسفی زلیخا بدیجی خانه‌یه الدب تحصیل مقصود چون بذل مجهود
ایتدکی و انی قاچورب خانه آه و ثنا شعله‌یه پر دود ایتدکی

راست قول بو ای قصه راز — وردی آندن بو رسمه خوش آواز
که زلیخا چو شوق وصلتله — گردی بیدیجی داره بو نیتله
خسروی چشنه قرشو چون فرهاد — جان شیرندن ایلدی فریاد
کای کوزم نوربخش کز و قدم — خرم اولسون خبر اکمکیه حرم
نه خرم ساده دل کبی خالی — سکز اوجمق شرفده امثالی
غیر اغیاردن درون تهی — یوق اچنده مکر دو سرو سهی
در یکانه رو بینه بسته — سیری شوقنده آشنا خسته
در مقفل کشاده باب سرور — دری داری نور اندر نور
ارمکش بام اوزره چون اطلس — نظر پادشاه و پای عسس
بیدل و دلربا بحجره راز — قبه‌سی پرصدای ناز و نیاز
پرطرب دلربا صدا سیله — پرطرب بیدلک ندا سیله
که زلیخا بلا بلا ایله سرمست — اوردی شوقیله دستنده دست
انی سوز ناله و نفیر ایله — بونجه گفتار دلپذیر ایله

الدب

الدب یانه پیر زرینه — گچدی کندو اوتردی تخت زرینه
وردولدن خطاب ادب پاره — وردی ایدل غمکله صد پاره
غیر عدلیله حالمه نظر ایت — ماه پیکر جمالمه نظر ایت
مهر لکن یزوه ایچه نکاه — خوشه چین اوله خرمنوه چو ماه
بنی طب یق بلای فرقتله — تشنه‌یم قندر آب وصلتله
بونجلاین هزار زاریله — گریه چشم جو بیاریله
یوسفه لابه‌سینی گرم ایتدی — اولدی فرشته نقدی شرم ایتدی
کوردی نرشلر اوستنه انک — صورتن یوسف و زلیخانک
قوچشلر صفا و شوقیله — نرم و نازک دوشکده ذوقیله
نظرن آندن اردی قیدی روان — اولدی برجانبه دخی نگران
در و دیوار کوردی اول دارک — جای اولمش بو رسمه بازارک
یوزنی کوکه طوتدی بارزاری — اده حقیله کرکو بازاری
ایتدی عالم جمال آرایی — خانه سقفنده اول تماشایی
میلی ولدی همان زلیخایه — نظر ایتدی روان زلیخایه
حضرت تاب داد جبل رحیم — ددی زنلر در رحیال رحیم

قال النبی علیه السلام النساء حبال الشیطان

نه بلادر نه فتنه در بو حبال / ابتدادرلر رجال اولنجه جدال

اولدی عاشق تصنمه بر امید / که صله نورن اوپتینه خورشید

بلبل مست کبی ایتدی فغان / کای کل لطف و کلشن احسان

اولمه خود کام کامم ایله روا / درده ایله وصلکیله دوا

تشنه یم بن سن آب حیوان سن / کشته عشقکیله سن جان سن

سن سن ای کنج کوهر نایاب / کشته بی جان و تشنه یم بی آب

بو نجه بولدر غمکله پر تابم / خوبدن بی حضور و بی خوابم

دلرم قوت نه تاب اچینده بنی / راحت ایت جانه اچینده بنی

اول خدا حقی کم یرتدی سنی / سنی کل سا که بلبل ایتدی بنی

اول قمر حقی جبینکدر / آیت معجزه مبینکدر

طاق محراب ابروانکچون / طوق کیسوی دلستانکچون

اکی جادوی لعل نیکچون / رخ زیبا د لطف ریکچون

الف قامت نهالکچون / نقطه صفحه جمالکچون

موی حقی که بو میانکدر / سرمو حقی کم دهانکدر

کل

کل کبی دلپذیر خنده کچون / نعره بلبل فکنده کچون

اعنی آه جهب نسوز مجنون / قامت بختم شنبنده روز مجنون

روز غمده دم شدیدم چون / درد له قلب نابدیدم چون

دل سودازده داغکچون / غم دلدن دمی فراغکچون

که مرادن نصیب ایت دلمک / عقده سینی کدر بوشکلمک

مرهم اول سینه داغنه بردم / که ارم وصل باغنه بردم

قحط هجرک کدردی طاقتمی / قوت وصلکدن ایله قوتمی

سنده خرما و بنده شیر ای نخل / شیر شیرین ایتسه خرما دخل

شیر و خرمایی قوت جان ادلوم / قحط غمدن دله امان ادلوم

ددی یوسف حجابی چاک اتمه / عصمتم شیشه سن هلاک اتمه

عین عشقکدن اقت آب کناه / دامنومی ترا تمسون ای ماه

اول یچه ذاتچون که بیچوندر / نه درون جهان نه بیروندر

مظهر وصفی در انوکچه و چون / حسنی مجلاسی در بروندن

حق دنک اسمان حبابیدر / نور نک آفتاب تابیدر

جو سرو ماک شریف معدکچون / دم انتشده بوی کلشنچون

هم انوک اصفیا گهرلریچون | اصطفا خسرخنک قترلریچون
گهری پاکیدر اولر کاندر | اخترم آنلر کله رخشاندر
که بوکون چونکه بندن ال چکه سن | مزرع قلبه تخم صبر اکه سن
از زمانده تنکدن یارک اولم | ذوق وصلیله کامکارم اولم
جام احلک مدام اولا نوش | سرو قدم اولا هم آغوش
اتمه تحصیل امرچون تعجیل | قلمه شیطان مرادنی تحصیل
مراد عاقل مراده اومیه هیچ | نچه تیر وار که یکدر آندن کج
کبک فربه که دامه کج دوشه | یکدر اول سرحه دن کج دوشه
چون زلیخا بو وعدی ایلدی گوش | قعر دلدن بو رسمه ایلدی جوش
دو یرمی بو تشنه پرتاب | یارنه قلمه بولب بوکون آب
شوقدن کلدی جان کناره لبه | صبر قلمادی انتظار شبه
اتمه تا جنبه خیر جانکچون | بنی طب یتی بلایه انکچون
بلمزم مانعک نه دربو اشه | عقدم ارتر دوشه دلکچه دشه
دیدی یوسف مرادکی ای یار | حاصل اتمه که ایکی مانع وار
صوردی آنلاری اول نکار تیز | دیدی خشم خدا و قهر عزیز

ایم

155

ایلمسم بوکناهی طوبیه اوشاه | دیمی سپاکه اکرمی شواه
بلکه تیغ برهنه بیله همان | تنندن ایلردی جانمی عریان
زهی خجلت که چون قیامت اولا | هر زناکار اولن ملامت اولا
نامه لر چون اقونه چه تا سر | اولا نامم اولارده سر دفتر
دیدی ای دوست تجمه سندن | دشمنه خوف اوشمنه دشمندن
اچورم اکه نکرله پرنوش | حشر دک یاته سپکرله بیهوش
سن ریدیک کریم آلهم وار | اهل جرمه رحیم آلهم وار
بو سرای چره برد فتنیم وار | آنده یوز بر گهر خزینم وار
ادین انی صب فدای گناه | عذرخواه اوله خشمنه ادرسه اله
دیدی یوسف یکانه سودای جان | همچو ت ایر پچه غیره زبان
دکلم بن اوکمسه کم غیره | نثر ادم او غمانچون خیره
قهره ایره علی الخصوص عزیز | لطف ادرکن نکا اول اهل تمیز
بن نجه آدمم که جرأت ادم | اهل اجیانه اسائت ادم
حقنی حقکک اکه ضایع ادر | رشوه نه ضمه انی طامع ادر
جان ورن انس و جانه بی منت | رحمت اتماکه آلمی رشوت

چون زلیخا بو قوله اندی نگاه / پرده دلدن اندی دله آه
که فسون اوقیین فسانیله / حیله حالن طبابت بهانیله
راست اولن بهانه ساز اولمز / مردم حیله راست باز اولمز
سینده بو حیله حالنی ای ماه / کورمیایین دخی معاذ الله
طاقتم کتدی بلکه آرام اول / خواه و ناخواه امرینه رام اول
کفت و کو بیله آخشام اولدی بو روز / اردم وصلک اولینه هنوز
کلو فاقل قو بو جفا آفاقی / اتمه تاخیر یوق جز آفاقی
نی خشکم بنم پر آتش در / بن اوده بینده غم سکا خوش در
نرکسوکی ترا ایلمز دودی / بکا بو اودک اولمی سودی
دود اندم وجودی تا بکله / کر سونمز نیچه او دم ایکلیه
چون زلیخا بو رسمه اندی نیاز / یوسف اولدی نیه تعلل ساز
اولدی عاشق نیازی خشم آمیز / کندو جاننه چکدی خنجر تیز
ددی ای عنبری عبارت کوی / مغل بی امان غارت جوی
رد الن اوره اور حق نزمی / کالدورم الکده کندو زخمی
رحم ادب کل قلوکی هونمه آصق / زخمدن تا که بونیم اوله خلاص

یوره

156

یوزینه کلمز ایسک ای جانم / یونیک آغزینه لعلکون قانم
نقلم اولمایحق او می کون لب / خوش اوله نیش خشم اولسه غضب
اردی غنچه که خونکه دهنیم / بیدرور لعلم یوغ ایسه بنم
قومزم تشنه قل قدر جانی / تو چیدم چون میان جانانی
کشته بولسه بنی تیغ عزیز / قتلکه قصد اده چون آتش تیز
خشمله چون که قصد اده او سکا / اصی اتمز بو ناز و استغنا
ددی و قصد اندی جان و تن / که اوره برک بید یاسمنه
اولر او لب چو کل طولو تف و تاب / تشنه حلقینه دشنه قطره آب
طوتدی یوسف او دمده صبح دکی جست / یار دستینی یاره کیمی درست
کای زلیخا تحمل ایت بر دم / دلریشک که اوله پس خرم
اولمه غمدن دلوکی شاد ادین / واصل حاصل مراد ادین
بیلدی عاشق چو یوسفک سوزینه / مهربان کوردی آنی کندوزینه
صندی کندوی بامراد ایلر / دل غمدیده سینی شاد ایلر
نیتی طرح اندی عزم نوش اندی / شوق دریاسیله جوش اندی
لبی نوشنده حاضر اندی شکر / ساعدی طوق اندی ساق کمر

تیر نه جانبی هدف اتدی　　گهرینه تن صدف اتدی
یوسف اوق چکدی ولی هدفه　　گهر چون ال اوردی صدفه
دره الماس گرچه طامعدی　　حکم عصمت ولی که مانعدی
گرچه اول میل ادردی یوسفده　　قلدی یوسف ولی توقفده
ایچ طونی بندنی اول ایک جهان　　اکی ده گردی بر ابه اوز نهان
گوردی نا که چون اردی عون معین　　گنج خلوتده بر پرده زرین
هر کیم عنایت ایلیه حق　　دره بر بلا حرفده هزار شق
بنده اول دم که ایده عزم گناه　　انی حفظ ایتسه منع ادر الله
اکا قدرت نما اولور اول حی　　اکا عبرت نما اولور هر شی
دوست ادنک اتسه توکلنی　　بغلر اکا عدولرک گوکلنی
صوردی اول پرده نگاره همین　　دیدی کیم در آنده پرده نشین
دیدی معبود بی نیازمدر　　جمله اشلرده کارسازمدر
اکا یوز اورم النده در　　حفظدر پشتی بنا همدر
جسمی زر چشم صافی گوهردر　　سینه‌سی طولو مشک و عنبردر
رحمتندن ورالی باکه وجود　　ادرم حضرتی اوکنده سجود

پرده

پرده اردنده اتدم انکه ستر　　تا بودم تهمیه بو جاله نظر
واقف اولمایه تا کنا همه اول　　تقمیه بورخ پیا همه اول
اکر دیکلدی چون بو دملغی خبر　　یوسفه اوق کبی طقندی اثر
جوشه کلدی او قلزم بی رنک　　که زرم بونجا پرده اولمدی دنک
بر جادی بوجی صنبی اوتنز　　خالق کل شی صنبی اوتنز
بن او تمن خدایی سیادن　　رب و قیوم و حی و دادن
بچون اتمن حیا بن اول حیدن　　که تقیندر بکا تموشیدن
بو بلیه دیدی و طردی اول خوشکار　　صچردی خوابکهدن او بیدار
قچدی قرتردی غیرت دیندن　　شمع کافورکار شمیندن
لام القدن جقب الف کبی راست　　اندی جقدن خلاصنی درخواست
جنت اهوسی کبی صچردی تیز　　هر قپودن اچلدی راه گریز
هر قپویه که ایرشدردی دوان　　پرده و قفل اولوردی پران
نه کلیدیدی یارب انکشتی　　قفل اچردی اچلمدن مشتی
کوکل اچین کلیدی حکمتله　　قفل جرسه تولده اشارتله
چون زلیخا بو حالی کوردی روان　　اردی آخر قپوده اکه همان

طلدی پیراهن گل پاک چاک / اردتا کرکی نوک ایلدی چاک
جان کبی چقدی چوق او تازه بدن / قلدی دستنده پاره دامنن
چاک اولندی بیت اوی دامن پاک / آه ایدب ایلدی یقاسن چاک
تازه اندکجه سینه پاره سینی / پاره سی اوزره قوردی پاره سینی
جکری پاره سی کبی آتنی / صقلدی جان اچنده پنهانی
کلدی یوسفه مکر دامان / که اکا مردم اکسک اولدی قاپان
اغلریدی فراق بو شغله / فوت اوله فرصتنه تا شغله
خاک تو بیدی باشنه اول شمشاد / قلبنی ناشاد قولی بو شاد

غزل

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

ادر وفاسنی هردم نگار دریغ / جفالرا لکی عادت ادندی یار دریغ
زلف کبی قرار یوق بکا چون همدم اوله / انیسم اولدی چو بی بخت بی قرار
وصالچون نه قدر جمع اولرسه تدبیرم / اودر قدریلی اول جمع تار و مار دریغ
همایه سعیله دل عنکبوت دام قورر / بو دامه دوشمی انوک کبی شکار دریغ
بلا وجشر وافغانله کچن بلبل / الرسه موسم گل ارجاک هزار دریغ
طوتب تا کتابی اختیار اتمشدم / الندن اولدی کتدی چو اختیار دریغ

بن اکه ارکچون جان و سر نثار ادرم / جهان کبی کل اولا که پایدار دریغ

یوسف علیه السلام قچرکن عزیزه طوتش اولب دامنی ییلیله زار یوشش اولب و زلیخا زعم غیر پیدا اوب بهتنه بدیع انتکی در

قصه کسا چنینه راوی خاص / در که یوسف قچن که بولدی خلاص
طشره چقده خانه دن بو تمیز / راست کلدی کروهیله عزیز
چون جمالنده کوردی تغییر / سببن صوردی لطفله قطمیر
برجوابله صوردی لئی اوپاک / اندی کمسه شیرنی دراک
اله الوب الن عزیز انوک / فتنه کردار زلیخا نوک
کوردی باهم چو نو بلری او نگار / ایلدی صنعی شرنی اظهار
رفع ادب تهمتیله آوازی / بی نقاب اندی صوزنی رازی
که مرو تیزک سزاسی ندر / خانکه خاینک جزاسی ندر
سن بو عبری علاجی ای سرور / بسر ایدنک اولدی اهلکیه
بن بوکن بو سرای خلوتنده / خواب ادرکن حضور غفلتده
کلمش اوغری کبی حضوره اول / سمنم خرمنینه بولمغه یول
باغبانی اویر بولن اوغری / میوه المقده اولمی طوغری

بو مثلدر که حکمتی بول در   باغبان خوابی دغربه بولدر
دلمش ایده بو لحق فرصت   کلی تاراج و سنبلی غارت
الاوزمش دلامش اول بدخواه   وصلمک کنجن اچمغا ناگاه
چونکه اولدم او دیده بیدار   قلمدی فتری بندمه آتدی فرار
انجنب خاطرم جفاپسندن   طردم اردم روان قفاسندن
دامه دوشردم انی دامنندن   قیدی دامان چاک او لبندن
کچ کلورسه بو قول پاک سکا   راست سویلرد امانی چاک سکا
اکا زندان کرک با ضرر الیم   که اوله غیره عبرتی تعلیم
راست اولسه غم زلیخانک   کلمزیدی بو کج سوزی انوک
سکن اولدم هوا پرستیمش   باده شهوتیله سرمستیمش
عاشقه اولدر که اراشه‌سنده اوق   یار چون سر بلایی ایده قبول
چون عزیز ایلدی بو فتنه‌یه کوش   اولدی غیرت میین چکوب بیهوش
اردی چون جانینه بو نشتر تیز   دلی تیغ اولدی سوزی خنجر تیز
یوسفه سویلدی عزا انتله   طعن ادب نیشه ملامتله
که سنکچون او دکلو دردم کنج   که حیا بن تیردی کوهر سنج

صوکن

صوکره فرزند ادندم ای بدخواه   دودم اهلونه اکرمی مثواه
خادم اندم سکا زلیخایی   اوقولکن چشمنه جهان آرایی
هر کنیزم قتکده خدمت کوش   هر غلامم قپکده حلقه بکوش
سکا فعلم وفا یکن بی حد   ندر ای بی خرد بو خبث بد
هر که فعلی و فهمی دار انوک   اودر احسانه جز احسانی
سن صدک کاسه‌یی بیت نعیم   بکا جور ایلدک کورب کرمم
ارسون طورکبی انوک جانی   که ییب طوزی صندرر نمکدانی
یوسفه اردی چون بو تاب عتاب   تابدن اولدی موکبی پرتاب
دیدی لکم ای عزیز صبر ایله   اتشکه اتمه تیز صبر ایله
تیز طعن اوره جان معصومه   سندن ظالم اولمه مظلومه
که زلیخا سوزنده کاذبدر   قچمرم بن او باکه طالبدر
بکا که صغدن اردی که صولدن   مکر وافسون اقوردی هر یولدن
چشم بد اچدم ذحی بو زنه   کوش طوتمه انک بلان سوزنه
بن کمم خرمنوکی بیله‌وورم   خرمنوکه جفا نتیله کرم
سینه عزتکه داغ اکیکج   قیرلم کوشه فراغتکن

مکر ایله صالدی باکه قصدنی	بلمدم بن بو قصد فاسدنی
عاقبت باکه مکر ایله اودیدی	بنی خلوت سراینه قویدی
وصلنه طالب اولدی سعی ایتدی	قچدم آندن قپوده چون یتدی
کوکلکم دامننی چاک ایتدی	کندو آدینی شمدی پاک ایتدی
راستدر کچدکلری اول خرم	ورنه اشده قلیچک اوشنده سرم
زنی پهلوی چپدن ایلدی حق	اکری یوک حال اکریدر مطلق
اکری طغری بلور سک ای یار	طغرلق اومه اکریدن زنهار
چون زلیخا بو قولی ایلدی کوش	کندی دریاسی بیله ایلدی جوش
چوق یمین ایلدی غلاظ و شداد	پاک نامن خدانک ایلدی یاد
صوکره انداچدی شاه دولتنه	شرقتنده عزیز غیرتنه
بی کواه اولیجق اول دعوی دار	اکا سوکند اولور کواه ای یار
اونک دعوسی چو اولملان	چوق یمین ایلمکدر اکا نشان
انداچپ کوز یشینی ایتدی روان	که بکا یوسف ایلدی بهتان
زن چراغ دروغه ویرسه فروغ	روغنی اولدر انوک اشک دروغ
ویرسه روغن اول چراغنه دم	یقه بر دیده برنجه عالم

کوردی

کوردی بو کریه و یمینی عزیز	ترک ادوب صبری آلدی آتش تیز
غضب ایدوب یوزی جلاده	قد بچه اوره اول آزاده
تاکه بی برک ادنجه دوحه‌سنی	قانله نقش ادنجه لوحه‌سنی
صوکره زندانه حبس اده آنی	ظاهر اوله نیجه راز نهانی

عذاب وحبس یوسفه جلاد جرات اتدکده اوچ آیلق طفل غیر بامر خالق براءة یوسفه عدم شهادت اتدکیدر

یوسفه چون بیشدی اول جلاد	اده امر عزیز ایله بیداد
تنکدل اولدی اول نبی خدا	یوزنی کوکه طوندی ایتدی دعا
دیدیکم ای علیم راز نهان	حضرتکدر بلن غیوبی همان
کندیدن صدقی فرق ایدن سن سن	صادقی یوره عزتی اودن سن سن
ای نبی غرق ایدن فروغیله	تهمت اتدورمه بو دروغیله
بر طنق ور بنم بو دعوه‌سن	اوله صدقم کنش کبی روشن
همنی سنقت اولدی چونکه درست	اردی تیر دعا نشانه‌یه چست
بر زن اول جمع اچنده حاضردی	اول کچن ماجرایه ناظردی
حصمیندی مکر زلیخانک	الده بر طفلی واردی انوک

دخی اول طفل اوج ایلمکین آگاه / صدق صدیقه اتدی انی گواه
بو عکسن وار ایدن تن و جانی / نوله سویلتسه طفلکن انی
تازه سوسن کبی چو اجدی زبان / سرو کنعان راست بلدی جهان
اندی اولدم فغان که ای قطفیر / بی کناهک عذابن ایت تاخیر
بو جزایه سزا دکل یوسف / مستحق بکا دکل یوسف
صبح وش کلمک اکه لایقدر / که قمو دعوسنده صادقدر
اغلمق اکا یارشور هرگاه / که بولت کبی اوله روی سیاه
سوزن انوک تعجب اتدی عزیز / دیدی ای شهد نطقی شکر آمیز
پرده عشقه توبی کم یقدی / مکر اودن روشن ایلیکم حقدی
دیدی کوزک بن اولمزم غماز / اشکار اتمزم نجه اولسه راز
مشک ایچون سیاه ادر روکن / پرده دن خلقه غمز ادر بو تن
تازه گل چونکه پرده دار اولدی / بشره طوتر لر اعتبار اولدی
راز پنهان اتمزم پیکان غمز / فهم ادرسک دلیلسن اوله بو رمز
یوسفک دامننه ایله نظر / تا که چاکی دمانی ویره خبر
چاکی اکده بولرسک انوک / پاک در دامنی زلیخا نوک

یوسف

161

یوسف اول دعوه سنده کاذبدر / که زلیخایه کیند وطالبدر
ار دامانکده بولرسک اول چاکی / خاین الکلما یوسف پاکی
کذبدر دعوی زلیخا نوک / اعتماد اتمه قولنه انوک
چاکی چون ارتکده بولدی عزیز / بلدی واقع ندر اول اهل تمیز
دل اوزندی روان زلیخایه / تهمت اتدی روان زلیخایه
دیدی بلدم که کیدسن اندک / سرو آزاده قیدیسن اندک
ای هوا اهلی قانی سنکه نام / فتنه بانوی مصر و فتنه علام
جان خلاص ایمکیچون ای جانی / نسبت اتدک جنایتک انی
کید له پس عزیزی خوار ایلر / مکر له فکرنی فکار ایلر
والله کیدکز دلیم سزوک / الله کیدکوز عظیم سزوک
خلقه بو رازی آچمه ای یوسف / یوز صوین یره صچمه ای یوسف
گل کبی چونکه پرده دار اولسن / خوش قچو نیا آشکار اولسن
تا که تهمتدن اولدی ساکه فلاح / صدقکی روشن ایلدی چو صباح
قل زلیخا کناهه استغفار / روی دیواره ایله شرمله وار
بو شکله بو حرفی نامکدن / سل سلامت نیشلی جانکدن

دَدی چقدی خانه‌دن او صبور / اولدی صلحی فسانهٔ مشهور

صلح خوشدر دلی یرنده گرک / صبر ایدر دلی برنده گرک

زن تردامنه چو صبر اده مرد / ایرشر غیرتی جمالنه گرد

چون که غیرت دمنده صبر اده بو / نه قدر شیر ایسه اولر آهو

اودی صدسون اول ادمک صد بار / بر سکچون کیبک اولرلی عار

مصر بانولری غیبتندن زلیخا اوزره باد ملامت ایسدردکلری و

عاقبت مشاهدهٔ جمالی یوسف عم ده حیرت بچقلیه الکرین کسدکلریدر

عاشقی صنعه کم سلامت اولر / عشقک اول آتشی ملامت اولر

تازه لر دردعشقی رسوایی / غیرت اهلی ندر بو غوغایی

رنک عشقه جلا ملامت اولر / جنک عشقه صلا ملامت اولر

عاشقه طعنه تازیانه اولر / عشقده پیشتکن روانه اولر

سست اولیکن ملامت انوک / مرکبن قمچلر ملامت انوک

کل مصرک چون مصرکه اولدی رازعیان / اولدی ایل آستانه‌ده داستان

غیبت ایتدی زنان مصر آنی / که سور بر غلام عبرانی

اولمش اول لالای اول نکار قرین / رخی کلنار مصرک نسرین

جاننه

162

جاننه عشقی ایله کار آتش / که دل و دینه تار و مار آتش

دین و دانشدن اولسه گر آگاه / بنده سن سومزیدی اول گمراه

بو اکا بو نجه کم محبت ادر / بوندن اول طلب بودر که نفرت ادر

بو انکچون قلور فغان آه / اول بونک الیمز یوزینه نگاه

اول کلر کل کبی بو اغلر زار / وی نه کل پید نوک کبی بازار

گر بزمله اولیدی دلدار / بز بزنرا اتمزدی بر طرفدن قرار

وصلمزدن اولردی خاطری شاد / بزمبیله وررلردی اکر مراد

نجه اتسون کوکل جوالده دکل / کوز کلی اولدکه آنی سودی کوکل

صفحه مقصوده ارکجه هر امک / اکدلیکه دخی نستاره کرک

نجه کل وار که خوش شمالدر / الا دلکه غیره مایلدر

نجه کل وار که جانه آتشلر / مهری و دینه یانه شلر

سومز آنی کوکل که یاری دکل / سومکه سومک اختیاری دکل

چون زلیخایه وصل اولدی خبر / خاطرن غیرت اتدی زیر و زبر

عزت اسبابی دوزدی اول خوش رای / که اده اول بی خبرلری سوای

طعن ادن زنلری ضیافت اده / نه ضیافت قمو فصاحت اده

واردی بزمه چرواره روان / که درر رونقی رو انده روان
کاسه‌لر نعمتیله لب بر لب / کاشی‌لرده لبالب آب عنب
کمسی قلیه و کمی بریان / هر بری قوت جسم و قوت جان
کمسی جاشنیده شکرریز / ماء ورد ایله کیمی عطرآمیز
حل اولب قند تنکنی لخه‌ده رنگ / بسته‌ی حلوا و حلوی رنگارنگ
قندی حلوا ده‌لرله زرین خشت / صحن بزمه دوشندی صحن که بهشت
میوه‌لر تازه تازه تر تازه‌کن / هر برنده سپید سپید یوک کوک
ترعنب تازه سیب و طتلو انار / هر بری لذتیله چون لب یار
چون بو اسبابی منتهی اتدی / طعن ایدن زنلره صلا اتدی
مسند زرکش اوزره بانولر / اوتروب خدمت اتدی دایه‌لر
ییدیلر خون جوچکه کونا کون / ایلدی عیشی نوش باده فزون
چون زلیخا بو امری قیلدی تمام / خدمت اتدی سرو کبی قیام
هر بری ویردی الینه غنچه‌یله / بر طبق ویردی بر ترنجیله
که ترنج امتلای هاضم اولور / ینیوک اشتهاسی قائم اولور
ترشی ویردی طتلو اتدی سوزن / کل ترکیبی آچدی لطفی یورن

ودی‌ای مصر چشنه بانولر / مجلس عز و ناز ده دولر
ذم اولسنز بو بیدل وجانی / که سور بر غلام عبرانی
سنره عرض ایلیه عذار او نور / بن غریبی طوتردکوز معذور
بلکه ایسترسکوز کمالن انوک / حاضر اولسون کورک کمالن انوک
دد لرجمله اکه مشتاقز / کورمدن کل یوزینه عشاقز
کتور اول سرو روضه جانی / بزمی سیر ایلسون خرامانی
تا کلنجه نکار سیمین تن / کسک اولر ترنجی هر تن
طتتی الده ترنجی هر بانو / منتظر اولدی تا کله ره رو
بس زلیخا بیوردی دایه‌سنه / وره یلواره عمری مایه‌سنه
که صفا طولدی بزمه تا کله / خرم اتسک نو لا خرامکله
دل عشاق تکیه‌گاه اولدی / چشم مشتاق فرش راه اولدی
یوز دشایوب قطیفه سبزه جور / منتظرلر قدومکه ای نور
دایه دعوتده کرچه کد اتدی / اویمدی یوسف آتی رد اتدی
جانبه اوددشت زلیخانک / کندو واردی جنابنه انوک
ودی‌ای جا بهانک تمناسی / دل غمدیده موک تسلاسی

سندن اول آدم مردم امیدی / مسکنم اولدی شمدی نومیدی
جانمه وصلکی حرام اتدک / بنی رسوای خاص و عام اتدک
هرنه اتدکسه اتدک ای دلبر / بونجه جور و جفا که طوتدم سر
دلرم شمدی شرمسار اتمه / بونجه یابانلره خوار اتمه
کچ بو دم یاره طور الکمکدن / کچمه اول بنی طور الکمکدن
نا شنیی او دکلو کرم اتدی / یوسفک خاطرینی نرم اتدی
اچدی اول حور حله مفرشنی / سبزپوش اتدی سرو سرکشنی
طردی سنبلی معنبرلی / صالدی دم اوزره مشک ترنی
دشدی رو به عجب در اول کلشن / غارت اتدی جهانی سرتاسر
چونکه توشتدی جوهری کمرن / درمیان اتدی جانتابک کهرن
فرقنه قودی تاج سلطانی / تا کوره هندسی آدلانی
پاینه وردی جوهری نعلین / قودی نعلینی پاینه نعلین
دستنه وردی زرنکار ابریق / ماه النده صن افتاب ابریق
عقبنجه کنیز مه رونق / طشت سیمین النده چون زنبق
هرنه عاشق که بودی اندن الن / آب شوقیله یودی جانندن الن

چون بو آیین و طورله اول آی / نصبدی عشرت سرای پاینه
لوردلر چون زنان مصر آنی / هر نظرده تیوردلر جانی
کسدی الدن چو خسته یار هوش / قلدلر جمله واله و مدهوش
کلدی چون اول شه ملاحت تیغ / کسمک استادی هر بیسی ترنج
ایله یا کلدی شوقدن عملن / که ترنجی صندی کیدی الن
دلدی چون پر اولدی جیب تن / اللرن کیدلر فراغتدن
برمغن بعضی قطع ادب چو قلم / دوست نقشن کوکلده اتدی رقم
وصل یوسفدن ایله بولدی صفا / قلمن کیدی طویدی قطعا
کمی کفن چو صفحهٔ تقویم / جدولله پر خله قلور تقسیم
قسمت اتدکجه کفن اول احمرانی / جدولندن اقردی سیل روانی
کوردلر چون جمالنی همتا / دلر بو بشر اولا حاشا
اب و کلدن تنی سرشته دکل / بو که کم در عجب فرشته دکل
ماه مغرب دی بودر اغلام / که بنی نقدی عشق اودینه تمام
بودر اول کیم که تهمت اتدکوکز / عشقیله ملامت اتدکوکز
جان و دلدن سوب جمالنی بن / آرزو ایلدم وصالنی بن

ایلر اما بو سبندن استغنا … ولمز وصلنه ایرم قطعا
بنی ترتیب کند و واصل … قوز زندان اولر بوکا منزل
دلی پسنکینی آنده چون اوله نرم … شاید اولا وفاسی عاشقه کرم
مرغ وحشی اولر می آدمه رام … قفس الچنده اتمسه آرام
بر کروهی اوزنلرک او زمان … کیدی جانندن الن تقلیدی همان
یوسفک تیغ عشقی چون اردی … دوییدی پاره سینه جان وردی
بعضی عشقندن اولدی سوداٸی … سر و پاپی برهنه رسواٸی
عقلی بنیاد نه ارشدی خلیل … اولدی دیوانه تا ارجه اجیل
بعضنوک عقلی کلدی بر باره … قلدی یوسف غمنده آواره
اولدی همدرد و غم زلیخایه … همنفس اولدی آه و وایه
چونکه صوردی خمار تکوینی … عشق حالنده بولدی تمکینی
جام یوسفدن اجدی صهباتینی … بلدی کیفیت زلیخایی
طرفه خنجانه دربلای حبیب … قدر نخجه ایردکتینه نصیب

مثل

برکیجه بر ضعیف پروانه … کوردی بر شمعی دشندی مردانه

یتون

بندی جسمی و آچدی بالنی … صبحدک ایلدی طواف انی
دوبجک کندوزن اوینی جانه … کلدی بر ضعف قنلو پروانه
سورشندن اکا سؤال اتدی … اولدخی بندی غرض اتدی
که کورب نور شمعی سود کرم … بی قرار اولدی شوقیله او زرم
اولدم اونیم انکله همان … بنی بندردی شدم اوسن سجان
چون اشتدی بو حالی اول غافل … طعن ایدوب دیدی که ای جاهل
آتشنک شوقی قنده سن قنده … یوقمی ادراک ذره چنده
سوخته چون بو طعنی کوش اتدی … یوشش اوب کندزن خموش اتدی
کجه چون کوردی نور شمعی او صباغ … قلمدی الده صبر و دلده فراغ
اکا جان اتدی بی خبر اولدی … بندی اولکی دن بتر اولدی
کندوزن اولدی کلدی باتنه بهوش … حالله حالی بلدی قلدی خموش
بقمنجه یرن اویه وانه … اکلیمادی شوق ویرانه

حمدی نا داٸه عرض حال اتمه
قالسون قلبه قیل و قال اتمه

کرچه کم خسته دردله اغلر … نه بلور خسته جانی صنغلر

اهل علمه بو نکته روشن در — کشی بلماد کینه دشمن در
جوهر کارته چون خنجر بداری — کرم اولر شیرینی بازاری
قنده آچلسه بر گل گلزار — بولنر اول گله هزار هزار
مدح اولنسه جمال خوش رنکی — بر بر نیک اولرلر آهنکی
یوسفک چون جو علدی عشاقی — نعره آوازی طتندی آفاقی
بونجه عاشقلری گورب انوک — تازه لندی غمی زلیخانک
تازه عشق اکه چون اثر اتدی — آرزو پس وجی تیز اتدی
ددی آنلاره ای کرده بلا — سزده دوشدی بو گوده بلا
غیبت اتمکده جوق معذوردی — سزده قهر ایلیک بو مقهوری
یاد اولک باکه سعی ادک یاره — مدد ایلیک بو بی مددکاره
راست ایدوب قیمه وفا سازنی — دردلر عندار آوازنی
ددلر عشق جانه حاکم در — بلکه بکلیه منع ادن کم در
گورسه دیدار یوسفی خاره — شوقی نادیله اوله صد پاره
گرچه کم سا که عشق تهمت در — عذره اما عذاری حجت در
ور مدد بر یوزنده بر دل و جان — که گورب انی اولمیه حیران

166

بو بلاده سکا ملامت یوق — دل بی اختیاره تهمت یوق
سیر اولدن هزار دیده سپهر — گورمدی گوربیا انوک کبی مهر
لب شیرینی اولسه شکر ریز — اکا فرهاد اولا نجه پرویز
گوربی آتی بی مجال اولدق — دردکی بلدک اهل حال اولدق
واره لوم جمله اکه پند ادلوم — پند له لوتنیتی بنده ادلوم
خاطری مهر کیله گرم اولسون — دلی سنکینی سا که نرم اولسون
یوسفه دل اوشردی عورتلر — بر اوغزدن ادب نصیحتلر
کای شرف گلستانه گل پاک — رنک تنکی درست دامن چاک
یوز جوره بلا لو بلبلدن — لطف خوشدر لطیف اولن گلدن
شاهکن آفتاب گردونه — فر ور نور سایه هر دونه
که زلیخا یولکده خاک اولدی — دامنک کبی تیری چاک اولدی
نوله بردن گوترسک اول خاکی — ارسه دامان پاکله تا کی
لطف ایدب جاخنن روا اتسک — دردله اولمدنی دوا اتسک
خادمک در حقوقی ثابت — بر نفس آنی عمدن آزاد ایت
نازی آز ایله حالنه نظر ایت — جوره دیمز جفا ادر حذر ایت

غالب اولسه کوکلده شدت غم | کنده و جانه قصد ادر آدم
عاقبت وصلکه چو بولمیه یول | سنی زندانه مبتلا ادر اول
ایله زندان که تنک و تیره چو کور | در دله بر بلا ایله معمور
دهنی انک اژدها دم در | هر دم آتونک عذابی ادر
دمی پر سمدر هواسی باد سموم | ایلیه چشم و جانی سنکسه موم
در و دیواری رنجه محاج ساز | دمی کوتاه اینج و آهی دراز
آهنک درلکنده لذت یوق | ناز و نعمتدن آج و جانی طوق
بکجیسی کی دیو کوزلیلر | اکثری یوزلی و اجی سنورلیلر
اجی دلدن چون ایده کر ورم | طتلو جاندن اوصنر آدم
انجلابن بلا اوی حاشا | بنجلابن حبسه اولا روا
تنکر کچون اشت بو بندی صقق | دور اولیب بنده بنده اولمه تقتق
یوز اوریب سندن اشتیرسه وصال | غلّی قوبندک اولمسون اغلال
خط تسلیمه بش قوجانه کبی | درمیا تا یوزینی نامه کبی
سوموزنیک جمالی و بین انوک | کوکلک المرنسه رنکی و بوین انوک
الی دفع ایت زیده دستار اول | صحبت ایله نهانی همراز اول

خوبلق اچنده بی نظیر زنه | برج حسنه نه منیر زنه
هر بر و مرجون ایده عرض کمال | نه زلیخا ارشه مهره زوال
رخ مز بید قینه اچسه نکاه | مات اولیب قاله یوز انوک شاه
آچسوز بزلب شکر خایی | اده دم بسته پیک تنکیایی
هر بریسی کل اشدی چو زکسته | صوصه چاپاغه اودلی بورکنه
یوسف ایشتدی چون بو دستانی | اعنی بیذی بر بده دستانی
یوز چوردی اولردن اول کل ناز | بی نیازه بو رسمه اندی نیاز
کای قبول ایلیجی حاجاتی | کوش ادب نالهٔ مناجاتی
عصمتم پرده داری لطفکدر | جانمک غمده یاری لطفکدر
بنی زنلر زنانیه بلتنه لر | نار ه التر هوایه التر لر
بونلرک صحبتندن ای حنان | خوشدر بالکه کوشهٔ زندان
دشمنسه خار آره سینه بلبل زار | قفسی خانه خوش کورر صدبار
اندی یوسف دعا جو زندانی | مبتلا اندی حبسه حق انی
عافیت آچلیچون اتسه دعا | حبس غمدن خلاص اردی خدا
خیر ایله اولسون دعای کشتی | تا ایراغ اوله جمله شردن آنی

بو حکایتده ماه کنعانی اسیر زندان ایتدکلریدر

ماه کنعان چو اول تفتیده تن / زایل اولمادی برج عصمتدن
بونجه دستانی کیم ایتدی بی دستان / عصمتی تازه لندی چون بوستان
مهرلی ایلدکجه بربری فاش / اولدی اول نوره دور چون خفاش
دوست وصلندن آنلر اوزکار / دست امید کسدیلر ناچار
جمله یوز دوتدلر زلیخایه / ایده حبسی حواله اول آیه
دل آشوب شکایت ایلدیلر / ماجرای حکایت ایلدیلر
کای بلالرده لال اولن مظلوم / مستحق وصال اولن مظلوم
محنته نامراد اولن مسکین / یاردن نامراد اولن مسکین
گرچه پند ایلکده یوسفه تیز / دلمز سوزده اولدی سوزن تیز
وصله میل ایتدی دکش طنتن / جوری قومز جفایی اوتنتن
چینی پولاد کبی خاطری سخت / انی سومکده یوق ستاره بخت
کوره قل آهنینه زندانی / تاکه بر پاره نرم ایده انی
آتشیله چو نرم اوله پولاد / ال ورر سنه درمکه استاد
یوق وفاسی صفاسی اوکنه / انی نرم ایت صوقدرمکه

محمولی

چون زلیخا فراقه بولدی حد / بند و زندندن اولدی وصله مدد
بند غمدن خلاص چون جانی / دلدی بنده مساله جانانی
جانی وقتی کوزتیه عاشق / عشق بولنده اولمز اول صادق
ارکیجون الی کلی پاره / یارنی مبتلا ادر خاره
چون ترقی ادر بو نقصاندن / جانه نقمز صفای جاناندن
جانی یارک وفا یرینه کچر / هر بلاسی صفا یرینه کچر
عاشقک چون وجودی اثر اولور / کوردکی جمله عینی اثر اولور
هرکه جاننده بوله جانانی / غیره نقماغه قورمی جان انی
نظر اتسه جهانه جان کورنور / جان ندر جان ورن عیانی کورنور
چون زلیخا بو بنده بغلدی رای / برکچه اغلدی عزیزه اولتی
که چکر تا ممی تمامی مصر / اولدی سوای خاص و عامی مصر
جمله بو نکتنده موافقدر / که زلیخا قولینه عاشقدر
بنی مشهور اولالی بو آد / آشنا بلدی عشقنه هر یاد
خسته اولدم بو آچی دللردن / دفع ایدون بو کمانی اللردن
بو غلامی خیانت آدیله / شهری کزدرسه لر منادیله

که بصن خواجه سی فراشنه یا / ار شر باشمه بو ریمه بلا
سورلب آغزی ملامتله / صالسه‌لر حلبه قهر و شدتله
کورجک قهرمی بنم اما بکا / طعن اولنمزمی عشقیله بکا
چون اشتدی بو فتنه قطمغیر / بکنب دیدی وی زهی خوش تدبیر
کوکلم اولمشدی بو فکره غریق / بلمزدم ندر بو دفعه طریق
آفرین سکا طرفه رای ایدرک / کوچ اشی رایله قولای ایدرک
سکا اصمرلدم عزیز امنیتی / هر نه ییسه بور سیاستنی
عورتن راست صندرکجه سزدن / کوزی کورمزدی کیبی بو سزدن
چون زلیخایه اردی بو رخصت / صندی کم وصله بولسه فرصت
یوسفه دیدی ای دلارامم / قلمدی شوقه صبر و آرامم
رام اول امریمه سرکش اولمه دخی / جانمی یقمیه آتش اولمه دخی
کرور رسک بو خسته جانه مراد / اوج رفعتده ایلیم سنی شاد
ورنه یوتماغچون سنی ایلان / آغز آچوب طورر در زندان
یه صفا سوربنمله زندانده / یه دوشرسن جفای زندانه
بره اوردی عزیزه غرنوستکی / بکا اصمرلدی سیاستکی

تیز ادب یوسف اکه ایلیش عتاب / بلد کوک کبی وردی آچی جواب
چون زلیخا جواب ایلدی کوش / قهری دریا سیله ایلدی جوش
برکی خادمله بیوردی روان / پیسمنی زردن ایتدلر عریان
اقسیرینی سپرندن آلدردی / اکتنه اسکی خرقه صالدردی
طقدلر رفع ادب دو شکیری / بوینی آغینه قاره زنجیری
بندرب بر خر اوزره عیبی وار / مصر کزدردیلر یمین و یسار
بر منادی منخیه ایتدی ندا / که بو در خاین اولانه جزا
قصد ادن خواجه فراشنه / کترر بو بلایی باشینه
قصد ادن اول فراشه زندانه / سورلر بو بلیه قعر زندانه
هر طرفدن ادن تماشایی / دلده تکرار ادردی حاشایی
وردی حاشا بو پاکدن کلا / اش بونی اشلیده در الا
شیطنت ایلمز فرشته صفت / افترادر بوکا بو تهمت
بو که بو ریمه خوب طلعتدر / خوبنه روی خوش علامتدر
هرکه تلبیس ایدرسه سبیل / سترتی صنمه سون که طوتمیه ایل
کشف ایدر عالم الغیوب انی / طویر اشتمدن قلوب انی

بو بلای اوشاه خونابه / اندلرتا وارنجه زندانه
صلدلر جبه قهر ایله آتنی / زنده دل اتدی لطفیله یزدانی
اولدی محنت سرا ایکن پرشوق / طولدی شادی و ذوق و تحتیله فوق
اولدی مأنوس او کلّه هر محبوس / کل کبی کلدی مردجه عبوس
نکه کورندسه اوکا کللر / طوق ذوق اولدی بوینینه غللر
کورن اول سنبل جهانکیری / قومدی ولده رنج زنجیری
قاموسی اولدلر کمندنه صید / قیددن اولدی دللری بی قید
هرکه کوردیسه اول زنخدانی / فرحندن اونتدی زندانی
قنده اولرسه یار کلخنده / کلشن اولرا اولرسه کلخنده
قنده کم اوله یار حورسرشت / دوزخ اولورسه داخی اوله بهشت
صالدی عاشق چو یار زندانه / دودی زندانجینه زندانه
شهددن کیردی طوتمه آنی حقیر / اوره بوینینه بندله زنجیر
سمنینی بو تازه آبیله / طره سنبلرن کلابیله
زینت ایت زرنکار جامیله / سربلند ایله بر عمامیله
هر نه در سه اشت کلامن انک / دل کبی خالی ایت مقامن انک

جان کبی

جان کبی منزلن منوّر قیل / عود و عنبر دوتر معطّر قیل
سندق ایت بر قایت نشاطلو الوک / طم طبریله در سماطن انوک
بو قدر چکدی چون بلا یوسف / کا ولدی زندانه مبتلا یوسف
صبره مردانه بغلدی بلنی / شکر یزدانه غرق ایدرب دلنی
که خلاص اولدی کید عورتدن / دشمدی اوج برج عصمتدن
طوتدی محراب طاعه یورتنی / کسدی جمله علاقه دن اورتنی
یار بددن خلاصی جون جانقی / اختیار اتدی قعر زندانی

یوسفی زلیخا زندانه کوندردکنه پشیمان و فراقنده زار و کریان اولدغدر

موج اورلدی بو بحر بی ساحل / کلمدی آدمی کبی غافل
نعمته ارسه نازادر بلمز / شکر ادر اولسه آزادر بلمز
شدّت اولماسه راحتن بلمز / قدره ایرشمسه قیمتن بلمز
اولسه عاشق نکار وصلنده غریق / وصل قدرن اول دم انلر فرق
نه بلور ماهی قیمتین مانک / دوشمسه ساحلنه دریانک
چون زلیخا بلای غیرتله / یاردن ایرودشدی غفلتله
خانه سن خالی کوردی یوسفدن / طولدی قلبی غم تأسفدن

ولده رخشمی بوله عاشق زار
وار دلداری کورسه بی دلدار

نه صفا اوله اول کلیت انده
که کده کل کبی قفلا آنده

کوردی کلزار کلپنزا اول بلبل
یقه سین چاک ایتدی نیته که کل

نه یقاسینه سینی ایلیدی چاک
سنبلن یولدی قویدی برنته خاک

کل رخسار غرق خون ایتدی
ضربله پیم لعلکون ایتدی

که ذقنی دوکردی که یوزنی
که دشب بیتردی کندوزنی

دوکنز بارله کچین دمچون
تا کبود اوله رنکی مانجون

درد له سینه سنک دوکب
قصد جان ایتدی طبل جنک دوکب

که ندر جانی دلربا سز دل
آه کم نبدق اولدی بو مشکل

یوق نیم کبی بر خطا بشتر
قصد له اوره پایته نشتر

کندو دستمله کورادب کوزمی
راهدن چاهه صالمشم اوزمی

باشمه یوق بلا صتون الدم
بعتی ورده دوا صتون الدم

بونجه سعیله باره ارشکن
دل بماره چاره ارشکن

کوندرب یار قعر زندانه
تنی زندان درتشم جانه

جان زندان اولالی جانم
بلکا زندان اولیدی ایوانم

نوحه ایدب بونک کبی دلسوز
شب اندوه اولدی جانبه روز

هرنه دم اولچه بونی لداری
توقف ایلردی آه له زاری

آه ایدکجه بو سنفک بدن
آله الوردی تازه پیرهن

بوی خوش بویی ایدب دماغن اینک
ساکن ایلردی درد داغن اینک

که کریبانه سردی کوزنی
چاک ایدردی یقاسی کبی یوزنی

دردی پاره طوق کردن دوک
سنبل و یاسمینه خرمند دوک

که یکینه یوزت سر مسکین
دردی قانی پیاعدیه نسمین

خالی بولب مرصع افسرنی
اوستنه صچدی اشک کوهرنی

کاه ایری فراق فرق ملک
سنی همسر می ایتدی ماکه فلک

کتوردی میانه که کمرنی
یاد ایدردی میان سیمبری

چونکه زرکش قباسن آچردی
کهر اشکی صاچو صاچردی

دردی قانی اول سپر و دها پوش
که ادردک سپری خوش اغوش

یوز سربی امنینه بیشینه
وصله ایلردی سینه رشته

کاه نعلینه سر کوزنی
پایی بیرینه قوردی کل یوزنی

رشته جانن کبی واکنک انوک
رشته لدقا دردی الن انوک

یاری اگب بو رسمه اول رغم / اندی هر سنه سینه بو زمالم
بلمدی چونکه قدر دلداری / اولدی هر قنده همدمی زاری
یاندی نار ندامته جانی / اندی اصی صوک پشیمانی
جانا صبر اولدی وصل جاناندن / صبر اولامی نوک کبی جاناندن
صبره گرچه جمیل در عاقل / وصل یوسفدن الاکی مشکل

الصبر یجمل فی المواطن کلها / الا علیک فانه لیس یجمل

عاشقک موتی در فراق نگار / همه ممکن علی المخصوص اکا یار
بولمیب جان جانه قصد ایتدی / اصی یوق چون زنانه قصد ایتدی
در و دیوارله دوکب سرنی / جانه چکدی خونی خنجرنی
دلدی جانی عمدن ایده خلاص / النی بیتدی دوندی دایه خلاص
دست و پاین اوپب دعا ایتدی / پندله درد نه دوا ایتدی
دوکیم رام اولا دلارا یک / لعلی لب بر لب ایله جام یک
می لبندن مدام اولا نوشک / تازه سرو وی اولا هم اغوشک
عقلکی درتا تمل ایت بردم / صبره یوزطت تحمل ایت بردم
دکله پندم بو اشده بن پیرم / گوزله رایم که اهل تدبیرم

چونکه جوش ایتدی صرصر اندوه / دامنه چک اتاکمی نیته که کوه
جنبش ایتمه صفتن بودم چون کاه / یله ویرب حضوری اولمه تباه
نحبه شیرین دمش بونی دانا / که اولر صبرله قورتق حلوا
صبرله بیتدی میوه امید / صبرله بیتدی دولت جاوید
باغده صبرله بتر خوشتر / خوشه صبرله اولر گوهر
صبر ادر در صدفده بارانی / صبر ادر کوهسار یله ارکانی
صبرله رحم اچنده قطره منی / رضیه چینک اولدی یا سیمتنی
دایه پندی قوتمی لبخه آیه / جانه اندی صبری سرمایه
دامنی صبره چکدی پایی جهت / اندی کاری تحملینی درست
الا عاشق چوبی محال اولر / صبر دریم اکا محال اولر
چونکه ناصح قویا نصیحتنی / بیلکر عاشق اسکی محنتنی

صفت شب و درد فراق طاقت زلیخای طاق ادب کجه ده دایه ایله

چون فلک یوسفک زلیخا وار / صلدی زندان غربه اعلدی زار
اول اسپید ندرر که اشکی نجوم / قیلدی صورتینی اندی هجوم
مهر مغرب فراق یوسفدن / ناله گریه تا سفدن

[illegible]

شفقتنک بغرن ایلدی پرخون | بو غیبدن دونه رخ گردون
جانه اردکجه غصه دن روزی | دخی ارتردی غصه روزی
چون کچه اوله خسته تنک روزی | ارتره آهی و درد دلسوزی
اهله کیچه روز عاشق زار | اولر اخشامی تار اندر تار
کچه سی عاشقک اوه حامله در | غم طوغمق اشنده کامله در
دایه اولب او کچه‌یه جانلر | شیر یرینه آمزره قانلر
چون اولا کچه پیر زمانی خونخوار | دایه انلرا ولمی برخوردار
بس کچه اولمسون زلیخا زار | بغری قانن امردی اول خونخوار
هجر یاریله خسته و مهجور | کوکلی ویرانه غصه سی معمور
کچه ویرانه اولمسین اول دل | که اولر هر زمان اسی مشکل
غم بلا یسندن اویمزدی کوزی | کوزده دل خونی دلده غصه سوزی
که نه بکی بو کیجه یوسف حال | بلمزم نندی اکه دار ملال
کم ادراوله خدمتن بو کیجه | کم کوررا وله صحبتن بو کیجه
کم دوشراوله بسترن بو کیجه | کم الب صنغلر اپرتن بو کیجه
بعد عشق کم دورراولا بو کیجه | کم توشغن کم چیزراولا بو کیجه

مشکک کافوردن کم آچه اولا | پرده نوردن کم اچه اولا
کم او یاررا وله چراغن اونک | کم تفرج ایدرکه باغن انک
خواب شیرین ایدیجه شکرلب | پایپالی کم اولراوله عجب
سنبلی تازه کللری تردی | عاشقه نازایدیجی دلبردی
سنبلن بادغم طغتدی اولا | کللری کوزیشینه تندی اولا
خاطری غنچه کبی تنک کبی | کل کبی غنچه شاد و شنک کبی
نچه ساعت کچنجه اول شبدن | صچدی بو درلری شکرلبدن
عاقبت کوکلی ایتدی آرام | دایه سینه واروب او سرو خرام
ددی بلور اوب اکه ای آنه | کدلوم کل بو کیجه زندانه
بر نجا غنده او ترب پنهان | کوره لوم نیلر اول شه خوبان
چونکه زندان مقام یار اولدی | ظاهر اولدر که نو بهار اولدی
اول بهارک چچکلرن درلوم | دل و جانه هدیه لر وره لوم
یار پیر باکه باغ و زندان | قعر زندان انوکله بوستاندر
دایه بیله او پیر و زندان | انلر عزم جانب زندان
میر زندانی دعوت ایلدیلر | اکا پنهان اشارت ایلدیلر

آچه نار کلکیله زند آنی   کوستره آفتاب کنعانی
کوردی سجاده اوزره لطف الٰه   نوره مستغرق اوتورر چون ماه
قامتی شمع که قبایه کلور   لبی طوطی کبی کلامه کلور
رب عزت کلامنی سویلر   حمد ایدب اکه نامنی سویلر
اکلور قدی چون مه نو نو   سجده کامه رخی صلر پرتو
کاه ایدر نوع سایه کبی سجود   قربه ایرر ایدر چو طرح وجود
سجده سندن خشوعله چو طرار   سرفکنده بنفشه وار اوترر
اوترب ماه مغرب آندن اراق   بلکه اکه یقین و جاندن اراق
ناله‌لی جانه حواله ادوب   نرکسی یاسمینی لاله ادوب
زاریلر ایلردی راز ایله   دردی اغلیوب نیاز ایله
ای قمر چهره‌سی حبیبلرک   کوکلی اکلنجه‌سی غریبلرک
آتش اورالی جانمه عشقک   کردی بوزکره قانمه عشقک
جانی قورترمدک بوتاندن   ورمدک اکه وصلک آندن
دلمی تیغ ظلمی ایلدی چاک   قوله ظلم ایده سن بکم شاک
ظلم ایدب بیدریغ مظلومه   رحمی اندک دریغ محرومه

طوغلی غم کورم پیردن   طغمیدم بولیدی مادردن
صالدی پیر دم جهانده خوب سایه   شوره ویردی شیرمی دایه
اول سپیده ندر اولسه وقت نزدور   اکسک اولمز بشوبه شرله شور
بیدی پروانه وش بو خوش کویا   یوسف اندن ولی که ناپروا
کیجه تنک چو یکه کیدی سوداسی   طولدی صحن جهانه غوغاسی
سلدی اشکن فلک زلیخاسی   مهر کوستردی چون دلاراسی
کوس سلطان سحردن اندی فغان   دین مؤذنلری اوقودی اذان
برطرفده اذان و برکا کوس   برطرفدن صدای کر خروس
سوردب آشیکه چشم شهلاسن   حقه اصمرلیوب دلاراسن
کیدی خلوت سرانه او نکار   طوندی زندانده بی قرار قرار
سربه پرده ادرسه یاری قرار   انده اولر قرار عاشق زار

زلیخا منظرهٔ ایواندن بام زندانه نکاه و بلای حسرتله فغان و آه ایتدیکدر

چکدی عاشق چو غم خورشیدن   نجه غم بل که ماتم شبدن
باشنه اوشدی روز غوغاسی   ناله سینه سوز غوغاسی
کلمده اولسه هوای لف و عذار   اکسک اولمز بلاسی لیل و نهار

چاره‌سی یوق که واره زندانه   صبری یوق دوزیه یار هجرانه
قلدی آراده اول جهان آرا   کتدی تدبیر و دلده قلمدی را
بشرب نعمت آتشی عمله   آنی برراز داری محرمله
یوسفه کندرردی زندانه   کلجک نقدی دیو جانانه
اکی کوزلارنی اویب اکوکن   حالن آندن صورردی جانی یوکن
که هوای وجبم اول دارک   کلکر صورردی دلدارک
زلفنک خاطری پریشانی   نرکسی غصه بیله کریانی
او صورمی اللندک نغمه   میلی وارمی وفایله کریه
یاد ادرمی نی وفا پسندن   نجسه اونتدی جفا پسندن
کاه کریان چقردی ایوانه   نظر ایلردی بام زندانه
روی اغیاره تغلیب درفی   فتح ایدوب یاره قرشو منظرلی
غالب اولدقجه شوق جانانی   دکیب سویلر ایدی زندانی
که کوزم کورمز اولدی دیدارن   کوریم یار داری دیوارن
هر نه عاشق که تنک و نابقه   پرور ایردو دوشه نابقه
انجلاین نکاره نور تحسین   اتدی زندانی حسنی خلد برین

در دولت آچلدی اول دارده   کاولدی نوازپسند اول باره
یار اکا چونکه پشتنی وردی   فلکک پشتنه شکست اردی
ارمسه سقف قدر اعلایه   کنش اورزه صلرمدی سایه
نه بره بصبسه پای وزیبا قد   راستی ایلرم اوبیره حد
که انی خاک پای عنبر ادر   بوی زلفی ذخی معنبر ادر
خوشدی تیغ مهری جان وتنی   طغربی ذره ذره ایتسبی
تا کریب ذرنندن اوج دارک   دوشسم اوکنه شوقله ایانک
سوز اتش هرکونی زلیخانک   کجه‌ی دردنده اول دلارانک
غم سوزندن کلردی جانی لبه   کلجه قالوردی ایرشنجه شبه
کجه‌لر حیله بیله زندانه   دایه بیله واررردی زندانه
کجه کنذر دکردی آواره   کاه دیداره کاه دیواره
درد یوسف چو اکا کارایدی   انی بیکار و بیقرار اتدی
ایله اولشدی اکه درد و بلا   که انی جان و دلدن اتدی جدا
ایله بیلشدی درد جانانه   کاولدی جان و جهانه بیگانه
اکه بغلشدی اکه شوقله شور   که آنی حمله اشذن ایلدی دور

ایله طولدی هوا و یر و سپهر / که قمو وارلغندن اتدی نهی
ایله طولردی شوقله رگ و پوست / کندو بوشلدی طولدی یرینه دوست
شویله کم هر کوبتا اول ضعیف مزاج / اولدی قان آلمغه بلر محتاج
چون آقب قانی یره دشدی همین / نام یوسفله نقش اولندی همین
کلسه خادملری نوک نشتره / بر سوزی سویلماکه حد نشتره
برنجه دفعه چاغررلردی / حالی آندن خبر ویررلردی
دردی آنلره که شاشندی بلوم / واردی زندان چینه دشندی دلوم
عقلی الدی بیره زهد ایمانی / قودی بیخود بو سست حیرانی
عقلی هر کمک که آوله بوماه / بو جهاندن قجن اولر آگاه
آفرین اکه ایرشن درده / گاولدی اغیار دلکیره پرده
آفرین اول فنا پسنده انوک / قومدی بیغیرت آنده جانانوک
ایله طولردی آنی مهر نکار / قالمدی آنده ذرجه اغیار
ظاهرنده نه بوی قالدی نه رنک / باطننده نه صلح قالدی نه جنک
یار له طولدی باطن و ظاهر / بلکه یار اولدی اول و آخر
سوزه کلسه سوزنده یار ایدی / نظر اتسه کوزنده یار ایدی

نه هوای کله نه رنک قبا / نه غم غیرتی نه ننک عبا
نه رجای کرم نه شوق وفا / نه بلای الم فرق و صفا
نه غم سلطنت نه شوکت بخت / نه علو شرف نه دولت تخت
نه وفاق زمان نه یاری دور / نه نشاط وفا نه غصه جور
نه غم ذم نه آرزوی ثنا / اندی بو رخستی جمله فنا
سینده ای حمدی عاقلسک اکر / ایله فقر و فنا الینه سفر
ایله بیتور جهاندن کندو رنکی / ایستیوب بولمایلر اورنکی
ایله سندن سینی تهی یوری دار / تا کله تخته شهی جبار
سنی سندن چو سعی ایدر بسن / انو کیله همان انی کوره سن

یوسف عم اهل زندانه لطف و احسان اتدکی و ریانک نوکرلری خوابی تأویلی بیان اتدکیدر

هر که دولتلو طغدی مادردن / لجنت اچیلور یوزینه هر دردن
کلخینسه مقامی کلشن اولر / ظلمتی نور بیله روشن اولر
کمه صلسه هما کبی سایه / دوننکن قدری ایره اعلایه
کر کذرکاه اوله درشتی کشت / آب لطفندن اوله تازه بهشت

وارسه زندانه داری خرم اولور / اهلنی پر صفا و بی غم اولور
اهل زندانه چونکه اول زندان / وصل یوسفدن اولدی باغ جنان
هر اسیر اولدی غصه دن آزاد / اولدی ویران کوکللری آباد
اولسه بر مبتلا اکر بیمار / اکا ایلردی لطفله تیمار
تنك مسکنده قالسه بر مسکین / وسعتی پیغینه دوشردی همین
غربا کلبه دلنواز ایدی / چاره بیچارلاره چاره سازیدی
نچه بیچاره نك وکیلیدی / نچه مدبرلرك کفیلیدی
دوش کورن چون دوشنه اکا دردی / ذوق تعبیردن شکر یردی
شه مقربلرندن ایکی جوان / آنده محبوس ایدیلر اوزمان
آنلر اولمشلر ایدی یوسفه یار / همدم و همدم بلا و هم کفتار
بر کیجه آنلر خواب کوردیلر / اوینیدلده تابکیجه دیلر
برنك کوردکی بشیر نجات / برنك مخبر نفیر ممات
ودلر یوسف ایلدی تعبیر / کوردلر هرنه یزدنه تقدیر
بری مقتول قهر دارا اولدی / بری مقبول شهریار اولدی
اول که ریّان قتینه اولدی روان / یوسف اکا وصیت ایتدی روان

کیچن

کیچن شهریاره یار اوله پس / تخت بخت اوزره برقرار اولور
ارجاکعنت و کوی فرصتنه / حالمی عرض ایله حضرتنه
دی که زندانده بر اسیر غریب / اکا اتمشلر آنی ظلم عجیب
هرکون آه ایلر اندن اول کناه / نوله یاد ایتسه آنی عدلله شاه
اول جوانه چو اولدی بخت یار / تخت بخت اوزره بینه طوتدی قرار
اکمدی بو وصیتی نچه سال / چون اونتدردی خالق متعال
قلدی یوسف بو وعده دن مایوس / قهر زندانده قهر ایله محبوس
حق تعالی آنی که ایده کزین / دوستلق مجلسنده صدرنشین
بند ادر اکه باب اسبابی / غیره میل ایتمک اولمز احبابی
غیره میل ایتسه کوشمال ایلر / قهر یوک بر دمینی سال ایلر
حقه تسلیم ادن کشی اوزنی / غیره طمعته در طلب یوزنی
هرکشی کم اکا توکل ادر / زهر له خاری شکر و کل ادر
اول حکایت
نچه قفل اولرسه بی مفتاح / دلسه آنی فتح ایده فتاح
بغلو قاپولر اچی اولدر / اهل عجزه عنایتی بولدر

شاه مصر دوشی تعبیریچون ملاقات یوسفه طالب اولب اولدخی قبل المرج

1027

یوللر اکه اضطرار ایله — قله عاشا بلاده زار ایله
پاک تولنده بو مقرردر — رب عزت محب مضطردر
چونکه یوسفده قلمدی تدبیر — قودی تدبیره کوزلدی تقدیر
بولدی حقدن اوزکه پشت پناه — یوز اکا طوتدی نحیب سالله ماه
یاپیجق کوردی راینک عملن — حبل فضل خدایه صوندی الن
برکجه شهریار مصر مکر — کوردی تا که دشنده ییدی بقر
سمزمش هر بقر سوریشمه اکر — چکرا ولسک قلیتی یاغی طمر
کوردی ییدی ارق صغر دخی شاه — اول ییدی یی ییدی چو کاه
کوردی هم ییدی تازه برخوشه — جانه لذت ویرر دله توشه
هم ییدی خشک خوشه لر ییدی — اول ییدی یه طولشدی خشک اندر
چین سحر چون اویندی شدن امین — هر معبردن ایستدی تعبیر
جمع اولب هر معبر آنده تمام — خواب سلطانه دیدلر احلام
غالب اولب تصرفنده خیال — لوحه نقش ایلمش نقوش محال
چون بودش صورتی خیالیدر — نیچه تأویل اولر محالیدر
یوسفه عهد ادن جوان ادرمان — یاد ادوبانی سوزه کلدی روان

ددی زندانده برجوان کوردم — عالمی غیبه اکا عیان کوردم
خوب تعبیر ایدر قمو خوابی — دهنی علم و معرفت بابی
کوندررسه اکا اکر بنی شاه — خوابی تعبیر نه اولر آکاه
ددی شه اکه درده درمان ایت — آفتاب تعینی رخشان ایت
قالدی ظلمتده جمله دیده کور — نه اجازت ورلسن ارمغان نور
دفعی زندانه جان اتب اوجوان — یوسفه شه دشنی ایدی بیان
ددی ول سنبلا تله تقرات — سالکردن بیان ادر حالات
خوشه تازه ییله کاو سمین — سال وسعت مثالی در تعیین
خوشه خشک وکاو لاغر تن — قحط سالی خبر ویرر روشن
کلسه اولا ییدی ییللر — نعمته آنده غرق اولا ایللر
ییدی یل کاله صوکره کی قتی ییک — اکمک اولقتدن پاره جانه حدنک
بینه قلمایه غلله بیشین — نانچون اسمانه ایده انین
بینه تنور سینه نانچون — خونلر سیلی آقه خوانچون
اردی چون اول جوابه بو تعبیر — واردی بابه ایلدی تقریر
خاطری شاد ایلدی غنچه مثال — کل کنعانی ایستدی در حال

ددی اریوسفی گر گوره سن — دوشش جوابنی گنده دن صورسن
سخن دوست گرچه شکر در — الا کنده دلنده خوشتر در
اول بلادن انی خلاص ایده سن — مجلسمده ندیمی خاص ایدن
بنه زندانه عزم ادب او جوان — یوسفه ایلشتلادی روان
ددی ای پیر ور خصه حکمت — سایه که طالب اولدی شنه عنایت
خرم ایت بوستان سرایی گل — قول ادن مصر پادشاسنی گل
گل کنعان هزار غنچه اتدی — غنچه آچیدی گلی گلنج اتدی
ددی بن نیجه وارم اول خانه — که صوچم یوغکن بو زندانه
بونجه بیلدر که ایلدی محبوس — تا که عدلنده اولمشیم مانوس
بنده ترک اتمزم بو زندانی — اولمینجه شهک بو فرمانی
گاو زنانی که گسدی خلسی دست — بنی گوربچه اولدلر سرمست
جمع ادب صوره ماجرالرنی — بن گرفتاره افترالرنی
صوره بنده نه گوردلر او زنان — صلدلر دام پیچه بونجه زمان
ادله گم واقف اوله قصه شاه — بله نولدی سبب بو غصه نشاه
پاکلکن دامنم خیانتدن — چاک اولندوغی نه علتدن

بکا اولمقدن افترای فراش — یکدی جان تهمتدن اولسه تراش
بو خبرلر چون ارشدی شاهه — نانلری دعوت اتدی درگاهه
شه نظر ایلدی چو اول جمعه — آتشین دل اوزندی چون شمعه
که نه جرم اتدی اول شه خوبان — انده گوزا که بند له زندان
الجدر کتن لطافت گل — سمننه برق دکلدی غل
بو جه پیر ونده بو عکس تقصیر — آیغنه دشنرمدی زنجیر
آقیدی اول اسیر خوش داده — که الن صوننیه اکه افتاده
دستگیر اوله اکه اتمیه بناک — ظالمیله انگچون ایلیه جنگ
ددی زنلر دعا ادب شاهه — طلمدی تهمت اتمک اول الاهه
پاکلکن دامنی خیانتدن — اولدی مجروح تیغ تهمتدن
بز انی صادق و امین بلورز — اهل تقوا و اهل دین بلورز
یر یوزنده انوک گبی گلی پاک — تهمتشدر دخی بترمیه خاک
صدقی خلق ادالی لطف لطیف — اولمدی ذاتی گبی در شریف
هم زلیخا او یرده حاضردی — اول گجتی ماجرایه ناظردی
اعتراف اتدی حریه مطلق اول — ددی الآن حصحص الحق اول

دیدی یوسفده یوق خطا و گناه / عشقیله بن اولمشم گمراه
طلب ایتدم وصالنی جاندن / چونکه میل اولمدی پشیمان اندن
صلدم آنی بلای زندانه / تا دلن نرم اده او غمخانه
صافی زر گیبی پاک جوهر در / غل و غشدن یوق درر گوهر در
راست در هر سوزده بی تقدیر / مجلس شهریاره لایق در
پاک بکلی حسانلر ایلیه اکا شاه / یوزی اوکلوره پیر ادر او ماه
بو گواهی ایشتدی چون سلطان / وصل صدیقه طالب اولدی همان
بویرق ایتدی که سرو راست همین / اید بستان سرایی تزیین
چیقه غمخانه دن گل خرم / محرم پادشاه اولا هردم

یوسف عم قوزنداندن خروج و اوج عزته عروج ایدب
وقطیفه دارفنادن بقایه کوچ ایتدکیدر

بچه زندانده قاله یوسف دل / چقر آنی دمید رای عاقل
تا که بستان سرای شاهه اره / قربت حضرت الهه اره
اولا آنده عزیز مصر وجود / تن و جان ایده حضرتنه سجود
مثل ایتدر اهل مقال / که جهانده بلا بیزار اولمز نال

لعل قان یوتمسه اگر کانده / قانع اولوردی بو صفا اندن
اولمسه سفته دل اگر لولو / یوز ورمیدی اکه سر و رو
یوسفک بخت چون رجوع ایتدی / اختر دولتی طلوع ایتدی
گوه انبوه کن هنر اندوهی / باد دولت طغندی اول گوهی
قوز زنداندن انکچون او جان / قبراچیدی تنه که روح روان
چقدی شهد او لب اشارت خاص / عنبریچون اکا گروه خواص
قصر شهدن وارنجه زندانه / طردی صف صف ورلدی میدانه
کمی زرین کمر قمر چهره / نه قمر چینی فرو ور مهره
کمی آهن گیملی جنگ بلر / هیبتی هیبتلی ور ندیلر
بدوی تکراوزه جمله سوار / طردلر صف طونب یمین و یسار
صنکه روزی قیامتدی او روز / یله وردی دباتی یری یوز
مصر او لولاری بی حساب و شمار / هر بریسی طوتز النده نثار
کمپینک طبق طبق گوهر / طبله طبله کمیسینک عنبر
فقرا بر طرفده هم نکران / که قچن طوله سیم و زر دامان
یوسف اولدی چو خیره دان روان / بادپای او زره چون گل خندان

خلعت زرکشیله برزینت / های هوی آره سنده باهیبت
اوستنه صاچدی جمله صاحب کرشمن / طبله طبله طبق طبق زر و مشک
شویله کم کورمین کهیر یوزنی / پرگهر اولدی صندی کنبذ زرنی
مشک بوینتی قوقمیش مسکین / آندی دامان آچین خوبانه چین
کلدی چون بارگاه شاهه یقین / اندی آتدن برندی روی زمین
بوکرشب نیچه پرزینالر / دوشندیلر زمینه دیبالر
یوردی اول حریر اوزره نوشاه / فلک اطلس اوزره بنیته که ماه
مقعد مسندن جم اولدی شاه آکاه / قرشو کلدی چو دولت ناکاه
یوسفی لطفیله کنار ایتدی / رسم اکرامی بی شمار ایتدی
دعوت ایلادی تختی اوستنه / تا که تخت اوله بختی اوستنه
خاطرن صوردی قهرماندن / همزبان اولدی همدل و جاندن
شاه زبانی اگرچه سوسن وار / اکا عرض ایلدی زبان هزار
هر بیاندن ولی که اول گل / نیچه اوراقی اوقودی چون بلبل
هنرن کوردی آفرین ایتدی / قربتینه دخی یقین ایتدی
لطف شه بی شمار اولورشنم اودم / هنره اعتبار اولورشنم اودم

هم سوال ایتدی خواب تعبیرن / چونکه کوش ایتدی خوب تقریرن
ددی چون واقع اوله اول تقدیر / نوله خلقک حیاتنه تدبیر
ددی یوسف اوجزلق اوله حوصل / بیورک کم اکینتی چوق اکه اهل
شهری و دیهی کشت و کار اولسون / کوه هامون کشت زار اولسون
خوشه نک چون بتیله دانه لری / پر اولک انکیله خانه لری
حفظ اولنه دوکلمدن خوشه / قحط سالندن اکلر توشه
سر کندمده ثابت اولسه اسنان / اکمک اوقینه اوقورمرا نیسان
قحطله چون عیش تیره اولا / خلقه اول خوشه لر ذخیره اولا
گرک اما ذخیره برامین / حفظ ایچنده اولا فرید زمین
اش کوچ اولسه اکا کفیل کرک / راه کم صعب اوله دلیل کرک
بو ایشه چون اولنسه روی زمین / نه بلور وار بنم کبی نه امین
بکا تفویض ایدک بو تدبیری / کوره لوم هر نه ایسه تقدیری
یوسفک شه چو دیدی اشتی / اکا اصمرلدی قمو ایشنی
ملک مصر اچره سرفراز ایتدی / جمله احکامه کارساز ایتدی
هر سپاه اولدی بنده فرمانی / هر زمین اولدی حکم میدانی

بخت زرینه گچدی سنه نه | سپهک بو یرق آتدی
جمله اطراف و بقعه اردی | سر رعیت رعایته اردی
مصره آثار عزتی طولدی | نام یوسف عزیز مصر اولدی
تخت زرینه گچب اول مهتر | سر فرو ردی زمینه سر بسر
سر بسر میدانه گتب ایوانندن | چاوش انی گچردی گیوانندن
یوسفک قدری چون بلند اولدی | انجمنلرده ارجمند اولدی
حالی قطفیرک زبون اولدی | علم عزی سرنگون اولدی
انی بی طاقت ایلدی بو خلل | اولدی آخر نشانه تیر اجل
زنه اویدی چون اتدی یوسفه جور | منصبن الدی وردی یوسفه
بی وفادر قدیمدن بو فلک | بی ایلر که وررسه دولک
انی کم بسلیدی دایه کبی | عاقبت یره صالدی سایه کبی
عاقل اولدر بو لعبه الدنمز | بی وفا چرخی باوفا صنمز
چرخ نولر قضای حق قدر در | راضی اولماین که احمقدر
هر قضایه چو دوست قاضیدر | عاشق آندن نه گلسه راضیدر
عبد اودر کم نه اتسه مولاسی | گلمیه سینه سینه غم یاسی

زلیخانک وفات قطفیردن صکره ماجراسی و انواع بلاسی بیانندە

چونکه دلبر دلی ایله دل ناشاد | هر غم و شاددن اولور آزاد
عالمه طوپه قلزم اندوه | اولسه امواج غصه نیته که کوه
قطره جه دامنینه نم گلمز | ذره جه سینه سینه غم گلمز
گر جهان طوپه شادی آرای | ایلمز اول غمینه پر آرای
اول زمان کم عزیز اندی وفات | اردی نا بوی مغبره آفات
تنک اولدی دمی زلیخانک | اولدی بی حد غمی زلیخانک
نه عزیز ایله خانه سی آباد | نه رخی یوسفله خاطری شاد
گچدی اول دم که بخت یار ایدی | وصل یار ایله ذوقی وار ایدی
سرو رعناسی سایه پرور ایدی | عزتیله عزیزه همسر ایدی
عشرت اسباب جمله جمع ایدی | گندو اول جمع ایچنده شمع ایدی
یار ایله عیش ایدردی پنهانی | نوش ایدب اکه قرشو صهبایی
عالم موسم جوانیدی | حکمه وقت کامرانیدی
سینه سی پر هوای یوسفدی | جانیله مبتلای یوسفدی
شمدی کم گتدی عزتیله عزیز | دولت اسباب گتدی قالمدی چیز

یار یوسف خیال اولدی همان — ذکری فکری جمال اولدی همان
بلچه حالن اکر دلاراسی — غیری عمدن یوغیدی سرو سهی
حالنی الا بلمزیدی نکار — انکیچون بینه دی لیل و نهار
روی دیواره اندی تیشی غمه — آهی آهنک اندی بو نغمه

غزل

قتی ادم که کوکل عشق اودی دلبرله — صونردی باده لبی لعلکون ساغرله
سحر منور اولردم رخ مشعله — کجه معطر دم سنبل معنبرله
مرادم آلوردم مست جو لی جشمندن — که دمبدم بورکم پاره لردی خنجرله
بنی بو ذوق صفادن ستاردم الله جور — ندم عجب نه قلم طالع مکدرله
بودم اچردکی باده نر بته باکه فلک — مدام خون جکر دی جام احضرله
ندیم مجلسم اولدی فراق حسن دوست — شمردیم که جلیسم نکیر و منکرله

مثنوی

بویله دیب قلوردی حجن آهی — دوده بوبردی مهرله ماهی
ما نیچون بو دوره اول ماه — اوستنه طمتندی حیرت سیاه
سنقی محنت بیتونی رنج بندید — میخی حیرت طناب فکر بندید

پنه

183

بجه چتر آهی او قنه آنوک — سپهر بیدی چرخ دورانک
الا پرتاب ایلنسه اول سهری — نه فلک دوریدی نه سپهری
دمبدم کم دوکردی خون نامی — نیل مصرک اولردی خون آقنی
دوشکی خار اولدی بصدغی طاش — دوست غیر کون کلداندی تیر آتش
طاشه باش قودی باشنه حیرت ایلی — حال عاشق بو در همیشه بلی
اصلدی اشکی چهنده چهره زر — دزردی شراب نیلوفر
دوست چو دردیه بلدی — الکا بو شربتی دواقلدی
اول سپیدن غنچله اغلسه زار — آندن اولردی هرکشی بیزار
ضرب باخوندن اوج کلکون — چشمی کیبی اولردی چشمه خون
باشنه اوردی چون صنوبر منبت — چنیب لی شکر کبی انکشت
یرلوردی کیسه خامه لری — بودی لوحنده غصه نامه لری
آنده کم یازلردی غم حرفی — صنغمزدی جهانه کم حرفی
الا اول حرفه یازیقمزدی — آندن ایلردی عارینمزدی
چنیب لعل اغلریدی غنجی — تاکه دریای اشک اولالبلی
غرق افکار رودل افکار اولدی — آرزوسی وصال یار اولدی

بو بلا بیله گچدی نیچه زمان / یاشی کوتشی یا شتیله گچدی همان
شیب بصدی قدم شباب اوزره / یغدی کافور مشک ناب اوزره
سنبل زاغ گونی بوم اولدی / سمن سیم زنگی موم اولدی
تیر نقد ییرا چوردی زاغن انوک / الا قلمادی مشکی بوقنی انوک
مکر اردی اجل بلیندن اثر / اولدی چینی نباسی زر و زر
جامع حسنی اولدم اولدی خراب / که امام اوزره دشدی اول محراب
فلک ایتدی نهالی قدنی چنک / طوتمغه چون انیننه آهنک
حلقه اولدی اگرچه اول مهجور / دلبری قاپوسندن اما دور
قلمدی چونکه بیله ورد جمال / بشره آیتده اپیرو خلخال
زیور حله گتدی دوشندن / گهر حلیه ایکی گوشندن
بو نی بوشش هیکل مرصعدن / بوزر آچق زرنگار برقعدن
اپ قشق بغلدی کمر برنه / جوع سنکن طغت گیدر برنه
بک بلا بیله چرخ بد حرکات / ایتدی موی میانی اگی قات
سرو رعناسی برگ بیداولدی / منتها قدکن قد یدا اولدی
یصدغی خشت اولدی بستر خاک / خاک مستغرقا اولدی اول پاک

کرده

کرده صلدی جمال وردی انوک / تازه لندی ولی که دردی انوک
گنبدسی پیر ناتوان اولدی / عشقی وار دقجه ناتوان اولدی
دلنه ورد وردی یوسفدی / اچدیگی درد دردی یوسفدی
گمدن اشتتسه یوسفک خبرن / مژده ویردی اگه سیم وزرن
چونکه گچدی بو حالله نیچه سال / گتدی مال و منال هیچ جمال
اسکی پشمینه اولدی حله و تاج / قالدی بر پاره اتمکه محتاج
قالمدی گتدی بو نیچه کنیز / قنده گلمز اولدی اهل تمیز
دایه سی یوق که اکه عرض ایده حال / مایه سی یوق که انده ازره مال
نوله قلماسه گوشنک گهری / بسیدی اگه دلبری خبری
قلدی ندنده عاقبت محروم / نلر ایلر شبیه طالع شوم

راه یوسفده عزم زلیخا نابدین تکیه گاه بنیاد اتدیگی و اتی
گردسی گوشش امتکله غمکت دلنی شاد اتدیگی در

چون زلیخا بو درده قالدی / ورده هر وارنی بلا الدی
اولدی نومید وصل یاردن / گلمز اولدی خبر دیاردن
گچدی ول کم گلوردی یک خبر / برسوزه چون الوردی یک گوهر

المعجون بو توت و قوتی قالمدی دُرّ و لعل و یاقوتی

کلمز اولدی خبر جلر قتینه بتمز اولدی کمینه صورتینه

هر زمان بی غرض و فا یو غمش الا درد و غم و جفا جو غمش

همدمی قلمدی مکر غملی اکمز اولدی آتی مکرا حلبی

خبری یار بیلمکا که گاه بیدی بیندن بولنده منزلگاه

پرده بیندن تا نو الزاده یاره اول پرده دن نداز اده

کوی دلبردن ارسه باد صبا نای چندن بولوردی ذوق و صفا

همدم اولوردی اول صبا ایله قرشو واردی مرحبا ایله

یاردن آیروا آتسله وای ایر وایرو بقردی هر نایی

قلسیه بیرانه ناله نیته که چنک هر طرفده قلوردی نی آهنگ

شوقی جوش ایلدکجه که کاهی یوزن اورب یردی اول اباهی

اوغرسه که طرف یاردن نور آلوردی کوزه غباردن

یوسنهک اردی بر ایغر جست رخش رستم کبی هنرده درست

حرکاتنده صنکه یادیدی هیئتنده فلک نهادیدی

شبر سینه یلنک ابلق رنک تک و پوینه صحن عالم تنک

جمع

جمع اولب یار لیل و نوبهار خلق اولنمش اول اسب خوش رفتار

اول اسبیدن هر بعدی گامی نیته کم روزگارک ایامی

سمی توز صاحبه چپینه اکر نجه ایردی توزنه صرصر

ساغر سمی اکبینه روان راح رحت صو زردی اولسه روان

بصتیه یوسف رکابنه قدمی حقیسه اول کوهر بوبها علمی

خوشنلق ایله کشنزدی اول آت که صهیلی طولردی الت جهات

کوش ولینوب صهیل ابلق شاه شه سوار اولدوغن بلوردی سپاه

جمع اولب جملسی کابینه مدح اوقرلردی آفتابینه

یورسه عز و نازله اول شاه صانع و صولده یوروردی خیل و سپاه

جیشی دریاسی شاهک ایلسه جوش کوکه چیقردی نعره چاوش

چون زلیخا صهیلی ایلیه کوش خانه بیندن ایلریدی فروش

جان اتردی روان سراچه شاهه انتظار ایله مقدم شاهه

چونکه یوسفسز اوغرردی سپاه الدمامغچون آنی منزلگاه

درلردی کی یوسفا وغردی اوتش دردی طتمیوب زلیخا اوتش

کلمدی بیک بوی یار نکار سویلمک کذب اشکار نکار

هر نه منظر لرده کم اولا او نکار | طولر اطراف بوی مشک تتار

کورم جان کوزیله دیداری | نوله تن کوز کورپ یاری

یوسف اوغرایجق اول آرایه | الدیق قصد نه زلیخایه

درلریدی جای دلدن یو | بو کروه اچره بو قدر اولدی درد

دردی کلدی بوی چاه دشتیه | طولدی صوت شیرجان کوشنه

کلسه عاشق دیارنه جانان | حایل اولمز حجاب کون مکان

طتریکین بوله زلیخا کوش | دورا ولکدیسه چاغرب جاودش

آه ایدب دردی نبت دور اولین | بجه برمحنته صبور اولین

اردم وصل یاره بن مهجور | نکامکیدر که بندن اولمه دور

بویله دشردی بی ادب جان | یار زنی بیتردی نیچه زمان

برزماندن کچه کلپه یاشنه موشش | حجره سینه کدردی اردم وجوشش

تایلر آرسنده جنک مثال | اندی فریاد وناله برنجه نشال

زلیخا راه جانانه کلب عرض حالچون فغانه کلب التفات

اولنمدغی سببدن نبت صیبانه کلدکیدر

طالب دوست صنعه قانع اولور | قربه اردکجه داخی طامع اولور

کوزلمز ایکی دیده بر دیدار | بردم ایچنده نیته کم ایکی یار

طولسه کل بوینی دلر که اره | ایرشیمک کله دلر که دره

چون زلیخا بو دکلو اولدی یقین | قانع اولمادی بو صفایه همین

شوقدن برکجه کلب وجده | تبی اوکنده ایلدی سجده

ددی ای قبله مناجاتم | سکا دردایا عبادتم

عمری خرج ایلدم عبادتکه | یوزم اوردم بو دم حضرتکه

که کورم کوهرینه فروردهسن | یوسفی کورمکه نظر ویرهسن

منزلم نیچه اولهجه رهناتی | همدمم نیچه اوله اهله وای

عدم اولی درر بووار لعدن تن | بنی قورتر بو رسمه طارلعدن

بویله دیدی و سردی یره یوزتن | صبحه دک سیلدی دعاسی سوزن

چین سحر چون صهیل الملق ساه | طولدی اطراف عالمه ناکاه

اشدیب بو صدایی اول مسکین | نایدن چقدی یل کبی بر تنین

سر راهه وارب شتابله اول | منتظر اولدی محفه نابله اول

کلدیلر کبی طورب راهه | منتظر اولدی مقدم شاهه

شه کلیب بجرجلش ایلدی خوش | طنتدی طرافی نعره جاوش

کور

باد پار صهیلی وار اولی
پرصدا اتدی جوف گردونی

بسندی اول ضعیف فرپاده
عرض حال ایلدی بو اثناده

کمسه غوغادن انی اتمدی گوش
حالی شفقت گوزنیه اولدی طوش

دشندی بر حال اودم اوپاماله
دشمنون کیمسه هرگز اول حاله

اولدی نومید و قلدی اواره
دیده گریان و سینه صد پاره

آتشین ناله ایله اول مسکین
قانه نایه کردی زار و حزین

قودی اورتایه خشمله صنمی
ساکن اولما چون گوکل آتشی

اولا سو گمکه آغزا حدی
نجه سو گمکدن الندن اوج صحدی

کاه تحسین نجه آلهم پیش
دوست یولنده سنک راهم نتن

سندن اولدم جهانده چون دلشک
سندن اوج رسیم بر بو سینه سنک

نجه دوکم غمیله طشره باش
دمی دورکم سنی دوکم ای طاش

قیلم اولا لی صورت سنجتک
بوزیه سختی ایچلو رنجتک

برصفا اچسم اگر سندن
چو رر هر صفا یوزن سندن

جانمی نجه بت پرست ادرم
سنی دل کیبی پر شکست ادرم

نجه برابره خاطر و شکست
بو بلیه دیدی اوردی اول نیه دست

ایلدی پاره پاره اول صنمی
دلده بر پاره ساکن اولدغمی

تنی چون شکست ایلدی احست
حق انوک هر شکستن اتدی درست

یوز چوردی چو دین دشمندن
آبدست الدی اشکی جوشندن

خوشش تضرعله یوز ادرب خاکه
تو بلیه بلوردی ایزد پاکه

ددی ای عشقکیله عالم مست
سکا ایلر سجودی سنک پرست

بت و بتخانه بر جمالکله
جمله عالم طولو کمالکله

اولمسه پرتو وجه الله
بت سنکینه کیم دریدی اله

کافرک کفری اولدر ای معبود
مطلقی قور ادر قیوده سجود

جام فضلک سانی که مست اتدی
باطلی قودی حق پرست اتدی

نقسمه چوق جفالر ایلمشم
برلغه اول خطالری یارب

اندم حق طریقه چون که نظر
قومدک گوزلرمده نور بصر

بنی شمدی که حق بولا صالدک
ور او نوری که دیده دن الدک

خط الم تا حجال بوسفدن
فارغ اولم غم تا سندن

سیردن چون چراغ قندیل غرز
بولنه جان آتش لیتی تیز

تیرا وازیله ندا اتدی
اول ندا درده دوا اتدی

دیدی تحسین او حضرت پاکه / کابدر افتاده تهلیلی خاکه
قوللغن نیجه عاجز و محتاج / ادر آنی عزیز و صاحب تاج
بوندا یوسفه اثر اتدی / بهیننه دشدی کی حذر اتدی
دیدی بر حاجبینه ای حاجب / بوکون اولسون سکا بو امر واجب
که بو تسبیح خوانی پاکه گهر / جمله مقصودنی یرینه یتر
لطف و عدل ایله حالنی صوره سن / هر نیجه مرادنی کوره سن
اولمسه آنده درد دامنگیر / سوزی بوبیله ادر عدی تاثیر
اتدی تسبیح نوری جانه کار / سینه سنده عجب نه اتش وار
صد هزار آفت ایله اول اشتا / که اشتسه نکاه ادر آه

زلیخا خلوتخانهٔ یوسفه ظفر بولب انوک دعاسی برکاتنده بصر نور
و فر بولب طراوت شبابله جمالی باغ تازه و تر اولدوغیدر

عاشقه بو بندن او ذکر اولمیه عیش / که اکا یاری ولا ابدیش نیک
راز ان آچاغه بوله خلوتی / شرح اده دردنک حکایتینی
بو انوک دردنک طبیبی اولا / اول بونک باغ عندلیبی اولا
چونکه یوسف طغندی غوغایی / واردی خلوت سرایه پنهانی

کلدی اول حاجب ایدی پای گذر / دیدی حاضر قتوده اول پر هنر
دیدی وار حاجتین ادا ایله / صنعی ادب خاطرن صفا ایله
دیدی حاجب مرادی وار مستور / شاه سویلر اولورسه دستور
چون زلیخایه ویره دگر رخصت / گردی یوسف حضورنه خلوت
کل کبی کلدی غنچه سن آچدی / شه یوزینه دعا کلی صاچدی
یوسف آنی چو آشنا گوردی / کمسن آدک ندر دیو صوردی
اغلییب دیدی اول گرفتارم / بیدل و بیقرار و بی عارم
که در بو وارده بهاکه سنوک / جانی وقف اتمشم هواکه سنوک
وردی دردک یکتلکم باده / اتدی پیره صغیر و افتاده
سینه نیازی دانمدک هرگز / کوکلمی شاد اتمدک هرگز
بلکه یوسف اغلدی زار زار / صوردی حالن ایریلوب تکرار
که زلیخا نه حاله دوشمشسن / کنیدک زواله دوشمشسن
چونکه یوسف دیدی زلیخایی / بی زلیخا قودی زلیخایی
جانی لذت خطاب حبیب / عقل و دل عالمندن اتدی غریب
چون نیه عقلی جانی کلدی تنه / یوسفا نوکله باشلدی سخنه

ددی قانی شباب و شوق جمال / ددی گندی نتاکه ذوق وصال
ددی شمشادکی کم ایلدی خم / ددی بحرکی یوکین جگر محکم
ددی باغکده نرگس فتانی / ددی پیشنم جوع اعلدی قانی
ددی مشکن خط ایلدی کافور / ددی واردی اکا گوزمدکی نور
ددی نولدی نه بونجه لعل و گهر / طاق ایوان و تاج و طوق کمر
ددی وردم بله جهان گهرن / الدن الدقجه لعلکوک خبرن
هرکه سندن خبر گتیرسه بکا / سر ندر جان و سیر وردم اکا
هرکه پیشندن گتردی مهر سوزن / تاجی وردم الب ایاغی توزن
عشقکه اولدم که بقدی اوزانم / قلدی یغما وجودی خانم
بر نفس قلدم اولدم ایله وا / تا که انما که بنده طتدم جای
سیم و زر دیع دم نهی دستم / غم و کل چون غمکله سرمستم
ددی یوسف بو دم بدر طلبک / نجه شوقلکه کرم اولر شغبک
ددی مقصودمی دریدم اگر / ارمسه کینه خاطره گدر
انداح الحتما گحون بندان / ویمین حاجتم ندر پیشندن
ضامن اولرسک اکه عوض ادزم / ورنه دردومی حکمکه گدرم

ددی

189

ددی یوسف جلیل حقچون / خاندانی خلیل حقچون
که بوکون حاجتک روا ادرن / گزمله دردکی دوا ادرن
ددی اول بودر جوان اولین / چینله کون کبی عیان اولمین
ینه گلسون گزدمه نورله فر / تا جمالک گونینه ایده نظر
اتدی یوسف بو حاجت اوزره دعا / لبلرندن اقندی آب بقا
تا زلیخا نیه جوان اولدی / رخلری تازه گلستان اولدی
قلدی حق مرده چشمنی زنده / اولدی پژمرده رودی فرخنده
مشکی تاتار اولدی کافوری / نولدی نرگسلری نیه نوری
بی خم اولدی نهال بالاسی / گی رواج اولدی حسنی کالاسی
اولدی تر قنده پیرگنلی فر / اون شکر پاشنده تازه خنر
حق لوکی ایله اتدی چشمنی خوب / اولدی اولکدن دخی محبوب
لطفله دیدی یوسف ای سرور / دی دخی وارسه مرادک اگر
ددی قلمادی بوندن ازگه مراد / قله سین وصلکیله کوکلمی شاد
سایه سرو سربلندک اولم / صید سر حلقه کمندک اولم
که هم اغوشن اولم هیانوکله / گاه هم نوشن اولم دمانکله

شاید او که دلده پارهٔ غم | ایله کافوری سینه‌کی مرهم
گیجه‌لر وصلکه اولمش مهمان | گوندز اولمش حب لکه حیران
گیجه پر صاغه‌بین سراب شراب | دمی در ایله تشنه‌کی سیراب
بو مرادن چو یوسف ایلدی گوش | اولدی بر دم مراقب و خاموش
جانب غیبه طوتدی یوز جان | گلدی تا پیک حضرت رحمان
دیدی ای صف اصفیایه امام | در سلام ایلیوب طوکه سلام
که زلیخا اولوب سکا همراز | ایلدی چونکه عرض عجز و نیاز
گوش لطفم نیازن ایلدی گوش | اولدی دریای رحمتم پرجوش
وردم اول عاجزه وصالکی نقد | عرشم اوزره اوقندی خطبهٔ عقد
پسندی ایله اگه عقد نکاح | مجلسی صحنکده قل مصباح
تا گهرلر طوغه بو عقدکدن | مایه‌لر حاصل اوله نقدکدن

ماه کنعانی بامر سبحانی مهر مغزیه نکاح و نعمت وصلن صباح ایتدکیدر

یوسف چونکه حضرت فتاح | بو برق اندی که اید عقد نکاح
دوکن ایلادی پادشاهانه | گلدی سادات مصر ایوانه
اولدی چون حلقه عام و خاص انعام | ذوق عشرت امور اولدی تمام

اولدی وین خلیل اوزره نکاح | شب هجر آخر اولدی طوغدی صباح
دندی هر یاکه‌دن مبارکباد | اتدی هر خاطری بو عقد کشاد
چون عروسی قمر نقاب اجدی | اوستنه جمله دری در صاچدی
دزدی عقدن فلک ثریا تک | یعنی گم گوشوار در آنوک
عنبرین پرده آصدی عالمه شب | تا اده پرده اهلی عیش و طرب
گلدی مشاطه‌لر زلیخایه | مشکدن نور اتدلر سایه
چکدلر نرگسینه سرمهٔ ناز | زاغ دم اولدی صانه‌سن شهباز
تازه رنگ اتدی غازه لاله‌لرن | غالیه مشک ادب گلاله‌لرن
نوره نور اولدی رنگ اسفیداج | سایه صلدی او نوره زرین تاج
گیدی سیمین تننه حلهٔ زر | بند اتدی میانه زرین کمر
پرده ده برکی راز دار یله | اوتروب آرزوی یار یله
جانی بر اشتغال صحبت خاص | پردهٔ سینه‌ده ولی رقاص
دلده اندیشه‌سی بو کم یارب | دشمکی آشکاره میکی بو شب
بو علامت اگر دگلسه خیال | اومرم تشنه جانه ایره زلال
که فرحدن گلرکه اغلردی | گوگلن امید وصاله بغلردی

که دربیدی نکار نقش کچر   الدیوب بن غریب کیبنه قچر

که دربیدی انوک کبی خوش را   بنی محروم ایلمز حاشا

اونترکن یوسف بکرله اول ماه   پرده آچلدی قاپودن ناکاه

ظاهر اولدی چون آفتاب جمال   نه کنکش آسمان برج کمال

نظری دوشدی چون نکیار نک   نوری تابینه دیدی اونک

تابدن هیچ اولدی سایه کبی   دوشدی پای نکاره پایه کبی

کوردی یوسف انوک یوجالنی   عشق اچنده بوکمالنی چون

شفقتی کرم اولب اوسکینه   کتوب آنی تخت زرینه

قولنی بصدع الیب یوزینه   بویی بیله کتردی کمندونه

آچدی یوزینه آچیدوغی   کوردی عمرنده کوردوکی

نجه یوز پرتو جمال بین   نقش مانی ندر به صورت چین

چینی آیینه دن مجلّا یوز   زنکی مشاطه دن معرّا کوز

حسنی باغینه باغبان اولدی   تازه شفتالو ارایکان اولدی

چونکه کتدی کناره صبر قراندی   کلدی اول میانه بوس و کنار

ارجک فراق وصلا اول مهمان   نکه صوندی سنت اوزره مهمان

بر حوتی

191

چون تمک شور وشوقن ایتدی درست   کمر اندی قولن میانه چست

کمر الننده بولدی کنج نهان   بو نهان آشی ادب اولسه بیان

دخی مهرن کدرمش خازن   خانه یسن دیمش دخی خاین

یوسف آچوب بوکنج قفلنی چست   دیدی ای مهر کبی مهر درست

نیچون سفته اولمش بوکهر   اچمش غنچه یی نسیم سحر

دیدی قطمیر اکرچه طامعدی   الا عنّت عنانی مانعدی

کرچه مهری بکا درستیدی   الّا مهر اچمزدی سستیدی

جانم اولدم که دشته کوردی سنی   شوقه صالدک هواک اودینه بنی

بنی بو کنجه ایلمشدک امین   صقلدم آنی چین اچنجه همین

تا قبول ارنجه کوهر شاه   دست غیر ارمدی الحمد الله

چکمشم صد هزار محنت بیم   کنجی ایدنجه اسنه تسلیم

کوش ادب یوسفانی شاد اولدی   مهری مهر اوستنه زیاد اولدی

دیدی لکم بو صفا دکلمی کوزل   اول وفادن که استرکن ازل

دیدی معذور طوت انی ای یار   بوغدی بنده اختیارله کار

ولده شوقک شور رسمه غالبدر   که سکا اضطراری طالبدر

سنده کم دار بو شکل زیبایی / یکا ممکن مدر شکیبایی

عاشق اتسه کمال شوقله ید / انی معشوق لطف اتمه رد

یوسف عم محبت زلیخا استیلا اندکی انکچون عبادتخانه بنا ایدوکیدر

صدق و اخلاص اولورسه عاشقه یار / ناحق معشوق اولیسر خرکار

عاشقه صدقی خوش کرامتدر / عشقی معشوقنه نپر آیتدر

بو مقام اهلنه بودر مطلوب / که اولالر محبتکن محبوب

واردی صدقی چون زلیخانک / کچدی مروتت عشقله انوک

عشقله آچدی عالمه کوزنی / عشقله بلدی بولدی کندزنی

دخی عالمده بلمدن چب در است / اولدی جانبند جمله عشق اتشی راست

طفلکن بو غمه طفیلیدی / یاری یوسف خیالی خیلیدی

اکر او بیناسه عشق بازیدی / وکر اشلاسه کارسازیدی

نام ادب وردی اشلسه اکی نکار / برنه عاشق و برنه نکار

بندی پیروی هوای عشقیله / عشقله اندی شهر بصره سفر

کندی حالی جمالی عشقیچون / نقصه اردی کمال عشقیچون

اندی عشقی غنامی پیر و فقیر / اولدی عشقی غناسیله فقیر

عاقبت وردی اکا عشقی زر و / کورکن اندی نرکسین پر نور

نوجوانلی ولدی پر کر امتله / اردی وصل عزیزه عزتله

وصلله عشقی ولمدی کم اکا / بلکه اولدی اتم بو ماتم اکا

عشقله بندی عشقله بندی / عشقله کلدی عشقله کتدی

صدق قلبیدی چو عشقک وادی / اولدی صدیق چیره نه ساری

یوسفی ایله ایلدی کرم / که بوکرمندن ایلدی شرم

ایله سودی انی دل و جانی / راحت اولمازدی کورمسه انی

ایلر یدی انوکله عیش و طرب / دایا اردو بر و ولب بر لب

کیجه قوینینه کرپه نازله اول / دوشکی سینه یدی بصد غنج و دل

کندزن عیش و نوشنه شلسه شاه / چیننی ییدی انک تماشاکاه

جان کوکلی ولی زلیخا توکن / عاشقی اولمشیدی مولا توکن

کچدی عشق مجازی قنطره بین / آچدی یار حقیقی منظره بین

قلمیوب لده یوسفا شوقی / طولدی شمس حقیقت اشراقی

اچدی چون شربت حقیقتدن / کچدی جمله مجازی لذتدن

غم انی یونه ده ارتشدی / قلبینی ایله خالص اتشدی

که حدوث اولمیوب اکا پرده   گوردی وجه قدیمی هر ذره
عشق یولنده خوش سلوک ایتدی   قلمدی یولده منزله ایتدی
ایله خطا ایتدی اصل یوسفدن   برکه قچدی وصل یوسفدن
طوتدی یوسف چو دامنین چالاک   کوکلکن اردانکدن ایلدی چاک
دوتدی یوزنا زیله او سرو روان   ددی جرمم جزاسدر بو همان
مرد حکمت شناس عبرت دان   خوش دوشمشدر کاتدین قتدان
عشق اکیلک حجابن ایلدی خرق   نه تفاوت قودی اراده نه فرق
حالت عشق چونکه بولدی کمال   ایتدی معشوق عاشقه هم حال
چون زلیخایی زنده ایلدی عشق   اعنی مولایه بنده ایلدی عشق
یوسفا آنده گوریب عبودیت   خدمت حضرت ربوبیت
یپدی اول ماهیچون عبادتگاه   خالی ولمایه حالی خلوتگاه
قصر گردون کبی زبرجد خشت   توره سی نوردن نتاکه بهشت
هیئتی حکمتیله وضع اولمش   عرشی و فرشی لطفله طولمش
در و دیوار پر نقوش و نگار   خاکی عنبر ختامی مشک تتار
روزنی جامی ماهتاب جهان   شمسه سی عکس شمس تاب افشان

طاق رنگینی صنکه قوس قزح   ساحتی راحت و فضاسی فرح
طاق محراب پر نقش یدی   خوب ابرو کبی مقوّس ادی
ذردی هم اورته سنده زرین تخت   عز دایم پیستونی تخته سی بخت
هر ستون اوزره مرغ بی الحان   جانبی ارتق ننده یوق نقصان
یپدی محراب چون زلیخایه   ددی لطفیله یوسف اول آیه
اول زمان کیم طپوکه جا کردم   گرمک دیده سینه منظوردم
سکا یپدک صفالیچون خانه   جنت ایوانی کبی کاشانه
بنده اول لطفکه عوض ای ماه   سکا یپدردم اوش عبادتگاه
آنده دایم خدایه شکر ایله   وردکی هر عطایه شکر ایله
که غنی ایلدی فقیر یکن   نوجوان ایتدی کهنه پیر یکن
ایتدی بی نور نرگسک پر نور   گتدی غصک یرینه کلدی سرور
روز عمرک کچردی حسرتله   شمدی اردک صفایه وصلتله
گوش ادب بو نصیحتی ایدوک   قلب پر نور اولب زلیخا پاک
وارب اول خانه عبادتده   عمرنی خوش کچردی طاعتده

یوسف عم اوجزلغده وقزلغده رعیت رعایتی وخلقله معاملسی در

چون اولا شهریار دولتمند / ارمزا قلبینه بلا و گزند
جمله تدبیرنی درست ایلر / کمه دشمن اولرسه پست ایلر
هر سپاهیسی دولته ارشور / هر رعیت رعایته ارشور
مرنه یا کیمه که ایلیه حرکات / قرشولر یوز فتوح بیک برکات
اگر اولماسه بخت و دولت شاه / نه رعیت مطیع اولوریدی نه سپاه
قوردی توتیلره چوبان ایلر / اوغری برجه پاسبان ایلر
حکمی حاکملرک مزور اولور / ظلمی ظالملرک مقرر اولور
نچه سرپایی نخیره پاسر اولور / فتنه بی پیر و اریسه سرور اولور
مصره یوسف چو شهریار اولدی / عدل و انصاف آشکار اولدی
اولدی عالمده داد له مشهور / ایندی اطراف عدلله معمور
بدی یل کیم اوجزلق اولدی جهان / نعمتیله طولب زمین و زمان
طولدی اطرافه ذوق و شادیلر / صالدی شاه اللره بنادیلر
ددی هر کیشی کشتکار اولسون / جمله اطراف کشتزار اولسون
اولدی هر یرده چون بو رسمه ندا / دانه چین یره صاچدی مردانا
اولمغیچون گوکلده راحتلر / طولدی هر سینه سی چرا حتلر

قالمدی الده اشلکدن اکین / بقرات سمانده گاو سمین
ایله یاغدی هر یره باران / صنه سن گوک یره ایندی همان
ایله بیتا وزدی هر حاصل / هر صنیدک گوکه اولور واصل
هر یر اولوردی کوه اگر هامون / نو بهار اولجق زمرد گون
زر نگار اولوریدی چون اولدی مای / موج اوردی دگز گبی بغدای
چکماکه بلای قحط جهان / چکر یدی اوراغی پیر و جوان
قو یلب ایله اوردلر اوراغ / صنه سن یاغیه قویلدی یغی
اول گیجه اوکزلری رواندی / صن کو لشکرده پهلواندی
طرله لاره بو رسمه گردیلر / ایغن کاسه جمله قردیلر
چون خرمنلر یغلدی پشته کبی / طولدی صحرا یه گوی پشته کبی
بیدی یوسف روان اولدی حصار / ایلدی اول حصاری پر انبار
طولدی عالم صدای غلغله دن / تا طولنجه بروجی سنبله دن
تخت بختن هم آنده ایلدی شاه / سنبله برجی اولدی منزل ماه
چار ارکنده چار در قودلر / هر قپوده تمام بک قودلر
هر ارک اولکی سلاحی درست / بکلمکده قپوبی چابک و چست

هر نجه کم بو قرص نورانی
امر حقیله اولدی پنهانی

شفقتنک چون سویندی تنوری
قلمدی جان صفاسی تن نوری

قزلغک ظاهر اولدی عنوانی
طلدی جوع کلبی انسانی

بطن عالمده عالمدی آدم
بطن احقمش اولمیه اول دم

اول که روح قدسه حضرتدن
امر اولب پیری بودی رحمتدن

برکاتی کتردی اعنی امین
جوع قزلق کتردی پیره یمین

هر زمان بو نه طرفه حکمتدر
طویلمق قزلغه علامتدر

ایله درلر که اول کجه ربانی
اجلغی آچیندق اندی فغان

طویموب ایله یرلر یدی سپاه
نجه کره بو شلدی مطبخ شاه

تا که صدیقی دعوت ایلدی شاه
جوعی حالن حکایت ایلدی شاه

دست اعجاز قودی سینه
طولدی دریقین خزینه

چونکه ایمانه کلدی اول پرور
جوعدن قلمدی تننده اثر

دی یوسف جهانه طولدی ضلال
اول ضلالک عذابی اولدی بو حال

نفسی حالن قبول اتمسه تغییر
لطف تغییر ایلمزدی قدیر

کچدی چون قزلغیله برنجه ایل
بتدی جمله مملکت ذخیره سی ایل

ایلدی جوع کلبی شیر زبون
اولدی آزاده لر عباد بطون

نجه سلطان تخت و صاحب تاج
اولدی بر پاره اتمکه محتاج

قلمدی بر یوزنده اولدی تباه
غله جنبی مگر که غله شاه

شهرتی طولدی چون زمین و زمان
مشتری اولدی اکا جمله جهان

روایت

لطفنی یوسفک حکایت ادن
ابن عباسدن روایت ادر

درکه اول یللر ایله نینک اولدی
عالمک یوزی مرده رنک اولدی

نجه قالسون حیات قلمدی ها
و وده دوندی میان ارض و سما

اسدن کرچه عالم اولدی جحیم
براجیم یوق ولی اچنده حمیم

بلبت اغلامز اولدی کلمدی کل
نجه کلسون که خنده وقت دکل

یللر اسکمدن ایغن کسدی
ایدیسه مکر سموم اسدی

طولدی عالم چو صیت شهرت شاه
اولدی هر مملکت اکا اکاه

هر طرفدن اکا کلورلردی
جانلرینه حیات آورلردی

قونسه مهمان خانه سینه جهان
یسه اولمزدی حبه حبه نقصان

منفعت الدیغیچون آندن ایل
برکات خلیل وردی جلیل

اهل مصر ازدحام ایلدیلر
اشترای طعام ایلدیلر

سال اولده ویردلر نقدی
بچه گون آو حصاره سیم اقدی

سال ثانیده قوتچون سراو
جوهرن ویردی الدی گندم جو

سال ثالثده غلّه سردار
الدیم روی الدی گندم و جو

سال رابعده مرغنی و امیر
قودی ویردی قاپوسنده اسیر

سال خامسده جمله املاکی
ویردلر غلّه اله لر تا تکی

سال سادسده ویردلر اولادی
زاد الیب غمدن اولمغه آزادی

سال سابعده مصرک احراری
ناچون بنده اولدلر واری

اوله لر اختیاری عبد الله
اضطرار ایلمزدی بنده بشاه

حق قپوسینه اولمین بنده
غیری قاپویه اولور افکنده

هر که حق قاپوسینه بنده اولور
عالم اول بنده یه فکنده اولور

ددی ربانه حضرت صدیق
اولدی شاها خزینه ماله غریق

اول که لطفن مقدر ایتدی بکا
اهل مصری مسخر ایتدی بکا

رایی تدبیر بو اشده سلطانک
تا که سعینده اوله بین آنک

ددی سلطان سنکدر تدبیر
معنده ملک مصره سن امیر

ددی یوسف چو اولدی خاطر شاد
جمله مصر اهلن ایلدم آزاد

ویردم انلاره جمله مالّرین
شرطم اولدر ولی ضلالّرین

ترک ادب طوتنه لر طیر تعیمی
عادت ایدنیلر بشر تعیمی

قایل اولیب بو شرطه پیر و جوان
طولدی مصره هدایت ایمان

طولدی هر گوشه مسجد و محراب
بت اوندی کنیسه اولدی خراب

پند

سنده استر سنک ای محب ودود
دار اسلام اولا بو مصر وجود

جوعی نفسه حواله ایت که گناه
تا اوره وارن اوله بنده شاه

ترک ادرسه اگر ضلالتنی
طوتر ایسه انوک شریعتنی

شاه انی عشم دمنده ایلیه شاد
وارلغن ویریب ایلیه آزاد

حالی اوله دوام حریت
شهری اولا مقام رفعت

روایت

بعضی ور چونکه اولدی آخر سال
قلمدی غله گیتدی اکا مجال

غالب اولسه هر آدمک جوعی
عزم ادرلردی شاهه مجموعی

عرض ادردی جمالک اول دلبر
جوعدن تنده قلمزیدی اثر

ایله حظ الدلر اول کل یوزدن که کوریب آنی طویدلر کوزدن
آفرین اول حبالکم آتنی کورنوک پرصفا اولر جانی

مطلع و داستان وصال یعقوب علیه السلام و اخوة یوسفک علیهم السلام اول اول دفعه غله المغه مصره کلدکلریدر

سویله ای مرغ بوستان وصال بلبل باغ و داستان وصال
راوی راستدن روایت قیل دوستلر وصلنی حکایت قیل
چون زلیخا ارشدی مطلوبه کلدی نوبت وصال یعقوبه
طلب اولدی افتراق نامه‌لرن طلب اوچر اول خبرجامه‌لرن
قصهٔ یوسفه اورن بنیاد وصل یعقوب نیچون اتیه یاد
سوزده ذکر اولیجق وصال رسول اومرم حقدن آنی ایده قبول
طتلو در قصهٔ آخرنده بو حال خوان و نعمت صوکنده بیته که بال
رحمت ایزا الکله چون صلا وار قیبا پس ایت بو دکرده نوله جزا
بر سحرکه که پیر کنعانی هجر الندن قتلوردی افغانی
ییدی ربت تلله سند مکان آنده حیرت چکردی بونجه زمان
اغلر یکن غم تاسفدن کاروان کلدی مصر یوسفدن

یوسفک غربتنی سویلدیلر عالمه همتینی سویلدیلر
کوش ایدب آنی حضرت یعقوب ایدر بیدی بو خصلت مرغوب
غالبا انبیا علامتیدر بو کرم انبیا کرامتیدر
کاشکی اول کریمه ابرسیم بن دردم اخبارن اکه ورسیم بن
شاید اولا قتنده یوسف اینک قول اولا خدمتنده یوسف اینک
ایلر یکش بو فکره بنیادی کلدیلر حضرتنه اولادی
کرتب مر ربی عبالینی اغلیب عرض ایدی حالینی
کر بو غرلق قوماری قوتمز تنک اولبدر قتنی معیشتمز
دودی یعقوب ارشدیما که خبر مصره شتدی عزیز اولکن سرور
هرکسی وارسه همت ایلرمش نعمتیله ضیافت ایلرمش
هر طرفدن اکا کلورلرمش ارپه بغدی صتون الورلرمش
سعی اوب بزده جمع مال ایلک وارک اول شاهه عرض حال ایلک
بنده اکا سلام واصل اوک نعمت آلوک مراد حاصل اوک
دولر بزده مال و قوت یوق اکا لایق اولر بضاعت یوق
دودی عرض حسب نسب ایلک نسبی نعمته سبب ایلک

دولر رحمت اتمسه پیشینه / نه سبب ایده وز عجب طلبه
ددی عرض ایلک احلیا چکوزی / آجلق شدتندن آچکوزی
شاید اولا اسیر کیب سزی اول / خوان نعمت تصدق ایلیه بول
چونکه بو راینی اشتدیلر / جمع اولب طرف مصره کتدیلر
هر که مصرک کلید قاپوسینه / یوسفک عرض اولردی جاسوسنه
حالی اولمینجه کی تفتیش / شهره کرمزدی بابی اکر درویش
کلدی مصره چو اخوه یوسف / بلب آنلاری حضرت یوسف
اتدی اوج کون آنی ضیافتلر / یدرب کونه کونه نعمتلر
صکره دیوان شاهه کلدیلر / کورجک آنی هیبت آلدیلر
که طولو هر قپو قپوجیلر / کرمز اذن اولمیچه طوبجیلر
صحن میدانده جندلر صف صف / طرفه طرفه صفا طرف بطرف
تخت زرینده هیبتله عزیز / پادشاهانه هیئتیله عزیز
دولتیله نشسته افسر شاه / خدمتنده مطیع لشکر شاه
صاغده صولده نیچه بیک غلمان / همه ملبس قلیچلری عریان
سیم طرز اوکنده اهل حساب / نظر ایدر اکا یوزنده نقاب

اذنله

اذن ایله چون قتینه کردی بولر / عزتیله سلام وردی بولر
چونکه عرض اتدلر سببلرینی / خدمتنه کلمکا سببلرینی
نظر ایدب بولاره هیبتله / ددی یوسف عتاب و تهمتله
سزده یوق نسل انبیا اثری / کورنور حیله و ریا اثری
بکزر اما که اوله سز جاسوس / اده سز شهر مصره مکر و فسوس
ملکی شاه عجم یا قیصر روم / غله قصد ایدنر مصره اتسه هجوم
سزه جاسوسسز یا خود اوغرسز / سزمن بن سزی که طغری سز
بویله دیدیب بوردی شه هنکه / التاو بنلاری مجلس تنکه
ددیلر زاری ایلیب ای شاه / بزه بو تهمتیله اتمه نکاه
بزه ظلم اتمه آل یعقوبز / جنمه اصحاب شورو آشوبز
ای عزیز اتمه ربّ عزّ ایچون / بزه حبس و بلا و تهمت ایچون
بلسک اتامزک کرامتنی / حسرت و حزن اچنده حالتنی
اکلمزدک بزم مرادمزی / خیرله یاد ادردک آدمزی
ددی محزون نچوندر اهل صفا / نکر ایلرسز اوله اکه جفا
ددیلر حاشه ای سرور / بزدن ایذا و جور کوره پدر

الا انوک بر اوغلی اولمشدر   اغلمغدن ضریر اولمشدر

شمدی بزدن دخی اگر اوله دور   تور قرزنتدن اوله نفور

ددی سزدن بروکزی اوجرین   نچون ای قوم که اوله قرین

ددلر پیرمز قتنده اولور   انسی انکله خدمتنده اولور

ددی یوسف بو غصه حیله و ال   بو بیان اولنجه کیبیسه حال

بر کوز بونده کتمسون قالسون   گرجک غیر کوزینه کلسون

اوده قالن برادرکزی هم   کتورک تا ورم اکا ده نعم

صد فکوز چون بلا قتمده ثبوت   سزه لایق ورم ذخیره و قوت

اگر آنی بله کتورمیه سز   نعمت و قربتومی کورمیه سز

بو کلدوب بیندکنجه بعدائی   قودیلر کتندلر یهودائی

یوسف آلمزدن الدغینی نهان   یوکلرنده قودرشیدی نهان

گورجک حضرت پدر کرنی   ددلر بوکچن خبرلرنی

که اگر تمز سزه بنیامین   قوت و قوتمز کسلدی همین

چون آنی مصره بیله کندره سز   حفظنی نیجه ایده کوره سز

ددی نیجه انانم آنی سزه   قردشن ورمدمی قانی سزه

خبر حافظ

199

خبر حافظ قدای عالم در   لطفی هیچ قمودن ارحم در

اخوهٔ یوسف علیهم السلام اکنجی دفعه مصره کلدکلریدر

چون متاع اچدی اخوت یوسف   ظاهر اولدی حمایت یوسف

بولدلر چون اچلدی دنک و جوال   سزه ورد یلر بیه بغدیه مال

شاد اولب بو غنیمتی سفره   یوز اوروب جمله دیدلر پدره

سکا بر حرمت اتمش اول سرور   نه برادر اوراتی نه پدر

بو غمشپه قتنده حرمتموز   ورمزیدی الوب بضاعتموز

بله کتسون بزله بنیامین   اوللوم انی صقلمقده امین

ادمز کم عزیزه عزت اده   نعمتی چوق ورب رعایت اده

ددی کتمز سزکله بنیامین   ایلیه سز مکر که عهد و یمین

که کتوره سز انی باکه بینه   انبیا سز زبانی باکه بینه

چون شمال و یمیندن اولدی یمین   ددی بو عهده حق وکیل و امین

ددی هم باب مصره چون ارهسز   اولمسون شهره جمله کره سز

متفرق کرک نچه دردن   تا امین اوله سز نظر بددن

چون حسد قوسی اته تیر نظر   پاره سینه نه جان دیرنه جکر

کرنو کلدن ایده پیر زادی | اوله پیز مر بلانک آزادی

چون بولر بینه مصره اردیلر | امر یعقوب اوزره کردیلر

واردیلر کبینه یوسفک فتنه | بینه غرق اولدلر ضیا فتنه

کلدی شه قاتنه چو بنیامین | میلن اکا زیاده اتدی همین

دعوت اتدی آنی سپریر اوزره | قودی کم او توره سپریر اوزره

کوردی یاقب اکا تعطفله | طونی پرخط نام یوسفله

صوردی آنی تغافلیله همین | آهله کرییه ییله بنیامین

ددی بر قرداشم وریدی ازل | اکا بکزر بولنمزیدی کوزل

آنی قردالدی یازده ناکاه | بو بیزو انوک اچسم درای شاه

انی یاد ایلیچیم دلم کوینر | بو کا بقچیم اودم بزر سیونز

ددی حاضر مدک اول آراده | بو بلا اولدغنده صحراده

ددی بن اتدم بو حاله نظر | وردی قرداشلرم بو رسمه خبر

دوندی یوسف اولاره اتدی خطاب | ددلر جمله اول جوابه صواب

ددی یوسف کلور بره بو جنبر | که اچو کزده وارمشسر ار

چکسه کوکلی درختی ایلیسه زور | قیوررمش انی چون سپر مور

جمله کرچکلر

جمله کرچکلر بیلر اول قیلی | کوستر پادشاهه روبیلی

ددی واریمش ای کوزده دلیر | قچسه او کندن اول دلیرک شیر

بیتا اکا او پهلوان عظیم | چکه پس آبرومش بیچ بیم

جمله کرچکلیوب هم اول خبری | روی تمغونه اندلر نظری

ددی وارمش ای کوزده برار | خشمی وقتنده نعره اتسه اکر

اولورمش ادن او نعره کوش | زهره سی چاک وکیدسی بهوش

جمله کرچکلیوب بو معنایی | شاهه کوستردلر یهودایی

ددی یوسف محققیه بو حال | آنی قرد آلمق اره کوزده محال

ملزم اولوب تموسی اتدی سکوت | سرنکون و محیر و مبهوت

شونلی چیقدی عاقبت شاهک | بخش اولندی سماطی درکاه

اخوت یوسفه وردی چو اش | صوندی بر چلینه اکی قرداش

یلکوز قالدی چو تنها بنیامین | ایلدی قعر دلدن آه و انین

که بنم دخی اولسه قرداشم | تکمی قالوردی بو قرداشم

هر که عالمده بی برادردر | سینه سی دایما پر آذردر

اکا کی شفقت ایلدی یوسف | خوانته دعوت ایلدی یوسف

ددی بن اوله‌ین فرزند اشک — یه کوز یاشیله دک اشک
چونکه ال صوندی شاه گزین — نظر ایدب الینه بنیامین
آه ادب حسرتیله اغلدی زار — یوسفک سینه سینی طغلدی نار
ددی بینه ندر بو گریه و آه — ددی گوردم چو دستیکی ای شاه
صندم آنی که قرداشم الی در — بلزا کر دلم عجب دلی در
قنده ار پرده نقشه بو مسکین — قدنی اکب ایلر آه و انین
گورسه گل دسته سینی دستی صنز — نرگسی گورسه چشم مستی صنر
اثر ایلادی قلب شاهه بو تاب — آچدی نازک لکیله طرف نقاب
ددی طبع وک غم قرداشیله باش — که بنم اول بتیور دکک قرداش
گورجک آنی بلدی بنیامین — صاعی انوک بوکنده بولدی امین
یوزلر قالمدی خجالتدن — سرنگون اولدلر بو تهمتدن
اشوب آنوک بشینه تنهایی — اتدلر درلو درلو غوغایی
دولر طعن اوقن اتب طغری — الکا ای اوغری قرداشی اوغری
قدمو گزده ای قد مسنورلر — اولمدق عمرزده غمسوزلر
اول دخی ددی ای برادرلر — خشمه اولمکوز پر آذرلر

صقلین

صقلین بارگوزده مالکوزی — سوبلین سیزه گزلو حالکوزی
صابی بارنده اول نهان ایدی — بلمزم کم نه امتحان ایدی
غالبا بیزده بر خیال ایلر — که بو حیله بمکر و آل ایلر
چون بونی بویله دیدی بنیامین — اتدی بر پاره انلری تسکین
دنب اندق بو خیر تیله همان — گلدلر بارگاه شاهه روان
یته اذنیله گردلر فتنه — اعتذار ایلماکه حضرتنه
شه گوروب آنلری خطاب ایتدی — نه خطاب اوج کبی عتاب ایتدی
ددی آچیب دهان تهمت جست — گوردکزمی مرا اشتومی درست
سزی بن گورجک ددم اغروی — آخر اولدی بنم سوزم طغری
صاعدن المنجه صانع خبر — نهره بو قدر بلا متیله سفر
دولر اوغریه بنیامین — قرداشی اوغری ایدی چنین
بزه ه اوغری چون انمه اکرکاه — قنمه زینی عمر و چون ای شاه
بوندک یوسفه بو تهمتی در — ذکر اولینن کمر حکایتی در
صبر ادب یوسف افترالرنه — دل اوزتادی ماجرالرنه
ددی پر یله نیز سکوز تیزتر — سز هوزی بلور نیم علیم و خبیر

ددی بر خاص امینه در حال / صاغدن بونلرک خبرلرن آل
براولو طاسدی اکمرکه اوصاع / الچی انوکله صاتلریدی متاع
اوربا اول طاس طاس چکلردی / قوتلق اورباوخاص دکلردی
دکلیوب اول آتی دیدی او خاص / دربو طاس ای شهی کرده خواص
سوزم اشیت نجم که طغریدر / بوکیشیلر ازلدن اوغریدر
چرکن برتسیم اوغرلدلر / سیدیکین اتاسی خورلدلر
سرله صاتدلر اول اوغلانی / سیدیکین قول اتدلر آنی
ددی شاه اول امینه بردخی صبور / بونلرکچون دخی ندرانی کور
دکلیوب دیدی اول امین ای شاه / بونلرک ظاهرینه اتمه نکاه
که بولرکا دیمیش اولدن / حیله یه رغبت ایمیش اولدن
اول برادرلری که بونلرکا / قرداللیب یدی درلریدی
خبر صاع او در که صاغمش اول / پدرندن ولی اراغمش اول
بونلر بمیش اوپرخسته ادن / خزنله خاطرن شکسته ادن
اخوت یوسف ایلیوب بن کوش / شرم و حیرتدن اولدلر خاموش
طاسدن طاسه طندی چالندقی / چون عیان ایلدی نهانلرنی

خبر

خبر الدقجه طاسدن اوخاص / رنگ اجوزردی بونلره طاس
دکلیوب جمله پاینه شاهک / ذکر ایدیب پاک اسمن اللهک
که خدای عزیز عزیچون / حضرتوکه اولن عنا یچون
کرم ایت ستر موز عیان اتمه / کزلو دستانی استان اتمه
بردم ای بحر لطف خاموش اول / دامن لطفله خطاپوش اول
اتمه رسوای آل یعقوبی / اندلرسه خطا و آشوبی
کرم ایله اسر که اول پیری / اتمه لطفکدن اکه تقصیری
اتمه انی دخی بشر رنجور / که جکرکوشه سیندن ایلمه دور
اول غلامه بروغزی بدل آیت / آدکی داد کبیله بخیل ایت
کوردی شه ولی بوجالکی مصیب / که حبیبه بدل اولسنه رقیب
انمدی آنلرک سوزینی قبول / ددی کم بومبیدر طریق رسول
چون بهودا بوردی کوش آتدی / خشمی دریاسیله جوش اتدی
خشمی قلقلاری نشتره دوندی / چشمی یاقوت احمره دوندی
ایلدی یوسفکه چوق فساد اولسر / مصره آواز نعره سی طولسر
ددی براوغلنه اوغل زنهار / شول کشیبه الک دکرویبار

یوقسه مصر اهلنه ضرر ار شرر   جانه اول نعره دن شهرار شرر
دکدی اکه چو اول جکر کوشه   اردی تسکین جکردکی جوشه
شبهه دوشدی ولی بیهوده   نظر ایلادی برکی اول آیه
که بنم نیلمز اولامی بو ماه   ال یعقوب الامی حضرت شاه
یوسفه چون قول اولدی ابن یامین   بونلر آندن رجایی کسدی همین
یوز اوروب شهد الدکر دستور   ملک کنعانه کتدکر مستور
دیدی شمعون که ای برادرلر   بزی کوربنه نه دیه پدر
نه یوز ایله وارالم که نظر   نه دلیله وروز اکه خبر
پدرک قانی عهد و پیمانی   حسرته بنجه یا قرز آنی
قلورن بن بو یرده تا که پدر   اذن ایله تا که کنده رنجه خبر
یه اوله اذن حق قتال اده وز   شهر مصری خراب ادب کوده وز
سز وارک خانه نه پدرک   شرح ادک قصه سین کجن خبرک
ولدک آنده ضایع اوغرلدی دیک   خوات ورندن متاع اوغرلدی دیک
ظاهر ایلمز شهادت غیب   سیری بلمز مکر که عالم غیب
صدقموزه اکر انتمز سک   بونده دخی بزی طوتی صنمز سک

وارسون امر ایله مصره معتمدک   کورسون آنده نه اتسه ولدک
کر صور رسک اولر بو حاله کواه   یوسفه دخی بزه اولکن همراه

اخوۀ یوسف حضرت یعقوبه عزم کلوب ماجرایی بیان ادوب
انلردن تبرا و توجه وجه مولا ادوب صوکره تجسس امر اتدکلری

چون بولر واردی شهر کنعانه   جمله سی کلدی بیت الاحزانه
کوردلر چون جمالنی پدرک   دیدلر ماجراسی اول خبرک
دیدلر آنلردن ایدوب اعراضی   بنه اولمش حکایت ماضی
زینت ایلایوب امرن اماره   سزه مکر ایلمش او مکاره
چاره قلمادی ایده جان علیل   مکر ایلایه بنه صبر جمیل
اومرم فضل رب عزتدن   جانمی قورتره بو چنبر محنتدن
کتوره تا که بنه کتمشمی   لطف ایدوب بولی ویره یتیمی
سرکذشتم اکا قمو معلوم   بنی حاشا که ایلیه محروم
دوستدن تازه تازه کلسه بلا   عاشق اولدر که قرشو ادب اکا
انوک اوستینه زر یرینه زار   تازه تازه رجالر ایده نثار
کر یعقوب عزم صبر ایتدی   دل غمدیده سینه جبر ایتدی

گرچه عشقده دوا تحمل در   صبر عاشق ولی که مشکلدر
انو کچون اودم اول اهل صفا   یوسفن اکدی دیدی وا اسفا
تازه کندی دلنده چون یاره   یوزنی اتدی سینه دیواره
دمبدم زار زار اغلردی   اشنه نلر دلینی طغلردی
اول قدر گریه ایلدی بغری   تا که سیم اولدی چشمنک کیری
یاردن ایرو دشمه اهل بلا   کحل رحمت اولر کرنیه عمی
جان کوزی تا کوره دیداری   تن کوزی کورمز اوله اغیاری
بر روا ایتدن الکلورکه عیسی   یوبندن اول ره اولمشیدی اکا
برکون اولادی جمع اولب قتنه   دولر شفقتیله حضرتنه
نامنی یوسفک فراموش ایت   جوشش دریای دردی خاموش
اتمه نازک مزاجکی بیمار   شاید اولمایه قابل تیمار
تور فرز غصه دن بو صورت پاک   اوله بی رنک ارب غبار هلاک
دیدی عمراضل المیوب یعقوب   طب او فلک پاکه نامه اشوب
دایا خفه در هنا جایم   خلقه یوق ذره دکلو حاجاتم
هرکوکل کم اولا غنی باالله   نظرنده انوک چه بنده چه شاه

دایا

دایا روی حاجتم اکادر   حزن و غمدن شکایتم اکادر
بلورم بن کمال رحمتنی   بلورم بن او بحر وسعتنی
فارغم بقمزم فر و عکوزه   طوبیدی جان و دلم در عکوزه
سزده بندن وار کیم فراغت اوک   کلمیوب صحبتومه عزلت اوک
اکا کم جانی عشقه ماوی در   غمدن الملک الذی اشیادر
خلقدن چونکه ایلدی اعراض   اتدی اقبال رحمت فیاض
برکون اول پادشاه اهل قلوب   عالم دلده سیر ادردی غیوب
سرنه حاضر اولدی عزرائیل   الیب صوردی انی اسرائیل
بلب آنی دیدی که چوقدندی   وصلک امیدی دلده محکم ادی
دلریدم سنی کوریدم بن   یوسفک صحتن صوریدم بن
اول خدا حقی کیم پرتیدی سنی   سنی کورماکه لایق اتدی بنی
سنی اتدی مسلط ارواحه   موت جانمن صونرسن اشباحه
بکا بلدر حیات یوسفی   تا برز دفع ادم تاسفی
صاغمیدر یا کبی بولنده ایسم   المشیسه رجا الینی کسیم
ملک الموت دیدی انکچون   کر اسیر کرسنی فقا یکچون

دخی عالمده زنده در یوسف … دمن اما که قنده در یوسف
کلدی چون عالم شهادته اول … یلوب دیدی رب عزته او
نظر ایت یا الهی شیبتمه … رحمت ایله بنم بو قیمتمه
کوزلرم نورنی سویندرده ک … بغرمی درده کوییندرده ک
آهم اوق قامتم کمان اولدی … کوکلم امیدی بی نشان ایدی
بکا اول بی نشانمی لی ور … تن هلاک اولدی جانمی بولی ور
باد آفت تیرمدی جانی … قوقتین بولور او ریحانی
چون تمام اولدی بو دعا و اننین … نازل اولدی همین روح امین
دد کم سا که ای امام انام … ایلدی حق بشارتیله سلام
چشم سیمینکی کهر ادسر … اول کهر یوسفه نظر اده سر
بو بشارتده سینه شکرانه … پسنده مسکینلری طبرخانه
بو بشارت چو اردی یعقوبه … راحت روح وردی یعقوبه
نیجه قربان دمن اقتدی اوان … نیجه همیان تصدق اتدی همان
ددی اوغلنلرینه مصره کدک … آنده سعی ایلیوب تجسس ادک
یوسفی قردشیله حاصل ادک … بن ضعیفی مراده واصل ادک

کمک

کمک سا امید لطف رحماندن … تا پسنده رحمت ایرشه آندن
هر نه آدم که اهل حرماندر … دو جهانده عدوی رحماندر

لطیفهٔ عجیبه

قال ان … [illegible] الایه

نظر ایلک خطاب یعقوبه … اذ هبوا دیدی غیر محبوبه
بحر یوسفده تیز ادب آتنی … ددی ابناسینه لیحزننی
چونکه دیده اره طالب اولدی کلیم … لن ترانی ددی حبیب قدیم
جبّی چون احمد مطهّر در … اکه اولن خطاب الم تر در
طو یمسون دیو پسر هر دل … پرده دار اولدی کیف مد الظل
قنده حالی حبیب قنده محب … هر شبیه ازلدن اولدی نصیب
ددی ابناسی یوسف اولمشدر … اولمشی کم اولا که بولمشدر
شهر مصرا چره در ولی اخوین … حاضر آنلر ایراق دکل ما بین
همّت ایلرسه پیره حضرت سر … وفق تدبیر اولرسه هم تقدیر
سعی ادب بینه وارز شاهه … دوشرز آستان درکاهه
اومرز حضر توکه حرمت اده … ایشدب حسرتوکی شفقت اده
عرض حال ایلیا کچون یعقوب … درد له یزدی شاهه بر مکتوب

یزدی عنوان نامه بسم الله
که او در مر ضعیفه پشت و پناه

یزدی هم تحفهٔ دعا شاهه | ایلدی عرض حال درگاهه
که خبر صورتیله بندن شاه | هردمم محنتیله همدم آه
خاندانم بلا اوجاغیدر | قپوسی رنج و غم بجاغیدر
جد اعظم خلیل ابراهیم | اولدی اکا بلای نار عظیم
عاقبت گلشن اولدی اکا او نار | ارشب لطف حضرت جبار
امر ذبحیله اتم اسحاقی | مبتلا ایلدی هم اول باقی
عاقبت گلدی رب فدای عظیم | اول بلادن خلاص اتدی کریم
بندخی مبتلای هجرانم | درد و دردیله مست و حیرانم
عمرمک حاصلی در بادیه | قالمشم مبتلا و افتاده
گوزلرم نوری نابدید اولدی | اغلمقدن گوزم سپید اولدی
طالعم قاره اولدی گوزلرم اغ | اودرم عکس اوله یولم انی صباغ
سینده حبس اوللی جگر گوشم | تازه درد و غمیله پرجوشم
آندن آلوردی بوی یوسف دل | آنده گوردی یوسف دل

اولدخی

اولدخی گتدی قالدم آواره | بنی لطف ایت اسیره بیچاره
طغری دیرم بحق نور احد | گلمدی داخی بندن اوغرو لید
اننه ظلمی که اولجق عرصات | سکا اول ظلمک اوله ظلمات
دل غمگینم ایله لطفله شاد | عمر و دولت همیشه قایم باد
آلب اوغلنلری بو نامه جست و | سفره ایلیب یراغنی درست
طی اداب راه مصر نامه کبی | برجه عزم اتدلر حمامه کبی

اخوهٔ یوسف اوچنجی دفعه مصره گلوب شاهه عرض حال ادب اولدخی گمنه وی آنده ایلدوب مصره دعوت ادوب گوکلکن ارسال اتدگیدر

اردلر چونکه بر جنب شاهک | گلدلر قاپوسنه درگاهک
بنه دستور له کربه قتنه | ایلدیلر دعای دولتنه
دیدلر حالمز خراب اولدی | قحط الندن جگر کباب اولدی
قلمدی قوتمز مگر بو کباب | بولمز گوز یشندن اوزگه شراب
صبر صوم نه قلدی طاقتمز | نه بلولیز بر بضاعتمز
بزه فقر و فنا بضاعتدر | سکا لطف و فا کرامتدر

ولرز پسندن اول کرامتچون ... بزی رد ایتمه بو بضاعتچون
اومرز جوشش ادب بو بحر وفا ... ایلیه گیبل لطف مستوفا
بو بضاعت یره دوکلسه نه ... فقرا یوز تصدق ایلیه نه
لطف واحسانه اولدی لمصدقه ... الکسک اتمه محلنه صدقه
چون بولر بو قلغیله کلدیلر ... دل مرادینی وافر الدیلر
بنده یوغ اکلیه بضاعتنی ... چونکه آکور پادشاهی نعمتنی
چونکه شه بو نیازی ایلدی گوش ... اولدی دریای شفقتی پرجوش
یش یرینه روان ایدب خونی ... صوردی احوال پیر محزونی
نامه صوندیلر بو سوقتیله ... الدی آچدی اوقودی شو قتیله
حکمرن نامه اودی طغلادی ... زار زار آشکاره اغلادی
قلمدی دلده صبری عاریلیه ... ددی قرداشلرینه زار ایلیه
عجب اکمامنز دربای گلکور ... یوسفه قرداشیله نه تدکوکز
سزه واقف کلدکوز چون اودم ... سزه عذر اولدی جهلکوز محکم
بو کرامت یره کریمه همین ... که اده عذر عاصیه تلقین
کورجک قلدلر بو حالی ملکا ... یوفسه یوسفمسن ددیلر اکا

ددی بن یوسفم بو قرداشم ... چوق بلا کوردی قهرله باشم
حق تعالی عنایت اتدی بزه ... چوق عطا بیله منت اتدی بزه
صبر وتقوایه هر که تقلیله پیل ... اجرنی صنمه ضایع ایده جلیل
دلر بل که بو عطای خدا ... کرمندن مبر اتدی بکا
اولمیجق عنایت ازلی ... بنده یه اصی ایلمز عملی
پرخطا بیله ایلدک تدبیر ... تاکه تقدیر ایده ذر تغییر
عاقبت حق مکمل اتدی بنی ... جمله مزوردن مفضل ایدی بنی
حقه یوسف چو انقیاد اتدی ... آنلری بو سوزیله شاد اتدی
که سزی بن ملامت ایلمزم ... جورو ظلمیله تهمت ایلمزم
دلرم بل که رب غفر بدن ... که کچه لطف ایدب بو ذلتدن

حکایت مناسب حال

ذکر اولنیور که دور اقدمده ... بر کشتی قویدی پیل آدمده
انتدی بیش یوزیل ایله جدو عمل ... که سجود ده اردی اکه اجل
قله لر اوزره که عبادتله ... جله لر اچره که ریاضتله
کاه آهولریله صحراده ... کاه ماهیلریله دریاده

ظاهر اولب قوپ قیامت اتشی / مجلسی عدله وارجق اوکشی
دیه حق رحمتوملە بو قولم / عدله وارسون که طغرو واردم بولم
سرکش اولیه یه او طاعتدن همین / بنی جهد مله قوی اوداره همین
عملی چون اوریله میزانه / اولمیا بر کوزینه شکرانه
سوره حق آنی عدلیله اوده / بله تقصیرن اوده دوشه اوده
اعتراف ایدیجک انی رحمانه / فضلله جنتنه سوره روان
هرکه شکر ایلمکده عاجزدر اولر / شکر ایچنده کماله فائز اولر
شکره شکر ایلمک چو نعمتدر / شاکرک عجزی بی نهایتدر
معبر ازان دیدی یوسف اخوتنه / طوپرب جمله سینی نعمتنه
پره پیراهنومی واصل ادک / جانکوزه ثواب حاصل ادک
الدب انی اوره سز نوزنه / تا بینه نور وفر کله کوزنه
جمله اتا عکوزله هم کله سز / بونده دریای نعمته طلاسز
هم بله توشدی حوق طقوازینی / جمله گتوره دارینی
پیر کنعانی حضرتنه ادیپال / تیمشه تیمشدی اهل وعیال
وردی پیراهنن یهودا ایه / اتدی خوش رای حالدی بشرایه

بوبیب کوکلکی مکرقانه / اول کترمشدی پیر کنعانه
اعتذارله لمعه اوزلیچون / انی کوندردی بو بشارتچون

یهودا پیرهن یوسفی یعقوبه اوزره القا ایدوب کوزلرینه
نور حاصل اولب ومصره کوچب یوسفه واصل اولدغیدر علیه السلام

بر سحرکم نسیم عیسی دم / اتدی اطراف عالمی خوش دم
باغه فر وردی نرکس آچدی / صحنه چونکه تازه کل صچدی
آفرین اولدره بو اعجازه / اتدی بردن عالمی تازه
خبر وصل التدی عشاقه / نور وفر وردی چشم مشتاقه
پیر کنعانی چونکه توقدی آنی / وردی اولدم صفا بولب جانی
بوی یوسفدن اردی که شمیم / سنبلینی طغتدی کیبی نسیم
اسن اولسون که طاعدب آنی / کلدی جمع اتدی بن پریشانی
همدم اولمین آدم اول موی / طلعتی انکا دادرسه بو بویه
عزم راه ایدیجک بشیر خبر / همدم اولب انوکله باد سحر
پیرهن بوین آندن الدی روان / اول بشیرک بشیر اولدی همان
دردله غلغل اتدی اول بلبل / واصل ولب اکا بو نکهت کل

صدق اولماین آنده درد و بلا / یوق یره چاغرر بو مرد بلا
ارمدی چون دماغنه بو شمیم / دوی اول غلغله ضلال قدیم
نغمه‌دن اهل درده درد کلر / کرچه لی درد اولانه سر دکل
نه عجبدر بلانک اخوانی / دکل ادبار کبیبی اقبالی
ارشر دفعةً هجوم ادوب حلک / صوکره تدریجله کدر کدر ملک
قانمی کن بو بویه حضرت پیر / ناکهان کلدی کوکلکیله بشیر
اتدی الغا کل اوزره یاسمنی / وجه یعقوبه اغنی پیراهنی
اول سمن برکبینه فرو ردی / سیم زنکن الب کهر دردی
چون یهودا بو حالی کوردی روان / سوزه کلدی بشارتیله همان
کای پدر ساکه چوق بشارتلر / آخر اولدی فراق و حسرتلر
عالمه لطف عام ادن سلطان / یوسفیمش بلندی اولدی عیان
طبوکی اول دیاره دعوت ادر / بزی آنده غریق نعمت ادر
پیر کنعان خدایه شکر اتدی / ناکهانی عطایه شکر اتدی
کلب ابناسی عاقبت قتنه / یوز اوروب شرمسار خضرتنه
دولرقل بزمچون استغفار / تا که عفو اده جرممز غفار

قال ابوهم انی لاجد ریح
یوسف لولا قالوا تالله انک لفی
ضلالک القدیم الآیة

اودق

209

اولدی شکر چون تمام اتدی / مغفرت استدی نیاز اتدی
دکشوب کار و بار کنعاندن / جانب مصره کوچدیلر آندن
کلدلر چونکه شهر مصره یقین / خبر اولندی پادشاهه همین
اتدی ریان و یوسف استقبال / جیش دریاسی جوش ادوب درحال
بله اوج یوز بیک آتلو چقدی روان / طولدی آوازه‌له زمین و زمان
برطرفده کروه اسرائیل / سیل اولوب نور خاندان خلیل
ظاهر اولدی هزار شوکتله / ذکر و تسبیح رب عزتله
کورجک جیش مصر اسرائیل / بلمیدی انوکله جبرائیل
ملکلدی جیشی کوردی چون ناکاه / دوی جبریل کوکه ایله نکاه
یر و کوک آره‌سی ملک طولدی / جمله‌سی بو وصاله شاد اولدی
جمله محزون ایدی فراقیچون / اغلشرلردی اشتیاقیچون
صوردی اکا که یوسفک قانی / دوی اوستنده ابو انسانی
کوروب اول نوری یتروب اوزنی / سایه وش یره صلدی کندوزنی
یوسفه دیدی حضرت جبریل / اندن اندی سنوکچون اسرائیل
سنده اندن نزول قل ای شاه / تا نزول اده رحمت الله

یوزاور ب یا الهی رحمتیچون / دلرز اول وصول حضانتیچون
بزده واصل ایله رحمتوکه / لایق ایله جناب قدرتوکه
اکی جانبدن اولاکی مشتاق / اکسی داخی مبتلای فراق
بربرینه روان ارشدیلر / اغلشب صرمشب کورشدیلر
کورب اول حالی جوشه کلدی جهان / وتردی صیحه‌دن زمین و زمان
یرده امواج قلزم انسان / کوکده جوشش ملایک رحمان
طوتندی بر عالمی غریو نفیر / طولدی کوک یوزی نعرهٔ تکبیر
یر دکوک ایله اولدی اول مدده / روز حشر اولدی صنکه عالمده
بلمین بو محلده تحقیقی / اندن انمادی دیدی صدیقی
بور دانیده کی خطا ایدی / اول که صدیقه افترا ایدی
چون کورشمک صورشمق اولدی تمام / ایندی یوسف ضیافته اقدام
قوندلر مجلسه خوش آرایه / باغ جنت کبی دلارایه
طوتندیلر آنده طرفه طرفه خیام / بشدی و بیندی کونه کونه طعام
چون ضیافتدن آلدلر بهره / کوچدیلر عزت و نازله شهره
وردرکاهه چونکه اردیلر / عزتیله سرایه کیردیلر

حضرت پیر

210

حضرت پیر خالقه پیلدیمیر / دعوت ایدوب سریره الدی بیله
چو بونلر قعود ایلدیلر / شاه اوکنده سجود ایلدیلر
مکر اول سجده تحیتدی / شهر اوکنده خلقه عادتدی
ددی یعقوب حضرتینه امیر / اول کچن خوابه بودر تعبیر
بکا چوق رحمت اردی رحماندن / که خلاص اندی بنی زنداندن
وردی مهر و محبت اخوتمه / خوش صفا ایله کلدلر قتمه

یعقوب علیه السلام وفات ایدوب بعده یوسف عم خوابده پدرن ومادرن کورب قاضی الحاجاته مناجات ودعای ملاقات ایدکیدر

حسرتا محنتا که دور فلک / هرکز کم وره دلینه دلک
برکی کون ایلرانی خرم / نچه ویرانه سن قلور آباد
بختی تحتینی پایدار ایلیه / عزتی برجن استوار ایلر
تاکه ایرب دیور ادبارک / در و دیوار قلعز اول دارک
روضهٔ وصله چون کیرر کستاخ / آنده ثابت قوفرنه بیخ و نه شاخ
چونکه یعقوبه حاصل اولدی وصال / کچدی ذوق و سرور ایله نچه سال
ایندی آخر اجل دیور عسوبر / نه صفا قودی نه ذوق نه سرور

بیقیدن داخی عمری اه سباد / قتنه دعوت ایتدی اولادن
دیدی بن کیدجک بو عالمدن / راحت ایلیینه منزلی غمدن
نیجه طاپرسیز اوله بیلسم بن / دولراکه کم طپروک سیزین
که اول احد اولمک آکیدر / خلقی خلق ایتدی پادشاهی در
دیدی حق وردی سزه دین گزین / عادت اولسون سزه همیشه اودین
چون اجل کوتدره حکیم و علیم / جانی اسپاریله قلوک تسلیم

قوله تعالی حضرت یعقوب الموت اذ قال لبنیه ما تعبدون من بعد الانه وقوله تعالی یا بنی ان اصطفی لکم الدین الآیة

سزه کیم که ایچ اچیانی / قرشولامک اسارتیله انی
هرکه اول انش اهلی انساندر / بلور اچیان خراسی اچاندر
سینه کورسکوز برآدمدن / کتم ایدک آنی جمله عالمدن
صقنوک ظالمک معین اولمک / بلکه انوکله همنشین اولمک
چون بو عزاوصیت اولدی تمام / عزم دارالسلام ایتدی امام
قالدی اهل و عیالی دین اوزره / اولدلر ثابت اول یقین اوزره
قالدی یوسف دلی حزین انسز / اشتیاقیله پرانین انسز

اکا خشام اولمشیدی / وایم انوکله همدم اولمشدی
کردی محرابه برکیجه خلوت / اده مولایه تا عبودیت
چشمنه کلدی خواب بی غفلت / ایتدی سیران عالم غیبت
پدری اولدی با دریله عیان / یوزلری کوییا مه تابان
دیدی یوسفه که ای فرزند / جان همه سینه تن نیچه اوله بند
طلب کرفتار ایدانی آب کله / ایچور آنی جهان و جان و دله
حسرتز وصلکا مکانکه کل / مرغ جنت سن آشیانکه کل
چونکه یوسف او بندی خوابندن / سینه سی طولدی شوق تابندن
چقدی محرابدن او پیرو روان / تا زلیخا قتینه کلدی روان
اکا اول کوردکن بیان ایتدی / سینه سی شوقنه عیان ایتدی
پرغم اولدی دلی زلیخانک / بو کلامن ایشتدی چون اونک
شوق یوسف دلی فزون اولدی / بو جهاندن دلی برون اولدی
نظرن کسدی دار محنتدن / طولدی شوقی سرای قربتدن
بیدی غم فنا صفاسیچون / ال کتوردی بقا دعاسیچون
کای قمویه مراد حاصل ادن / وطننه غریب واصل ادن

شکری مصره ایلدک بی شاه
علم تعبیره ایلدک آگاه

بکا پس سن ولی دو عالمده
بنی قوبه بو خانهٔ غمده

جانمی رحمت اکا اغراق ایت
زمرهٔ صالحینه الحاق ایت

قوله تعالی رب قد آتیتنی من الملک الی قوله والحقنی بالصالحین

یوسفک بو ایشی زلیخایه
اولدی بک درلو غصه‌یه مایه

بلدی قطعی که بو دعای رسول
تیز بولر حیز قبوله وصول

نیجه دفعه صنایب اول تیری
تیز اولرلمشیدی تأثیری

واردی بر گوشه‌یه دلی گبی تنک
چوزدی پر سنبلی بر تنک

قویدی که باشنه اغلب خاکی
سردی که خاکه چهرهٔ خاکی

دودی ای درده لطفی ام ادن
سینه‌لر پاره سینه مرهم ادن

ای مرادی قمو مرادلرک
فاتح عقده‌سی کشادلرک

ای درست ایدیجی شکسته
اچیجی لطفیله بسته‌لری

مظهر لطف ایدیجی مقهوری
حسرته ارکوریجی مهجوری

بنه دور ایلدی بنی حیران
اولمشم چرخ گبی سرگردان

دورانده بو جانی یوسفدن
اول ال بل که آنی یوسفدن

بولمیم تا که جانی یوسفسز
گورمیم بو جهانی یوسفسز

بنی یوسفسز ایلمه زنده
عمری آنسز اتمه پاینده

موت دریا که هر حیات آنسز
خوش کراهت در رحمت آنسز

لگا آنسز سموم اولر نفسم
دایما وصلی در انوک هوسم

یقدی بر نیجه گون بو رسمه دوکن
نه کجاسی گچیدی نه گونی گون

یوسف علیه السلام جان تسلیم ایدب بو مصیبتدن زلیخا کندویی هلاک اتدوکیدر

بر سحرگم اسب نسیم خزان
قالمدی رنگ روضه و بستان

اتدی عریان قمو درختی او باد
تار و مار اتدی نیجه درختی او باد

ای نیجه سنبلی طغتدی او باد
ای نیجه برک خاکی اتدی او باد

ای نیجه گل یوزینی گرد اتدی
بلبلی بر بلا و درد اتدی

لاله پسندن ایردی سرداغی
اثری قالمدی مگر داغی

نرگسک پرخار کن عینی
قالمدی نه نشانی نه عینی

چقدن سیره آفتاب جهان
چقدی سیرانه اول نه خوبان

قودی بر آیغین زنکابه شاه | تا سوار اوله ابلق ناکاه
ظاهر اولدی همان اول دم جبرئیل | دیدی یا یوسف ایلمه تعجیل
اجلک یوق امانی کم بردم | قویه سن یوزکابه ایکی قدم
قدمنوک اجل کمانه بیص | اوق اتلدی امل کمانی نیص
چک عنانی قوا ملکردن | فارغ اول غصه عمللردن
بو بشارت ایشتدی چون شاه | ایلدی حمد و منت اللهه
بولدی بر عدل ایمکه بر اهل تمیز | کندو یرینه آنی ایتدی عزیز
ایلدی اکا چوق وصیتلر | سویلدی درلو درلو حکمتلر
دعوت ایلدی زلیخایی | تا وداع ایلیه اول آیی
دولر اول زبون اولمشدر | غصه دن بغر خون اولمشدر
دوییز بو مصیبته جانی | کندو حالنده قویلوم آنی
دوی شاید که بو غرامت اونوک | طوره قلبنده تا قیامت اونوک
دولر دردنی ورن الله | وره درماننی دخی ای شاه
خوش تسلیلر جهان اخنده بو سوز | که کوکل قلتز چوکورمیه کوز
امر اولب روح قدسه خضردن | برخوش الما کتوردی جنتدن

213

یوسفه صوندی آنی روح امین | الدی چون قوقدی ویردی جان همین
الدیلر برادنه آنی | که قوقن وردی بو بیه جانی
بوی اول میوه نک نجه خوشمش | که عجب دلربا و جان کشمش
کوردی بو بویله بقا باغن | کسدی جان بندن روان فنا باغن
یوسف اول بویه ویردی چون جانی | طولدی عالم مصیبت افغانی
چون زلیخا فغانی کوش ایتدی | یورکی اوینادی و جوش ایتدی
ددی حاضرلره ندر بو فغان | طولدی غوغا ایله زمین و زمان
ددیلر کتدی رحمته یوسف | کوچدی صحرای جنته یوسف
عالم فانیدن بو ملکی کوزی | تختدن تختنه یونلدی یوزی
جانی ترک غم جهان ایتدی | عزم اقلیم لامکان ایتدی
چون زلیخا بو دردی ایلدی کوش | اوچ کون اوچ کیجه قالدی بیهوش
طاردی دردنجی کون اوکندن دردی | دفنی جداه یوسفی صوردی
چوق ارادی و جان و دل بو تن | بولدی نه تنن نه تابوتن
دولرکیمه استیوب انی نخ | که قراطپرغه کوملدی اوکیج
اولا آه دردناک ایتدی | یقه سین حسرتله چاک ایتدی

صبح صادق گبی ادعاسی پاک — دور الندن یقاسن ایلیدی چاک

اول اودی که دلده طرز دی نهان — اتدی اول چاکدن جهانه عیان

گه تعب عالمی اوتاسیله — گاه غرق اتدی اشکی آبیله

گرچه کم اتدی چاک سینه پاک — تا بخاری اوله اول اوده بو خاک

الا اینده قچه جانوک دونی — دپه پسندن چقاردی تنی

پاره اوروب سلا لله بدره — هشت اوردی هلاکچون

یعنی گورمن چو صورت یاری — تختیتی داخی یقین یاری

چینته ناخن ایله وردی خلل — صنه سن جان گوزنیه دسدی سبل

اتدی نیلوفرینی نیل کبود — نورکن وردی اکه ظلمت دود

گهری چشمی عقیق اتدی — چون جگر قانینه طبرتق اتدی

یعقدی بو وجهیله گلپستانی — بلکه وردی سنبلستانی

حسن باغنده قومیوب ریحان — ینشلدی اکا بو رسمه فغان

که قنی یوسفک یوزی نوری — شمع اتدن تیره اولا حوری

قنی اول سرو نازخوش بالا — سایه اولدی اولا اکا طوبی

قنی انوک او تازه ریحانی — سنبلن جنت اولدی حیرانی

قنی اول چشم مستانه — دار جنت در اکه میخانه

قنی انوک او تازه لاله‌لری — لاله جنت اولا لاله‌لری

قنی اول شهد تازه شیرلب — شهدی کوثر در اکه هم مشرب

قنده در اول غزال کنعانی — جنت آهوسنه صورک انی

تا قیامت بیتر بو غصه بکا — بعدم بر نظر اوده مده اکا

بودکی بنده ایله طنتدی قرار — طپر غمدن چقه مگر که بو جان

طولنرکن اول آفتاب کبی — ایغن اوپیدم رکاب کبی

بنده ابلق کبی سیه بختم — جانله گرچه عشقنه تختم

ابلق اولسون صهیل برزه زار — قنده بولرانوک مثال سوار

زینتی وزین بیره اورسون آت دل — گه بیره اوردی شاهنی آفات

قولمی بیصدع اتمدم سینه — دوشمادم یوزوی پیشینه

خشک اولدیچه تازه عنابی — گوزدن اکا اقتمدم آبی

اره جک سینه سینه زخم درشت — آه کم سویکادی شیمه بهشت

تخته سینم اوزره بن آنی — بو مدم گوزدن اقدیب قانی

در دله رشته اولشیدی بو تن — بو بکیله دگر دم آکه کفن

بله اولدی تمثیله تمم — حاتم انوکله درتمنا که نعم
گلندی گلزاره او بلبل راز — اوزین بن دخی اکا پرواز
ایله دییب عماریه گردی — شوقله فهر یوسفه اردی
گوردی مستور اولب او گوهر پاک — یوق نشانی مگر شته چاک
گوربه اول همتی بو غیرت حور — انوک اوستینه دشدی نیرهٔ نور
صوقدی چشمی دوات اچره قلم — چکدی لوح وجوده خط عدم
جانینه ایلیب بو آسیبی — دودی عاشقلرک بو در سیبی
گورکوکل عاشقک بو وجودینی — بلمشعه یاغشلدی وجودینی
ارمکیچون وصال جانانه — نظر اتمادی باشه وجانه
خوش رضا وردی اولمغا جانسز — راضی اولمادی اولمغه انسز
در اشیدن قلب او جانه دعا — رضی الله ربنا عنها

سکز یوز وطقز بشکر ومنت خدای سبحانه تمام اتدی بو
نذیره تمام که بو نظمی بتردی پایانه
نظمی حمدی فقیر
قودی اهل درده بونی یادگار — امیدی اولاردن دعای منیر

215

بپیش منا این کتاب دلبندم — بهتر است از هزار فرزندم
هرکه این را بخواند از کرمش
بدعایی بخیر خرسندم
الحمد لله الذی یسر لنا الاتمام والاختتام
والصلوة علی رسوله محمد سید
الانام وآله
واصحابه
الکرام العظام